



**S P Ó Ł D Z I E L N I A P R A C Y  
U S Ł U G O W O P R O J E K T O W A**

31-147 KRAKÓW UL. DŁUGA 17,

TEL.12-632-60-87<>TEL 12)<><>266-79-28<>e-mail: arpitbiuro@gmail.com

---

Załącznik nr 2a do Uchwały nr XL/276/2017  
Rady Gminy Piekoszów z dnia 31 maja 2017

ZLECENIODAWCA:

GMINA PIEKOSZÓW  
Ul. Częstochowska 66a  
26-065 Piekoszów

PRZEDMIOT OPRACOWANIA

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I  
KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA  
PRZESTRZENNEGO GMINY PIEKOSZÓW**

**UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY PIEKOSZÓW**

GŁÓWNY PROJEKTANT :

**PROF.DR HAB.INŻ.ARCH. ELŻBIETA KACZMARSKA**

AUTOR OPRACOWANIA :

**DR INŻ.ARCH. MONIKA GOŁĄB-KORZENIOWSKA**

PREZES ZARZĄDU :

**MGR INŻ. ZYGMUNT BUCIOR**

KRAKÓW 2017

SPIS TREŚCI:

1. WSTĘP .....	3
1.1 PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA .....	3
1.2 WPROWADZENIE .....	3
2. MATERIAŁY WEJŚCIOWE .....	5
3. ZAWARTOŚĆ STUDIUM .....	10
4. GMINA NA TLE REGIONU .....	11
4.1. POŁOŻENIE GMINY .....	11
4.2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY .....	12
5. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE .....	13
5.1 ELEMENTY PRZYRODNICZE ICH WZAJEMNE POWIĄZANIA ORAZ PROCESY ZACHODZĄCE W ŚRODOWISKU .....	15
5.1.1. Rzeźba terenu .....	15
5.1.2. Złoża surowców mineralnych .....	15
5.1.3. Gleby i rolnicza przestrzeń produkcyjna .....	18
5.1.4. Lasy .....	19
5.1.5. Wody powierzchniowe .....	20
5.1.6. Wody podziemne .....	21
5.2 STRUKTURA PRZYRODNICZA OBSZARU WRAZ Z BIORÓŻNORODNOŚCIĄ PRZYRODNICZĄ .....	24
5.2.1 GŁÓWNE ELEMENTY BUDUJĄCE STRUKTURĘ PRZYRODNICZĄ .....	24
5.2.2. ZASOBY PRZYRODNICZE I ICH OCHRONA PRAWNA .....	24
5.2.2.1. Obszary Natura 2000 .....	24
5.2.2.2. Rezerваты przyrody .....	26
5.2.2.3. Park Krajobrazowy .....	27
5.2.2.4. Obszary Chronionego Krajobrazu .....	30
5.2.2.5. Pomniki przyrody .....	31
5.2.2.6. Inne obszary cenne przyrodniczo .....	34
5.3. DIAGNOZA STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO OBSZARU ORAZ JEGO ZAGROŻENIA .....	34
5.3.1. Zagrożenia geologiczne .....	34
5.3.2. Gleby .....	35
5.3.3. Wody powierzchniowe i podziemne .....	35
5.3.4. Jakość powietrza .....	36
5.3.5. Klimat akustyczny .....	37
5.3.6. Promieniowanie elektromagnetyczne .....	37
5.4. PREDYSPOZYCJE PRZYRODNICZE DO KSZTAŁTOWANIA STRUKTURY PRZESTRZENNEJ OBSZARU .....	38
5.5 OCENA PRZYDATNOŚCI ŚRODOWISKA .....	39
5.5.1. Budowa geologiczna i rzeźba terenu .....	40
5.5.2. Gleby i rolnicza przestrzeń produkcyjna .....	40
5.5.3. Zasoby wodne .....	40
5.5.4. Bioróżnorodność .....	41
5.6 UWARUNKOWANIA EKOFIZJOGRAFICZNE .....	42
6. UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE I SPOŁECZNE .....	43
6.1 DEMOGRAFIA .....	43
6.1.1 Sytuacja ludnościowa .....	43
6.1.2. Procesy demograficzne i struktura wiekowa ludności .....	44
6.1.3. Prognoza demograficzna .....	48
6.1.3.1 Założenia do prognozy .....	48
6.1.3.2. Prognoza demograficzna do roku 2030 .....	62
6.1.4. Rekomendacje do kierunków studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego .....	69
6.2 ANALIZY SPOŁECZNE .....	70
6.2.2. Działalność gospodarcza .....	70
6.2.3. Osoby pracujące .....	75

6.2.4. Bezrobocie.....	76
6.2.5. Rekomendacje do kierunków studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego .....	78
7. ANALIZY EKONOMICZNE.....	80
7.1. STAN OBECNY.....	80
7.2. MOŻLIWOŚCI FINANSOWE GMINY PIEKOSZÓW W LATACH 2016-2015.....	87
7.3. REKOMENDACJE DO KIERUNKÓW STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	88
8. RUCH BUDOWLANY.....	89
8.1. WYDANE DECYZJE LOKALIZACYJNE (WZIZT).....	89
8.2. REKOMENDACJE DO KIERUNKÓW STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	90
9. GOSPODARKA.....	90
10.1. PODMIOTY GOSPODARCZE I ZATRUDNIENIE.....	90
10.2. STRUKTURA ZATRUDNIENIA.....	92
11. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA .....	94
11.1. OŚWIATA I WYCHOWANIE .....	94
11.2. KULTURA .....	94
11.3. OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA .....	95
11.4. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA .....	95
12. PRAWA WŁASNOŚCI GRUNTÓW .....	96
13. STRUKTURA PRZESTRZENNA .....	97
13.1 DZIEDZICTWO KULTUROWE I ZABYTKI .....	97
13.1.1. Obiekty i zespoły zabytkowe .....	97
13.1.2. Stanowiska archeologiczne .....	99
13.1.3. Ochrona wartości krajobrazowych .....	101
13.2 STRUKTURA ISTNIEJCEJ ZABUDOWY .....	102
14. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA .....	104
14.1 Charakterystyka systemu zaopatrzenia w wodę .....	104
14.2. Grawitacyjno- pompowy układ kanalizacji ścieków komunalnych .....	107
14.3. System elektroenergetyczny .....	108
14.4. System teletechniczny .....	108
14.5. Gospodarka odpadami .....	108
15. KOMUNIKACJA .....	109
15.1. Układ drogowy .....	109
15.2. Układ kolejowy .....	112
15.3. Transport zbiorowy .....	112
15.4. Uwarunkowania wynikające z funkcjonowania systemu transportowego .....	113
15.5. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości gminy .....	115
16. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH. ....	113
17. PODSTAWY ROZWOJU GMINY PIEKOSZÓW – PODSUMOWANIE .....	122

## **1.WSTĘP:**

### **1.1 PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA:**

1. Uchwała nr XXIX/210/2012 Rady Gminy w Piekoszowie z dnia z dnia 06 września 2012 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zagospodarowania przestrzennego Gminy Piekoszów uchwalonego uchwałą nr VI/34/2000 Rady Gminy Piekoszów z dnia 05 września 2000 roku.
2. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz. U. z 2016 poz. 778 z późn. zmianami).
3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r., w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz.1233).
4. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (j.t. Dz.U. 2016, poz. 353 z późn. zmianami).

### **1.2. WPROWADZENIE**

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest podstawowym dokumentem określającym politykę przestrzenną gminy, w tym lokalne zasady gospodarowania przestrzenią. W dokumencie tym wyodrębniane są cele, uwarunkowania i kierunki zagospodarowania przestrzennego. Szczegółowa analiza aktualnej sytuacji gminy obejmuje: walory przyrodnicze i krajobrazowe, wartości kulturowe, istniejące zasoby materialne i inicjatywy lokalne, a także warunki wynikające z jej położenia w regionie, powiązań administracyjnych i gospodarczych oraz aktualnych programów i planów.

Wyznaczone w Studium optymalne kierunki działań stanowią podstawę do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, precyzujących zasady gospodarowania przestrzenią zgodnie z możliwościami ekonomicznymi i technicznymi oraz zapotrzebowaniem społecznym.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Piekoszów, przyjęte uchwałą Nr VI/34/2000 Rady gminy w Piekoszowie z dnia 5 września 2000 r. w części straciło swoją aktualność w zakresie kierunków zagospodarowania przestrzennego ze względu na zapotrzebowanie społeczne w zakresie rozwoju funkcji mieszkaniowo- usługowych. Zmianie uległa również polityka regionalna w zakresie małej retencji, redukująca zbiorniki wodne zarówno uwzględnione w obowiązującym Studium, jak i te planowane. Aktualizacja istotna jest także ze względu na nowelizację aktów normatywnych, odnoszących się do w/w dokumentu. Z tych

względów 6 września 2012 roku podjęta została Uchwała nr XXIX/210/2012 Rady Gminy w Piekoszowie w sprawie przystąpienia do zmiany Studium w granicach administracyjnych gminy. Aktualna zmiana Studium jest opracowaniem przygotowanym jako całkowicie nowy dokument planistyczny. W 2014 r została dokonana zmiana Studium w zakresie wprowadzenia w jego zachodniej części linii elektroenergetycznej, że względu na podjęcie prac nad mpzp dla terenu objętego przebiegu w/w linii i jej najbliższego otoczenia. (Uchwała Nr LXVIII/464/2014 Rady Gminy Piekoszków z dnia 31 października 2014.)

Etapy sporządzania Studium obejmują:

- diagnozę stanu istniejącego będącą efektem rozpoznania uwarunkowań rozwoju gminy,
- określenie kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- sformułowanie polityki przestrzennej gminy, stanowiące uściślenie i skonkretyzowanie koncepcji rozwoju.

„Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy” obejmują studia i analizy w zakresie:

- powiązań funkcjonalnych i przestrzennych wynikających z położenia gminy na tle regionu,
- zagadnień społeczno – ludnościowych i oceny warunków życia ludności,
- środowiska przyrodniczego, jego zasobów i walorów krajobrazowych, z wyodrębnieniem obszarów aktualnie chronionych prawem oraz zniszczeń i potencjalnych zagrożeń,
- struktury przestrzennej z wyodrębnieniem:
  - zasobów środowiska kulturowego i jego ochrony,
  - aktualnego zainwestowania obszaru w celu zapewnienia terenów na potrzeby mieszkalnictwa i usług,
  - istniejących funkcji produkcyjnych: rolnictwa i przemysłu,
  - wyposażenia w zakresie infrastruktury technicznej i komunikacyjnej oraz warunków sanitarnych.

Syntezę uwarunkowań oparto na:

- inwentaryzacji użytkowania i zagospodarowania terenu,
- opracowaniu ekofizjograficznym,
- materiałach studialnych odnoszących się do środowiska przyrodniczego, kulturowego oraz sytuacji gospodarczej gminy.

Ponadto opracowując projekt Studium przeanalizowano:

- zapisy zawarte w postulatach i wnioskach, wniesionych przez instytucje i organy do tego uprawnione,
- możliwości uwzględnienia wniosków wniesionych od mieszkańców oraz osób fizycznych w proponowanych rozwiązaniach przestrzennych,
- materiały planistyczne odnoszące się do powiązań zewnętrznych gminy oraz programy, projekty i materiały planistyczne dotyczące jej przekształceń przestrzennych,

- aktualne uwarunkowania zewnętrzne wynikające z Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 oraz Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020.

Wnioski z analiz powyższych materiałów, opracowane w formie graficznej i tekstowej, stanowiły podstawę koncepcji programowych i przestrzennych Studium.

## 2. MATERIAŁY WEJŚCIOWE

Materiały wejściowe do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Piekoszków obejmują następujące opracowania:

1. Inwentaryzację użytkowania obiektów i zagospodarowania terenu gminy Piekoszków (rysunek w skali 1: 10 000),
2. Inwentaryzację stanu istniejącego infrastruktury technicznej (rysunek w skali 1: 10 000),
3. Stan własności terenu (tekst),
4. Studium ekofizjograficzne (rysunek w skali 1 : 10 000 oraz tekst),
5. Analiza wartości przyrodnicze i kulturowe (tekst),
6. Analiza powiązań zewnętrznych gminy (tekst),
7. Prognoza demograficzna i ocena jakości życia (tekst),
8. *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Piekoszków*, uchwalonego uchwałą nr VI/34/2000 Rady Gminy Piekoszków z dnia 5 września 2000 roku,
9. *Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Piekoszków*, w zakresie wprowadzenia w jego zachodniej części linii elektroenergetycznej, że względu na podjęcie prac nad mpzp dla terenu objętego przebiegiem w/w linii i jej najbliższego otoczenia. (Uchwała Nr LXVIII/464/2014 Rady Gminy Piekoszków z dnia 31 października 2014.)
10. Aktualnie obowiązujące Plany i Programy, decyzje oraz dokumenty analityczne i statystyczne, takie jak:
  - *Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030*, uchwalona uchwałą Nr 239/2011 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r.;
  - *Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020*, uchwalona uchwałą nr XXXIII/589/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 16 lipca 2013 r.;
  - *Plan Zagospodarowania Województwa Świętokrzyskiego*, uchwalony Uchwałą nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r.;
  - *Program ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego na lata 2015 – 2020 z perspektywą do roku 2025*. Zarząd Województwa Świętokrzyskiego, 2015 r.;
  - *Plan gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego na lata 2012-2018 uchwalonym w dniu 28.VI. 2012 r. przez Sejmik Województwa Świętokrzyskiego*;
  - *Uchwała nr XXV/357/16 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 27 lipca 2016 w sprawie wykonania Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego 2016-2020*
  - *Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Kieleckiego*, Kielce, 2008 r.;

- *Strategia rozwoju powiatu kieleckiego do roku 2020*, Wydział Rozwoju Starostwa Powiatowego w Kielcach, Kielce, 2010 r. ;
- *Projekt polityki transportowej zrównoważonego rozwoju dla miasta Kielce oraz kieleckiego obszaru metropolitalnego*, Politechnika Krakowska – Katedra Systemów Komunikacyjnych, 2006 r.;
- *Aktualizacja Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych* Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego, listopad 2015 r.;
- *Program Ochrony Środowiska dla gminy Piekoszów*, Przedsiębiorstwo usług geologicznych „KIELKART,” kwiecień 2004 r.;
- *Program Ochrony Środowiska i Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Piekoszów – Aktualizacja*, Piekoszów, 2008 r.;
- *Program ochrony środowiska dla gminy Piekoszów na lata 2012-2015 w perspektywie do 2019r.* – projekt. opracowanie: Ekspertyczne Biuro Zarządzania Bezpieczeństwem Pracy ul. Sandomierska 40, 27 – 400 Ostrowiec Św. 2012 r.;
- *Lokalny program rewitalizacji miejscowości Piekoszów*, opracowanie: Świętokrzyska Agencja Rozwoju Regionu S.A., Piekoszów, październik 2008 r.;
- Rejestr i wykaz decyzji o warunkach zabudowy lub lokalizacji inwestycji celu publicznego wydanych do końca 2015 roku;
- Rejestr pozwoleń na budowę wydanych do końca 2015 r.;
- *Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego „Szczukowskie Górki III” w części położonej na obszarze gminy Piekoszów*, przyjęty Uchwałą Nr IV/36/2011 Rady Gminy w Piekoszowie z dnia 22 lutego 2011 r.;
- *Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego trasy linii elektroenergetycznej 220 kV Radkowice - Kielce Piaski na obszarze Gminy Piekoszów* przyjęty uchwałą Nr LXVIII/465/2014 Rady Gminy w Piekoszowie z dnia 31 października 2014 r.
- Zmiany w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego:
  - Zmiana do zmiany nr 2 w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Piekoszów przyjęta uchwałą Nr XII/95/2011 Rady Gminy w Piekoszowie z dnia 29 września 2011 r.,
  - Zmiana do zmiany Nr 2 w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Piekoszów, przyjęta uchwałą nr XVII/130/2011 Rady Gminy w Piekoszowie z dnia 5 grudnia 2011r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XII/95/2011 Rady Gminy w Piekoszowie z dnia 29 września 2011 r.,
  - Zmiana nr 13/2002 w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Piekoszów uchwalona Uchwałą nr V/41/2003 Rady Gminy z dnia 28 lutego 2003 r.,
  - Zmiana nr 13 miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Piekoszów uchwalona Uchwałą nr VI/34/1997 Rady Gminy z dnia 28 października 1997 r.,
  - Zmiana nr 14 miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Piekoszów uchwalona Uchwałą nr VI/35/1997 Rady Gminy z dnia 28 października 1997 r.,
  - Zmiana nr 15/2002 w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Piekoszów uchwalona Uchwałą nr V/42/2003 Rady Gminy z dnia 28 lutego 2003 r.,
  - Zmiana nr 18/2002 w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Piekoszów uchwalona Uchwałą nr V/43/2003 Rady Gminy z dnia 28 lutego 2003 r.,
  - Zmiana nr 19/2002 w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Piekoszów uchwalona Uchwałą nr XI/114/2003 Rady Gminy z dnia 30 października 2003 r.,

- Zmiana nr 20/2002 w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Piekoszów uchwalona Uchwałą nr V/44/2003 Rady Gminy z dnia 28 lutego 2003 r.,
- Zmiana nr 21/2002 w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Piekoszów uchwalona Uchwałą nr V/45/2003 Rady Gminy z dnia 28 lutego 2003 r.,
- Zmiana nr 10/2002 w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Piekoszów uchwalona Uchwałą nr II/17/2002 Rady Gminy z dnia 09 grudnia 2002 r.,
- Zmiana nr 2/98 w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Piekoszów uchwalona Uchwałą nr III/33/99 Rady Gminy z dnia 30 kwietnia 1999 r.,
- Zmiana nr 2/2002 w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Piekoszów uchwalona Uchwałą nr VII/119 Rady Gminy z dnia 10 października 2002 r.,
- Zmiana nr 2/2003 w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Piekoszów uchwalona Uchwałą nr XI/113/2003 Rady Gminy z dnia 30 października 2003 r.,
- Zmiana nr 2/2003 w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Piekoszów uchwalona Uchwałą nr XI/113/2003 Rady Gminy z dnia 30 października 2003 r.,
- Zmiana nr 3/2002 w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Piekoszów uchwalona Uchwałą nr VII/120/2002 Rady Gminy z dnia 10 października 2002 r.,
- Zmiana nr 4/2002 w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Piekoszów uchwalona Uchwałą nr VII/121/2002 Rady Gminy z dnia 10 października 2002 r.,
- Zmiana nr 5/2002 w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Piekoszów uchwalona Uchwałą nr VII/122/2002 Rady Gminy z dnia 10 października 2002 r.,
- Zmiana nr 6/2002 w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Piekoszów uchwalona Uchwałą nr VII/123/2002 Rady Gminy z dn 10. 10. 2002,
- Zmiana nr 7/2002 w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Piekoszów uchwalona Uchwałą nr VII/124/2002 Rady Gminy z dnia 10 października 2002 r.,
- Zmiana nr 8/2002 w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Piekoszów uchwalona Uchwałą nr VII/125/2002 Rady Gminy z dnia 10 października 2002 r.,
- Zmiana nr 9 miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Piekoszów uchwalona Uchwałą nr VI/31/1997 Rady Gminy z dnia 28 października 1997 r.,
- Zmiana nr 11 miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Piekoszów uchwalona Uchwałą nr VI/32/1997 Rady Gminy z dnia 28 października 1997 r.,
- Zmiana nr 11/2002 w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Piekoszów uchwalona Uchwałą nr VII/126/2002 Rady Gminy z dnia 10 października 2002 r.,
- Zmiana nr 12 miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Piekoszów uchwalona Uchwałą nr II/7/1997 Rady Gminy z dnia 23 lutego 1999 r.,
- Uchwała nr VI/70/2003 Rady Gminy w Piekoszowie z dnia 28 kwietnia 2003 roku, zmieniająca Uchwałę nr V/42/2003 z dnia 28 lutego 2003 roku w sprawie zmiany nr 15/2002 w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Piekoszów,
- Uchwała nr VI/69/2003 Rady Gminy w Piekoszowie z dnia 28 kwietnia 2003 roku, zmieniająca Uchwałę nr V/44/2003 z dnia 28 lutego 2003 roku, w sprawie zmiany nr 20/2002 w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Piekoszów,
- Uchwała nr VI/68/2003 Rady Gminy w Piekoszowie z dnia 28 kwietnia 2003 roku, zmieniająca Uchwałę nr V/45/2003 z dnia 28 lutego 2003 roku w sprawie zmiany



nr 21/2002 w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Piekoszów,

- Uchwała nr VI/67/2003 Rady Gminy w Piekoszowie z dnia 28 kwietnia 2003 roku, zmieniająca Uchwałę nr V/41/2003 z dnia 28 lutego 2003 w sprawie zmiany nr 13/2002 w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Piekoszów;

10. Wnioski instytucji i mieszkańców złożone do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (rysunek i tekst);

11. Dodatkowe informacje oraz opracowania uzyskane od instytucji, takich jak:

- Urząd Gminy Piekoszów,
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Kielcach,
- Wojewódzki Konserwator Zabytków w Kielcach,
- Geolog Wojewódzki w Kielcach,
- Główny Urząd Statystyczny.

Inwentaryzacja użytkowania i zagospodarowania terenu przedstawiona została w problematyce odpowiedniej dla skali 1 : 10 000 na dostępnym podkładzie sytuacyjno - wysokościowym. W części opisowej zawarto wykaz ważniejszych usług i obiektów produkcyjnych. Ponadto zebrano informacje dotyczące zakresu ochrony wartości kulturowo – krajobrazowych i przyrodniczych. Wymienione materiały uzupełniono o dokumentację fotograficzną (rok 2012, aktualizowana w 2016r. ).

Inwentaryzacja infrastruktury przedstawiona została w skali 1: 10 000 w zakresie zaopatrzenia w wodę, odprowadzenia ścieków, ciepłownictwa, gazownictwa, elektroenergetyki i telekomunikacji. Badania przeprowadzone w terenie w zakresie w/w problematyki, uzupełniono o informacje uzyskane w Gminie (rok 2016).

Studium ekofizjograficzne zostało wykonane jako oddzielne opracowanie w pełnej wymaganej problematyce .

Na potrzeby w/w opracowania wykorzystano materiały:

- *Inwentaryzacja przyrodnicza gmin województwa kieleckiego – gmina Piekoszów synteza*, opracowanie: Rubinowski Z., Cywicki R., Kowalkowski A. (koordynacja naukowa), Kielce, 1997 r.;
- *Inwentaryzacja złóż kopalin i ujęć wód podziemnych z uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska w gminie Piekoszów*, opracowanie: S. Mądry, Przedsiębiorstwo Usług Geologicznych Kielkart, Kielce, 2007 r.;
- *Krajowy Program Zwiększania Lesistości*, Ministerstwo Środowiska, opracowane na podstawie pracy badawczej Modyfikacja krajowego programu zwiększania lesistości” wykonanej w latach 2000-2002 przez IBL (główni autorzy: dr inż. Ryszard Kwiecień i doc. dr hab. Stanisław Zajęc), Warszawa, 2003 r.;
- *Lokalny program rewitalizacji miejscowości Piekoszów*, Świętokrzyska Agencja Rozwoju Regionu S.A., październik 2008 r., Piekoszów;
- *Monitoring pól elektromagnetycznych*, WIOŚ Kielce, 2006r.,

- *Ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim w roku 2010*, Opracowanie: Wydział Monitoringu Środowiska WIOŚ w Kielcach, marzec 2011 r., Kielce,
- Okołowicz W., 1997, *Regiony klimatyczne Polski [w:] Atlas Rzeczypospolitej Polskiej* PAN IGiPZ, Warszawa,
- Plan Ochrony Chęcińsko-Kieleckiego Parku Krajobrazowego, przyjęty Uchwałą Nr XL/700/10 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 9 sierpnia 2010 r. (Święt.2010.254.2543, z późniejszymi zmianami),
- Program ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego na lata 2015 – 2020 z perspektywą do roku 2019. Zarząd Województwa Świętokrzyskiego, 2015 r.,
- Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Programu ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego”, Zarząd Województwa Świętokrzyskiego, 2011 r.,
- Program małej retencji dla województwa świętokrzyskiego, część I, Opracowany przez: Konsorcjum: Integrated Management Services, „Inżynieria” Biuro Usług Inżynierskich i Nadzoru Inwestorskiego Anna Jendo, lipiec 2006 r., Wrocław,
- Program małej retencji dla województwa świętokrzyskiego, część II, Opracowany przez: Konsorcjum: Integrated Management Services, „Inżynieria” Biuro Usług Inżynierskich i Nadzoru Inwestorskiego Anna Jendo, lipiec 2006 r., Wrocław,
- Program małej retencji dla województwa świętokrzyskiego część III: Synteza, Opracowali: R. Koślacz, B. Szymanek, lipiec 2006 r., Wrocław,
- Raport oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia polegającego na eksploatacji złoża wapieni i geż jurajskich ze złoża „Zajączków – Wesola” realizowanego na działkach o nr ew. 835/1,835/2, 836,837/1,837/2 w miejscowości Zajączków, gm. Piekoszków, 2010, opracowanie Korban M., Fice M., Przemyski A., Woźniak I., Sitarz A., Przemyski P., Dudzik K., Mielczarek Ł., Grzesiński B., B&Geo, Kielce,
- Standardowy Formularz Danych Dla Obszarów Specjalnej Ochrony (OSO) dla obszarów spełniających kryteria obszarów o znaczeniu wspólnotowym (OZW) dla specjalnych obszarów ochrony (SOO) NATURA 2000 - Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dolina Bobrzy (PLH260014),
- Standardowy Formularz Danych Dla Obszarów Specjalnej Ochrony (OSO) dla obszarów spełniających kryteria obszarów o znaczeniu wspólnotowym (OZW) dla specjalnych obszarów ochrony (SOO), NATURA 2000 – Wzgórza Chęcińsko Kieleckie (PLH260041),
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 18 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Bobrzy PLH260014, Dziennik Urzędowy Województwa Świętokrzyskiego, poz. 1415).,
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 25 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wzgórza Chęcińsko-Kieleckie PLH260041, Dziennik Urzędowy Województwa Świętokrzyskiego, poz. 1478,
- Wyniki klasyfikacji i oceny wód powierzchniowych w województwie świętokrzyskim w roku 2010, Opracowane w Wydziale Monitoringu Środowiska WIOŚ w Kielcach, czerwiec 2011r., Kielce,

- Wyniki rejestracji osuwisk” wykonane przez Centralny Urząd Geologii, Instytut Geologiczny, skala 1:500 000, 1970, Warszawa,
- Zweryfikowane wyniki pomiarów jakości wód podziemnych w województwie świętokrzyskim w roku 2010.

Ocenę jakości życia mieszkańców Gminy Piekoszków wykonano na podstawie dostępnych materiałów statystycznych oraz informacji uzyskanych w Urzędzie Gminy, Urzędzie Wojewódzkim w Kielcach oraz w oparciu o dane GUS.

Informacje o przystąpieniu do opracowania Studium zostały podane do wiadomości mieszkańców Gminy oraz wysłane do instytucji i urzędów administracji państwowej i powiatowej, samorządów sąsiednich gmin i rad sołeckich. Zebrane wnioski od osób prywatnych i instytucji naniesione zostały na podkład zawierający ewidencję gruntów. Odpowiedzi o charakterze ogólnym uzyskane od instytucji wykorzystano przy opracowaniu Studium.

Materiały powyższe zawierają wystarczający zestaw informacji umożliwiających przystąpienie do kolejnego etapu opracowania.

### **3. ZAWARTOŚĆ STUDIUM**

Zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z dnia 26 maja 2004 r.) studium zawiera:

1. Część określającą uwarunkowania, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przedstawioną w formie tekstowej oraz graficznej, którą stanowi rysunek p.t.: *Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego w skali 1:10 000*;
2. Część określającą kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym:
  - tekst zawierający ustalenia określające kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy wraz z uzasadnieniem zawierającym objaśnienia przyjętych rozwiązań oraz syntezę ustaleń projektu studium,
  - rysunek p.t.: *Kierunki rozwoju* w skali 1:10 000,
3. Rysunek określający uwarunkowania i kierunki rozwoju infrastruktury technicznej pt.: *Infrastruktura techniczna* w skali 1:10 000.

## 4. GMINA NA TLE REGIONU

### 4.1 POŁOŻENIE GMINY



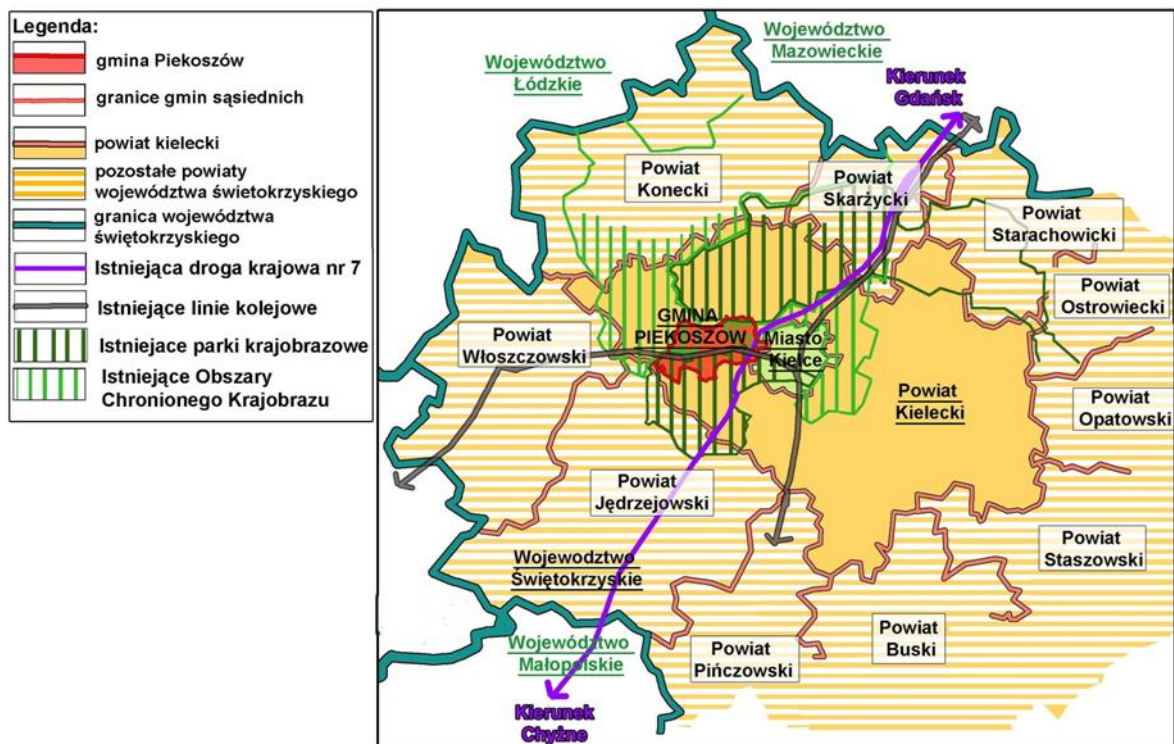
Rys.1. Gminy otaczające gminę Piekoszów

Gmina Piekoszów znajduje się w województwie świętokrzyskim, w powiecie kieleckim.

Graniczy z 6 gminami takimi jak:

- gmina Chęciny (od południa),
  - gmina Sitkówka Nowiny (od południowego wschodu),
  - gmina Miedziana Góra (od wschodu),
  - gmina Strawczyn (od północy),
  - gmina Łopuszno (od zachodu),
  - gmina Małogoszcz (na niewielkim odcinku od południowego zachodu),
- oraz miastem Kielce (od południowego wschodu).

Najbliżej położonymi miastem są Kielce, od których ośrodek gminny – miejscowość Piekoszów, oddalony jest w linii prostej o około 12 km. Z miastem tym gmina jest ściśle powiązana administracyjnie i gospodarczo.



Rys.2. Położenie gminy na tle regionu

Połączenia komunikacyjne gminy z Kielcami zapewniają drogi :

- wojewódzka 761 Kielce – Białogon – Piekoszów o długości w granicach gminy 5,372 km,
- wojewódzka nr 786 Kielce- Ruda Strawczyńska- Łopuszno o długości w granicach gminy 9,974 km.

Znaczenie ponadregionalne posiada, przechodząca przez wschodni fragment gminy droga nr 7 (E 77) relacji Gdańsk – Warszawa – Kielce – Kraków – Chyżne (na długości 3,64 km). Nie obsługuje ona jednak bezpośrednio obszaru gminy i jest dostępna jedynie poprzez węzły i skrzyżowania.

Na terenie gminy znajduje się 12 dróg powiatowych o łącznej długości 59,2 km oraz 10 dróg gminnych o łącznej długości 30,86 km.

Przez gminę przebiega linia kolejowa relacji Kielce-Częstochowa.

#### 4.2 OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Piekoszów położona jest w zachodniej części Gór Świętokrzyskich w widłach rzek Bobrzy i Łososiny (Wiernej Rzeki). Jej obszar ma łączną powierzchnię 103 km<sup>2</sup>. Zamieszkiwana jest przez ponad 16 286 osób (stan na 31.12.2014 r.). Teren gminy obejmuje 21 sołectw, pomiędzy którymi występują znaczne różnice w zakresie powierzchni oraz liczby mieszkańców. Tabela nr 1. przedstawia liczbę mieszkańców w poszczególnych sołectwach.

	Miejscowość	Liczba mieszkańców
1.	<b>Bławatków</b>	b.d.
2.	<b>Brynica</b>	951
3.	<b>Gałężice</b>	735
4.	<b>Janów</b>	579

	<b>Miejscowość</b>	<b>Liczba mieszkańców</b>
5.	<b>Jaworznia</b>	1772
6.	<b>Jeżynów</b>	bd
7.	<b>Lesica</b>	885
8.	<b>Łaziska</b>	499
9.	<b>Łosienek</b>	599
10.	<b>Łosień</b>	284
11.	<b>Łubno</b>	309
12.	<b>Micigózd</b>	1147
13.	<b>Piekoszów</b>	2847
14.	<b>Podzamcze</b>	534
15.	<b>Rykoszyn</b>	1114
16.	<b>Skałka</b>	bd
17.	<b>Szczukowice</b>	834
18.	<b>Szczukowskie Górk</b>	455
19.	<b>Wesoła</b>	191
20.	<b>Wincentów</b>	863
21.	<b>Zajączków</b>	857

Tab.1. Charakterystyka zaludnienia miejscowości Gminy Piekoszów. Stan na 2014rok.

*Źródło: Bank Danych Lokalnych*

Piekoszów jest siedzibą dekanatu obejmującego 9 parafii: Chelmce, Ćmińsk, Jaworznia, Łosień, Piekoszów, Rykoszyn, Strawczyn, Szczukowice oraz Wiarna.

Gmina położona jest w rejonie oddziaływania miasta Kielc. W części zachodniej są to tereny wiejskie. Część wschodnia, szczególnie miejscowość Piekoszów, posiada charakter podmiejski.

Pod względem zatrudnienia na terenie gminy, głównymi miejscami są odkrywkowe kopalnie Miedzianka i Szczukowskie Górk, stanowiące najważniejsze zakłady przemysłowe w gminie. Ponadto istotne znaczenie posiadają również zakłady przetwórstwa mięsnego.

Gmina posiada małe zasoby naturalne w zakresie gleb i lesistości. Gleby w gminie Piekoszów są słabe i bardzo słabe. Ich średnia wartość rolnicza kształtuje się na poziomie V klasy bonitacyjnej. Natomiast tereny leśne stanowią zaledwie ok. 15% powierzchni gminy (stan na 2014 r.).

Gmina charakteryzuje się zróżnicowanym ukształtowaniem terenu. Na krajobraz jej południowej części, istotnie wpłynęły lokalne tradycje górnicze, historycznie związane z wydobyciem rud miedzi, ołowiu i srebra, a obecnie z wydobyciem kamienia. Większe wzniesienie stanowi Góra Plebańska (341 m. n.p.m). Najniżej położony punkt gminy znajduje się na dnie doliny Łośnej w okolicy Młynówki i na wysokości około 225 m.n.p.m.

Sieć rzeczną stanowią: Bobrza przepływająca przez wschodnią część gminy i po zachodniej stronie Łośna (Łososina, Wiarna Rzeka) i Hutka.

O walorach przyrodniczych świadczą istniejące tu wielkoprzestrzenne formy ochrony przyrody:

- Chęcińsko Kielecki Park Krajobrazowy,
- trzy obszary chronionego krajobrazu:
  - Chęcińsko-Kielecki,
  - Podkielecki,
  - Konecko- Łopuszniański (położony w części zachodniej);
- obszary Natura 2000:

- Wzgórza Chęcińsko Kieleckie (PLH260041),
- Dolina Bobrzy (PLH260014);
- rezerваты przyrody.

## **5. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE**

Zasoby środowiska przyrodniczego i warunki ekofizjograficzne dla terenu gminy Piekoszków omówione zostały w opracowaniu ekofizjograficznym stanowiącym oddzielną pracę.

Obejmuje ono charakterystykę środowiska przyrodniczego gminy, wykonaną poprzez analizę jego komponentów, na które składają się: budowa geologiczna i rzeźba terenu, hydrografia, surowce mineralne, klimat, gleby, świat roślinny i zwierzęcy oraz ich wzajemne powiązania i procesy zachodzące w środowisku. Zawarte zostały również informacje o walorach przyrodniczo-krajobrazowych gminy i ich prawnej ochronie. Całość problematyki przestrzennej podporządkowano strategii ekorozwoju, czyli zrównoważonego rozwoju gospodarczego z ochroną środowiska przyrodniczego i trwałym zabezpieczeniem jego równowagi. Realizacja przedstawionych wniosków ma zapewnić ochronę aktualnych zasobów przyrody, utrzymać dotychczasową równowagę przyrodniczą i stworzyć warunki dla dalszego prawidłowego rozwoju procesów naturalnych.

W opracowaniu zawarto diagnozę stanu i funkcjonowania środowiska, wstępną prognozę dalszych zmian, a także określono uwarunkowania ekofizjograficzne dla rozwoju gminy, w tym ograniczenia i przydatność terenów dla rozwoju funkcji użytkowych.

Opracowanie składa się z rysunku w skali 1 : 10 000 oraz 75 stron tekstu. Zostało ono wykonane w 2011 roku przez zespół w składzie dr inż. Grażyna Korzeniak, mgr Anna Baran oraz mgr Katarzyna Gorczyca. W 2016 r. dokonano aktualizacji opracowania w części tekstowej i graficznej. Jest ono zgodne z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 roku, w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz. U. z 2002 r. nr 155 poz. 1298). Poniższy tekst stanowi prezentację fragmentów opracowania ekofizjograficznego oraz streszczenie jego najistotniejszych zagadnień. W 2016 r. opracowanie zaktualizowano.

### **5.1 ELEMENTY PRZYRODNICZE I ICH WZAJEMNE POWIĄZANIA ORAZ PROCESY ZACHODZĄCE W ŚRODOWISKU**

#### **5.1.1. Rzeźba terenu**

Położenie gminy na styku dwóch odrębnych jednostek strukturalnych znajduje swoje odzwierciedlenie w rzeźbie terenu. Część zachodnia gminy w obrębie Padolu Strawczyńskiego charakteryzuje się rzeźbą łagodną, z różnicami wzniesień od 5-25 m, z łagodnym nachyleniem zboczy. Cechą charakterystyczną w części południowo- zachodniej gminy jest pagórkowata rzeźba terenu z kopulastymi pagórami, garbami rozwiniętymi na wychodniach piaskowców i piaskowcowo – mułowcowo – ilastych skałach wieku dolno jurajskiego.

Południową część gminy budują grzbiety i pasma Gór Świętokrzyskich, tj. Grzbiet Gałęzicki z wzniesieniami od 300 m. n.p.m. (w tym wzniesienia Ostrówka 308 m.n.p.m.), Pasma Zgórskie

(z Górą Plebańską – 341 m. n.p.m.), Pasma Chęcińskie, Grzbiet Jaworzniański z wzniesieniem Moczydło (318 m. n.p.m.) i Masyw Górek Szczukowskich z Machnowicą (229 m. n.p.m.).

Wschodnią część gminy zajmuje Grzbiet Jaworzniański zbudowany z wapieni dewońskich, a środkowo-wschodnią część gminy zajmuje wyczerpana Dolina Białogońska, którą z kierunku północnego na południe przecina rzeka Bobrza (o średniej wysokości 240- 250 m.n.p.m). Najniższą położoną częścią gminy jest dolina Łośna w okolicy Młynówki, przy granicy z gminą Małogoszcz (wysokość wynosi ok. 225 m.n.m.).

Obszar gminy nie został jeszcze objęty System Osłony Przeciw Osuwiskowej SOPO. Wykonanie map osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi w skali 1:10 000 dla obszaru Polski pozakarpackiej (w tym powiatu kieleckiego) planowane jest do realizacji w latach 2019-2022 w ramach IV Etapu programu SOPO. Na podstawie opracowania „Wyniki rejestracji osuwisk” wykonanego przez Centralny Urząd Geologii, Instytut Geologiczny w 1970 roku, na terenie objętym opracowaniem, nie występują obszary predysponowane do powstawania osuwisk. Natomiast wg. „Przeglądowej mapy osuwisk i obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych w województwie świętokrzyskim” opracowanej przez PIG, w południowej części gminy w sąsiedztwie gminy Chęciny występują obszary predysponowane do występowania osuwisk, które obejmują też tereny przeznaczone pod eksploatację górnictwa.

#### **5.1.2. Złoża surowców mineralnych**

Udokumentowane złoża kopalin wpisane do *Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce z 2013 roku*. występujące na terenie gminy Piekoszów przedstawia tabela nr 2.



Tab. nr 2. Udokumentowane złoża kopalin występujące na terenie gminy Piekoszów (stan na 31.12.2016 r.).

	Rodzaj kopaliny	Kod złoza w systemie Midas	Nazwa złoża	Stan zagospodarowa	zasoby [tys. t]		powierzchnia złoża [ha]	wydobycie w roku 2013 [tys. t]	kategoria rozpoznania złoża	rok wykonania dokumentacji geologicznej, albo jej ostatniej	tytuł dokumentacji geologicznej lub jej ostatnia aktualizacja
					Geologiczne	Przemysłowe					
1.	Piaski	KN 3359	Piekoszów	Z	551	0	10.95	0	C <sub>1</sub>	1976	Uproszczona dokumentacja geologiczna złoża piasków czwartorzędowych w Piekoszowie-Podzamczu
2.	Wapienie	WW 1902	Moczydło	R	15 136	0	13.37	0	B+C <sub>1</sub> +C <sub>2</sub>	1963	Dokumentacja geologiczna złoża wapieni dewońskich "Moczydło"
3.	Wapienie	WW 1913	Janów	Z	31 336	0	15,0351	0	B+C <sub>1</sub> +C <sub>1</sub>	1964	Dokumentacja geologiczna złoża wapieni żyweckich "Janów " w Janowie
4.	Wapienie	KD 15638	Szczukowskie Górki 2	R	8 075	0	10,7	0	C <sub>1</sub>	2015	Dokumentacja geologiczna złoża wapieni dewońskich "Szczukowskie Górki 2" w kat. C <sub>1</sub> w miejsc. Szczukowskie Górki.
5.	Wapienie	KD 886	Górki Szczukowskie	Z	1 939	0	8.19	0	B+C <sub>1</sub>	1994	Dodatek nr 2 do dokumentacji geologicznej w kat.C <sub>1</sub> +B złoża wapieni dewońskich do produkcji kruszyw drogowych "Górki Szczukowskie", miejscowość Górki Szczukowskie, gmina Piekoszów, woj. kieleckie
6.	Dolomity i wapienie	KD 870	Polichno-Skiby-pole Skiby	R	23	0	0.14	0	C <sub>1</sub>	1968	Dokumentacja geologiczna złoża dolomitów i wapieni dewońskich "Polichno-Skiby", miejscowość Polichno-Skiby, woj. i pow. Kielce
7.	Wapienie	WW 1906	Ostrówka i Ołowianka	E	264 131	108 790	140,7077	5500	B+C <sub>1</sub> +C <sub>2</sub> +D	2012	Dodatek nr 7 do dokumentacji geologicznej złoża wapieni dewońskich "Ostrówka i Ołowianka" w kat. B + C <sub>1</sub> + C <sub>2</sub> + D w miejscowości Gałęzice, Podpolichno, Miedzianka, Zajączków, gm. Piekoszów, Chęciny, pow. kielecki, woj. Świętokrzyskie
8.	Wapienie	WW 16273	Ołowianka-1	Z	58 071	0	0	0	B	2012	Dokumentacja geologiczna złoża wapieni dewońskich "Ołowianka-1" w kat. B w miejsc. Gałęzice, Miedzianka.
9.	Wapienie i gezy	KD 13915	Zajączków-Wesoła	R	13 228	0	14.9		C <sub>1</sub>	2009	Dokumentacja geologiczna złoża wapieni i gez jurajskich "Zajączków - Wesoła" w kat.

											C <sub>1</sub> , miejsc. Zajączków, gm. Piekoszów, pow. Kielce, woj. Świętokrzyskie
10.	Piaskowce	KD 7043	Zajączków	Z	137	72	0,58	0	C <sub>1</sub>	1997	Uproszczona dokumentacja geologiczna w kat. C <sub>1</sub> złoża piaskowców triasowych "Zajączków", miejsc. Zajączków, gm. Piekoszów, woj. kieleckie
11.	Piaskowce	KD 6522	Kopaniny	T	174	0	0,7	0	C <sub>1</sub>	1995	Uproszczona dokumentacja geologiczna w kat. C <sub>1</sub> złoża piaskowców triasowych "Kopaniny" w miejsc. Gałęzice, gm. Piekoszów, woj. Kieleckie
12.	Piaski	KN 1347	Lasek	P	1 411	0	15,66	0	C <sub>2</sub>	1985	Dokumentacja geologiczna w kat. C <sub>2</sub> złoża piasków budowlanych w czaszy projektowanego zbiornika wodnego "Lasek". Miejscowość: Lasek, gmina: Piekoszów, woj. kieleckie

Objaśnienia:

E – złoża eksploatowane

R- złoża o zasobach rozpoznanych szczegółowo

Z- złoża, z którego wydobyte zostało zaniechane

T- złoża zagospodarowane, eksploatowane okresowo

P - złoża rozpoznane wstępnie

### 5.1.3. Gleby i rolnicza przestrzeń produkcyjna

Na terenie gminy występują głównie gleby słabe i bardzo słabe wykształcone na piaskach, jednakże spotykane są również gleby o wysokim potencjale dla rolnictwa.

Najbardziej urodzajnymi glebami na terenie gminy są mady, występujące w dolinie Wiernej Rzeki koło Rudy Zajączkowskiej. Mady cechują się dobrymi właściwościami fizyko-chemicznymi, m.in. dużą wilgotnością i przepuszczalnością.

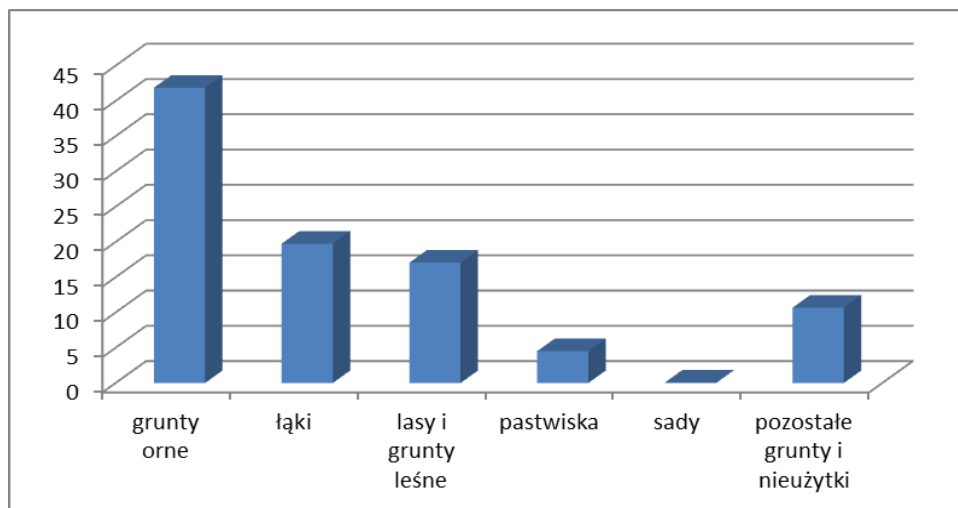
W obniżeniach bezodpływowych i dolinach rzecznych występują gleby organiczne: torfowe, torfowo-murszowe oraz murszowe. Wartość przyrodnicza tych gleb jest wysoka ze względu na zasobność w substancje organiczne i funkcję wodochronną.

Na terenie całej gminy występują słabe gleby biellicowe i pseudobiellicowe, a także brunatne właściwe, wylugowane, deluwialne i kwaśne. Są to gleby piaszczyste, kamieniste, gliniasto-kamieniste o słabo wykształconym profilu ubogim w składniki pokarmowe, oraz złych właściwościach fizycznych i chemicznych.

Na skałach wapiennych, marglach i gipsach występujących na terenie gminy wykształciły się rędziny. W zależności od podłoża, na którym się wykształciły, rędziny odznaczają się zróżnicowaną miąższością profilu, odmiennymi właściwościami i niejednakową żyznością. Wśród rędzin tego obszaru najistotniejsze dla rolnictwa są rędziny czarnoziemne, wykształcone na zwietrzelinach wapieni i margli kredowych, charakteryzujące się dużą zawartością próchnicy, trwałą strukturą ziarnistą i dobrą przepuszczalnością. W gminie Piekoszków dominują rędziny gorszej jakości, które występują płatowo we wsiach Piekoszków, Jaworznia, Micigózd, Wicentów, Szczukowice, Górki Szczukowskie, Gałęzice, Rykoszyn oraz Wesoła.

Gmina Piekoszków jest gminą, w której rolnicze użytkowanie terenu odgrywa istotne znaczenie, grunty orne stanowią ponad 40 % gminy (ryc.1) mimo, że dominują gleby słabej jakości. Według regionalizacji przyrodniczo-rolniczej opracowanej przez Instytut Upraw Nawożenia i Gleboznawstwa z Puław gmina znajduje się w Konecko-Łopuszańskim rejonie glebowo-rolniczym, gdzie występuje przewaga gleb kompleksów żytnich dobrego i słabego.

Zgodnie z danymi Banku Danych Lokalnych, GUS, 2005 r. poszczególne rodzaje użytków na terenie gminy rolne zajmowały powierzchnię: grunty orne – 41,88%, łąki -19,76%, lasy i grunty leśne- 17,07%, pastwiska- 4,52%, sady- 0,08%, pozostałe grunty i nieużytki- 16,70%



Wykres nr 1 : Powierzchnia i rodzaj użytków rolnych w gminie Piekoszów w % w 2005 r.

Źródło: opracowanie, na podstawie „Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe Gminy Piekoszów” 2012 r.

Pod względem przynależności użytków rolnych do poszczególnych klas bonitacyjnych ponad połowę stanowią gleby IV klasy bonitacyjnej – średniej jakości. Udział procentowy poszczególnych klas bonitacyjnych wygląda następująco:

- gleby klasy II – 2,2%,
- gleby klasy III – 20,0%,
- gleby klasy IV – 60,6%,
- gleby klasy V – 15,4%,
- gleby klasy VI – 1,8%.

Na terenie gminy gleby chronione występują płatowo w całej gminie, przede wszystkim w północnej oraz zachodniej części. Zostały one zaznaczone na rysunku „Uwarunkowań” oraz w załączniku graficznym ekofizjografii.

#### 5.1.4 Lasy

Gminę Piekoszów zalicza się do obszarów o relatywnie małej lesistości (1536,40ha – stan na 2014 r.). Została przy tym zakwalifikowana do gmin szczególnie preferowanych do intensyfikacji zalesień w krajowym programie jej zwiększenia. Charakterystyczną cechą, wyróżniającą gminę w obszarze funkcjonalnym Kielc jest zdecydowana przewaga lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa (lasy publiczne – 141,36 ha, w tym własność gminy 18,50 ha), wykazujących silne rozproszenie przestrzenne. Niewielki odsetek powierzchni gminy zajmują lasy. W południowo-wschodniej części gminy występują naturalne i półnaturalne kompleksy lasów – grądy, lasy mieszane i bory sosnowe. Zbiorowiska borów mieszanych występują głównie w miejscowościach Stanisławów oraz Szczukowskiej Górki. W północnej części gminy występują sztuczne monokulturowe lasy sosnowe.

Na terenie gminy nie ma lasów ochronnych.

### 5.1.5 Wody powierzchniowe

Obszar gminy Piekoszów położony jest w całości w dorzeczu Nidy. Jego wschodnia część jest odwadniana przez Bobrzę – dopływ Czarnej Nidy, natomiast zachodnia część gminy przez Wierną Rzekę (Łososinę/Łośnę) i Hutkę – dopływy Białej Nidy. Pomniejszymi rzekami na terenie gminy są: Ciek od Julianowa przepływający przez Szczukowice, Podzamcze, Brynice i Micigózd, Czarne Stoki w Łosienku, Lesicy i Łubnie oraz Ciek A w Szczukowicach i Jaworzni. Bobrza, Łososina i Hutka mają przebieg południkowy, a do nich w kierunku równoleżnikowym wpadają mniejsze dopływy i ciek. Stosunkowo rzadka sieć rzeczna wynika z uwarunkowań geologicznych i występowania na tym terenie skał węglanowych, co powoduje znaczną infiltrację wody w uszczelinowione i skrasowiałe podłoże. Rzeki charakteryzują się stosunkowo wyrównanymi przepływami.

W Ostrówce na terenie kopalni, w wyniku odwadniania kamieniołomu powstał lej depresji, z wyrobiska wypompowywane jest ok. 1 000 m<sup>3</sup> wody/godz. Co skutkuje tym, że część odcinka Hutki uległo osuszeniu, a rzeka jest odtworzona poniżej miejsca zrzutu wód kopalnianych.

Na podstawie Programu Małej Retencji, przyjętego Uchwałą Nr XI/192/07 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 27 grudnia 2007 r., na terenie gminy Piekoszów przewidziano do realizacji 1 zbiornik pod nazwą Wierna Rzeka. Będzie on realizowany przez Samorząd Województwa Świętokrzyskiego. Zbiornik zlokalizowany jest na Wiernej Rzece, na obszarze trzech miejscowości Fenisławice w gminie Łopuszno, Ruda Strawczyńska w gminie Strawczyn oraz Czarne Stoki w gminie Piekoszów. Podstawową funkcją zbiornika jest retencja wody dla celów gospodarczych i pokrycia niedoborów wody w rzece poniżej zbiornika w okresach suszy. Dodatkowymi funkcjami zbiornika będą: retencja powodziowa w okresie wezbrań, poprawienie bilansu wodnego w zlewni poniżej zbiornika przez wyrównanie przepływów w okresach stanów niskich. Także zapewnienie przepływu nienaruszalnego w okresach niżówek, rekreacja i rozwój agroturystyki, uprawianie sportów wodnych oraz funkcja pożarowa .

Podstawowe parametry zbiornika kształtują się następująco:

- powierzchnia zalewu - 72 ha,
- objętość użyteczna zbiornika - 1080 tys. m<sup>3</sup>,
- pojemność zbiornika przy normalnym poziomie piętrzenia VNPP=1 080 tys. m<sup>3</sup>,
- pojemność zbiornika przy maksymalnym poziomie piętrzenia V max= 1 440 tys. m<sup>3</sup>,
- pojemność powodziowa przy Qm. V pow.= 360 tys. m<sup>3</sup>,

Według Programu Małej Retencji zbiornik przewidziany był do realizacji w latach 2006-2010, jednak w czasie opracowywania dokumentacji nie został jeszcze zrealizowany.

Na terenie gminy zlokalizowanych jest dodatkowo pięć stawów rybnych w miejscowościach Łosienek, Wincentów oraz w miejscowości Gniewce.

Na terenie gminy, w ramach zadań inwestycyjnych, wykonano urządzenia melioracji wodnych, t.j. rowy melioracyjne i sieć drenarską.

- Rowy melioracyjne:
  - „Łososina – Kalisz” w miejscowościach: Zajączków, Lesica, Rykoszyn oraz Łosienek,
  - „Jaworznia” w miejscowościach: Piekoszów, Szczukowice oraz Jaworznia,
  - „Bobrza – Szczukowice” w miejscowościach: Brynica, Szczukowice oraz Szczukowskie Góry,
  - „Łososina- Łosień” w miejscowościach: Łosień i Łosienek.
- Sieć drenarska:
  - „Piekoszów” w miejscowościach Lesica, Łosienek, Łubno, Łosień, Wincentów,
  - „Chełmce I” w miejscowości Brynica,
  - „Chełmce III” w miejscowości Brynica,
  - „Brynica- Podzamcze” w miejscowościach Micigózd, Podzamcze, Brynica, Szczukowice, Piekoszów,
  - „Piekoszów” w miejscowościach Micigózd, Wincentów, Piekoszów.

Wszelkie planowane inwestycje powodujące kolizje z wodami stanowiącymi własność Skarbu Państwa oraz istniejącymi urządzeniami melioracji wodnych wymagają uzgodnienia z Świętokrzyskim Zarządem Melioracji i Urządzeń Wodnych.

Grunty zdrenowane nie powinny być przewidywane pod zalesienia ani pod zabudowę. W wypadku uszkodzenia lub zniszczenia istniejącej sieci drenarskiej przez inwestycje, naprawa ewentualnych uszkodzeń lub przebudowa sieci, tak aby jej funkcjonalność została zachowana, należeć będzie do inwestora.

Zasięg terenów objętych urządzeniami melioracji wodnych został naniesiony na rysunek „Uwarunkowań....”.

### **Zagrożenie powodziowe**

Na obszarze gminy występują obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi.

Dla rzeki Bobrzy, w granicach gminy Piekoszów, sporządzono opracowanie Mapy Zagrożenia Powodziowego. Wyznaczone obszary szczególnego zagrożenia powodzią:

- prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi 10%, raz na 10 lat,
- prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi 1%, raz na 100 lat.

Dla rzeki Łososiny (Wierna Rzeka) nie zostały opracowane Mapy Zagrożenia Powodziowego

### **5.1.6. Wody podziemne.**

Wody podziemne na terenie gminy Piekoszów występują w kilku poziomach wodonośnych: górnopodziemnym, środkowopodziemnym, dolnopodziemnym, górnopodziemnym, środkowopodziemnym i górnopodziemnym. Ujęcia wody są pozyskiwane studniami z poziomów triasowych i środkowopodziemnego. Lokalnie spotyka się studnie wiercone z utworów czwartorzędowych. Głębokość zwierciadła wód podziemnych wynosi średnio około 15 m i jest większe na szczytach wzgórz. Natomiast głębokość

występowania użytkowych poziomów wodonośnych jest zmienna i wynosi od 2 do 100 m, zależy ona bezpośrednio od morfologii terenu i miąższości osadów. Największa głębokość poziomów wodonośnych występuje we wschodniej części gminy, gdzie pod utworami ilastymi z triasu znajdują się wapienie dewońskie.

We wschodniej części gminy znajduje się Główny Zbiornik Wód Podziemnych GZWP 417 Kielce, o charakterze szczelinowo - krasowym. Zasoby tego zbiornika znajdują się w utworach środkowego i górnego dewonu. Wody zbiornika są eksploatowane w granicach rejonu eksploatacji wód podziemnych (RE) Kielce, przez ujęcie komunalne w Białogonie, dla tego rejonu ustalono zasoby dyspozycyjne wody podziemnej w ilości 1 800 m<sup>3</sup>/godz., według stanu na dzień 30.10.1994 (Prażak, 1994 r.). Zasoby wód podziemnych są objęte najwyższą ochroną wód podziemnych (ONO) lub wysoką ochroną (OWO) na podstawie Decyzji Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 11 maja 1996 r., nr KDH/013/5876/96 w sprawie zatwierdzenia dokumentacji geologicznej w części dotyczącej zbiornika wód podziemnych „Rejon eksploatacji wód podziemnych Kielce” – GZWP nr 417 Kielce.

Na północ od gminy Piekoszów w gminie Strawczyn znajduje się również Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 414 Zagnańsk, o charakterze szczelinowo-porowym, zasoby wodonośne znajdują się w utworach triasu dolnego i środkowego. W południowo-zachodniej części gminy występuje Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 416 Małogoszcz, o charakterze szczelinowo-krasowym, zasoby wodonośne znajdują się w utworach z okresu górnej jury. W południowej części gminy występuje niewielki fragment Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 418 Zbiornik Gałęzice-Bolechowice – Borków, zasoby wodne znajdują się w utworach z okresu środkowo-dewońskiego. Jest to zbiornik szczelinowo krasowy o powierzchni 169 km<sup>2</sup> i zasobach dyspozycyjnych około 1 500 m<sup>3</sup>/h.

Na terenie gminy zlokalizowanych jest kilkanaście ujęć wód podziemnych, z czego część jest udokumentowana i posiada pozwolenia wodnoprawne na ich eksploatację. Największym ujęciem wody jest ujęcie komunalne w Piekoszowie, ponadto na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę eksploatowane są m.in. studnie w Szczukowicach i Jaworzni, a także w Szczukowskich Górkach. Wody podziemne eksploatowane są również przez zakłady przetwórstwa mięsnego zlokalizowane w rejonie Piekoszowa, a także przez zakłady ogrodnicze. Ujęcia wody funkcjonujące na terenie gminy to:

- ujęcie wód podziemnych Piekoszów/Górki Szczukowskie – użytkownik zakład usług komunalnych sp. z o. o. – wydano pozwolenie wodno-prawne nr OS.I-6210/254/97 z dnia 15.12.1997 r.,
- Piekoszów – pobór na eksploatację wody dla wodociągu miejskiego – Piekoszów – Górki Szczukowskie – wydano pozwolenie wodno-prawne nr RO.III.6210.21/99, data wystawienia 14.12.1999 r., zmienione pismem nr RO.III.6223.15/2001, zmienione pismem nr GP.6223-14/10/11 data wystawienia 10.01.2011 r.,

- Zakład Usług Komunalnych w Piekoszowie - wydano pozwolenie wodno-prawne nr RO.III.6223.19/2001, data wystawienia 11.05.2001 r.2001.05.11 ważne do 21.12.2010 r., nr GP.6223-13/10/11, data wystawienia 11.04.2011 r.,
- Zakład przetwórstwa mięsnego H. Jarząbek - pobór wody, wydano pozwolenie wodno-prawne nr RO.III.6223.7/2002, data wystawienia 2002.06.03,
- Zakład rzeźniczo-wędliniarski J. Bartos w Piekoszowie - pobór wody na cele socjalne, wydano pozwolenie wodno-prawne nr RO.III.6223-8/2002, data wystawienia 2002.05.15,
- Górki Szczukowskie – ujęcie wody - wydano pozwolenie wodno-prawne nr RO.III.6223.3/2003, data wystawienia 2002.02.14,
- Nordkalk Miedzianka – ujęcie wody (studnie wiercone S1 i S2) - wydano pozwolenie wodno-prawne nr ŚR.II.6811-73/05, data wystawienia 2006.01.02,
- Górki Szczukowski – studnia wiercona – ujęcie wody na cele przemysłowe, w sytuacji awaryjnej na cele bytowe – wydano pozwolenie wodno-prawne nr ROS.IX.6210/270/98 data wystawienia 1998.11.26 ważne do 2004.12.31, oraz pozwolenie wodno-prawne nr RO.III.6223-13/2004, data wystawienia 2004.12.28,
- Micigózd – studnia wiercona Zakład Przetwórstwa Mięsnego - wydano pozwolenie wodno-prawne nr RO.III.6223-17/2004, data wystawienia 2005.01.13,
- Szczukowice PPH Util Pasz A. Sójka – ujęcie wody na cele produkcyjne i socjalnobytowe, wydano pozwolenia wodno-prawne nr RO.III.6223-8/2005, data wystawienia 2005.04.12,
- Kanarek Teresa- ujęcie wody na cele socjalne, wydano pozwolenie wodno-prawne nr RO.III.6223-9/2005, data wystawienia 2005.08.09,
- Micigózd – przetwórstwo przemysłowe - wydano pozwolenie wodno-prawne nr RO.III.6223-11/2006, data wystawienia 2006.08.28,
- Ubojnia drobiu Stępięń – wydano pozwolenie wodno-prawne nr RO.III.6223-1/2007, data wystawienia 2007.03.26.

Na terenie gminy Piekoszów zlokalizowana jest strefa ochronna – teren ochrony pośredniej dla ujęcia wody w Kielcach – jest to ujęcie wody podziemnej Kielce – Białogon. Strefę ochronną ustanowiono na mocy Rozporządzenia Nr 5/2005 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 26 sierpnia 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Św. nr 220 poz. 2610 z 14 września 2005 r.). Ujęcie eksploatuje wody podziemne dewońskiego (D2, D3) poziomu wodonośnego na obszarze szczelinowo – krasowego.

W gminie Piekoszów do 2010 r. obowiązywała również strefa ochrona dla ujęcia wody w Szczukowicach. Na mocy Rozporządzenia Nr 1/2010 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 20 stycznia 2010r. (Dz. Urz. Woj. Św., Nr. 29, poz. 216 z dnia 28 stycznia 2010 r.) - zlikwidowano strefę ochronną studni głębinowej zlokalizowanej w miejscowości Szczukowice, obejmującą teren ochrony bezpośredniej oraz teren ochrony pośredniej, ustanowioną decyzją Wojewody Kieleckiego z dnia 14.01.1997 r., znak: OS-6210/12/97.



## 5.2. STRUKTURA PRZYRODNICZA OBSZARU, W TYM BIORÓŻNORODNOŚĆ PRZYRODNICZA

### 5.2.1. Główne elementy budujące strukturę przyrodniczą

Położenie gminy Piekoszów na styku Gór Świętokrzyskich, Wzgórz Łopuszańskich i Wzgórz Przedborskich sprawia, że funkcjonująca tu struktura przyrodnicza jest silnie powiązana przestrzennie ze środowiskiem przyrodniczym regionu Wyżyny Przedborskiej oraz Wyżyny Kieleckiej. Dla zachowania potencjału biologicznego zasobów przyrody ożywionej na terenie gminy, niezbędne jest zapewnienie możliwości swobodnego przemieszczania się gatunków. Swobodną migrację i sukcesję gatunków umożliwiają naturalne korytarze ekologiczne.

Obszar opracowania znajduje się na terenie krajowej sieci ECONET-POLSKA. Podstawowe powiązania przyrodnicze obszaru związane są z obszarem węzłowym o znaczeniu międzynarodowym 31 Świętokrzyskim.

Głównymi elementami struktury przyrodniczej gminy zapewniającymi powiązania z środowiskiem przyrodniczym są:

- koryto Bobrzy oraz koryto Wiernej Rzeki,
- układ zbiorowisk roślinnych porastających dolinę Bobrzy, stanowiący również ostoję siedliskową dla ptaków,
- kompleksy leśne borów mieszanych występujące na terenie miejscowości Stanisławów, Szczukowskiej Górki,
- zbiorowiska i zespoły muraw kserotermicznych, które utrzymują się głównie na stromych zboczach wzniesień i w kamieniołomach,
- tereny otwarte, łąki świeże i suche położone w dolinach, wśród pól uprawnych i nad potokami.

#### **Sieć ekologiczna.**

Korytarze ekologiczne w dolinach rzek stanowią obszar przepływu biogenów i migracji zwierząt.

Dolina Bobrzy, dolina Wiernej Rzeki oraz Hutki - istniejące w dolinach obszary otwarte, zachowały funkcję istotnego korytarza ekologicznego oraz przyczyniają się do retencji wody. Obszary podmokłe, występujące naturalnie w wielu miejscach posiadają cenne zbiorowiska roślinne. Istotne znaczenie ma również dolina Cieku od Julianowa, Czarnych Stoków i Cieku A.

### 5.2.2. Zasoby przyrodnicze i ich ochrona prawna

Granice obszarów objętych ochroną prawną przedstawiono na rysunku „Uwarunkowań”.

#### 5.2.2.1. Obszary NATURA 2000

Na terenie gminy Piekoszów znajdują się dwa obszary siedliskowe Natura 2000, takie jak:

1. specjalny obszar ochrony siedlisk **Wzgórza Chęcińsko Kieleckie (PLH260041)** położony jest w południowowschodniej części gminy,

2. oraz specjalny obszar ochrony siedlisk **Dolina Bobrzy (PLH260014)**, położony jest wzdłuż rzeki Bobrzy w części wschodniej gminy.

#### **Obszar Natura 2000 specjalny obszar ochrony siedlisk Dolina Bobrzy (PLH260014).**

Jednym z głównych walorów tego obszaru są murawy kserotermiczne i łąki oraz starorzecza. Dolina Bobrzy stanowi ważny korytarz ekologiczny o randze krajowej, a ostoja posiada także znaczne walory krajobrazowe. Na różnego typu murawach kserotermicznych występuje wiele rzadkich i zagrożonych w skali kraju gatunków, np. *Cerasus fruticosa*, *Scorzonera purpurea*, *Gentiana cruciata*, *G.ciliata*. Na obszarze NATURA 2000 na górze Bruszni, Marmurek i Stokwej występuje również gatunek zamieszczony w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin - *Pulsatilla vernalis*. Stwierdzono obecność dwóch gatunków z II załącznika Dyrektywy Siedliskowej - *Adenophora liliifolia*, notowanego na G.Bruszni, G.Marmurek i G. Stokowej oraz *Pulsatilla patens* podawany z Góry Bruszni. Ostoja jest niezbędna dla zachowania dwóch wyżej wymienionych gatunków, a zwłaszcza nielicznej, ale znajdującej się na południowym kresie występowania w Polsce – populacji *Pulsatilla patens*.

W wodach Bobrzy występują jedne z najlepiej zachowanych i najliczniejszych populacji minoga strumieniowego *Lampetra planeri* (NT) w woj. świętokrzyskim. Gatunkiem częstym jest koza *Cobitis taenia* oraz inne chronione gatunki ryb takie jak: strzebla potokowa *Phoxinus phoxinus*, kleń *Leciscus cephalus*, jelec *Leuciscus leuciscus*, trzepla zielona (*Ophopgomphus cecilia*). Z dwóch wymienianych w II Załączniku Dyrektywy 92/43/EWG motyli na uwagę zasługują izolowane stanowiska przeplatki *aurinii* *Euphydryas aurinia*.

Występujące tu zróżnicowane warunki ekologiczne związane z ukształtowaniem terenu, charakterem utworów geologicznych i warunkami hydrologicznymi oraz obecność wapieni i dolomitów dewońskich pozwoliła na wykształcenie się cennych muraw kserotermicznych, na których występują rzadkie gatunki ślimaków *Cecilioides acicula*, *Chondrula tridens* i *Helix lutescens*. Bogactwo i stan zachowania siedlisk przekłada się na bardzo wysoką różnorodność biologiczną zwierząt. W ostoi wykazano dziesiątki chronionych gatunków owadów i mięczaków, w tym wiele rzadkich, np.: strzępotek sopłaczek *Coenonympha tullia* (VU), modraszek alkon *Maculinea alcon* (VU), górówka *medea* *Erebia aethiops* (VU), szklarka zielonawa *Nesovitrea petronella* (NT), *Polyphylla fullo*, *Psammobius asper*, *Ampedus pomonae*. Bardzo wysoka jest różnorodność ptaków. W jednym z płatów zadrzewień łągowych przystępuje do łągów 1/5 gatunków krajowych (na podstawie Standardowego Formularza Danych Dla Obszarów Specjalnej Ochrony (OSO) dla obszarów spełniających kryteria obszarów o znaczeniu wspólnotowym (OZW) dla specjalnych obszarów ochrony (SOO), NATURA 2000.

#### **Obszar Natura 2000 Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Wzgórza Chęcińsko-Kieleckie (PLH260041)**

Obszar ten charakteryzuje się urozmaiconą morfologią i zróżnicowanym pokryciem roślinnym. Na szczególną uwagę zasługują także obszary krasowe związane z występowaniem skał węglanowych. Wśród siedlisk leśnych występują bory sosnowe i mieszane, dąbrowy, grądy, olsy i łągi. Na stromych zboczach wzniesień i w kamieniołomach utrzymują się murawy kserotermiczne,

a w dolinach łąki i pola uprawne. Obszar charakteryzuje się wysoką różnorodnością biologiczną - zidentyfikowano tu 25 rodzajów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz 2 gatunki z załącznika II tej Dyrektywy. Flora roślin naczyniowych obejmuje prawie 1200 gatunków, w tym 112 podlegających ochronie (96-ochrona całkowita, 16 ochrona częściowa). Występuje tu aż 212 gatunków uznawanych za ginące i zagrożone w regionie i kraju. Wzgórza Chęcińsko Kieleckie wchodzi w ciąg ekologiczny siedlisk na podłożu wapiennym i krasowym od Staszowa do Przedborza. Znajdują się tu też liczne stanowiska rzadkich bezkręgowców (motyle) oraz zimowiska nietoperzy. Unikatem są występujące tu płaty bardzo dobrze wykształconych świetlistych dąbrów, a także cenne florystycznie łąki trzęślicowe. Regionalnym unikatem są płaty nawapiennych buczyn ze storczykami nawiązujących do siedliska 9150.

Obszar wyróżnia charakter hydrogeologiczny związany z położeniem w widłach dwóch rzek. Ma on charakter niecki, w której zachodzą procesy torfotwórcze. Zaznacza się korzystny skład roślinności. Teren położony jest na utworach węglanowych. Silne uwodnienie obszaru wyraża się obecnością drobnych oczek wodnych o charakterze torfianek a także głębszych zbiorników wodnych o naturalnych warunkach. Takie uwarunkowania sprzyjają występowaniu mięczaków z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG (*Vertigo moulinsiana*, *Anisus vorticulus*) jak i innych rzadkich im towarzyszących gatunków mięczaków (np. *Anodonta cygnea*). Na terenie obszaru stanowiska ma także *Unio crassus* (na podstawie Standardowego Formularza Danych Dla Obszarów Specjalnej Ochrony (OSO) dla obszarów spełniających kryteria obszarów o znaczeniu wspólnotowym (OZW) dla specjalnych obszarów ochrony (SOO), NATURA 2000).

#### **5.2.2.2. Rezerwaty przyrody**

Na terenie gminy znajdują się rezerwaty:

1. Rezerwat Moczydło,
2. Rezerwat „Chelosiowa Jama”

#### **Rezerwat Moczydło.**

Rezerwat przyrody nieożywionej - o powierzchni 16,21 ha.

Podstawa prawna utworzenia rezerwatu to Zarządzenie MOŚZNiL z 27.06.1995 r. (MP Nr 33 z 1995, poz. 397). Obwieszczenie Woj. Świąt. z 15.10.2001 r. (Dz. Urz. Woj. Świąt. Nr 107 poz. 1270).

Rezerwat obejmuje niewielkie wzniesienie położone w obrębie tzw. Grzbietu Karczówkowatego. Teren obejmuje wychodnie wapienie stromatoporooidowo- koralowcowych wieku środkowego- i górnodewońskiego zlepieńców wapiennych permu i dolnego triasu oraz piaskowców i czerwonych mułowców triasu dolnego (pstręgo piaskowca). Skały węglanowe przecinane są licznymi żyłami kalcytowymi zawierającymi galenę i baryt biegnącymi równoległe w kierunku południkowym.

Przedmiotem ochrony są liczne pozostałości w terenie górnictwa kruszcowego w formie szpar i szybików, w trzech nieczynnych kamieniołomach widoczne są liczne fragmenty żyłowej mineralizacji i okruszcowania oraz zjawiska krasu kopalnego. Odślonięcia w kamieniołomach pozwalają na odtworzenie warunków sedymentacji i paleogeografii zachodzących na przełomie paleozoiku i mezozoiku. W obrębie wzgórz zachowały się fragmenty roślinności wapieniolubnych muraw

kserotermicznych. Zachodnia część wzgórza objęta jest dokumentacją geologiczną złoża wapieni dewońskich wykonaną w 1961 r. Jednak ze względu na ochronę krajobrazową i wartość naukową złoża nie powinno być uruchomione.

### **Rezerwat „Chelosiowa Jama”**

Rezerwat przyrody nieożywionej – o powierzchni wynoszącej 24,31 ha.

Podstawa prawna utworzenia rezerwatu - Zarządzenie MOŚZNiL z 25.07.1997 r. (MP Nr 56 z 1997, poz. 531), Obwieszczenie Woj. Święt. z 15.10.2001 r. (Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 107 poz. 1270), zm. Rozp. Nr 2/2007 Woj. Święt. z 08.03.2007 r. (Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 46 poz. 724). zm. Zarządzeniem Nr 9/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 5 czerwca 2013 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie rezerwatu przyrody "Chelosiowa Jama" (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 2375).

Rezerwat przyrody nieożywionej "Chelosiowa Jama" zlokalizowany jest w zespole kamieniołomów wapienia, który zlokalizowany jest w centralnej części i na płd. zboczu Góry Kopaczowej w Jaworzni.

W obrębie wapieni dewońskich w Jaworzni występują zjawiska krasowe, głównie podziemne. Jest to częściowo kras kopalny trzeciorzędowy, a w partii stropowej wapieni-permskotriasowych. Kopalne kotły i szczeliny krasowe wypełnione są czerwonymi osadami gliniastopiaszczystymi. Unikalną wartość mają jednak współczesne lub odpreparowane formy krasowe-jaskinie, do których wejścia znajdują się na terenie kamieniołomów. Jedną z nich jest Jaskinia Jaworznicka – znajdująca się w górnej części płn. ściany kamieniołomu wsch.

Druga jaskinia "Chelosiowa Jama" będąca obiektem rezerwatu ma wejście w dolnej części wsch. ściany zach. kamieniołomu. Jaskinia składa się z kilku ciągów korytarzy i komór oraz studni i kominów, szacuje się, że jest to najdłuższa jaskinia w Polsce. Jej najniższe partie sięgają poziomu wód gruntowych (ok. 50 m. do 70 m) i poniżej powierzchni ziemi. W dnie jaskini znajduje się jeziorko wypełniające studnie krasową. Komory są rozległe (średnica największej przekracza 30 m), w kilku przypadkach również dość wysokie, zwykle mają charakter zawaliskowy. Na niektórych odcinkach korytarzy zachowana jest ładna szata naciekowa: duże stalagmity (do 1,5 m wysokości), stalaktyty (w tym liczne makarony), formy typu polew, żeber, nacieków welniastych, zasłon i pól ryżowych, a także ciekawe heliktyty.

Do najbardziej interesujących zjawisk w jaskini należy krystaliczny, luźny piasek kalcytowy występujący w jednej z komór. Znaczenie naukowe mają również osady namuliskowe, wśród których można wyróżnić dwa typy litologiczne: czerwone iły i gliny z rumoszem wapieni i kalcytów oraz żółte, czyste piaski, których tekstury wskazują, iż powstały współcześnie w środowisku wód płynących.

### **5.2.2.3 Park Krajobrazowy**

#### **Chęcińsko- Kielecki Park Krajobrazowy**

Powierzchnia Chęcińsko-Kieleckiego Parku Krajobrazowego na terenie gminy Piekoszów wynosi 2170,6 ha.

Obowiązująca podstawa prawna to Uchwała nr XXVI/371/16 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie utworzenia Chęcińsko-Kieleckiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2016 r., poz. 2914).

Na terenie otuliny parku krajobrazowego utworzono Chęcińsko-Kielecki Obszar Chronionego Krajobrazu. Wyznaczona wokół Parku otulina zajmuje powierzchnię 1871,4 ha w gminie Piekoszów.

Park obejmuje ochroną fragment górotworu świętokrzyskiego. Reprezentuje wysokie wartości w zakresie przyrody żywej i nieożywionej. Główne walory parku to urozmaicona morfologia i zróżnicowane pokrycie roślinne, oraz możliwość obserwacji na powierzchni kolejnych faz rozwoju geologicznego. Na szczególną uwagę zasługują obszary krasowe związane z występowaniem skał węglanowych. Procesy krasowe widoczne na powierzchni, doprowadziły w głębi górotworu do tworzenia się jaskiń. Obszar Parku charakteryzuje się bogactwem i zróżnicowaniem szaty roślinnej. Wśród siedlisk leśnych na obszarze parku występują bory sosnowe i mieszane, dąbrowy, grądy, olsy i łągi. Flora naczyniowa obejmuje ponad 1000 gatunków, z których 69 objętych jest całkowitą ochroną, 12 częściową, a 42 gatunki są szczególnie rzadkie i zagrożone. Również wśród fauny bezkręgowej występuje wiele rzadkich gatunków. Wśród kręgowców występują chronione gady, płazy, ptaki i ssaki (m. in. nietoperze zimujące w jaskiniach i szczelinach skalnych). Ważnym walorem Parku jest również bogata warstwa historyczno-kulturowa. Występują tu pierwsze ślady pobytu człowieka paleolitycznego i jedne z najstarszych ośrodków osadniczych Małopolski.

Do szczególnych celów ochrony Parku należy:

- 1) zachowanie cennych biocenoz z chronionymi i rzadkimi gatunkami flory, fauny i grzybów;
- 2) zachowanie różnorodności geologicznej, w tym obszarów występowania krasu;
- 3) racjonalne wykorzystanie zasobów złóż kopalin;
- 4) zachowanie naturalnych fragmentów ekosystemów wodnych (rozlewisk i starorzeczy);
- 5) zachowanie populacji roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową;
- 6) zachowanie siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, w tym w szczególności muraw kserotermicznych i torfowisk;
- 7) zachowanie układów i obiektów zabytkowych, a także licznych miejsc pamięci narodowej;
- 8) preferowanie zabudowy nawiązującej do regionalnej tradycji i otaczającego krajobrazu;
- 9) zachowanie wartości historycznych, kulturowych i etnograficznych;
- 10) zachowanie istniejących punktów i ciągów widokowych;
- 11) ograniczanie negatywnego wpływu działalności gospodarczej na krajobraz.

Na terenie Chęcińsko –Kieleckiego Parku Krajobrazowego obowiązuje plan ochrony, na podstawie Uchwały Nr XL/700/10 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z 09 sierpnia 2010 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony Chęcińsko – Kieleckiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Święt. Nr 254, poz. 2543); Uchwała Nr XLIII/780/10 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 8 listopada 2010r. w sprawie zmiany uchwały Nr XL/700/10 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 9 sierpnia 2010 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony Chęcińsko-Kieleckiego Parku Krajobrazowego.

W Planie Ochrony Parku Krajobrazowego wskazano szereg wytycznych do Studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz planów miejscowych dla gmin zlokalizowanych na terenach Chęcińsko-Kieleckiego Parku Krajobrazowego. Dotyczą one eliminacji, lub ograniczenia zagrożeń, wytyczne te zostały zamieszczone w opracowaniu ekofizjograficznym.

Na mocy Planu Ochrony Chęcińsko – Kieleckiego Parku Krajobrazowego wyznaczono obszary proponowane do objęcia formami ochrony przyrody, wskazane w tabeli nr 3.

Tab. 3. Obszary o najwyższych wartościach przyrodniczo-krajobrazowych, zasługujące na objęcie dodatkową formą ochrony przyrody - na podstawie Planu ochrony Chęcińsko – Kieleckiego Parku Krajobrazowego

\* APP – inne obszary o najwyższych wartościach przyrodniczo-krajobrazowych, zasługujące na objęcie dodatkową formą ochrony przyrody,

I.p	Kod Strefy *	Pow. [ha]	Proponowana forma ochrony i nazwa	Lokalizacja	Charakterystyka
1.	APP_4	1,3	Rezerwat przyrody Jankowa Zachodnia	Szczukowskie Górki; gmina Piekoszów	Wychodnie wapieni dewonu środkowego oraz piaskowców i zlepieńców triasu dolnego z pozostałościami kopalni rudy ołowiu (od XVIII do początku XX w.) oraz żyłowego kalcytu typu „różanka zelejowska”. Na całej powierzchni występują zarośla i murawy kserotermiczne.
2.	APP_57 BKI	0,8	rezerwat przyrody „Stokówka	Gmina Piekoszów	Szparowe wyrobisko nieczynnego kamieniołomu kalcytu przecinające wzniesienie Stokówka zbudowane z wapieni i zlepieńców permu. W wyrobisku odsłonięte fragmenty żyłowej strefy kalcytów „różanki zelejowskiej”, a w skałach liczne szczątki fauny. Na całej powierzchni wzniesienia występują murawy kserotermiczne.
3.	APP_6	0,2	rezerwat przyrody „Besówka”	Gmina Piekoszów	Odsłonięte osady dewonu środkowego i górnego, karbonu dolnego oraz permu górnego w obrębie wzniesień Besówka i Besóweczka. W warstwach skalnych liczne szczątki fauny oraz żyłowa mineralizacja z kalcytami typu „różanki zelejowskiej”.
4.	APP_7	0,9	rezerwat przyrody „Skałka Sachty”	Gmina Piekoszów	Południowe zbocza grzbietu wzniesień Skałka i Sachty, z odsłoniętymi osadami permu górnego, wapieni, margli i zlepieńców gałęzickich z fauną. Objawy mineralizacji kruszcowej i pozostałości wyrobisk górniczych.
5.	APP_13 / BKI	22,8	użytek ekologiczny „Murawy Zajączkowskie I”	Na zachód od miejscowości Zajączków; gmina Piekoszów	Cenny przyrodniczo kompleks muraw kserotermicznych i zarośli ciepłolubnych.
6.	APP_14 / BKI	19,5	użytek ekologiczny „Murawy Zajączkowskie II”	Na północ od miejscowości Zajączków; gmina Piekoszów	Cenny przyrodniczo kompleks muraw kserotermicznych i zarośli ciepłolubnych.
7.	APP_15 / BKI	11,3	Użytek ekologiczny „Murawy Zajączkowskie III”	„Murawy Na południe od miejscowości Zajączków; gmina Piekoszów	Cenny przyrodniczo kompleks muraw kserotermicznych i zarośli ciepłolubnych.
8.	APP_20 / BKI	10,1	użytek ekologiczny „Bolmin I”	Ok. 2,5 km na północ od miejscowości Bolmin; gmina Piekoszów	Cenny przyrodniczo kompleks muraw kserotermicznych i zarośli ciepłolubnych

9.	APP_27	0,5	stanowisko dokumentacyjne „Szczukowskie Górki”	Gmina Piekoszów, w okolicach miejscowości Szczukowskie Górki.	Wykop obwodnicy drogi krajowej z profilem wapieni dewońskich i zlepieńców permu, przeciętych żyłą kalcytu, w okolicach miejscowości Szczukowskie Górki.
----	--------	-----	--	---	---

#### 5.2.2.4 Obszary Chronionego Krajobrazu

Na terenie gminy Piekoszów występują trzy obszary chronionego krajobrazu:

1. **Chęcińsko- Kielecki**, stanowiący otulinę parku krajobrazowego, położony w części wschodniej gminy,
2. **Podkielecki**, zlokalizowany w północnej części gminy,
3. **Konecko- Łopuszniański** położony w części zachodniej.

**Chęcińsko-Kielecki Obszar Chronionego Krajobrazu** został utworzony w 2001 r. na mocy Rozporządzenia Nr 335/2001 Wojewody Świętokrzyskiego (Dz.U. Woj. Święt. Nr 108 poz. 1271). Obowiązująca podstawa prawna to Uchwała Nr XLIX/877/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie Chęcińsko - Kieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 3151.).

Tereny Chęcińsko-Kieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu obejmuje się ochroną ze względu na bogactwo ekosystemów i bardzo zróżnicowany krajobraz i rzeźbę terenu oraz pełnienie funkcji korytarzy ekologicznych. Obszar chronionego krajobrazu jest terenem silnie zurbanizowanym. Lasy zajmują tu znikomy procent powierzchni (1,4 %) przeważają natomiast użytki rolne (56%). Zgodnie z Uchwałą na obszarze Chęcińsko-Kieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu wyznaczono strefy krajobrazowe A, B i C, w których wskazano zakazy oraz wyłączenia z zakazów wymienione w Uchwale.

**Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu** został utworzony w 1995 r. na mocy Rozporządzenia Nr 12/95 Wojewody Kieleckiego Dz.U.Woj.Kieleckiego Nr 21 poz. 145.

Obowiązująca podstawa prawna to: Uchwała Nr XIV/200/2015 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 7 września 2015 r. w sprawie wyznaczenia Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 2655)

Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu położony jest głównie w granicach zlewni rzeki Lubrzanki oraz częściowo zlewni Kamionki i Bobrzy. Obszar ten pełni ważne funkcje łącznikowe pomiędzy Świętokrzyskim Parkiem Narodowym, a parkami krajobrazowymi: Sieradowickim, Suchedniowsko-Oblęgarskim, Cisowsko-Orłowińskim i Chęcińsko-Kieleckim.

Najważniejszymi funkcjami tego obszaru jest ochrona wód powierzchniowych w rzekach oraz ochrona dwóch zbiorników wód podziemnych (GZWP), a także korytarzy ekologicznych dolin rzecznych Lubrzanki, Warkocza, Bielanki i Czarnej Nidy.

**Konecko-Łopuszniański Obszar Chronionego Krajobrazu** utworzono w 1995 r. na mocy Rozporządzenia Nr 12/95 Wojewody Kieleckiego (Dz. U. Woj. Kieleckiego Nr 21 poz. 145).

Obowiązująca podstawa prawna to: Uchwała nr XXXV/616/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Konecko-Łopuszniańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 3308)

Charakterystycznymi cechami urozmaiconej, pagórkowatej rzeźby są szerokie kopulaste pagóry, garby i stoliwa-rozwinięte na wychodniach piaskowców i piaskowcowomułowcowo- ilastych skał wieku dolnojurajskiego i dolno triasowego. Zarówno zbocza wzniesień jak i rozdzielające je doliny rzeczne i obniżenia wypełnione są piaszczystogliniastymi, lodowcowymi i wodno-lodowcowymi osadami czwartorzędowymi. W dolinach rzek występują holocenijskie namuły i mady, a często także torfowiska. Obszary te stanowią ważny regionalny wododziałowy węzeł hydrograficzny, gdzie biorą początek liczne rzeki zasilane przez często występujące tu źródła, młaki i wysięki. Obszar chroni źródłkowe obszary dopływów Pilicy (w tym Czarnej Koneckiej). Najważniejszą ekologiczną funkcją tego obszaru jest ochrona wód powierzchniowych i podziemnych, a także funkcja klimatotwórcza i aerosanitarna oraz rekreacyjno-turystyczna. Istotne z punktu widzenia ochrony są kompleksy lasów, które wykształciły się na podłożu kwaśnych skał krzemionkowych, a także mozaikowe krajobrazy leśno-łąkowe i polne. Są to w większości zbiorowiska roślinne prawidłowo wykształcone o charakterze naturalnym, odznaczające się wielogatunkowymi drzewostanami, w których dominują jodła i sosna z domieszką dębu, świerka, buka i graba.

Konecko-Łopuszniański Obszar Chronionego Krajobrazu jest bogaty w faunę, wysoka jest zarówno liczebność populacji zwierząt łownych (łoś, jelenia, dzika, sarny, cietrzewia), jak również liczne miejsca lęgowe i ostoje ptactwa w tym takich gatunków rzadkich jak bocian czarny, łabędź niemy. Zabytki kultury materialnej związane są na tym obszarze głównie z tradycjami Staropolskiego Okręgu Przemysłowego. Obejmują pozostałości zabytków urządzeń hydrotechnicznych i budownictwa przemysłowego związanego z hutnictwem i przetwórstwem żelaza.

#### 5.2.2.5 Pomniki przyrody

Na terenie gminy objętych ochroną jest **7 pomników przyrody**, w tym aż 6 stanowią pomniki przyrody nieożywionej, a jeden to pomnik przyrody ożywionej. Wykaz pomników prezentuje tabela 4.

Tab. nr 4 Pomniki przyrody na terenie gminy Piekoszów

Nr w Rejestrze RDOŚ	Nazwa	Rok utworzenia	Położenie	Podstawa prawna	Opis	WARUNKI OCHRONY
144	Odsłonięcie geologiczne	1987	Gałężice	1) Zarządzenie Nr 23/87 Wojewody Kieleckiego z dnia 2 października 1987 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody. (Dz.Urz.Woj.Kieleckiego Nr 19, poz. 223.) 2) Rozporządzenie Nr 6/94 Wojewody Kieleckiego z dnia 20 czerwca 1994 r. zmieniające zarządzenie w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Kiel. Nr 8, poz. 54 z dn.30.08.1994 r.) 3) Rozporządzenie Nr 7/94	Stary łom zboczowy o wymiarach 30 m., wysokość ścian do 8 m W łomie odsłaniają się permskie wapienie drobnoziarniste i pelityczne	Zabronione jest: - niszczenie skał przez rozbijanie i rozsadzanie, - eksploatacja kamienia w wyrobisku, - wdrapywanie się i chodzenia po skałach wyrobiska, - umieszczanie w wyrobisku tablic, napisów i innych znaków za wyjątkiem napisów o ochronie obiektu, - rycie na ścianach skalnych napisów i znaków, - zanieczyszczania wyro-



				<p>Wojewody Kieleckiego z dnia 4 sierpnia 1994 r. zmieniające Zarządzenie w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz.Urz.Woj.Kieleckiego Nr 8, poz. 55, z dn. 30.08.1994 r.)</p> <p>4) Rozporządzenie Nr 276/2001 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 9 sierpnia 2001 r. zmieniające zarządzenia i rozporządzenia w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Świąt. Nr 85, poz.</p>		biska i terenu wokół niego.
206	skała	1987	Zajączków	<p>1) Zarządzenie Nr 23/87 Wojewody Kieleckiego z dnia 2 października 1987 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody. Dz.Urz.Woj.Kieleckiego Nr 19, poz. 223.</p> <p>2) Rozporządzenie Nr 6/94 Wojewody Kieleckiego z dnia 20 czerwca 1994 r. zmieniające zarządzenie w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Kiel. Nr 8, poz. 54 z dn.30.08.1994 r.)</p> <p>3) Rozporządzenie Nr 7/94 Wojewody Kieleckiego z dnia 4 sierpnia 1994 r. zmieniające zarządzenie w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz.Woj.Kieleckiego Nr 8, poz. 55, z dn. 30.08.1994 r.)</p> <p>4) Rozporządzenie Nr 276/2001 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 9 sierpnia 2001 r. zmieniające zarządzenia i rozporządzenia w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Świąt. Nr 85, poz. 987 z dn. 16.08.2001 r.)</p>	Niewielkie skałki i bloki skalne o wysokości do 2,5 m., tworzące grzbień skalny o długości ok. 50 m. wieńczący niewielkie wzniesienie. Formy skalne zbudowane są z piaskowców czerwonych, gruboziarnistych, nierówno ziarnistych, miejscami zlepieńcowatych triasu dolnego	Zabronione jest: <ul style="list-style-type: none"> <li>- niszczenie skałek, ich rozbijanie i rozsadzanie,</li> <li>- eksploatacja kopalni w obrębie skałek,</li> <li>- wdrapywania się i chodzenia po skałkach,</li> <li>- umieszczanie tablic, napisów i znaków za wyjątkiem napisów o ochronie obiektu znaków ostrzegawczych,</li> <li>- rycie na skałkach napisów i znaków,</li> <li>- niszczenie roślinności na skałkach i w ich najbliższym otoczeniu,</li> <li>- zanieczyszczanie skałek i ich otoczenia.</li> </ul>
207	Odsłonięcie geologiczne	1987	Zajączków	<p>1) Zarządzenie Nr 23/87 Wojewody Kieleckiego z dnia 2 października 1987 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody. Dz.Urz.Woj.Kieleckiego Nr 19, poz. 223.</p> <p>2) Rozporządzenie Nr 6/94 Wojewody Kieleckiego z dnia 20 czerwca 1994 r. zmieniające zarządzenie w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Kiel. Nr 8, poz. 54 z dn.30.08.1994 r.)</p> <p>3) Rozporządzenie Nr 7/94 Wojewody Kieleckiego z dnia 4 sierpnia 1994 r. zmieniające zarządzenie w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz.Urz.Woj.Kieleckiego Nr 8, poz. 55, z dn. 30.08.1994 r.)</p> <p>4) Rozporządzenie Nr 276/2001 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 9</p>	Odsłonięcie dewońskich wapieni organodendrycznych, w ścianach starego kamieniołomu, o wymiarach 150-200 m. wysokość ścian do 12 m. Wapień pocięty są żyłami i żyłkami kalcytu. Znajdują się żyły kalcytowo-barytowe z galeną, a także wśród szczątków fauny bardzo liczne skorupy ślimaków, kości płazów, gadów i ssaków	Zabronione jest: <ul style="list-style-type: none"> <li>- niszczenie skał kamieniołomu np. przez rozbijanie lub rozsadzanie,</li> <li>- eksploatacja kopalni w obrębie kamieniołomu,</li> <li>- wykonywania robót ziemnych w kamieniołomie, nasypywanie odsłonieć geologicznych w jego ścianach,</li> <li>- niszczenia form krasowych (np. nacieków) oraz osadów krasowych w obrębie wapieni,</li> <li>- wdrapywanie się na ściany kamieniołomu,</li> <li>- umieszczania w kamieniołomie napisów, tablic i innych znaków za wyjątkiem napisów o ochronie i wartości naukowej obiektu,</li> <li>- rycia na ścianach napisów i znaków,</li> <li>- niszczenia i usuwania roślin występujących w obrębie kamieniołomu,</li> </ul>

				sierpnia 2001 r. zmieniające zarządzenia i rozporządzenia w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Świąt. Nr 85, poz. 987 z dn. 16.08.2001 r.)		- zanieczyszczanie kamieniołomu, składowanie śmieci w jego obrębie
208	Zagłębienie Krasowe	1987	Jaworznia Zagórze	1) Zarządzenie Nr 23/87 Wojewody Kieleckiego z dnia 2 października 1987 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody. Dz.Urz.Woj.Kieleckiego Nr 19, poz. 223. 2) Rozporządzenie Nr 6/94 Wojewody Kieleckiego z dnia 20 czerwca 1994 r. zmieniające zarządzenie w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Kiel. Nr 8, poz. 54 z dn.30.08.1994 r.) 3) Rozporządzenie Nr 7/94 Wojewody Kieleckiego z dnia 4 sierpnia 1994 r. zmieniające zarządzenie w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz.Urz.Woj.Kieleckiego Nr 8, poz. 55, z dn. 30.08.1994 r.) 4) Rozporządzenie Nr 276/2001 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 9 sierpnia 2001 r. zmieniające zarządzenia i rozporządzenia w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Świąt. Nr 85, poz. 987 z dn. 16.08.2001 r.)	Zagłębienie o charakterze niewielkiego uwału, o głębokości ok. 4-6 m. Uwał stanowi jednej z przejawów powierzchniowych krasu wapieni dewońskich północnego skrzydła antykliny dyمیńskiej	Zabronione jest: - niszczenie zagłębienia oraz tworzących się w niej lejków i ponorów np. przez eksploatację kopalni lub roboty ziemne, - zmiana warunków hydrogeologicznych w obrębie i sąsiedztwie zagłębienia, - zasypywania zagłębienia, składowania w jego obrębie (oraz powyżej w dolinie) śmieci, - zanieczyszczania wód spływających do zagłębienia, - zmiana sposobu użytkowania gruntów w obrębie zagłębienia, - umieszczanie tablic, napisów i znaków za wyjątkiem napisów dotyczących ochrony obiektu.
264	Dąb Szypułkowy	1989	Jaworznia	1) Zarządzenie Nr 3/89 Wojewody Kieleckiego z dnia 26 stycznia 1989 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody. Dz.Urz.Woj.Kieleckiego Nr 2, poz. 62) Rozporządzenie Nr 26/2003 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 20 października 2003 r. zmieniające zarządzenie wojewody w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Świąt. Nr 235, poz. 2203 z 24.10.2003 r.)	Drzewo ma wymiary: średnica pnia na wysokości 130 cm od ziemi - 100 cm i obwodzie na tej wysokości 315 cm, wysokość około 20 m, w wieku około 250 lat	Zabronione jest: - wycięcie, niszczenie lub uszkodzenie, - zrywanie pączków, kwiatów, owoców, liści, - zanieczyszczanie w pobliżu terenu, - umieszczanie tablic napisów i innych znaków, - nacinanie, rycie napisów i znaków, - wchodzenie na drzewo.
299	Odstońcie Geologiczne i jaskinie krasowe	1991	Jaworznia	1) Rozporządzenie Nr 5/91 Wojewody Kieleckiego z dnia 4 grudnia 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody. Dz.Urz.Woj. Kiel. Nr 15, poz. 190, z dn.31.12.1991 r. 2) Rozporządzenie Nr 276/2001 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 9 sierpnia 2001 r. zmieniające zarządzenia i rozporządzenia w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz.Urz. Woj. Świąt. Nr 85, poz. 987 z dn. 16 sierpnia 2001 r.)	System kamieniołomów o wspólnej północnej ścianie o długości ok. 700 m, i wysokości 50 m. W dolnej części ściany występują wa-pienne grunolowcowe żywe (z okresu dewonu środkowego) zyskokowane z żyłową mineralizacją kalcytowo-galenową i zjawiskami krasowymi. W wapieniach znajdują się 2 jaskinie	Zabronione jest: - niszczenie ścian kamieniołomu, - eksploatacja kopalni w granicach kamieniołomu, - wchodzenia i wdrapywania się na ściany kamieniołomu, - wchodzenia do jaskiń i niszczenia nacieków jaskiniowych, - zasypywanie odstoiń, - zanieczyszczanie kamieniołomu, składowanie śmieci i odpadów w jego obrębie, - umieszczanie tablic, napisów i znaków za wyjątkiem napisów o ochronie obiektu

					Jaskinia Jaworznicza i Chelosiowa Jama.	znaków ostrzegawczych, - rycie napisów i znaków na ścianach kamienio-łomu, - niszczenie roślinności porastającej wyrobisko.
746	Odsłonięcie geologiczne	200 2	Piekoszów	Uchwała nr I/74/2002 Rady Gminy w Piekoszowie z dnia 13 lutego 2002 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody nieożywionej (Dz. Urz. Woj. Święto-krzyskiego Nr 46, poz 591 z dn. 12.04.2002)	Fragment odsłonięcia wychodni skał iaskowcowo-lupkowych o wymiarach 20m., szerokość 8-10 m., i barwie ciemnobrunatnej Odsłonięcie geologiczne położone jest w północnwschodniej części góry Plebańskiej, stanowiącej południową ścianę nieczynnego kamieniołomu wychodni skał piaskowcowo-lupkowych z kambru.	Zakaz: - eksploatacja skały, - wdrapywania się i chodzenia po ścianach odsłonięcia, - umieszczania napisów, tablic, i innych znaków za wyjątkiem napisów o ochronie i wartości naukowej obiektu, - rycia na ścianach skalnych napisów i innych znaków, - zanieczyszczania odsłonięcia i terenu wokół niego, - palenia ognisk w bezpośrednim sąsiedztwie odsłonięcia.

### 5.2.2.6 Inne obszary cenne przyrodniczo

Na rysunku Studium wskazano obszary, które są proponowane do objęcia ochroną wg. opracowania Z. Deręgowskiego (1986 r.) Są to przede wszystkim obiekty cenne przyrodniczo w miejscach dawnej eksploatacji mające duże znaczenie geologiczne- przede wszystkim obiekty zlokalizowane w sąsiedztwie złoża Ostrówka, gdzie proponuje się utworzenie rezerwatów przyrody nieożywionej „Ostrówka – Todowa Grząba”, „Skałka Sachty”, „Besówka”, „Stokówka”,

## 5.3 DIAGNOZA STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO OBSZARU ORAZ JEGO ZAGROŻENIA

### 5.3.1 Zagrożenia geologiczne

Spośród zagrożeń wewnętrznych jednym z podstawowych zagrożeń jest eksploatacja kruszywa naturalnego odbywająca się metodą odkrywkową.

Proces wydobywczy nieodwracalnie ingeruje w geomorfologię terenu. Największe przekształcenia rzeźby na terenie gminy, wynikające z eksploatacji górniczej, widoczne są w miejscowościach: Gałęzice, Jaworznicza, Górki Szczukowskie oraz -Piekoszów. Eksploatacja odkrywkowa przy metodzie strzałowej, która jest stosowana w przypadku wydobywanych tu wapieni, powoduje rozrzut odłamków skalnych i niesie zagrożenie wystąpienia drgań sejsmicznych. Istnieje również ryzyko osunięcia się nieprawidłowo eksploatowanych ścian osuwiska. Stosowanie takiej metody wydobywczej wpływa na hałas i zapylenie obszarów znajdujących się w pobliżu eksploatacji.

Budowa krasowa tego terenu decyduje, że istnieje również potencjalne zagrożenie w postaci możliwości zanieczyszczenia wód podziemnych substancjami ropopochodnymi i związkami azotu, pochodzącymi ze środków strzałowych oraz pojazdów używanych w trakcie eksploatacji.

Nadmierna eksploatacja surowców schodzących poniżej naturalnego źródła wód podziemnych może doprowadzić do obniżenia poziomu wód gruntowych oraz powstania lejów depresyjnych. Wynikiem

intensywnej eksploatacji złoża w kopalni Ostrówka było powstanie leja depresyjnego, co doprowadziło do częściowego wyschnięcia rzeki Hutki.

W celu ograniczenia negatywnych skutków eksploatacji surowców należy planować eksploatację w sposób jak najmniej ingerujący w środowisko naturalne. Bardzo istotne jest odpowiednie zagospodarowanie obszaru zwałów odpadów mineralnych, a także wyrobisk wymagających rekultywacji. Ponadto na etapie planowania procesu wydobywczego należy uwzględnić właściwą rekultywację poeksploatacyjną.

Na terenie gminy nie występują znaczne zagrożenia związane z ruchami masowymi i powstawaniem osuwisk. Należy jednak uwzględnić fakt, że występowanie zjawisk krasowych - lokalny układ jaskiń i korytarzy krasowych może mieć wpływ na wytrzymałość podłoża na obciążanie szczególnie wysokimi budynkami.

### 5.3.2 Gleby

Z badań prowadzonych przez WIOŚ w latach 2000-2005 wynika, że w województwie świętokrzyskim przeważają gleby zakwaszone. Badając odczyn pH w powiecie kieleckim aż 61% terenów stanowią gleby kwaśne i bardzo kwaśne. W gminie Piekoszów gleby zakwaszone stanowią około 40-60%.

W Programie Ochrony Środowiska z roku 2004 gmina wyznaczyła badania priorytetowe, które zmierzały do zwiększania potencjału gleb. Zostały one zaprezentowane w tabeli nr 5.

Tab. nr 5. Zestawienia celów i priorytetów ekologicznych gminy Piekoszów związanych z ochroną gleb

cel	priorytety
<b>Ochrona gleb</b>	
Przywrócenie pożądanych biologicznych właściwości gleb	Odkwaszenie gleb
Zabezpieczenie gruntów przed dewastacją i degradacją	Działania rekultywacyjne i przeciwerozryjne
<b>Zagospodarowanie gruntów odłogowych</b>	
Nierolnicze zagospodarowanie gruntów dotychczas odłogowanych dla kształtowania ładu przestrzennego	Wykorzystanie gruntów odłogowanych dla zwiększenia lesistości gminy
	Skierowanie presji urbanizacyjnej i aktywności gospodarczej na tereny porolne
Wykorzystanie gruntów odłogowych pod uprawy nieżywnościowe (produkcja roślin energetycznych np. wierzby)	Przygotowanie i wdrażanie programu upraw

Źródło: Zgodnie z Programem Ochrony Środowiska, tabela: zestawienia celów i priorytetów ekologicznych gminy Piekoszów, str. 15-16

Zgodnie z Programem ochrony środowiska Gminy Piekoszów w celu ochrony gleb w gminie, priorytetem powinno stać się również zabronienie rolniczego wykorzystywania ścieków i gnojowicy.

### 5.3.3. Wody powierzchniowe i podziemne

Źródłami możliwych zanieczyszczeń wód podziemnych i powierzchniowych są przede wszystkim istniejące na północ od granic gminy wysypisko śmieci, ścieki deszczowe (roztopowe i opadowe),

nieoczyszczone ścieki przemysłowe, ścieki komunalne oraz dzikie wysypiska śmieci, a także środki chemiczne stosowane w rolnictwie. W celu ograniczenia degradacji wód podziemnych GZWP wprowadzono strefy ochrony ONO i OWO.

Ekosystemy wodne są zagrożone w związku z nadmierną eksploatacją surowców mineralnych. W złożu „Ostrówka” na terenie kopalni, w wyniku odwadniania kamieniołomu powstał lej depresji, z wyrobiska wypompowywane jest ok. 1 300 m<sup>3</sup> wody/godz, co skutkowało częściowym wyschnięciem rzeki Hutki.

W wykonanym w roku 2004 Programie Ochrony Środowiska wskazano cele jak i priorytety jakie należy założyć aby skutecznie wpływać na podniesienie wskaźników jakości wód oraz ochronę wód przed zanieczyszczeniem. Do głównych priorytetów należy:

- spełnienie standardów wody pitnej,
- przywrócenie jakości ekologicznej wodom powierzchniowym,
- racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi.

Tab. nr 6 Zestawienia celów i priorytetów ekologicznych gminy Piekoszów związanych z ochroną wód powierzchniowych i podziemnych.

Cel	Priorytety
<b>Ochrona wód podziemnych</b>	
Ograniczenie zagrożeń dla jakości wód podziemnych	- dalsza kontynuacja kanalizacji - kontrola zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków, wywożenie nieczystości do oczyszczalni ścieków
<b>Ochrona wód powierzchniowych</b>	
Ograniczanie zagrożenia dla jakości wód powierzchniowych	Eliminacja zrzutów nieoczyszczonych ścieków do rzek i gruntu Oczyszczanie ścieków deszczowych przed odprowadzeniem ich do wód powierzchniowych
Kształtowanie zrównoważonego odpływu wód z obszaru gminy	Zachowanie drożności rowów melioracyjnych, przydrożnych i przepustów pod drogami gminnymi

Źródło: Program Ochrony Środowiska Gminy Piekoszów, 2004, str. 15

#### 5.3.4. Jakość powietrza

*Aktualizacja Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych* uchwalona Uchwałą Nr XVII/248/15 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiegoz dnia 27 listopada 2015 r. wskazuje na potrzebę wprowadzenia w gminie Piekoszów działań naprawczych ze względu na stan zanieczyszczeń powietrza.

W gminie Piekoszów zanieczyszczenie powietrza spowodowane jest głównie przez wykorzystywanie węgla jako głównego źródła opału, emisji spalin oraz napływu zanieczyszczeń z sąsiednich regionów posiadających często duże emitery zanieczyszczeń do atmosfery.

W Programie Ochrony Środowiska dla gminy Piekoszów jako główny cel ekologiczny gminy związany z ochroną powietrza wskazano „Poprawa jakości powietrza poprzez ograniczenie niskiej emisji” oraz zwiększanie świadomości ludzi związanej ze spalaniem w domowych kotłowniach węgla i śmieci.

Działania jakie należy podjąć aby polepszać jakość powietrza atmosferycznego to między innymi:

- wprowadzanie nowoczesnych i przyjaznych dla środowiska technologii,
- zlikwidowanie źródeł niskiej emisji, lokalnych i indywidualnych kotłowni znajdujących się w domach (poprzez rozwój sieci gazowej),
- poprawa stanu nawierzchni dróg i ograniczenie zanieczyszczenia powietrza spowodowanego środkami transportu, (możliwość wykorzystania alternatywnych środków transportu np. linia kolejowa) oraz ograniczeniu lokalizacji funkcji generujących duży ruch,
- zwiększanie produkcji energii z odnawialnych zasobów,
- rozwój zieleni i terenów zielonych
- zwiększanie świadomości społeczeństwa.

### 5.3.5. Klimat akustyczny

Hałasy akustycznego na terenie gminy to:

- Hałas kolejowy,
  - Hałas kołowy,
  - Hałas przemysłowy
- **Hałas kolejowy** – zgodnie z Programem Ochrony Środowiska z roku 2004, hałas kolejowy został zbadany w roku 1999. Zmierzono go jedynie w odległości 7,5 metra od skrajnego toru (nie ustalono wówczas stref uciążliwości). Zgodnie z tym badaniem na trasie linii kolejowej przebiegającej przez gminę hałas przekracza 70 dB. Mimo tak dużego hałasu plusem jest lokalizacja trasy kolejnej poza głównymi ciągami zabudowy.
  - **Hałas kołowy** – w związku ze zwiększającym się ruchem kołowym, analogicznie wzrasta poziom hałasu, a także powstaje problem związany z klimatem akustycznym. Najpoważniejszym źródłem hałasy związanego z ruchem drogowym na terenie Gminy Piekoszków jest droga krajowa nr 7, przebiegająca przez wschodnią część Gminy na odcinku ok. 4km. Wzdłuż znacznego odcinka tej drogi nie występuje zabudowa. Tereny zabudowane, zagrożone hałasem, skoncentrowane są głównie w miejscowościach Janów w rejonie skrzyżowania z drogą nr 761 oraz w miejscowości Szczukowskie Górki. Zgodnie z Programem Ochrony przed hałasem Województwa Świętokrzyskiego (2008) tereny gminy Piekoszków nie zostały wskazane na mapie priorytetów ochrony na tle rozkładu wskaźnika M.
  - **Hałas przemysłowy** – na terenie gminy Piekoszków występują zakłady mogące powodować hałas przekraczający dozwolone normy nocne i dzienne. Jest to między innymi Nordkalk Sp. z o.o. Zakład w Miedziance oraz Kopalnie Odkrywkowe Surowców Drogowych S.A. Kielce. W zakładach, w których występuje ponad normatywny hałas prowadzone są obowiązkowe pomiary. Do tej pory nie zostały przekroczone wspomniane normy dzienne i nocne.

### 5.3.6. Promieniowanie elektromagnetyczne

Najważniejszymi źródłami, które wytwarzają elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące na terenie gminy Piekoszków, są przebiegające przez gminę linie elektromagnetyczne 110 kV, 220 kV oraz 400 kV. W przypadku linii wysokich napięć pośrednim rozwiązaniem w celu ochrony ludności

przed polami elektromagnetycznymi przekraczającymi dopuszczalne wartości jest utworzenie obszaru ograniczonego użytkowania jako pas terenu szerokości 15 do 40 metrów od osi linii w obie strony. W obszarze tym wprowadza się zakaz wznoszenia budynków mieszkalnych, budynków zamieszkania zbiorowego, budynków rekreacji indywidualnej i budynków z pomieszczeniami na stały pobyt ludzi, lokalizowania placów zabaw dla dzieci i młodzieży oraz boisk szkolnych, organizowanie imprez masowych. Zasady wprowadzania na obszarze ograniczonego użytkowania obiektów innych niż w/w należy uzgodnić z właścicielem linii elektroenergetycznej.

#### **5.4 PREDYSPOZYCJE PRZYRODNICZE DO KSZTAŁTOWANIA STRUKTURY PRZESTRZENNEJ OBSZARU**

Istniejące uwarunkowania naturalne gminy Piekoszów nie stwarzają jednoznacznych preferencji dla rozwoju poszczególnych dziedzin aktywności gospodarczej gminy. Dlatego też opisane poniżej predyspozycje do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, stanowią wskazania dla formułowania ustaleń opracowań planistycznych, ale nie determinują ich w sposób jednoznaczny. Ustalenia opracowań planistycznych mogą odbiegać od opisanych poniżej predyspozycji, jeżeli przemawiają za tym inne przesłanki, niż uwarunkowania środowiska przyrodniczego np. ekonomiczne, społeczne, pod warunkiem zachowania wymagań określonych w przepisach odrębnych.

Na podstawie analizy istniejących uwarunkowań środowiska przyrodniczego na badanym obszarze można wyodrębnić kategorie terenów różniących się naturalnymi predyspozycjami do kształtowania zagospodarowania przestrzennego:

• **Obszary predysponowane do pełnienia funkcji przyrodniczych, ochrony krajobrazu otwartego.** Obejmują one przede wszystkim południową część gminy. Jest to najcenniejsza przyrodniczo część gminy, objęta kilkoma formami ochrony przyrody, w tym ochroną w ramach Chęcińsko-Kieleckiego Parku Krajobrazowego i Chęcińsko-Kieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Zlokalizowane są tu również rezerваты przyrody. Obszary wysunięte najbardziej na południe objęte są również ochroną w ramach Obszaru Natura 2000 Specjalnej Ochrony Siedlisk Wzgórza Chęcińsko-Kieleckie (PLH 260041). Cały wskazany teren charakteryzuje się występowaniem kompleksów leśnych oraz zbiorowisk muraw kserotermicznych, powiązanych z występującym tu krasem gipsowym. Obszar ma niezwykle istotne znaczenie dla utrzymania bioróżnorodności okolicznych terenów. Charakteryzuje się również dużymi walorami krajobrazowymi ze szczególnym uwzględnieniem walorów rzeźby krasowej, a także obiektów cennych geologicznie, w tym obszarów byłych kamieniołomów. Wyznaczenie obszarów predysponowanych do pełnienia funkcji przyrodniczych i krajobrazu otwartego ma na celu zachowanie ich przed niekorzystnym oddziaływaniem antropogenicznym. Wskazane jest więc pozostawienie tu dużego udziału terenów zielonych otwartych. Szczególnie dotyczy to zachowania kompleksów leśnych w południowej części oraz utrzymania krajobrazu rolniczego w części południowo-wschodniej, wzdłuż Wiernej Rzeki. Ograniczenie zainwestowania na tym obszarze rodzi sytuację potencjalnie konfliktową na etapie opracowywania studium i planu miejscowego, ze względu na uzasadnione wnioski właścicieli gruntów o przeznaczenie ich pod tereny budowlane. Ponieważ nie ma jednoznacznych kryteriów

przyrodniczych, pozwalających na rozgraniczenie obszarów predysponowanych do rozwoju tych funkcji, na etapie formułowania ustaleń opracowań planistycznych, zaistnieje potrzeba rozwiązania kompromisowego, uwzględniającego również przesłanki inne niż przyrodnicze, tj. potrzeby osadnicze (uzasadnienie ekonomiczne). Sytuacja potencjalnie konfliktowa może wynikać również z planowanej lub prowadzonej eksploatacji złóż. Podejmowanie decyzji o eksploatacji złoża powinno zostać poprzedzone oceną zagrożeń dla cennych chronionych elementów środowiska przyrodniczego.

- **Obszary predysponowane do pełnienia funkcji zieleni nieurządzonej i urządzonej oraz ochrony krajobrazu dolin rzecznych.** Obejmują one wschodnią oraz zachodnią część gminy, wzdłuż Doliny Bobrzy, oraz Wiernej Rzeki. Tereny te mają na celu zachowanie korytarzy ekologicznych wzdłuż rzek, zachowania obudowy biologicznej cieków. Wskazane jest rolnicze zagospodarowanie tego obszaru lub zastępowanie gruntów rolnych terenami zieleni nieurządzonej i urządzonej. Ograniczanie wyznaczania nowych terenów budowlanych jest wskazane również ze względu na możliwość występowania wezbrań rzecznych na tym terenie. W części zachodniej, na obszarach wskazanych do zainwestowania zbiornikiem Wierna Rzeka dopuszcza się wprowadzenie funkcji rekreacji i wypoczynku, o niewielkiej intensywności, tak, aby nie zakłócały one podstawowych funkcji zieleni nieurządzonej i urządzonej oraz ochrony krajobrazu otwartego.

- **Obszary predysponowane do rozwoju osadnictwa i rolnictwa z zachowaniem zasad ustanowionej ochrony.** Występują one przede wszystkim centralna część gminy.

Obejmują głównie tereny zwartej zabudowy poszczególnych wsi położonych wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz obszary użytkowane rolniczo. Do pełnienia tych funkcji predysponują tereny o dogodnym położeniu (łatwy dostęp komunikacyjny) oraz posiadające stosunkowo korzystne warunki klimatyczne, sprzyjające rozwojowi zarówno osadnictwa jak i rolnictwa. Na etapie formułowania ustaleń opracowań planistycznych, wskazane byłoby przeznaczyć obszary dla rozwoju osadnictwa jako zwarte kompleksy, w celu ograniczenia rozpraszania się zabudowy.

- **Obszary predysponowane do wyznaczenia potencjalnych stref uciążliwości ze względu na zagrożenie ponadnormatywnym hałasem oraz zanieczyszczeniem powietrza i gleby.** Są to pasma terenu położone w strefie zagrożeń drogi krajowej S7 o zasięgu 50 i 150 m od krawędzi jezdni. Na uciążliwości hałasowe narażone są tereny położone w sąsiedztwie linii kolejowej. Wskazane byłoby ograniczenie zainwestowania w zasięgu 150 m od linii kolejowej. W celu ochrony mieszkańców przed promieniowaniem elektromagnetycznym od projektowanej linii 220 kV wprowadzono również strefę oddziaływania pól elektromagnetycznych, w granicach której konieczne jest wprowadzenie zakazu zabudowy.

- **Obszary kontynuacji eksploatacji złóż surowców mineralnych.** Są to tereny wyznaczone do eksploatacji złóż wapieni. Na tych obszarach należy pamiętać o ograniczaniu negatywnych skutków eksploatacji surowców mineralnych. Należy tak planować eksploatację aby jak najmniej ingerować w środowisko naturalne. Ponadto po zakończeniu procesu wydobywczego powinno się przeprowadzić właściwą rekultywację poeksploatacyjną.



## **5.5. OCENA PRZYDATNOŚCI ŚRODOWISKA**

### **5.5.1. Budowa geologiczna i rzeźba terenu**

Zróznicowane warunki gruntowe, wynikające z budowy geologicznej i rzeźby terenu, wpływają w istotny sposób na możliwości zainwestowania terenów. Na etapie projektowania obiektów budowlanych należy określić, w zależności od panujących warunków gruntowych, geotechniczne warunki posadowienia obiektów budowlanych, stosownie do wymogów Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadowienia obiektów (Dz.U. 2012 poz. 463).

Na podstawie analizy geomorfologii terenu oraz warunków hydrogeologicznych na terenie gminy można wyróżnić obszary różniące się od siebie warunkami gruntowymi. Tereny o skomplikowanych i złożonych warunkach gruntowych, niekorzystne do posadowienia obiektów budowlanych występują w obszarach objętych szkodami górnictwami. Są one zagrożone odpadaniem i obrywaniem odłamków skalnych oraz zjawiskami krasowymi. Tereny dawnej eksploatacji złóż oraz obszary o intensywnych zjawiskach krasowych są cenne pod względem naukowym i powinny być chronione przed zainwestowaniem i wykorzystane w celach naukowych czy też rozwoju geoturystyki.

Pozostałe grunty skaliste, niezaburzone tektonicznie i nieobjęte zagrożeniami związanymi z eksploatacją surowców naturalnych mają zazwyczaj korzystne warunki budownictwa.

### **5.5.2. Gleby i rolnicza przestrzeń produkcyjna**

Na terenie gminy przeważają gleby średniej jakości. W związku z jej wiejskim charakterem a z drugiej strony skłonnością do rozszerzenia terenów zainwestowanych istnieje zagrożenie konfliktu pomiędzy rozwojem zainwestowania, a potrzebą zachowania cennych przyrodniczo terenów łąk i pastwisk oraz gruntów ornych. Wskazane byłoby zapobieganie nadmiernemu rozszerzaniu terenów przeznaczonych pod zainwestowanie i utrzymanie rolniczego charakteru w części północnej oraz wschodniej gminy, gdzie znajduje się duży odsetek gleb chronionych. Z drugiej strony w terenach cennych przyrodniczo należy dopuścić możliwość rezygnacji z upraw rolnych i wprowadzenie użytków zielonych. Dotyczy to głównie środkowo wschodniej części gminy. Na obszarach, gdzie występują gleby niskiej jakości (V, VI klasy gleb bonitacyjnych), czy obszarach o niekorzystnych warunkach terenowych dla rolnictwa wskazane byłoby wprowadzenie zalesienia w celu powiększenia powierzchni lasów w gminie.

### **5.5.3. Zasoby wodne**

Istotnym uwarunkowaniem hydrologicznym jest występowanie w części wschodniej gminy Głównego Zbiornika Wód Podziemnych 417 Kielce, którego wody charakteryzują się bardzo dobrą jakością. Głównym zagrożeniem dla zbiornika jest pogorszenie się stanu jakościowego wód poprzez emisję ścieków i nadmierną eksploatację zasobów. W celu ich ochrony wyznaczone zostały strefy objęte najwyższą ochroną (ONO) i wysoką ochroną (OWO). Przestrzeganie ograniczeń

obowiązujących dla tych stref przyczyni się do zwiększenia odporności na powstawanie potencjalnych zanieczyszczeń i zachowanie dobrego stanu wód.

Analizując uwarunkowania zagospodarowania wynikające z zagrożenia powodziowego należy stwierdzić, że ze względu na brak większych rzek na terenie gminy nie ma znaczących obszarów zagrożonych powodzią. Jednakże nawet mniejsze cieką mogą powodować szkody powodziowe w obiektach budowlanych w sąsiedztwie koryta cieków, w przypadku wystąpienia intensywnych opadów lub gwałtownych roztopów. Na dzień wykonania ekofizjografii dla cieków wodnych przepływających przez teren gminy Piekosów nie zostały wyznaczone obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Mimo to w celu ochrony przed skutkami lokalnych podtopień należy wyznaczać wzdłuż cieków tereny o funkcjach ekologicznych i ochronnych oraz tereny przewidziane pod zalesienie. Realizacja tych ustaleń pozwoli na zwiększenie retencji oraz unormowanie przepływów, a co za tym idzie zmniejszenie szkód powodziowych. Istotnym uwarunkowaniem, mającym na celu poprawienie bilansu wodnego w gminie będzie powstanie zbiornika Wierna Rzeka, w zachodniej części gminy, który został przewidziany do realizacji w Programie Małej Retencji Województwa Świętokrzyskiego. Na terenach, gdzie projektowany jest zbiornik małej retencji, zaleca się wykluczenie wszelkiej zabudowy i nie wyznaczanie jej w opracowaniach planistycznych. Zasięg projektowanego zbiornika retencyjnego przedstawiono na rysunkach Studium.

#### **5.5.4. Bioróżnorodność**

Urozmaicona szata roślinna i świat zwierzęcy obszaru gminy wymaga stałej ochrony. Niekontrolowana rozbudowa układu osadniczego oraz niewłaściwie prowadzona gospodarka leśna i rolna mogą prowadzić do zniszczenia leśnych i łąkowych środowisk przyrodniczych.

W wyniku działalności człowieka, naturalne zbiorowiska roślinne w ostatnich dziesięcioleciach były sztucznie zastępowane zbiorowiskami wtórnymi. Ponadto rozbudowa dróg i sieci osadniczej doprowadza do tworzenia sztucznych barier w poprzek korytarzy ekologicznych, utrudniając tym samym migrację zwierząt. Zachowanie istniejącej bioróżnorodności powinno bazować na właściwej gospodarce leśnej i rolnej, ochronie oraz pielęgnacji cennych przyrodniczo zbiorowisk leśnych i łąkowych oraz zachowaniu ciągłości korytarzy ekologicznych. Szczególnymi miejscami wymagającymi ochrony i zachowania w stanie istniejącym są rezerваты przyrody „Moczydło” i „Chelosiowa Jama”, obszar Chęcińsko- Kieleckiego Parku Krajobrazu wraz z otuliną w postaci Obszaru Chronionego Krajobrazu, obszary Natura 2000 Dolina Bobrzy i Natura 2000 Wzgórza Chęcińsko-Kieleckiego. Przy planowaniu zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy należy zwrócić ponadto szczególną uwagę na racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska i ochronę walorów krajobrazowych. Celowe jest utrzymanie terenów otwartych, korytarzy ekologicznych, obszarów wartościowych przyrodniczo i atrakcyjnych krajobrazowo, wprowadzenie zalesienia, na terenach nieużytkowanych rolniczo, a także unikanie ekstensywnego prowadzenia eksploatacji surowców mineralnych. Konieczne jest również właściwe wkomponowanie terenów do zainwestowania w strukturę przyrodniczą omawianego obszaru.

## 5.6. UWARUNKOWANIA EKOFIZJOGRAFICZNE

W celu zobrazowania uwarunkowań ekofizjograficznym w tabeli nr 7 podsumowano informacje dotyczące przydatności i ograniczeń w obszarach wskazanych w opracowaniu ekofizjograficznym.

Tab. nr 7. Uwarunkowania ekofizjograficzne do kształtowania struktury funkcjonalno- przestrzennej obszaru gminy Piekoszów

Obszary	Przydatność środowiska do omawianej funkcji	Ograniczenia
Obszary predysponowane do pełnienia głównie funkcji przyrodniczych, ochrony krajobrazu otwartego	<ul style="list-style-type: none"> <li>-występowanie cennych obszarów siedliskowych, kompleksów leśnych i muraw kserotermicznych,</li> <li>- ślady eksploatacji surowców mineralnych cenne pod względem naukowym</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Ochrona zasobów środowiska w ramach:               <ul style="list-style-type: none"> <li>• Chęcińsko- Kieleckiego Parku Krajobrazowego,</li> <li>• Chęcińsko- Kieleckiego obszaru Chronionego Krajobrazu,</li> <li>• Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Wzgórza Chęcińsko- Kielckie</li> <li>• Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Dolina Bobrzy</li> <li>• rezerwatów przyrody: Moczydło, Cholesiowa Jama,</li> <li>• pomników przyrody,</li> </ul> </li> <li>- występowanie zagrożeń związanych z eksploatacją górnictw,</li> <li>- Występowanie zjawisk krasowych,</li> <li>- Podatność na zanieczyszczenia wód podziemnych,</li> </ul>
Obszary predysponowane do pełnienia funkcji zieleni nieurządzonej i urządzonej oraz ochrony krajobrazu dolin rzecznych	<ul style="list-style-type: none"> <li>- tereny otwarte zapewniające lokalne powiązanie przyrodnicze i swobodną migrację gatunków,</li> <li>- duże walory krajobrazowe dolin rzecznych,</li> <li>- projektowany zbiornik Wierna Rzeka,</li> <li>- występowanie gleb chronionych</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Ochrona zasobów środowiska w ramach:               <ul style="list-style-type: none"> <li>• Chęcińsko- Kieleckiego Parku Krajobrazowego,</li> <li>• Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Wzgórza Chęcińsko- Kielckie</li> <li>• Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Dolina Bobrzy</li> <li>• Konecko-Łopuszniańskiego, Chęcińsko- Kieleckiego i Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu,</li> </ul> </li> <li>- Podatność na zanieczyszczenia wód podziemnych,</li> </ul>
Obszary predysponowane do rozwoju osadnictwa i rolnictwa z zachowaniem zasad ustanowionej ochrony	<ul style="list-style-type: none"> <li>- tereny zwartej zabudowy, oraz obszary użytkowane rolniczo,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Ochrona zasobów środowiska w ramach:               <ul style="list-style-type: none"> <li>• Konecko- Łopuszańskie, Chęcińsko- Kieleckiego i Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu,</li> <li>• pomników przyrody,</li> </ul> </li> <li>- ochrona udokumentowanych złóż surowców mineralnych w ich granicach,</li> <li>- występowanie zagrożeń związanych z prowadzoną, ale już zaniechaną eksploatacją górnictw,</li> <li>- Występowanie zjawisk krasowych,</li> <li>- Podatność na zanieczyszczenia wód podziemnych – ochrona zasobów wodnych w ramach stref ochronnych ujęć wód podziemnych,</li> </ul>
Obszary predysponowane do	<ul style="list-style-type: none"> <li>- tereny położone wzdłuż drogi krajowej S7,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Zagrożenie ponadnormatywnym hałasem występujące wzdłuż drogi krajowej S7,</li> </ul>

wyznaczenia potencjalnych stref uciążliwości. -	- tereny położone wzdłuż drogi linii kolejowej, - tereny położone wzdłuż istniejących i projektowanych linii 220 i 440 kV,	- Zagrożenie ponadnormatywnym hałasem występujące wzdłuż linii kolejowej, - Elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące (linie 220 i 440 kV)
Obszary kontynuacji eksploatacji złóż surowców mineralnych	- tereny eksploatacji złóż surowców kruszywa naturalnego w ramach wyznaczonych terenów górniczych	- Utrzymanie wymagań a w zakresie ochrony środowiska w granicach wyznaczonych terenów górniczych - występowanie zagrożeń związanych z eksploatacją górnictw, - Ograniczanie zagrożeń związanych z eksploatacją złóż zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko z dnia 9 listopada 2010 r., na podstawie raportów oddziaływania przedsięwzięć na środowisko

## 6. UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE I SPOŁECZNE

### 6.1. DEMOGRAFIA

Sytuację demograficzną gminy Piekoszów przedstawiono na podstawie danych i materiałów uzyskanych w Urzędzie Gminy Piekoszów oraz danych ogólnodostępnych Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych). Gminę ukazano w nawiązaniu do sytuacji na terenach wiejskich województwa świętokrzyskiego oraz na tle całego powiatu kieleckiego. W celach porównawczych posłużono się całym okresem dostępnym w Banku Danych Lokalnych, czyli od roku 1995 (zazębiając się jednocześnie z okresem będącym podstawą materiału do poprzedniego studium), w szczególności ujęto dane z poszczególnych 5-latek (np. 1996, 2001, 2006, 2011).

#### 6.1.1. Sytuacja ludnościowa

Gminę Piekoszów na koniec 2010 roku zamieszkiwało 15 840 osób, w tym: 8038 kobiet i 7802 mężczyzn. Udział w ludności województwa świętokrzyskiego wyniósł 1,25%, a powiatu kieleckiego – 7,81%. Średnia gęstość zaludnienia kształtowała się na poziomie 154 osoby/km<sup>2</sup> i była większa zarówno od średniej gęstości zaludnienia obszarów wiejskich woj. świętokrzyskiego wynoszącej 63 osoby/km<sup>2</sup>, jak i średniej dla powiatu kieleckiego – 90 osób/km<sup>2</sup>. Obserwując przestrzenne rozmieszczenie ludności w gminach powiatu kieleckiego widzimy następującą zależność: gminy znajdujące się w pobliżu Kielc charakteryzują się większą gęstością zaludnienia w porównaniu z pozostałymi gminami powiatu (powyżej 150 osób/km<sup>2</sup> gęstość zaludnienia występuje tylko w dwóch gminach: Górnio i Sitkówka-Nowiny).

Ogólną sytuację ludnościową w gminie w latach 1995 - 2010 przedstawia Tab. Nr 8. Należy zaznaczyć, że w analizowanych latach nie zaszły żadne zmiany terytorialne mogące wpłynąć na ogólną liczbę ludności gminy. Rozpatrując wzrost liczby ludności w poszczególnych latach, widzimy, iż był on sukcesywny i raczej równomierny w całym okresie. Trochę większe w porównaniu z pozostałymi okresami notowaliśmy 2 wzrosty: w 1997 i 2007 roku.

Tab. nr 8. Zmiany ludności w poszczególnych latach:

rok	1995	1997	1998	2000	2002	2003	2005	2007	2008	2009	2010
<b>Ogółem</b>	13934	14312	14374	14531	14801	14927	15170	15528	15635	15738	15840
<b>Kobiety</b>	6942	7157	7179	7322	7464	7556	7681	7859	7905	7963	8038
<b>Mężczyźni</b>	6992	7155	7195	7209	7337	7371	7489	7669	7730	7775	7802

Dynamika wzrostu ludności w latach 1995-2010 była dość wysoka i wynosiła 113,7, przy średniej dynamice dla obszarów wiejskich woj. świętokrzyskiego w tym okresie wynoszącej 95,6 i średniej dynamice dla powiatu kieleckiego wynoszącej 105,9. W sąsiednich gminach dynamikę wzrostu liczby ludności warunkuje położenie względem Kielc. Gminy Sitkówka-Nowiny oraz Miedziana Góra charakteryzują się wyższym wzrostem liczby ludności niż w gminie Piekoszów. Im dalej od Kielc, tym mniejszy jest przyrost ludności.

Rozpatrując dynamikę wzrostu ludności w poszczególnych jednostkach osadniczych gminy, ujęte w latach, można zauważyć działające na podobnej zasadzie zróżnicowanie przestrzenne tego zjawiska. Największy wzrost osiągnęły sołectwa Piekoszów, Lesica oraz Łaziska. Pewną stagnacją charakteryzowała się demografia Szczukowic. Natomiast w czterech sołectwach mieliśmy do czynienia ze spadkiem liczby ludności: w Gałęzicach, Skalce, Zajączkowie i Wesolej. Przyglądając się dynamice poprzedniego okresu (1992-1998) widzimy, że tendencja z poprzednich lat utrzymuje się. Powoduje ją wzrost liczby ludności terenów położonych w dogodnym połączeniu z Kielcami a zarazem miejscowości większych i o bardziej rozwiniętej funkcji społecznej. Miejscowości położone w południowej części gminy charakteryzują się regresem liczby ludności.

Współczynnik feminizacji (liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn) był w całym tym okresie wyrównany i wynosił ok. 103 kobiety/100 mężczyzn. Większe różnice w strukturze płci występują, jeśli podzielimy społeczność: w grupie wiekowej produkcyjnej powyższy wskaźnik wynosi 89 kobiet/100 mężczyzn, a poprodukcyjnej – 225 ze względu na powodowaną przez różne czynniki różnicą w umieralności.

### 6.1.2. Procesy demograficzne i struktura wiekowa ludności

Przy tworzeniu charakterystyki demograficznej, dobrze jest zwrócić uwagę na zmianę składników przyrostu rzeczywistego poziomu ludności, czyli przyrostu naturalnego (różnica urodzeń i zgonów) oraz salda migracji (różnica napływu i odpływu ludności). Określając wzajemne proporcje i wielkości bezwzględne tych elementów składowych można bowiem wskazać kierunek i tempo zmian demograficznych gminy.

Tab.nr 9 Procesy demograficzne w gminie Piekoszów

	1995	1996	2001	2006	2008	2010	2011
<b>Małżeństwa</b>	97	106	79	90	109	87	100
<b>Urodzenia</b>	194	223	178	157	165	177	172
<b>Zgony</b>	135	111	100	115	143	125	136

<b>Przyrost naturalny</b>	59	112	78	42	22	52	36
<b>Saldo migracji</b>	41	29	35	111	61	50	73
<b>Napływ</b>	172	152	121	228	152	201	172
<b>-z miast</b>	76	89	92	161	108	135	118
<b>-ze wsi</b>	96	63	29	67	44	66	54
<b>Odływ</b>	131	125	86	119	92	151	100
<b>-do miast</b>	85	65	46	67	53	85	53
<b>-na wieś</b>	46	60	37	51	38	66	47
<b>Emigracja</b>	0	0	3	1	1	0	0
<b>Imigracja</b>	0	2	0	2	1	0	1

Podstawowe procesy demograficzne w gminie Piekoszów w latach 1995-2011 przedstawia tab. nr 9. W przypadku przyrostu naturalnego trudno wskazać wyraźną tendencję. W analizowanym okresie liczba urodzeń zmieniała się bardzo nieregularnie i choć stopa zgonów ulegała mniejszym wahaniom, to zmiany przyrostu naturalnego stwarzają jednak duży zakres niepewności. Również liczba zawieranych małżeństw na terenie gminy nie wykazała istotnej tendencji zmian. W przypadku salda migracji, niemal cały analizowany okres cechował się dodatnim saldem. Świadczy to o stałym napływie ludności na teren gminy, co jest pozytywnym zjawiskiem.

W tab. nr 10 przedstawiono porównywalne wskaźniki procesów demograficznych w 2006, 2010 i 2011 r. w gminie Piekoszów oraz dla całego powiatu kieleckiego i razem dla obszarów wiejskich województwa świętokrzyskiego. W gminie Piekoszów przyrost naturalny na 1000 ludności znacznie przewyższa wskaźniki nie tylko wojewódzkie, ale też powiatowe, choć utrzymuje podobną tendencję zmian w badanych latach. Ma to związek z niższym wskaźnikiem zgonów, który wprawdzie wzrósł w ostatnich 5 latach z 7,5 na 8,5, ale ciągle pozostaje niższy od pułapu osiąganego przez powiat kielecki (9,4) i wieś całego województwa (11,6). Liczba urodzeń oraz małżeństw osiągają podobny poziom w badanych jednostkach terytorialnych, jednak wydaje się, że liczba żeniących się nie ulega zniżkowemu tendencjom ogólnopolskim.

Tab. nr 10. Ruch naturalny w gminie Piekoszów na tle powiatu i województwa (na 1000 ludności)

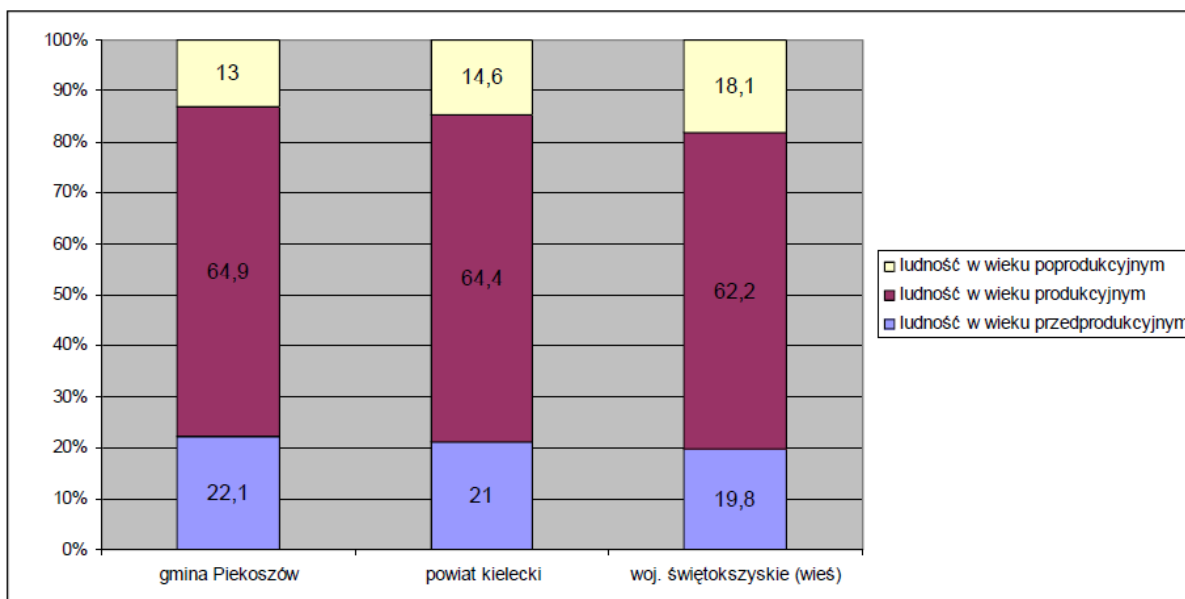
	2006			2010			2011		
	gmina	Powiat kielecki	Woj. Świętokrzyskie (wsie)	gmina	Powiat kielecki	Woj. Świętokrzyskie (wsie)	gmina	Powiat kielecki	Woj. Świętokrzyskie (wsie)
<b>Małżeństwa</b>	5,9	6,4	6	5,5	6,2	5,9	6,3	5,8	5,5
<b>Urodzenia</b>	10,3	10,3	9,4	11,2	11,3	10,2	10,8	10,6	9,6
<b>Zgony</b>	7,5	9,3	11,7	7,9	9,5	12	8,5	9,4	11,6
<b>Przyrost naturalny</b>	2,7	0,9	-2,4	3,3	1,8	-1,8	2,3	1,2	-2,1

Strukturę wiekową ludności w gminie w latach 1995 – 2010 przedstawiono w tab. nr 11. Dane te przedstawiają dość niekorzystną tendencję zmian struktury ludności na przestrzeni ostatnich 17 lat . Maleje udział ludności w wieku przedprodukcyjnym (0 - 17 lat) z 32,2 % w 1995 r. do 22,1 % w 2010 r. Rośnie natomiast udział ludności w wieku produkcyjnym (kobiety 18 - 59 lat, mężczyźni 18 - 64 lat) i nieznacznie zwiększa się udział ludności w wieku poprodukcyjnym (kobiety powyżej 59 lat, mężczyźni powyżej 64).

Tab. nr 11. Struktura wiekową ludności w gminie w latach 1995 – 2010

	1995	1996	2000	2005	2008	2010
w wieku przedprodukcyjnym poniżej 17 lat	32,2	31,7	29,2	25,1	23,1	22,1
w wieku produkcyjnym kobiety 18 - 59 lat mężczyźni 18 - 64 lat	56,1	56,5	58,2	62,3	64,1	64,9
w wieku poprodukcyjnym kobiety pow. 59 lat mężczyźni pow. 64 lat	11,7	11,8	12,6	12,7	12,7	13,0

Strukturę wiekową ludności w gminie Piekoszów w 2010 r. oraz w powiecie kieleckim i terenach wiejskich województwa świętokrzyskiego prezentuje Wykres nr 2. W porównaniu do danych dla powiatu i województwa, ludność gminy Piekoszów charakteryzuje się najlepszą strukturą wieku ludności, z najwyższym udziałem ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz najniższą liczbą ludzi w wieku poprodukcyjnym. Struktura ta jest wyrazem „najmłodszego” społeczeństwa na obszarze gminy Piekoszów w stosunków do porównywanych jednostek administracyjnych. Stosunek liczby ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2010 r. wynosił w gminie 54, w powiecie 55,2 zaś w województwie – 57,3. Porównując strukturę wiekową w poszczególnych sołectwach gminy Piekoszów najlepiej kształtuje się pod względem „młodości” społeczeństwa demografia centralnych i północnych części gminy.



Wykres nr 2. Struktura wiekowa ludności w gminie Piekoszów w 2010 r. oraz w powiecie kieleckim i terenach wiejskich województwa świętokrzyskiego

Podsumowując sytuację demograficzną w gminie Piekoszów należy uznać ją za korzystną. Utrzymujący się dość wysoki wzrost liczby ludności poprzez wykorzystanie bliskiego położenia względem stolicy województwa – Kielc, stwarza szanse rozwojowe dla gminy, która jednocześnie staje przed zadaniem weryfikacji potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej i społecznej dla nowych populacji.

Korzystnymi zjawiskami cechującymi sytuację ludnościową w gminie są:

- wysoka dynamika wzrostu liczby ludności,
- wysoki przyrost naturalny w odniesieniu do powiatu i regionu,
- stały napływ ludności w ostatnich latach,
- stosunkowo korzystna struktura wieku.

Niekorzystnymi cechami populacji gminy są:

- trudny do prognozowania poziom przyrosty naturalnego ze względu na brak dającego się przewidzieć kierunku zmian stopy urodzeń oraz zawieranych małżeństw,
- nieregularnie zmieniająca się stopa zgonów,
- nierówny rozkład przestrzenny zmiennych demograficznych (spadające szanse rozwojowe zachodnich i południowych części gminy).



### 6.1.3 PROGNOZA DEMOGRAFICZNA

#### 6.1.3.1 ZAŁOŻENIA DO PROGNOZY

##### Analiza migracji

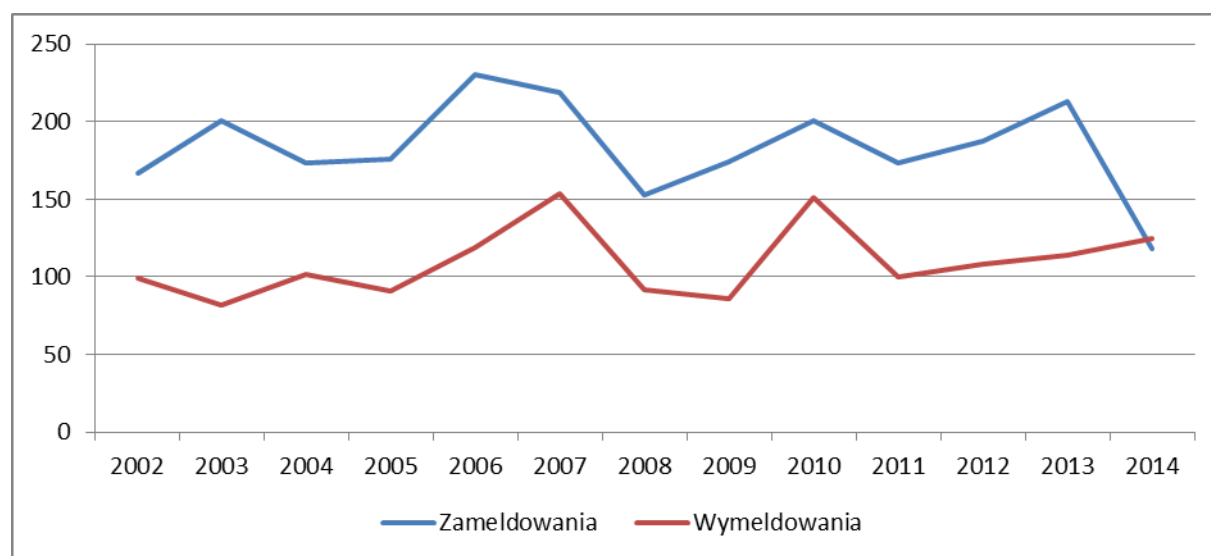
Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego w skład MOF OW wchodzi 11 gmin: Miedziana Góra, Zagnańsk, Masłów, Górno, Daleszyce, Morawica, Sitkówka-Nowiny, Chęciny, Piekoszów, Strawczyn, Chmielnik oraz rdzeń — miasto Kielce. Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dla takich obszarów uwzględnia się migracje w ramach tego obszaru, tj. migracje wewnętrzne.

Migracje są składową zmian ludności trudną do przewidzenia – są, bowiem zjawiskiem bardzo wrażliwym na zmiany sytuacji społeczno-gospodarczej kraju, polityki migracyjnej państwa, ale jednocześnie są zależne również od sytuacji ekonomicznej innych krajów i od polityk tych krajów wobec imigrantów.

W prognozie ludności wykorzystuje się jedynie migracje na pobyt stały w związku, z czym taki rodzaj migracji wewnętrznych będzie analizowany.

W latach 2002 – 2014 w gminie Piekoszów zaobserwować można dodatnie saldo migracji wewnętrznych (zameldowania – 2385 os.; wymeldowania – 1423 os.). Szczegółowe dane dotyczące migracji przedstawia poniższy schemat.

**Rysunek 1 Zameldowania oraz wymeldowania na okres stały w gminie Piekoszów**



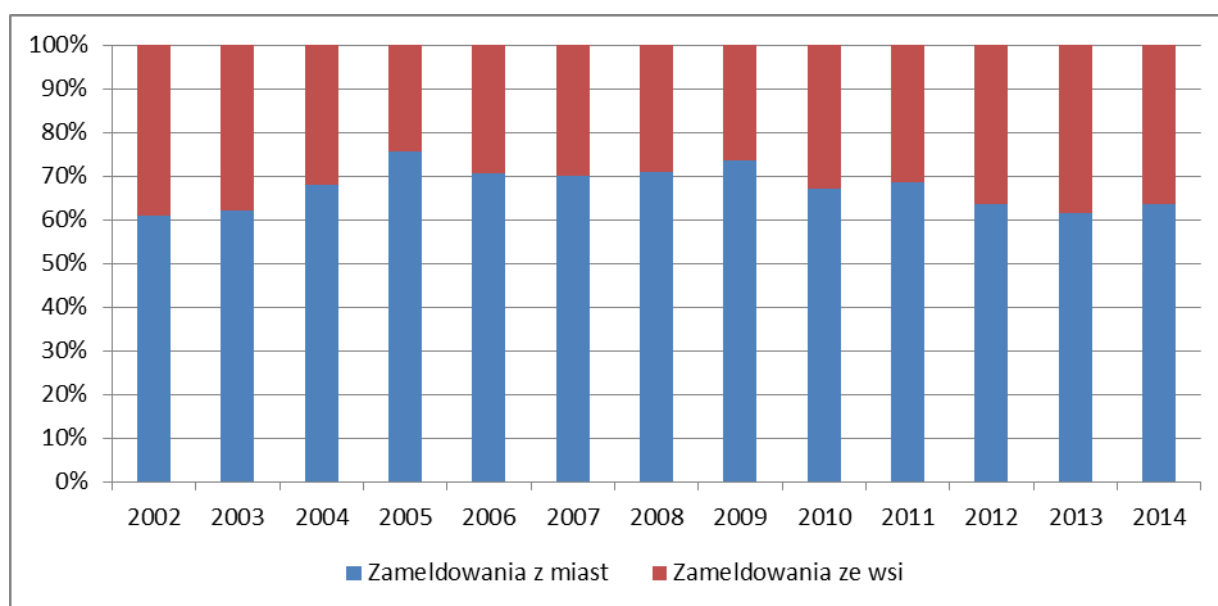
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Jak widać na powyższym wykresie w ciągu ostatnich 12 lat tylko w jednym roku – 2014 - saldo migracji było ujemne i wynosiło – 7 osób. W pozostałych latach saldo migracji było dodatnie i wynosiło od +50 os. do +111 osób w skali roku. W badanym okresie średnia liczba osób, którzy zameldowali się

w gminie w ciągu roku wynosiła 183 osoby, natomiast średnia liczby osób, którzy wymeldowali się - 109 osób.

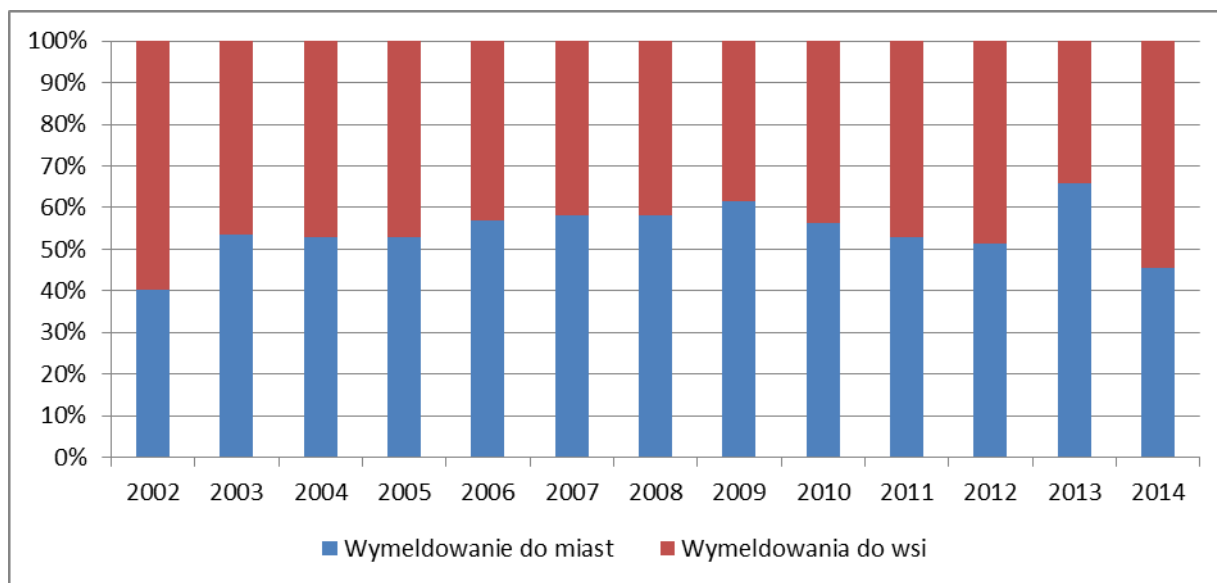
Zgodnie z ogólnopolskim trendem w gminach, które sąsiadują z dużymi – wojewódzkimi – miastami można obserwować duży napływ ludności miejskiej na tereny wiejskiej. Nie inaczej jest w gminie Piekoszów, gdzie w badanym okresie zameldowało się łącznie 1598 osób, których poprzednim miejscem zamieszkania było miasto, a tylko 772 osoby z obszaru wiejskiego. Tak wyraźnego trendu nie można zaobserwować w przypadku wymeldowań (773 osoby wymeldowały się do miast, a 646 osoby na wieś). Poniższe schematy pokazują strukturę zameldowań i wymeldowań w podziale na kierunek (wieś-miasto).

**Rysunek 2 Struktura zameldowań w gminie Piekoszów w latach 2002 - 2014**



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

**Rysunek 3 Struktura wymeldowań w gminie Piekoszów w latach 2002 - 2014**

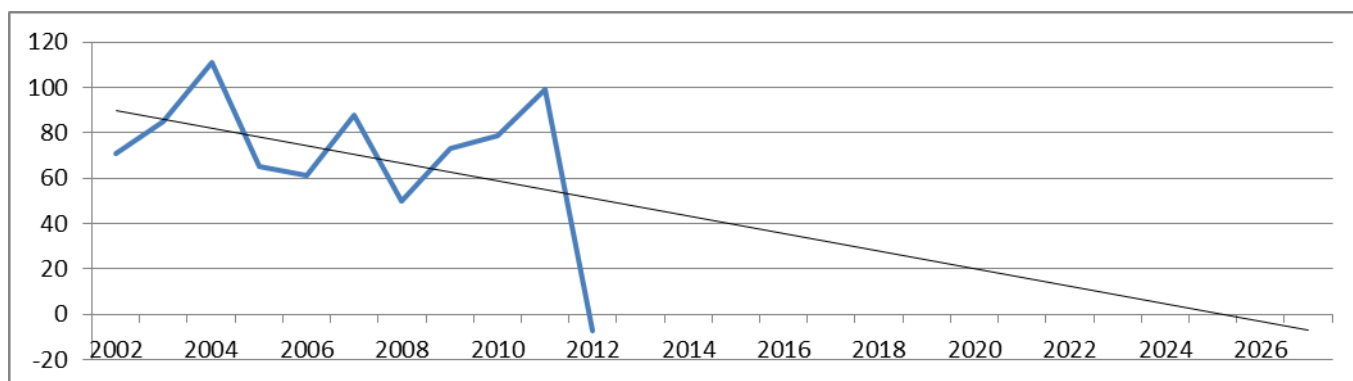


Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Dla potrzeb prognozy założono trzy warianty migracji wewnętrznych. Warianty te różnią się wielkością salda migracji ogółem. Dwa warianty zakładają utrzymanie się dodatniego salda migracji natomiast jeden wariant zakłada ujemne saldo migracji.

Wariant niski zakłada powolny spadek salda migracji do ok 2025 roku do poziomu 0 (5 lat wcześniej niż założono w ogólnopolskiej prognozie demograficznej), natomiast w ostatnich pięciu latach zakłada się ujemne saldo, które związane będzie z procesami reurbanizacji MOF OW. Czarna linia na poniższy schemacie pokazuje przebieg prognozowanego salda migracji (na niebiesko pokazano dane rzeczywiste).

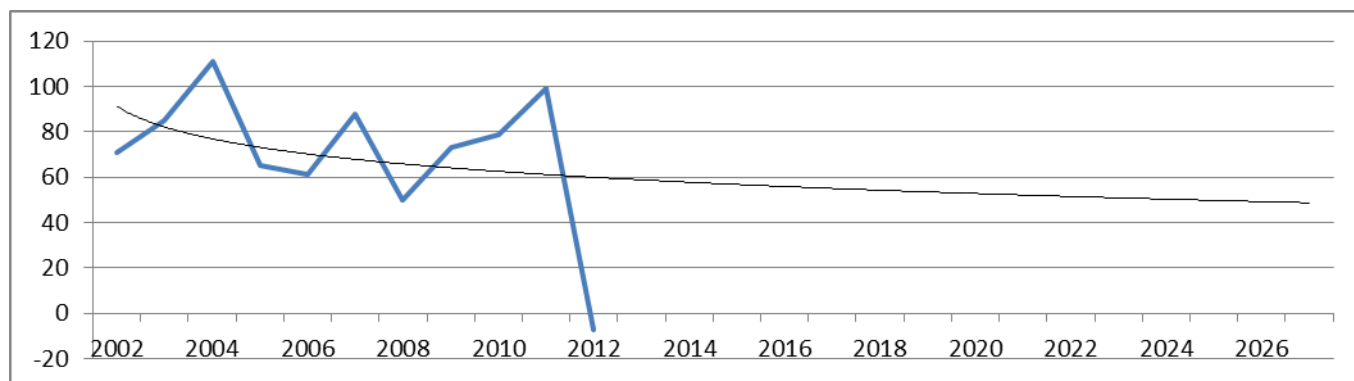
**Rysunek 4 Wariant niski migracji wewnętrznych**



Źródło: Opracowanie własne

Wariant średni zakłada dodatnie saldo migracji przez cały okres ekstrapolacji. W wariacie tym procesy urbanizacyjne gminy Piekoszów ustabilizuje się na stałym poziomie wynoszącym około nowych 50 osób rocznie.

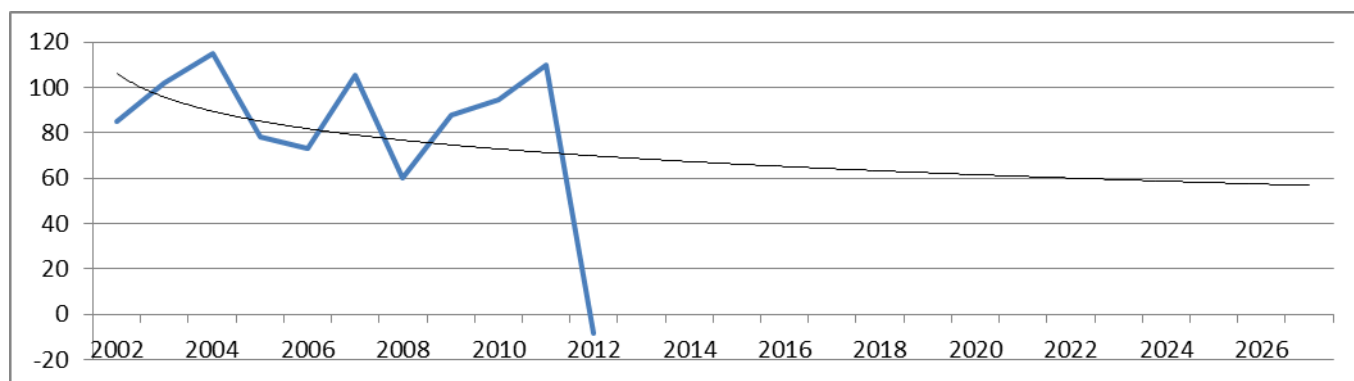
**Rysunek 5 Wariant średni migracji wewnętrznych**



Źródło: Opracowanie własne

Wariant wysoki zakłada również dodatnie saldo migracji przez cały okres prognozy. Niemniej jednak procesy urbanizacyjne będą znacznie dynamiczniejsze i będą wynosić ok 60 osób rocznie.

**Rysunek 6 Wariant wysoki migracji wewnętrznych**



Źródło: Opracowanie własne

## Analiza płodności

Przewidywanie wielkości urodzeń należy do najistotniejszych i najtrudniejszych zadań w prognozowaniu demograficznym. Poziom urodzeń zależy od liczby oraz struktury kobiet w wieku rozrodczym oraz intensywności urodzeń w danym wieku. Prognoza struktury kobiet nie nastęca większej trudności, gdyż w większości horyzontu czasowego przewidywań oparta jest na generacjach żyjących, które poddaje się postarzeniu. Ponieważ w wieku rozrodczym 15-49 lat wskaźnik przeżycia jednostki jest bardzo wysoki (bo prawdopodobieństwo zgonu jest bardzo małe), dlatego błędy w szacunku liczebności kobiet są zwykle bardzo niewielkie. W przypadku prognozowania płodności, występuje dużo większa niepewność, wynikająca z faktu, że zachowania prokreacyjne (indywidualna

skłonność, intensywność urodzeń) zależą od wielu czynników społeczno-ekonomicznych i kulturowych, a także od polityki prowadzonej przez organy rządowe.

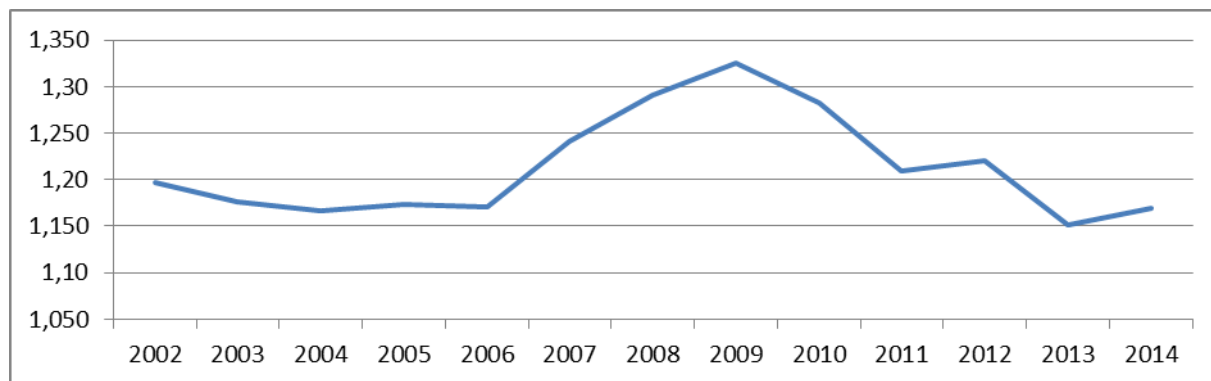
Z uwagi na to, że w prognozowaniu płodności stosuje się zarówno metody statycznego, do których zalicza się techniki ekstrapolacji i interpolacji, metody heurystyczne, czyli eksperckie oraz analogowe. W przypadku prognozy sporządzonej dla gminy Piekoszów na potrzeby niniejszego Studium wykorzystano wszystkie wymienione metody w następującym zakresie:

- Metoda analogowa i metoda ekspercka – wykorzystanie porównań międzynarodowych i krajowych do wyznaczenia populacji niskiej, średniej i wysokiej płodności
- Metody statyczne – oszacowanie trendów współczynników dzietności w przeszłości oraz cząstkowych współczynników płodności i wskazanie ich zachowania się w przyszłości (wzrost, spadek, stabilizacja).

Analiza cząstkowych współczynników płodności oraz współczynników dzietności w przeszłości jest podstawą wszelkich przewidywań płodności. Niestety w przypadku pojedynczej gminy takie postępowanie nie jest możliwe, z uwagi na zbyt niską liczbę lub braki urodzeń w niektórych grupach wieku kobiet oraz często znaczne wahania badanych wielkości na przestrzeni jednego roku.

Dlatego na potrzeby niniejszej analizy demograficznej zdecydowano się wziąć dane dla podregionu nr 52 - kieleckiego (w którym położona jest Gmina Piekoszów), który daje wystarczająco dużą „próbę” danych. Poniższy wykres przedstawia współczynnik dzietności dla przyjętego podregionu w latach 2002-2014.

**Rysunek 7 Współczynniki dzietności kobiet w latach 2002 – 2014 w podregionie kieleckim**



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na przestrzeni lat 2002 – 2014 współczynnik dzietności kobiet zmieniał wielokrotnie swoją wartość. Zaobserwować można, że do 2006 roku współczynnik dzietności był stabilny na poziomie 1,15-1,20, natomiast w kolejnych trzech latach można zaobserwować jego wzrost do poziomu ok. 1,325 (2009 rok). Lata 2010 – 2014 to systematyczny spadek wartości współczynnika dzietności do poziomu z lat 2002-2006.

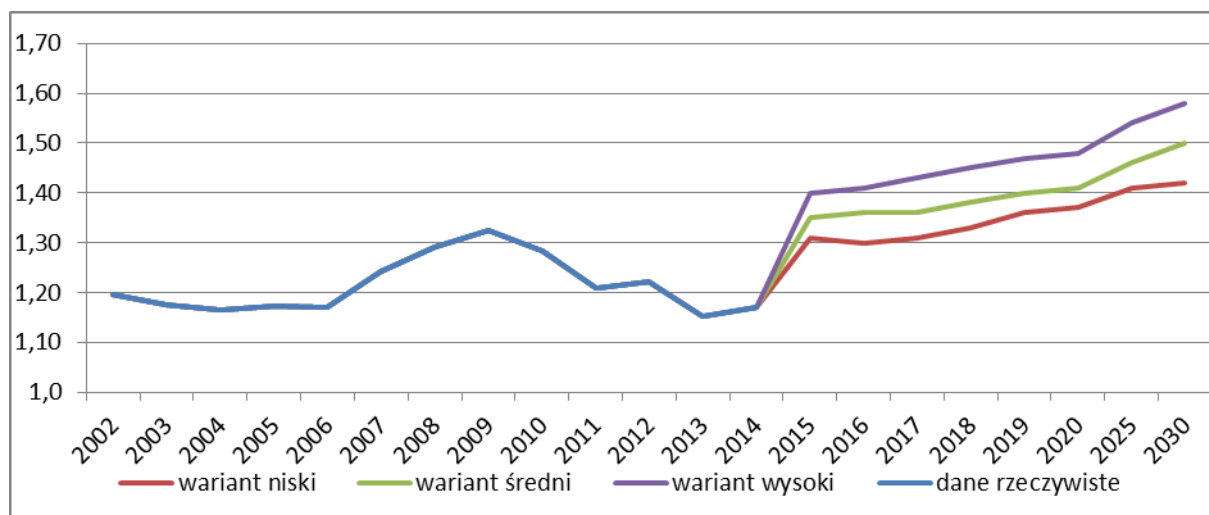
Średnia arytmetyczna współczynnika dzietności kobiet w analizowanym okresie wyniosła 1,213. Na podstawie sporządzonych przez demografów badań populację można podzielić na grupy według współczynnika dzietności:

- Bardzo niskim poziomie dzietności (poniżej 1,3),
- Średnim poziomie dzietności (1,3-1,5) oraz
- Wysokim poziomie dzietności (powyżej 1,5).

Zgodnie z powyższym podziałem Gminę Piekoszów (podregion kielecki) można przyporządkować do pierwszej grupy tj. o bardzo niskim poziomie dzietności.

Zgodnie z Prognozą demograficzną sporządzoną przez Główny Urząd Statystyczny w 2014 roku zakłada się, że współczynnik dzietności kobiet będzie wzrastał w kolejnych latach. Na potrzeby niniejszej prognozy zakłada się trzy warianty wzrostu dzietności kobiet, które dla uproszczenia nazwano wariantem niskim, średnim i wysokim. Z uwagi, że gmina Piekoszów jest gminą wiejską na potrzeby analiz przyjęto współczynniki dzietności ustalone przez GUS dla obszarów wiejskich.

#### Rysunek 8 Warianty dzietności kobiet.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS oraz Prognozy Demograficznej na lata 2014 – 2050, str. 57.

Niski wariant dzietności kobiet zakłada powolny wzrost dzietności kobiet do poziomu 1,420. Niemniej jednak poziom dzietności w dłuższej perspektywie nigdy nie przekroczy poziomu 1,5. Średni wariant zakłada zbliżenie się współczynnika dzietności w 2030 roku do poziomu 1,50. Natomiast wysoki wariant zakłada współczynnik dzietności kobiet na poziomie 1,58.

Zgodnie z podziałem przedstawionym wcześniej można, zatem uznać, że w wariacie niskim na analizowanym poziomie kobiety osiągną średnią dzietność, w wariacie średnim dzietność osiągnie poziom 1,50 (średnia dzietność), natomiast w wariacie wysokim dzietność przekroczy próg wyznaczony dla populacji o wysokim omawianym współczynniku.

Zmianę długookresowej tendencji spadkowej współczynnika dzietności obserwuje się w całej Polsce dopiero od niedawna (2003 rok). Przemiana współczynnika dzietności wiąże się z przeobrażeniami wzorca płodności reprezentowanego przez cząstkowe współczynniki płodności.

Z obserwacji trendów cząstkowych współczynników wynika, że generalnie nastąpił spadek natężenia w początkowych grupach wieku (15-19 i 20-24), w grupie 25-29 spadek został zahamowany. W starszych grupach wieku, szczególnie w grupach (30-34) i (35-39) nastąpiła odwrotna tendencja – wzrostowa. Należy dodać, że urodzenia w grupach wieku 20-34 lata stanowią obecnie ok. 83% udziału w ogólnej liczbie urodzeń.

Powstaje, zatem pytanie jak długo można spodziewać się takiej tendencji wzrostowej współczynnika dzietności i kontynuacji obserwowanych trendów cząstkowych współczynników. Odpowiedź na tak postawione pytania jest kluczowa dla prognozy. Oczywistym jest, że nie można zastosować czysto statystycznego modelu ekstrapolacji trendów dla dalszej przyszłości. W sytuacji, kiedy zmiana długookresowej tendencji nastąpiła niedawno, badacze (demografowie), aby wyznaczyć spodziewany przebieg zjawiska w przyszłości, analizują dogłębnie procesy odpowiedzialne, czy też powiązane z badanym zjawiskiem oraz poszukują podobnych uwarunkowań i przemian w innych populacjach, które wcześniej ich doświadczyły (metoda ekspercka i analogowa). Pozwala to oszacować graniczny poziom, który mogą osiągać analizowane wielkości (np. współczynnik dzietności), jak i tempo zmian koniecznych do jej uzyskania.

W Polsce przeprowadzono wiele badań próbujących wyjaśnić obserwowany spadek, a następnie wzrost współczynnika dzietności. Generalnie uważa się, że zmiany w naszym kraju wynikają z powiązanych ze sobą przyczyn kulturowych i społeczno-ekonomicznych. Istnieje silny tzw. konflikt strukturalny, polegający na wzroście trudności w łączeniu pracy zawodowej kobiet i obowiązków domowych, a zwłaszcza opieką nad dziećmi. Uważa się, że konflikt ten wynikać może z niedostosowania organizacji pracy do ról rodzinnych pracowników, a szczególnie kobiet oraz ze słabego rozwoju usług opiekuńczych. Kobiety, chcąc dostosować się do zmieniających się wymogów rynku pracy, przesuwają decyzje o małżeństwie czy też o rodzeniu dzieci. Obserwowany od niedawna wzrost współczynników dzietności (w skali kraju) jest efektem wzrostowej tendencji cząstkowych współczynników w starszych grupach wieku, co w głównej mierze tłumaczy się właśnie realizacjami odroczonej urodzeń z przeszłości.

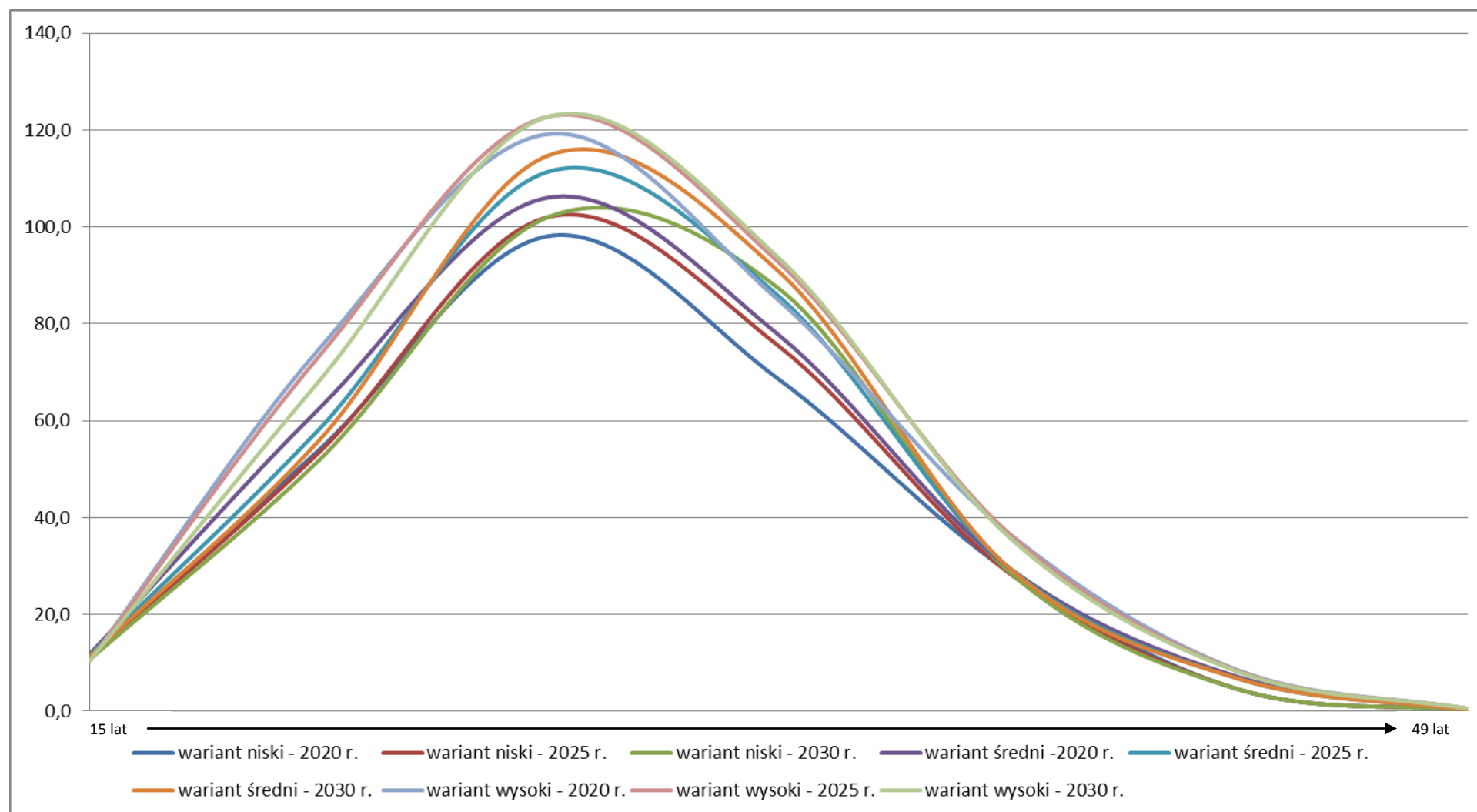
Polscy demografowie (np. I. Kotowska, M. Muszyńska) uważają, że przyszłe zmiany płodności w naszym kraju powinny przebiegać podobnie do wcześniejszych przemian tego zjawiska w krajach śródziemnomorskich takich jak Włochy i Hiszpania. Jako uzasadnienie wskazuje się przede wszystkim, że w krajach tych, tak jak i w Polsce nadal silny i stabilny jest model rodziny oparty o wartości chrześcijańskie (w porównaniu do innych państw europejskich), mimo wzrostu aprobaty dla związków nieformalnych występuje również znaczny konflikt strukturalny. Jak wynika z badań zahamowanie tendencji spadkowej w Hiszpanii i we Włoszech nastąpiło około 10 lat wcześniej niż w Polsce, a współczynnik dzietności w tych krajach wzrósł w kolejnej dekadzie od najniższej wartości

wynoszącej ok. 1,2 (obecny poziom Gminy Piekoszów) do poziomu ok.1,4. Można, zatem przypuszczać, że na koniec 2030 roku osiągnie on poziom podobny do obserwowanego wcześniej w Hiszpanii i we Włoszech. Takie właśnie założenia przyjęto przy ustalaniu granicznych wartości współczynnika dzietności w prognozie dla Gminy Piekoszów na lata 2016-2030, przeprowadzonej na potrzeby niniejszej analizy.

Na poniższym wykresie przedstawiono zbiorczo modelowe rozkłady cząstkowych współczynników płodności kobiet w pięcioletnich kohortach dla trzech analizowanych wariantów.



Rysunek 9 Modelowe rozkłady cząstkowych współczynników płodności kobiet dla wybranych wariantów.



Źródło: Opracowanie własne.

Z przedstawionego powyżej wykresu wprost wynika, że dla wszystkich trzech wariantów wiek rodzenia potomstwa przesunie się w prawą stronę, a więc coraz więcej kobiet w wieku ok. 32 lat będzie decydować się na potomstwo, a coraz mniej osób poniżej 30 roku życia będzie spodziewać się potomstwa.

## Analiza umieralności

Założenia do prognozy umieralności oparte są w dużej mierze na koncepcji przyjętej w prognozie GUS. Generalnie, można oczekiwać, że upowszechnienie pro-zdrowotnego stylu życia, zmiany struktury, wykształcenia ludności, zwiększenie dostępności usług medycznych i opieki zdrowotnej oraz podnoszenie jakości tych usług będzie prowadzić do systematycznego obniżania umieralności. Jednak stopień, w jakim korzyści osiągnane z tego tytułu będą przewyższać wpływ działającego w odwrotnym kierunku starzenia się ludności, będzie zależeć od siły wpływu czynników zmniejszających natężenie umieralności.

Podstawowym narzędziem, które umożliwi uzyskanie odpowiedzi na pytanie: o ile przedłużyłoby się przeciętne dalsze trwanie życia, gdyby udało się wyeliminować zgony z powodu danej grupy przyczyn są hipotetyczne tablice trwania życia (tablice wymieralności). Jest, to konstrukcja modelową, która przedstawia nierosnący ciąg liczb osób dożywających oraz niemalejący ciąg liczb osób zmarłych, pochodzących z jednorodnej populacji lub 39 kohorty początkowej; oba ciągi są uporządkowane względem wieku lub czasu trwania kohorty przy założeniu nierzeczywistych (prognozowanych) warunków umieralności. Rozważane tablice mogą służyć do konstrukcji prognoz badawczych.

Na potrzeby niniejszej analizy przyjęto następujące uproszczenie - przez cały okres trwania prognozy tablice trwania przyjmą wartość stałą jak dla 2014 roku.

**Tabela 1 Tablice trwania życia w 2014 roku**

Płeć: 1-mężcz. 2-kobiety	Wiek	Liczba dożywających	Prawdopodobieństwo zgonu	Liczba zmarłych	Ludność stacjonarna	Ludność stacjonarna skumulowana	Przeciętne dalsze trwanie życia
	x	lx	qx	dx	Lx	Tx	ex
1	0	100000	0,00456	456	99596	7375377	73,75
1	1	99544	0,00028	28	99530	7275780	73,09
1	2	99516	0,00019	19	99507	7176250	72,11
1	3	99498	0,00013	13	99491	7076743	71,12
1	4	99485	0,00011	10	99480	6977252	70,13
1	5	99474	0,00010	10	99469	6877772	69,14
1	6	99464	0,00010	10	99459	6778303	68,15
1	7	99454	0,00010	10	99449	6678843	67,15
1	8	99444	0,00010	10	99440	6579394	66,16
1	9	99435	0,00009	9	99430	6479955	65,17
1	10	99425	0,00009	9	99421	6380525	64,17
1	11	99416	0,00009	9	99412	6281104	63,18
1	12	99407	0,00010	10	99402	6181692	62,19
1	13	99397	0,00012	12	99391	6082290	61,19
1	14	99385	0,00017	17	99376	5982899	60,20

Płeć: 1-mężcz. 2-kobiety	Wiek	Liczba dożywa- jących	Prawdopodobieństwo zgonu	Liczba zmarłych	Ludność stacjonar- na	Ludność stacjonar- na skumulowa- na	Przeciętne dalsze trwanie życia
	x	lx	qx	dx	Lx	Tx	ex
1	15	99368	0,00026	26	99355	5883523	59,21
1	16	99342	0,00039	39	99323	5784169	58,22
1	17	99304	0,00055	55	99276	5684846	57,25
1	18	99248	0,00073	72	99212	5585570	56,28
1	19	99176	0,00086	85	99134	5486357	55,32
1	20	99091	0,00095	94	99044	5387224	54,37
1	21	98997	0,00098	97	98949	5288179	53,42
1	22	98900	0,00099	97	98851	5189231	52,47
1	23	98803	0,00098	97	98754	5090379	51,52
1	24	98706	0,00098	96	98658	4991625	50,57
1	25	98610	0,00098	97	98561	4892967	49,62
1	26	98513	0,00100	98	98464	4794406	48,67
1	27	98415	0,00103	102	98364	4695942	47,72
1	28	98313	0,00108	106	98260	4597578	46,76
1	29	98207	0,00114	111	98151	4499318	45,81
1	30	98095	0,00118	116	98037	4401167	44,87
1	31	97979	0,00125	122	97918	4303129	43,92
1	32	97857	0,00132	129	97793	4205211	42,97
1	33	97729	0,00140	137	97660	4107418	42,03
1	34	97592	0,00150	147	97518	4009758	41,09
1	35	97445	0,00162	158	97366	3912240	40,15
1	36	97287	0,00177	172	97201	3814874	39,21
1	37	97115	0,00193	188	97021	3717673	38,28
1	38	96927	0,00212	206	96824	3620652	37,35
1	39	96721	0,00234	226	96608	3523828	36,43
1	40	96495	0,00258	249	96371	3427220	35,52
1	41	96246	0,00284	273	96110	3330850	34,61
1	42	95973	0,00312	299	95824	3234740	33,70
1	43	95674	0,00343	328	95510	3138916	32,81
1	44	95346	0,00377	359	95166	3043406	31,92
1	45	94987	0,00414	394	94790	2948240	31,04
1	46	94593	0,00456	431	94377	2853450	30,17
1	47	94162	0,00502	473	93925	2759073	29,30
1	48	93689	0,00554	519	93429	2665147	28,45
1	49	93170	0,00612	570	92884	2571718	27,60
1	50	92599	0,00677	627	92286	2478834	26,77
1	51	91973	0,00747	687	91629	2386548	25,95
1	52	91285	0,00825	753	90909	2294919	25,14
1	53	90532	0,00908	822	90121	2204010	24,34
1	54	89710	0,00997	895	89263	2113889	23,56
1	55	88816	0,01093	971	88330	2024626	22,80
1	56	87845	0,01195	1049	87320	1936295	22,04
1	57	86796	0,01302	1130	86230	1848975	21,30
1	58	85665	0,01416	1213	85059	1762745	20,58
1	59	84452	0,01536	1298	83803	1677686	19,87
1	60	83155	0,01663	1383	82463	1593882	19,17
1	61	81772	0,01796	1469	81037	1511419	18,48
1	62	80303	0,01935	1554	79526	1430382	17,81
1	63	78749	0,02081	1638	77929	1350857	17,15
1	64	77110	0,02232	1721	76250	1272927	16,51
1	65	75389	0,02390	1801	74489	1196677	15,87
1	66	73588	0,02555	1880	72648	1122189	15,25
1	67	71708	0,02729	1957	70729	1049541	14,64

Płeć: 1-mężcz. 2-kobiety	Wiek	Liczba dożywa- jących	Prawdopodobieństwo zgonu	Liczba zmarłych	Ludność stacjonar- na	Ludność stacjonar- na skumulowa- na	Przeciętne dalsze trwanie życia
	x	lx	qx	dx	Lx	Tx	ex
1	68	69751	0,02915	2033	68734	978811	14,03
1	69	67717	0,03116	2110	66662	910077	13,44
1	70	65607	0,03334	2188	64514	843415	12,86
1	71	63420	0,03575	2268	62286	778901	12,28
1	72	61152	0,03843	2350	59977	716615	11,72
1	73	58802	0,04141	2435	57585	656638	11,17
1	74	56367	0,04475	2522	55106	599053	10,63
1	75	53845	0,04847	2610	52540	543948	10,10
1	76	51235	0,05262	2696	49886	491408	9,59
1	77	48538	0,05723	2778	47150	441521	9,10
1	78	45761	0,06230	2851	44335	394372	8,62
1	79	42910	0,06787	2912	41453	350037	8,16
1	80	39997	0,07393	2957	38519	308583	7,72
1	81	37040	0,08050	2982	35549	270065	7,29
1	82	34058	0,08758	2983	32567	234515	6,89
1	83	31075	0,09518	2958	29597	201948	6,50
1	84	28118	0,10331	2905	26665	172352	6,13
1	85	25213	0,11199	2824	23801	145687	5,78
1	86	22389	0,12126	2715	21032	121886	5,44
1	87	19674	0,13112	2580	18385	100854	5,13
1	88	17095	0,14163	2421	15884	82469	4,82
1	89	14674	0,15286	2243	13552	66585	4,54
1	90	12431	0,16475	2048	11407	53033	4,27
1	91	10383	0,17754	1843	9461	41626	4,01
1	92	8539	0,19108	1632	7723	32165	3,77
1	93	6908	0,20536	1419	6198	24442	3,54
1	94	5489	0,22039	1210	4884	18244	3,32
1	95	4279	0,23617	1011	3774	13359	3,12
1	96	3269	0,25269	826	2856	9585	2,93
1	97	2443	0,26994	659	2113	6730	2,75
1	98	1783	0,28790	513	1527	4617	2,59
1	99	1270	0,30655	389	1075	3090	2,43
1	100	881	0,32586	287	737	2015	2,29
2	0	100000	0,00396	396	99659	8160765	81,61
2	1	99604	0,00028	28	99590	8061106	80,93
2	2	99576	0,00020	20	99566	7961517	79,95
2	3	99556	0,00014	14	99549	7861951	78,97
2	4	99542	0,00011	11	99537	7762402	77,98
2	5	99531	0,00009	9	99527	7662865	76,99
2	6	99522	0,00009	9	99518	7563339	76,00
2	7	99513	0,00008	8	99509	7463821	75,00
2	8	99505	0,00008	8	99501	7364312	74,01
2	9	99497	0,00008	8	99493	7264811	73,02
2	10	99489	0,00009	9	99485	7165318	72,02
2	11	99480	0,00010	10	99475	7065833	71,03
2	12	99470	0,00012	12	99464	6966358	70,03
2	13	99458	0,00013	13	99451	6866894	69,04
2	14	99445	0,00015	15	99437	6767443	68,05
2	15	99429	0,00018	18	99421	6668006	67,06
2	16	99412	0,00021	21	99401	6568585	66,07
2	17	99391	0,00023	23	99379	6469184	65,09
2	18	99368	0,00025	25	99355	6369804	64,10
2	19	99343	0,00026	26	99330	6270449	63,12

Płeć: 1-mężcz. 2-kobiety	Wiek	Liczba dożywa- jących	Prawdopodobieństwo zgonu	Liczba zmarłych	Ludność stacjonar- na	Ludność stacjonar- na skumulowa- na	Przeciętne dalsze trwanie życia
	x	lx	qx	dx	Lx	Tx	ex
2	20	99317	0,00026	25	99304	6171119	62,14
2	21	99291	0,00025	25	99279	6071815	61,15
2	22	99266	0,00025	24	99254	5972536	60,17
2	23	99242	0,00024	24	99230	5873282	59,18
2	24	99218	0,00025	25	99206	5774052	58,20
2	25	99193	0,00025	25	99181	5674847	57,21
2	26	99168	0,00026	25	99156	5575666	56,22
2	27	99143	0,00026	26	99130	5476510	55,24
2	28	99117	0,00027	27	99104	5377380	54,25
2	29	99090	0,00028	28	99076	5278277	53,27
2	30	99062	0,00030	30	99047	5179201	52,28
2	31	99032	0,00033	33	99016	5080154	51,30
2	32	98999	0,00036	36	98981	4981138	50,31
2	33	98963	0,00040	40	98944	4882157	49,33
2	34	98924	0,00044	44	98902	4783213	48,35
2	35	98880	0,00050	49	98855	4684312	47,37
2	36	98831	0,00055	55	98804	4585456	46,40
2	37	98776	0,00062	61	98746	4486653	45,42
2	38	98715	0,00068	68	98682	4387907	44,45
2	39	98648	0,00076	75	98610	4289225	43,48
2	40	98573	0,00085	84	98531	4190615	42,51
2	41	98489	0,00095	93	98443	4092084	41,55
2	42	98396	0,00106	104	98344	3993641	40,59
2	43	98292	0,00118	116	98234	3895297	39,63
2	44	98176	0,00133	130	98110	3797063	38,68
2	45	98045	0,00149	147	97972	3698953	37,73
2	46	97899	0,00168	165	97816	3600981	36,78
2	47	97734	0,00189	185	97641	3503165	35,84
2	48	97549	0,00213	207	97445	3405523	34,91
2	49	97342	0,00238	232	97226	3308078	33,98
2	50	97110	0,00266	258	96980	3210852	33,06
2	51	96851	0,00296	287	96708	3113872	32,15
2	52	96564	0,00328	317	96406	3017164	31,25
2	53	96247	0,00363	349	96073	2920758	30,35
2	54	95898	0,00400	383	95707	2824685	29,46
2	55	95515	0,00439	420	95305	2728979	28,57
2	56	95095	0,00482	458	94866	2633673	27,70
2	57	94637	0,00528	500	94387	2538807	26,83
2	58	94137	0,00578	544	93865	2444420	25,97
2	59	93594	0,00632	591	93298	2350555	25,11
2	60	93002	0,00690	642	92682	2257257	24,27
2	61	92361	0,00752	695	92013	2164575	23,44
2	62	91666	0,00820	751	91290	2072561	22,61
2	63	90915	0,00891	810	90510	1981271	21,79
2	64	90105	0,00966	871	89669	1890762	20,98
2	65	89234	0,01046	933	88767	1801092	20,18
2	66	88301	0,01129	997	87802	1712325	19,39
2	67	87304	0,01217	1062	86773	1624523	18,61
2	68	86242	0,01310	1130	85677	1537750	17,83
2	69	85112	0,01412	1202	84511	1452073	17,06
2	70	83910	0,01526	1280	83270	1367562	16,30
2	71	82629	0,01656	1368	81945	1284292	15,54
2	72	81261	0,01808	1469	80527	1202347	14,80

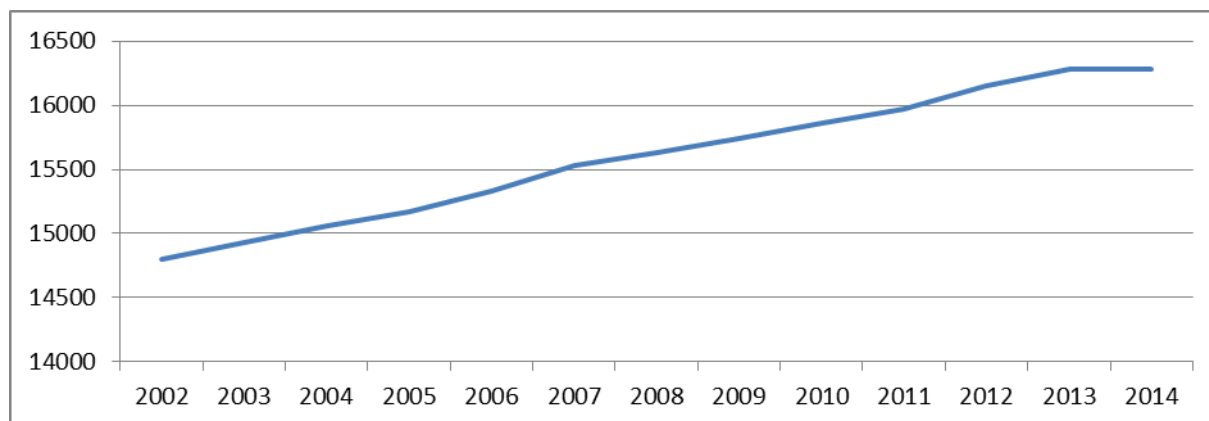
Płeć: 1-mężcz. 2-kobiety	Wiek	Liczba dożywa- jących	Prawdopodobieństwo zgonu	Liczba zmarłych	Ludność stacjonar- na	Ludność stacjonar- na skumulowa- wana	Przeciętne dalsze trwanie życia
	x	lx	qx	dx	Lx	Tx	ex
2	73	79792	0,01988	1586	78999	1121820	14,06
2	74	78206	0,02203	1723	77344	1042822	13,33
2	75	76483	0,02459	1880	75543	965477	12,62
2	76	74603	0,02762	2060	73573	889934	11,93
2	77	72543	0,03117	2261	71412	816362	11,25
2	78	70282	0,03528	2480	69042	744950	10,60
2	79	67802	0,04000	2712	66446	675908	9,97
2	80	65090	0,04533	2950	63615	609462	9,36
2	81	62140	0,05129	3187	60546	545848	8,78
2	82	58952	0,05790	3414	57245	485302	8,23
2	83	55539	0,06518	3620	53729	428056	7,71
2	84	51919	0,07313	3797	50020	374328	7,21
2	85	48122	0,08177	3935	46155	324307	6,74
2	86	44187	0,09114	4027	42173	278153	6,29
2	87	40160	0,10126	4067	38126	235979	5,88
2	88	36093	0,11218	4049	34068	197853	5,48
2	89	32044	0,12394	3971	30058	163785	5,11
2	90	28073	0,13653	3833	26156	133726	4,76
2	91	24240	0,15011	3639	22420	107570	4,44
2	92	20601	0,16461	3391	18906	85150	4,13
2	93	17210	0,18003	3098	15661	66244	3,85
2	94	14112	0,19639	2771	12726	50583	3,58
2	95	11340	0,21367	2423	10129	37857	3,34
2	96	8917	0,23187	2068	7883	27729	3,11
2	97	6850	0,25096	1719	5990	19845	2,90
2	98	5131	0,27093	1390	4436	13855	2,70
2	99	3741	0,29174	1091	3195	9420	2,52
2	100	2649	0,31334	830	2234	6225	2,35

Źródło: Główny Urząd Statystyczny.

### 6.1.3.2. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA DO ROKU 2030

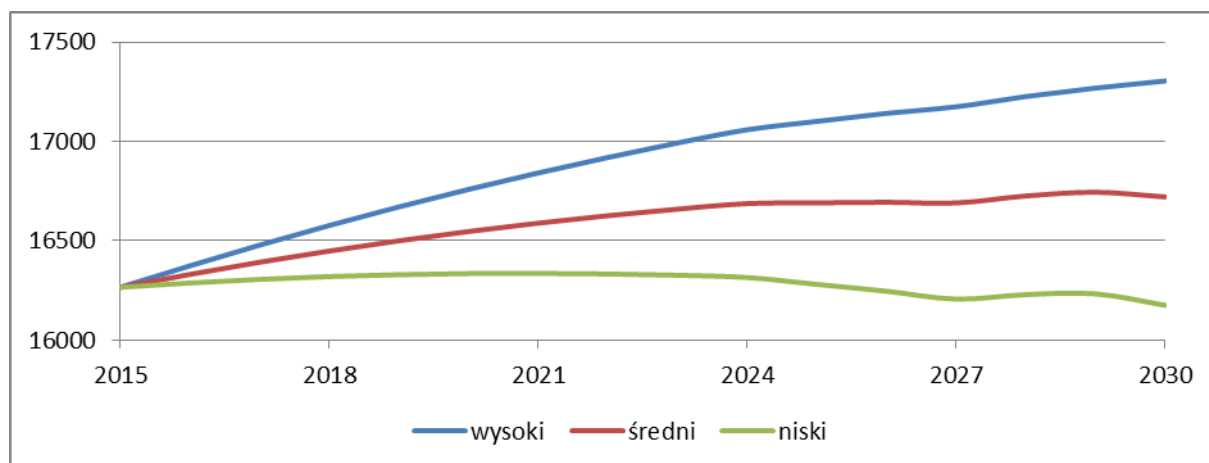
Na podstawie przyjętych trzech wariantów migracji, dzietności kobiet oraz tablicy trwania życia za rok 2014 opracowano trzy warianty prognozy ilości mieszkańców Gminy Piekoszków do roku 2030 co pokazuje poniższy wykres.

**Rysunek 10 Rzeczywista liczba mieszkańców w latach 2002 – 2014 (stan na dzień 31 XII)**



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

**Rysunek 11 Prognozowane zmiany ilości mieszkańców według trzech wariantów**

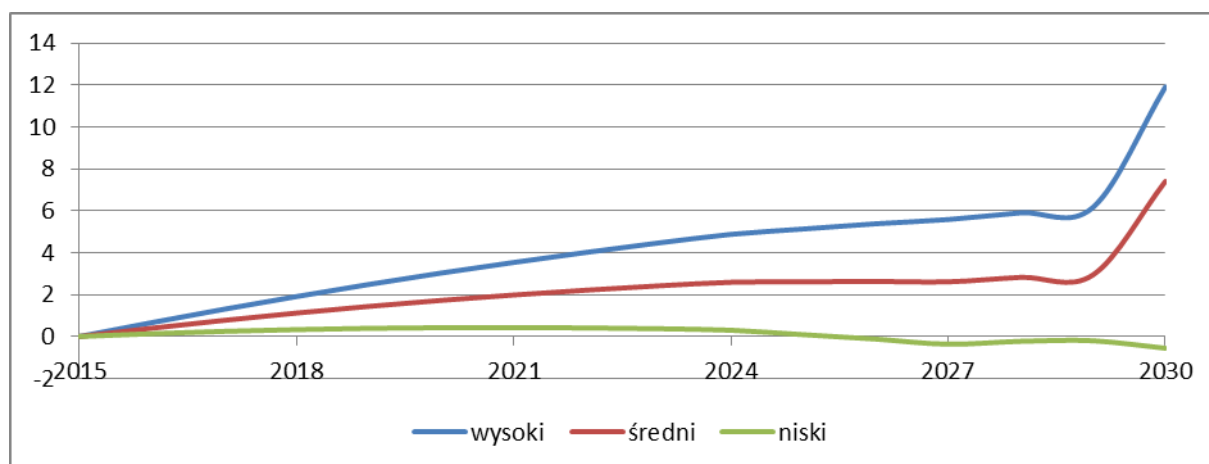


Źródło: Opracowanie własne.

Zgodnie z prognozą liczba mieszkańców w początkowym okresie będzie we wszystkich trzech wariantach wzrastać lub pozostawać na jednakowym poziomie do około 2024 roku. Po tym roku w wariantcie niskim spodziewany jest ubytek mieszkańców niemniej jednak ubytek ten do roku 2030 roku spadnie poniżej poziomu wyjściowego. W wariantcie średnim do 2024 roku spodziewany jest przyrost mieszkańców o około 421 osób w porównaniu do 2015 roku. Dynamika przyrostów liczby ludności po roku 2024 wyhamuje i w końcowym bilansie przyrost mieszkańców będzie wynosił 455

osób. W ostatnim wariantcie zakładającym najwyższą dzietność kobiet liczba mieszkańców Gminy Piekoszów będzie ciągle wzrastać do poziomu aż do poziomu wynoszącego około 17300 osób. Dynamika zmian liczby ludności (w %) w stosunku do 2014 roku została przedstawiona na poniższym wykresie.

**Rysunek 12 Dynamika zmiany liczby mieszkańców (w %, rok bazowy = 2014)**



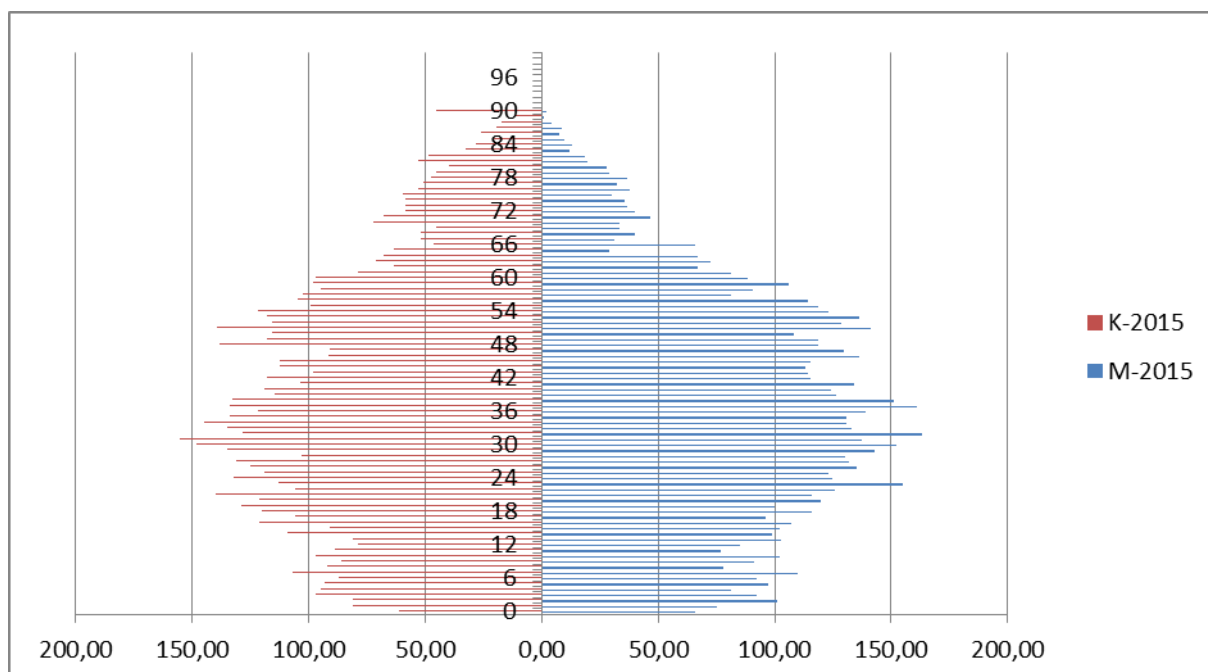
Źródło: Opracowanie własne.

Powyższe wyniki są zbieżne z opracowaną przez Główny Urząd Statystyczny Prognozą Ludności na lata 2014 – 2050 dla powiatu kieleckiego, ponieważ zgodnie z nią na obszarach wiejskim w tym powiecie w latach 2015-2030 spodziewany jest przyrost ludności o 6803 osoby tj. o prawie 3,5% w stosunku do roku 2014. W związku, z czym należy uznać, że prognoza została wykonana prawidłowo, a założenia przyjęte są prawdziwe.

Struktura ludności Gminy Piekoszów według wieku i płci w 2015 roku została przedstawiona graficznie za pomocą piramidy wieku. Dla każdego wariantu prognozy demograficznej stworzona również analogiczne piramidy dla 2020 r. i 2030 r. Punktem wyjściowym do dalszych analiz jest analiza piramidy wieku w 2015 roku, którą przedstawiono poniżej.



**Rysunek 13 Piramida wieku i płci w 2015 roku.**



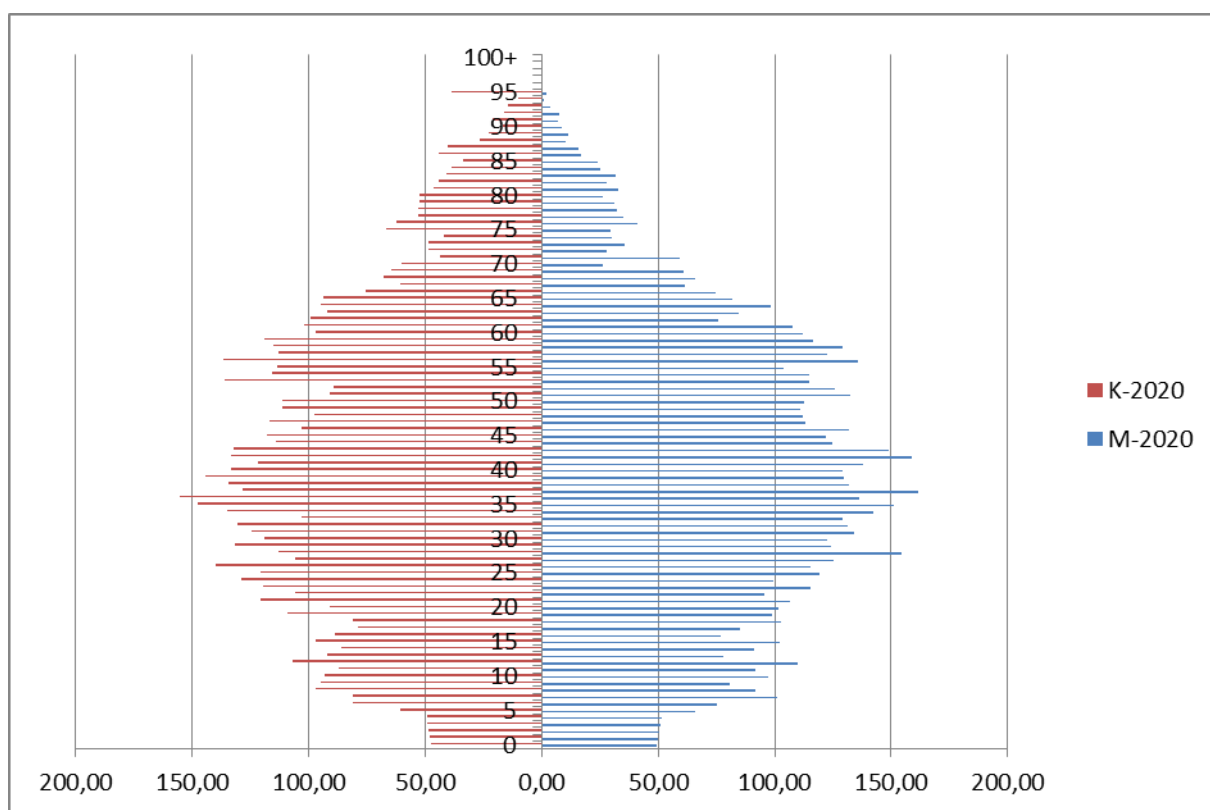
**Źródło:** Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na podstawie kształtu piramidy wieku można wskazać pewne cechy, które są zgodne z obserwowanym w Polsce wzorcem, a mianowicie struktura wieku i płci dla analizowanej jednostki terytorialnej charakteryzuje się przemieszanie wyżów i niżów demograficznych będących skutkiem II wojny światowej. Są to:

- Niżowe generacje urodzone w latach 1939 – 1945, osiągnęło już wiek emerytalny, a jego pokolenie jest już w wieku niemobilnym.
- Powojenny wyż demograficzny z lat 1947 – 1961, które część osób już przekroczyło wiek emerytalny (wśród kobiet ten wiek był już osmagany w 2007 roku). Generacja wyżu powojennego osiągnęła już wiek niemobilny;
- Niżowe „echo demograficzne” urodzone w latach sześćdziesiątych złożone z potomstwa generacji urodzonych w trakcie II wojny światowej, które w 2015 roku znajduje się w wieku około 45-55 lat;
- „echo” powojennego wyżu demograficznego, które zaczęło pojawiać się na świecie w drugiej połowie lat sześćdziesiątych i trwało do początku lat osiemdziesiątych (a z piramidy wynika, że okres ten w Piekoszowie został „wydłużony” do lat 90). Osoby urodzone na początku tego wyżu zbliżają się do wieku niemobilnego, natomiast osoby z lat osiemdziesiątych z uwagi na zmianę wzorców prokreacyjnych, które współcześnie osiągają wiek charakteryzujący się najwyższą płodnością, mierzona liczbą urodzeń żywych przypadających na 1000 kobiet. Jest to wiek 20-24, 25-29, a coraz częściej 30-35 lat.

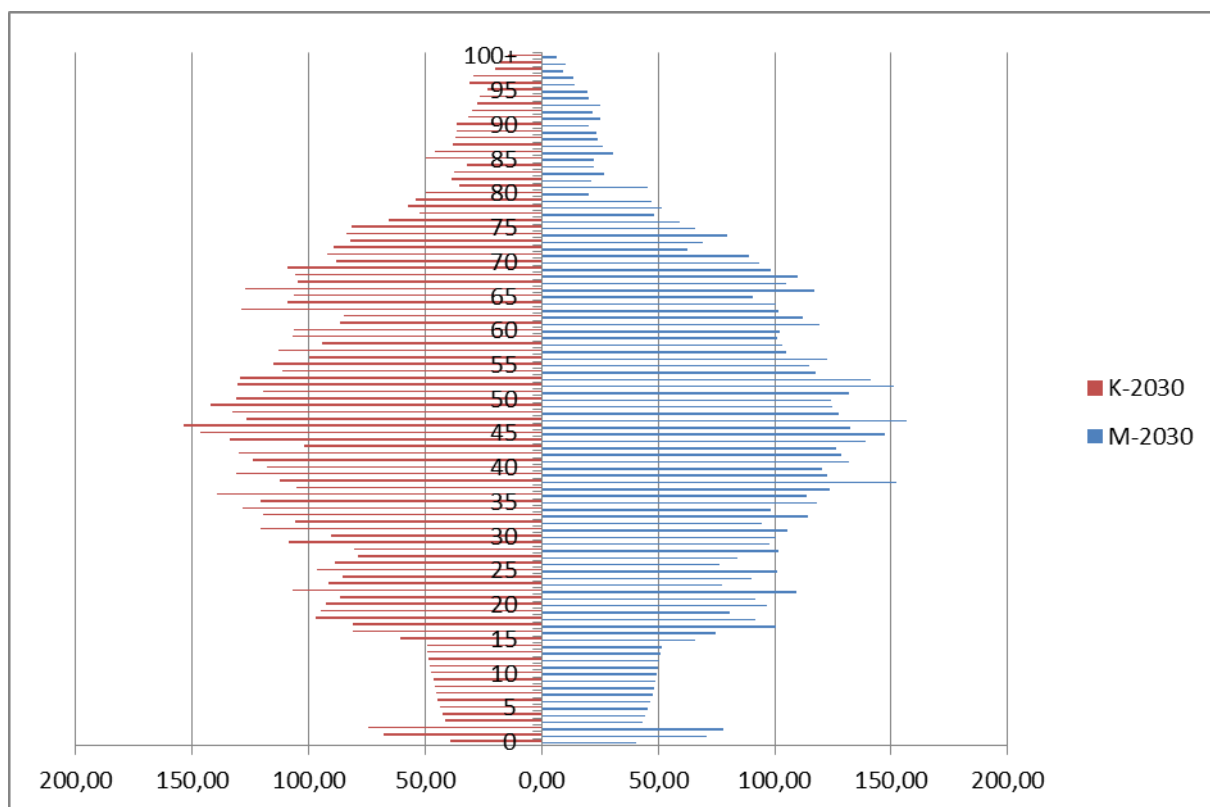
Według wariantu niskiego w kolejnych 5 latach do 2020-2024 roku spodziewany jest przyrost liczby dzieci w wieku 0-5 lat. Przyrost ten jest wynikiem podjęcia przez osoby z końcówki pokolenia „echa” powojennego wyżu demograficznego decyzji o posiadaniu potomka. Niemniej jednak mimo przyrost ilości dzieci do roku 2020 będzie miał charakter krótkookresowego trendu, który pod koniec 2030 roku wyhamuje. W tym scenariuszu początkowy przyrost ludzi nie zrekompensuje ubytku mieszkańców z przyczyn naturalnych. W dalszym ciągu na terenie gminy będzie obserwowany proces starzenia się społeczeństwa z uwagi na coraz krótsze okresy, w których obserwowany będzie skokowy wzrost ilości noworodków (patrz podstawa piramidy wieku dla 2020 r. i 2030 r.). Z drugiej strony z uwagi na przewidywany coraz lepszą opiekę medyczną spodziewać można się przyrostu osób dożywających 90 i więcej lat.

**Rysunek 14 Piramida wieku i płci w 2020 roku (wariant niski)**



Źródło: Opracowanie własne

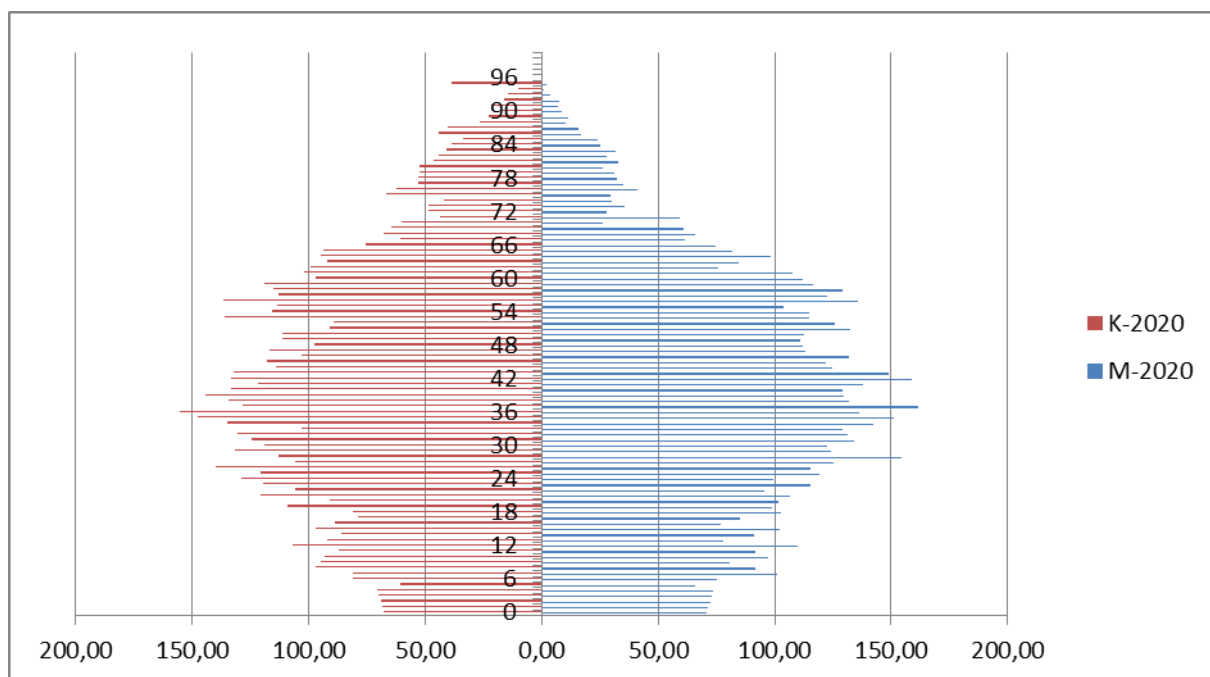
Rysunek 15 Piramida wieku i płci w 2030 roku (wariant niski)



Źródło: Opracowanie własne

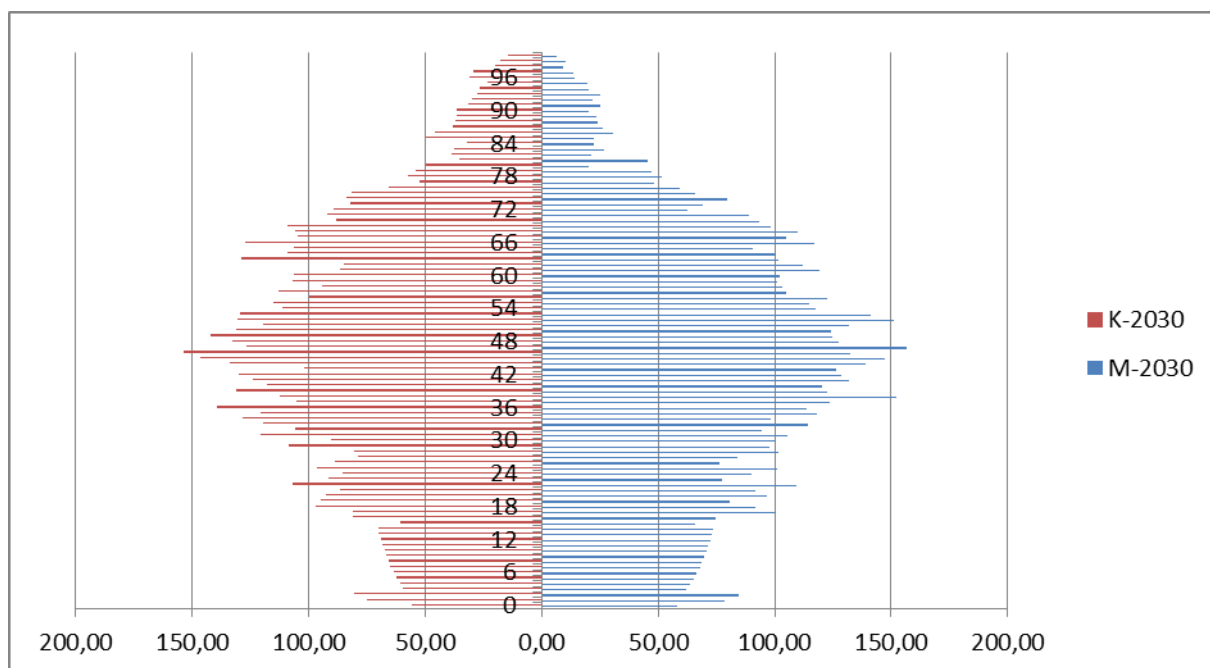
Podobnie jak w wariantcie niskim w wariantcie średnim również spodziewany jest wzrost urodzeń dzieci w najbliższych pięciu latach. W wariantcie tym wzrost w sensie ilościowym będzie większy (porównaj np.: grupy wiekowe 0-5 lat dla 2020 roku). W przeciwieństwie do wariantu niskiego w wariantcie średnim (jak i wysokim) spodziewany jest dodatnie saldo ruchu naturalnego (tj. więcej osób będzie się rodzić niż umierać). Podobnie jak w wariantcie niskim spodziewany jest również przyrost osób starszych.

Rysunek 16 Piramida wieku i płci w 2020 roku (wariant średni)



Źródło: Opracowanie własne

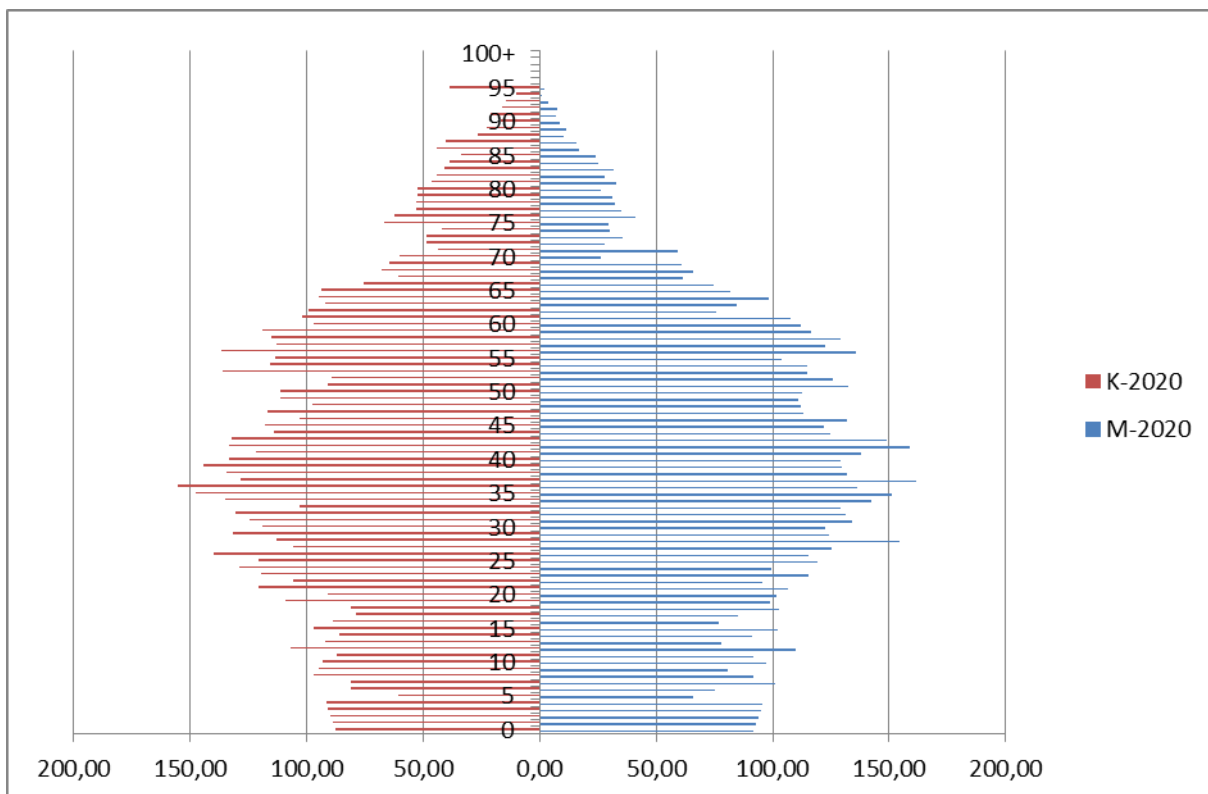
Rysunek 17 Piramida wieku i płci w 2030 roku (wariant średni)



Źródło: Opracowanie własne

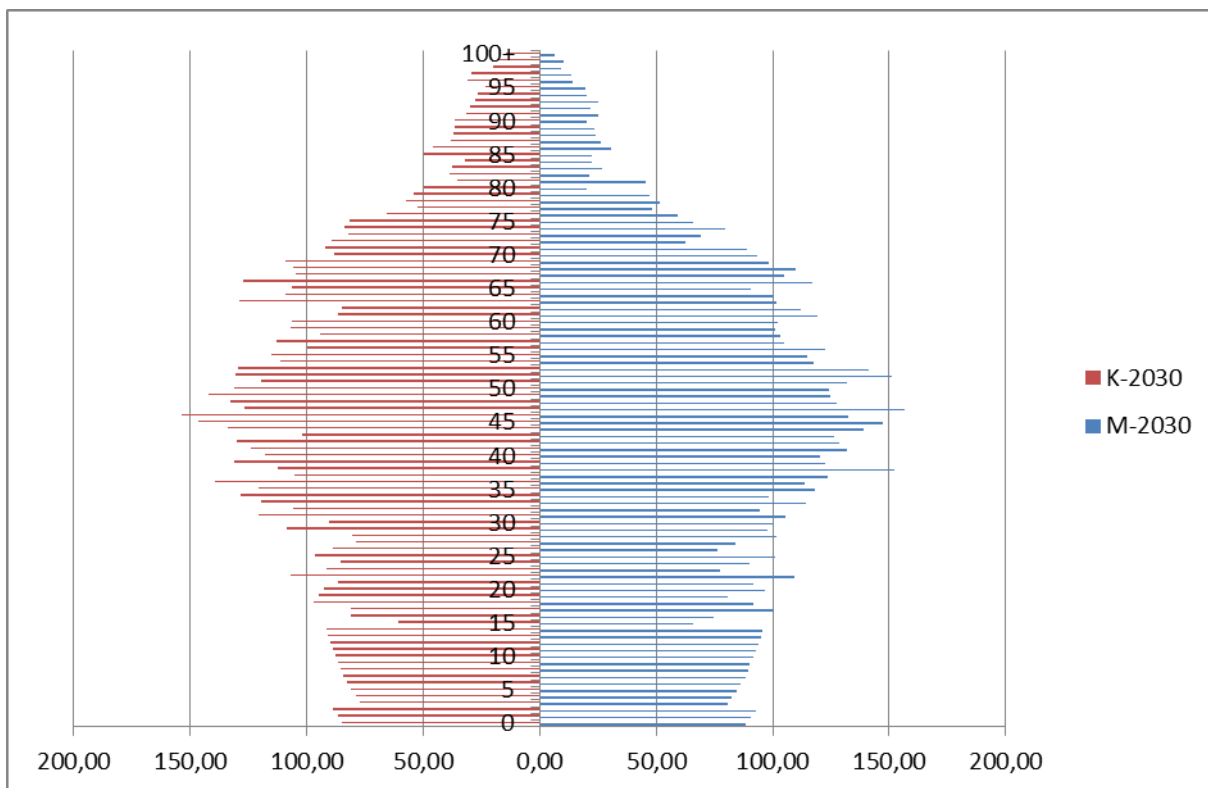
W wariantcie najbardziej optymistycznym (wysokim), w którym założono, że dzietność kobiet najbardziej wzrośnie (przekroczy poziom dla populacji o dużej skłonności do posiadania dzieci) spodziewany jest znaczny wzrost urodzeń od około 2020 r., który nie wyhamuje w kolejnych 10 latach. Zamiast skokowego spadku urodzeń jak w poprzednich wariantach, w tym zaobserwować można powolny spadek urodzeń od kilku do kilkunastu dzieci rocznie. Wariant ten jest najmniej prawdopodobny, ale w przypadku zmiany polityki społecznej i prorodzinnej przez organy rządowe nie jest niemożliwy.

**Rysunek 18 Piramida wieku i płci w 2020 roku (wariant wysoki)**



Źródło: Opracowanie własne

**Rysunek 19 Piramida wieku i płci w 2030 roku (wariant wysoki)**



Źródło: Opracowanie własne

### **6.1.3.3 Rekomendacje do kierunków studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego:**

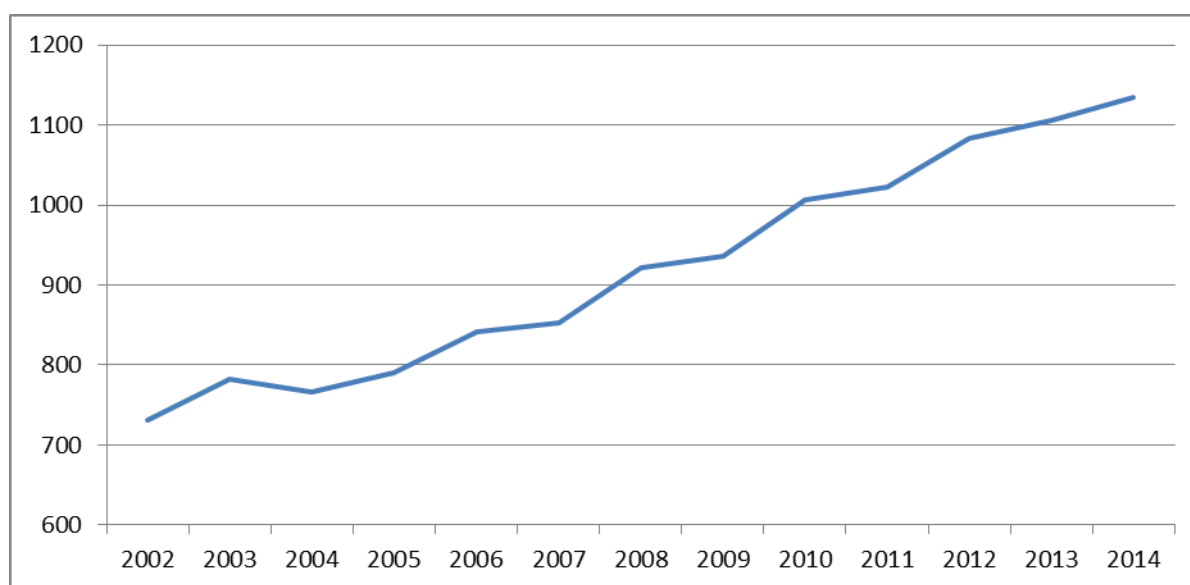
- Z uwagi na zbieżność niniejszej prognozy z Prognozą Demograficzną na lata 2014 – 2050 dla powiatu kieleckiego wykonaną przez Główny Urząd Statystyczny wykluczyć należy wariant niski (obie prognozy zakładają przyrost mieszkańców).
- Za wariant najbardziej prawdopodobny należy uznać wariant średni, ponieważ przyrost mieszkańców wyniósł w stosunku do 2014 roku +3%, a zgodnie z prognozą GUS'u może wynosić +3,5%;
- Niemniej jednak z uwagi na niepewność przyszłych procesów nie można całkowicie wykluczyć wariantu wysokiego, ale należy spodziewać się, że liczba mieszkańców nigdy nie wzrośnie o +6%;
- Rekomenduje się o przyjęcie w kierunkach studium przyrostu terenów budowlanych pod budownictwo dla minimum 455 osób (przyrost osób w wariancie średnim), a maksimum 1039 (przyrost osób w wariancie wysokim);
- W związku ze znacznym przyrostem popytu na tereny pod budownictwo mieszkaniowe należy się spodziewać zwiększonego popytu na tereny przemysłowe oraz usługowe, które zaspokoją potrzeby lokalnego rynku pracy.

## 6.2. ANALIZY SPOŁECZNE

### 6.2.2. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

W gminie Piekoszów w latach 2002-2014 wykazywany jest dodatni trend w liczbie zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON. W stosunku do 2002 roku liczba podmiotów gospodarczych w gminie Piekoszów zwiększyła się o 55,26% (w liczbach bezwzględnych o 404 z poziomu 731 podmiotów do 1135 podmiotów). Na przestrzeni ostatnich 13 lat liczba podmiotów gospodarczych tylko raz zmniejszyła się tj. pomiędzy rokiem 2003 i 2004. Skalę tego zjawiska przedstawia poniższy rysunek.

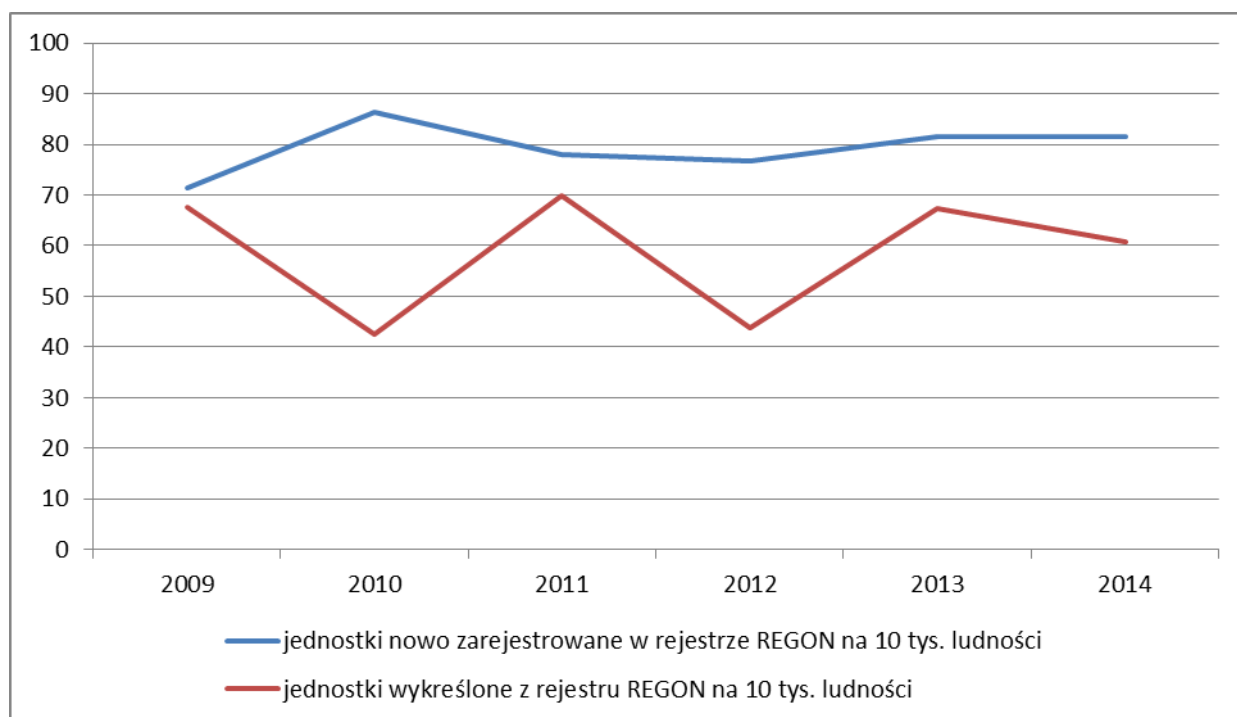
**Rysunek 20 Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w latach 2002 – 2014.**



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Z powyższego wykresu można wnioskować, że w najbliższych latach dalej będzie wzrastać liczba podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy Piekoszów. Na potwierdzenie niniejszej tezy dodatkowo przeprowadzono analizę wskaźnikową wyznaczając liczbę nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 10 tys. osób oraz liczbę wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych na 10 tys. osób w latach 2009-2014. Na podstawie tych wskaźników stwierdzić można, średnio, co roku na 10 tys. osób zameldowanych w gminie powstaje ok 79 podmiotów gospodarczych, a tylko 59 zostaje zlikwidowanych rocznie. Ponadto, na podstawie poniższego rysunku stwierdzić można, że liczba zakładanych nowych przedsiębiorstw, co roku jest stabilna, natomiast liczba podmiotów wykreślanych z rejestru REGON ulega dużym fluktuacjom (porównanie rok/rok).

**Rysunek 21 Liczba zarejestrowanych i wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON na 10 tysięcy osób.**

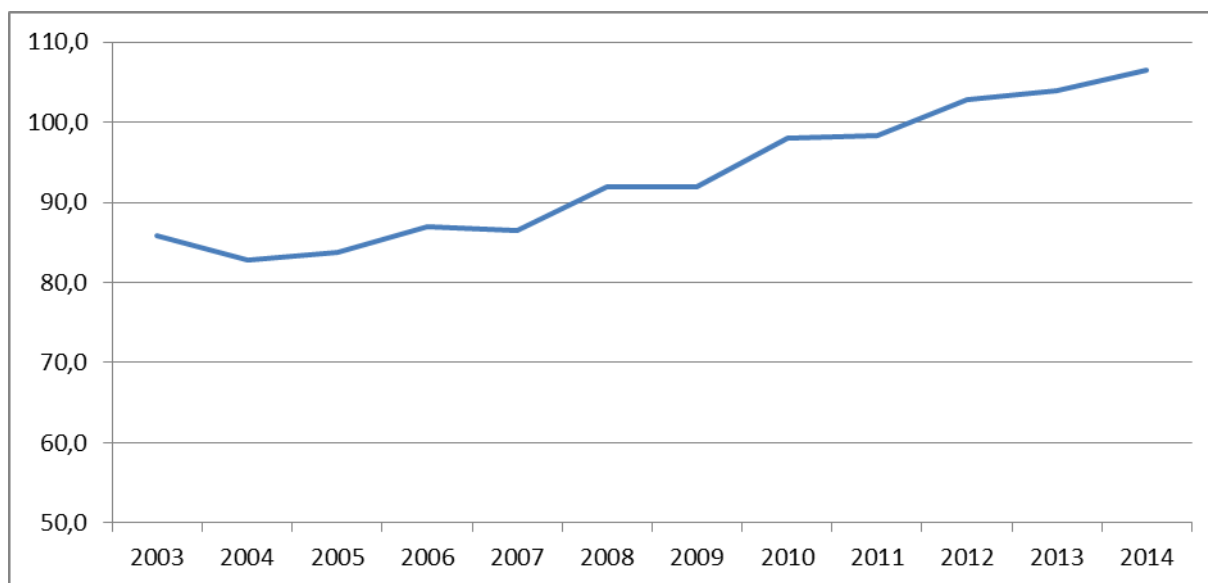


**Źródło:** Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Dobrym prognostykiem dobrej kondycji podmiotów gospodarczych jest wartość wskaźnika podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym. Wzrost tego wskaźnika świadczy (liczonego w stosunku do osób, które mogą podjąć pracę), że coraz więcej podmiotów jest zainteresowanych zatrudnianiem mieszkańców gminy. W latach 2009 – 2014 wskaźnik ten notorycznie rósł z poziomu 92 podmiotów do 106.



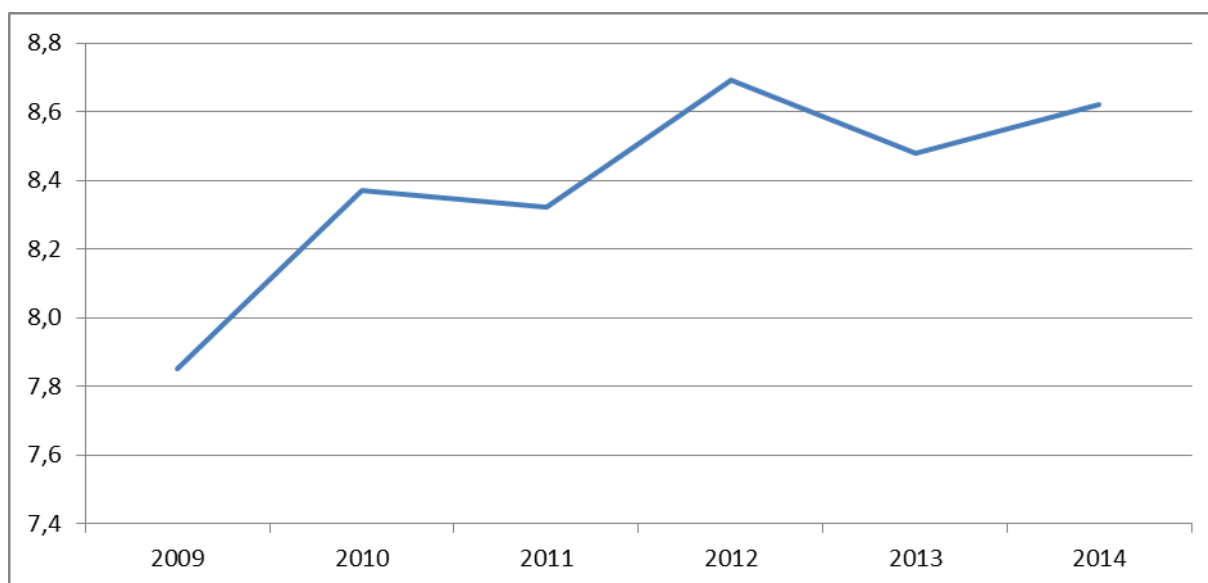
**Rysunek 22 Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym.**



**Źródło:** Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Podobną tendencję jak powyżej wykazuje inny wskaźnik tj. osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym. W gminie Piekoszów w latach 2009-2014 mieszkańcy gminy coraz chętniej zakładali swoje własne przedsiębiorstwa. W 2009 roku wskaźnik ten wynosił 7,9 natomiast w 2014 roku wyniósł już 8,6. Analizując linię trendu można prognozować, że w kolejnych latach wielkość tego wskaźnika również będzie rosła, a co za tym idzie coraz więcej osób będzie zakładać swoje własne jednoosobowe przedsiębiorstwa.

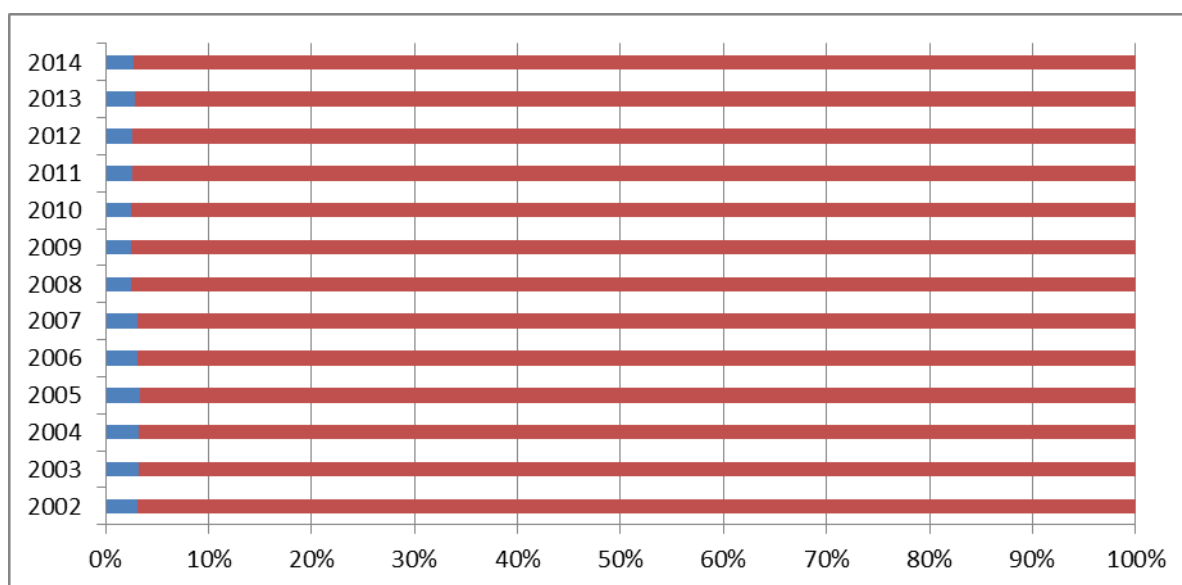
**Rysunek 23 Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym.**



**Źródło:** Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Dominującym sektorem gospodarki w Polsce jak i w analizowanej jednostce terytorialnej jest sektor prywatny. Udział sektora prywatnego w ogólnej liczbie podmiotów działających na analizowanym obszarze na przestrzeni 13 lat waha się na poziomie ok 97%. W ostatnich latach (od 2008 roku) widać wyraźny wzrost udziału sektora prywatnego powyżej 97%. Poniższy rysunek przedstawia procentowy rozkład poszczególnych form własności.

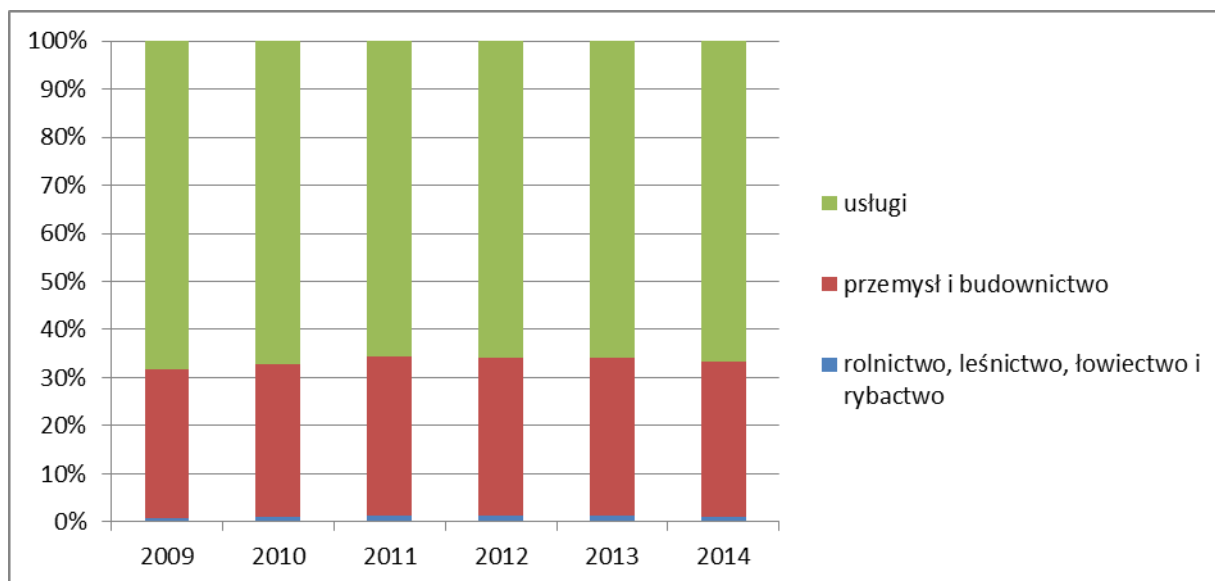
**Rysunek 24 Udział sektora prywatnego i publicznego w liczbie podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Gminie Piekoszów.**



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wiodącym sektorem działalności gospodarczej w latach 2009 – 2014 był sektor usług. Udział tego sektorach w latach 2009-2014 ustabilizował się na poziomie ok. 65%-70%. Liczba podmiotów świadczących usługi wzrosła o 18% (z 639 w 2009 r. do 757 w 2014 r.). Drugim co do wielkości udziałów sektorem działalności gospodarczej są podmioty z branży budowlano-przemysłowej. Ich udział w lokalnym rynku pracy jest na stabilnym poziomie przekraczającym 30%. W analizowanych latach liczba przedsiębiorstw z tego sektora wzrosła o 25%, a w liczbach bezwzględnych o 74 podmioty. Działalność podmiotów gospodarczych w sektorze rolniczym w badanej jednostce jest znikoma (udział ok. 1-3%). W sektorze tym zauważalny jest jednak największy wzrost w porównaniu do 2009r. (aż o 117%). Niemniej jednak tak wysoki procentowy wzrost wynika z małej liczby podmiotów świadczących takie usługi (6 – w 2009 r.; 13 – w 2014 r.).

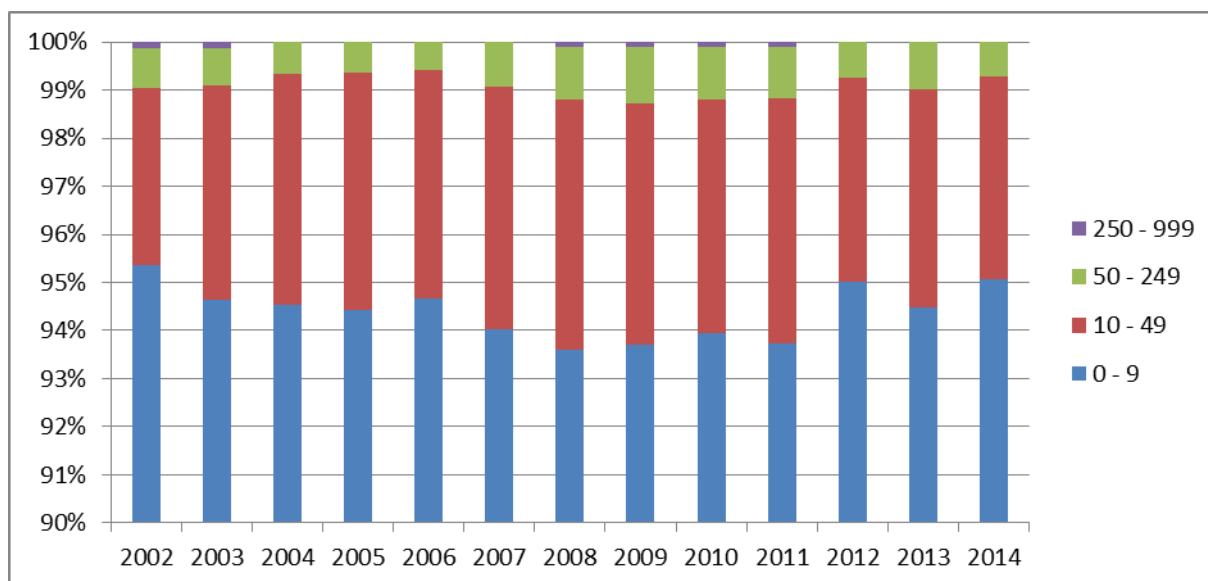
**Rysunek 25** Udział poszczególnych sektorów gospodarczych w liczbie podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Gminie Piekoszów.



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Jednostki administracyjne, które cechują się dużą ilością małych i średnich przedsiębiorstw są w znacznie mniejszym stopniu narażone na wystąpienie kryzysu i ryzyko gwałtownego wzrostu bezrobocia, które może być wynikiem redukcji zatrudnienia czy też likwidacji jednego lub kilku dużych zakładów pracy. Na przestrzeni ostatnich 13 lat w Gminie Piekoszów można zaobserwować pewne prawidłowości. Dominującą wielkością przedsiębiorstw na terenie gminy są przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób. Ich udział na przestrzeni lat waha się pomiędzy 94%, a 95%. Zauważyć można również, że udział takich przedsiębiorstw w rynku lokalnym zależy od ogólnopolskiej sytuacji gospodarczej. Wraz z recesją w latach 2008-2011 ich udziały spadały, a w czasie hossy ich udziały wzrastały. Niemniej jednak podmioty te dominują na lokalnym rynku. Na poziomie ok 5% kształtuje się udział przedsiębiorstw zatrudniających od 10 do 49 pracowników. Ich liczba na przestrzeni ostatnich trzynastu analizowanych lat wzrosła o ok. 78% (największy procentowy wzrost). Udział podmiotów, które zatrudniają powyżej 50 pracowników na lokalnym rynku pracy jest stabilny i wynosi około 1%.

**Rysunek 26 Podział podmiotów gospodarczych według liczby pracowników.**

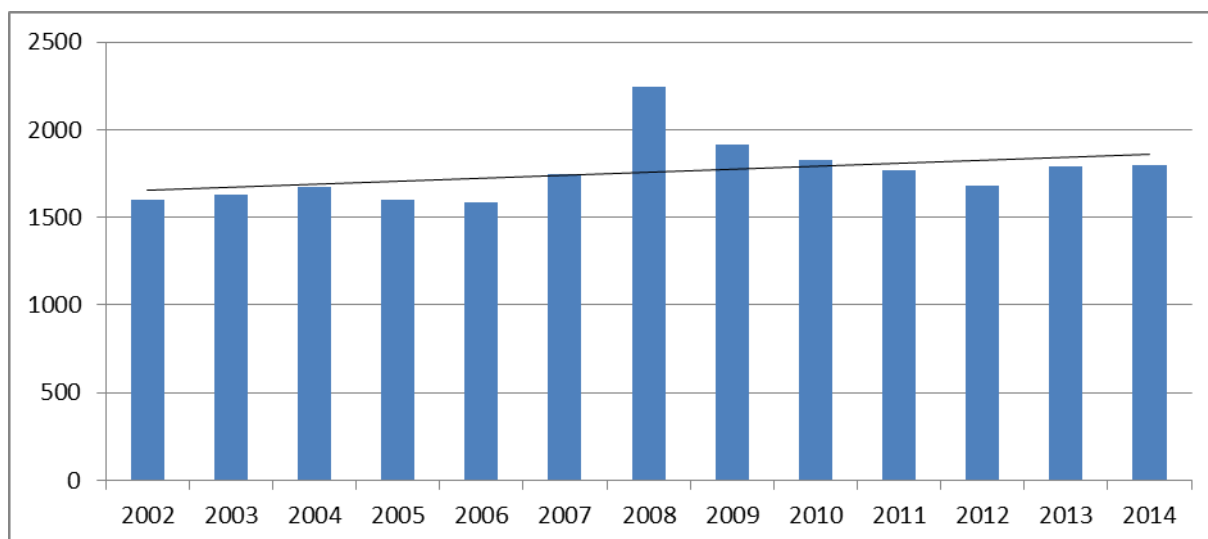


Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

### 6.2.3. OSOBY PRACUJĄCE

W latach 2002 – 2014 obserwując liczbę osób pracujących na terenie gminy Piekoszów można zauważyć rosnący trend. Liczba osób pracujących na terenie gminy w badanym okresie wzrosła o 12%. Na taki wzrost miała przede wszystkim wpływ rosnąca liczba kobiet podejmujących zatrudnienie (o 21%). Wśród mężczyzn wskaźnik ten wzrósł jedynie o 3%.

**Rysunek 27 Liczba osób pracujących w latach 2002-2014.**



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na przestrzeni badanych lat zaobserwować można również inną ciekawą zależność tj. odwrócenie się udziałów poszczególnych płci w stosunku do osób pracujących. W początkowych latach niniejszej analizy to mężczyźni stanowili większość na rynku pracy, natomiast mniej więcej od połowy badanego

okresu coraz więcej kobiet było chętniej zatrudnianych. Taki stan rzeczy może być związanych ze zmianą społeczną, jaka dokonała się w ostatnich dwudziestu latach w Polsce tzn. tym, że kobieta nie musi się tylko zajmować domem, a może się również spełniać zawodowo.

**Rysunek 28 Struktura osób pracujących ze względu na płeć.**



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

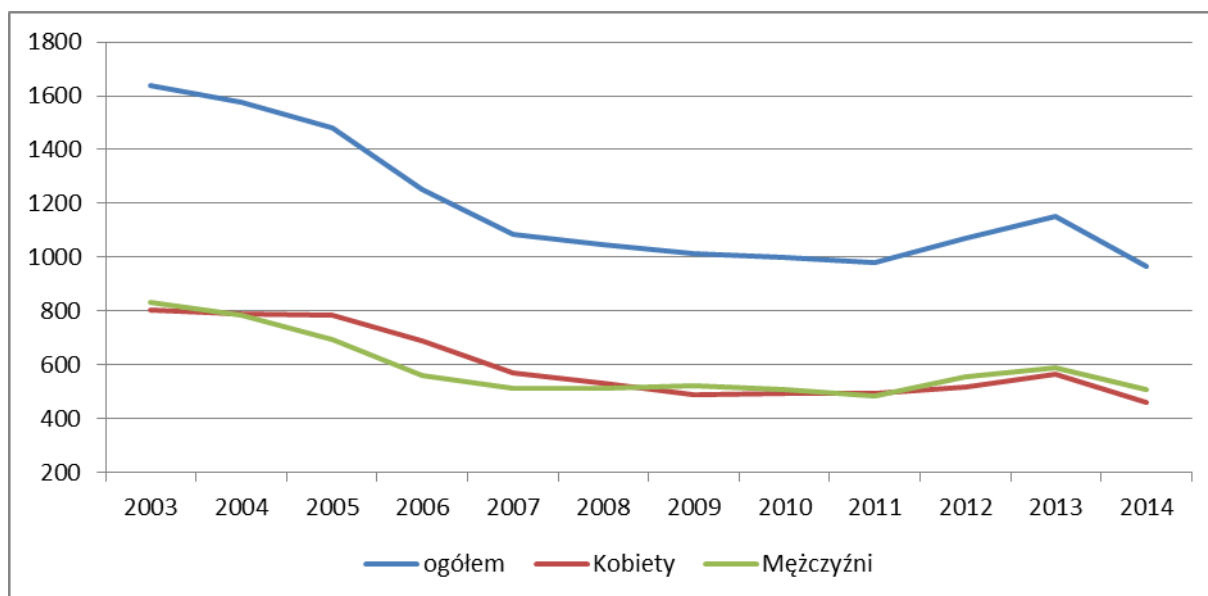
Według danych za 2006 rok opracowanych przez Ośrodek Statystyki Miast Urzędu Statystycznego w Poznaniu udostępnionych w ramach badania Przepływu ludności związanych z zatrudnieniem w Polsce w 2006 r. Do gminy Piekoszków dojeżdżało do pracy codziennie 433 osób, natomiast z gminy Piekoszków wyjeżdżało około 1443 osób do pracy w innych jednostkach samorządu terytorialnego. W 2006 roku saldo przyjazdów i wyjazdów było ujemne i wynosiło -1010 osób. Wskaźnik osób przyjeżdżających do pracy przypadająca na 1 osobę wyjeżdżającą do pracy wynosił 0,3.

W związku z położeniem gminy w Miejskim Obszarze Funkcjonalnych Ośrodka Wojewódzkiego można z całą pewnością założyć, że wskaźniki te obecnie kształtują się na podobnym jak nie większym poziomie. W całej Polsce zaobserwować można, że wokół dużych ośrodków miejskim w gminach podmiejskim następuje duża urbanizacja. Zjawisko to jest charakterystyczne dla takich obszarów i jest powszechne na całym świecie.

#### 6.2.4. BEZROBOCIE

W latach, które poddane są analizie liczba osób bezrobotnych na terenie Gminy Piekoszków spadła o prawie 40% w stosunku roku bazowego – 2003. Bezrobocie wśród kobiet w analizowanym czasie spadło o 43%, natomiast wśród mężczyzn o prawie 38%. Na przestrzeni okresu, który został poddany analizie tylko przez dwa lata pod rząd rosło bezrobocie (w latach 2012-2013). W liczbach bezwzględnych spadki bezrobocia porównując rok 2003 i 2014 wynoszą kolejno o -671 – ogółem, -347 – kobiety, -324 – mężczyźni.

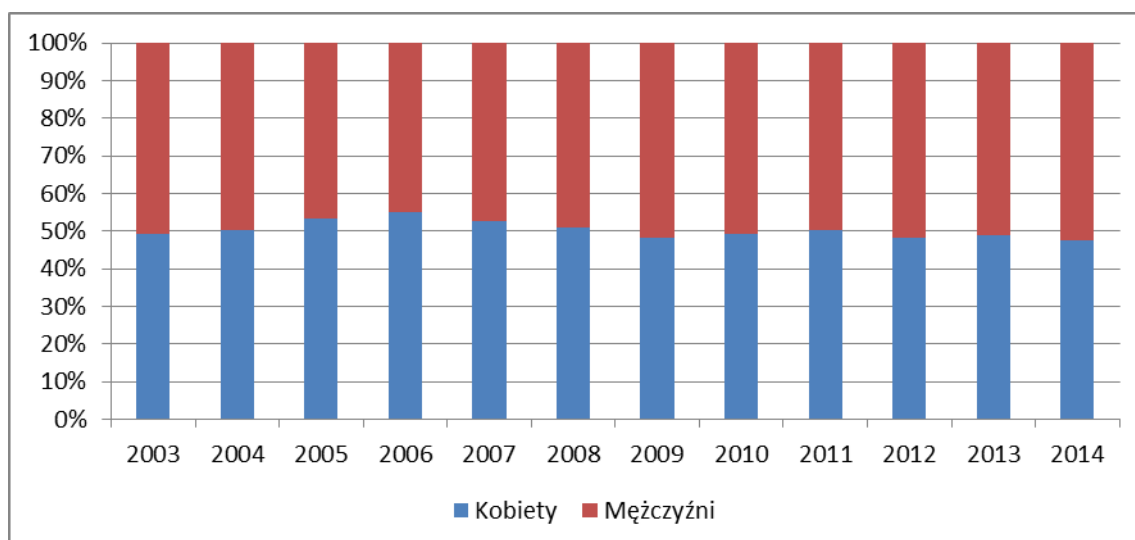
**Rysunek 29 Liczba osób bezrobotnych.**



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W latach 2004-2011 zaobserwować można nieznaczne wahania udziałów poszczególnych płci w ogólnej liczbie bezrobotnych. W latach 2005-2007 zaobserwować można wyraźny wzrost udziałów kobiet w liczbie bezrobotnych (wartość wskaźnika wyraźnie powyżej 50%), natomiast w kolejnych jak i wcześniejszych latach zaobserwować można, że udziały te są stabilne i wynoszą ok. 50%, a ich fluktuacja mieści w granicy błędu statycznego. Na taką sytuację wpływ ma na pewno to, że struktura przedsiębiorstw na rynku lokalnym jest stabilna i nie ulega drastycznym zmianom (np. wzrost udziału sektora usług wiąże się zazwyczaj ze wzrostem zatrudnienia kobiet, a wzrost liczby przedsiębiorstw działających w sektorze przemysłowym wiąże się ze wzrostem zatrudnienia mężczyzn).

**Rysunek 30 Bezrobocie według w podziale na płeć.**

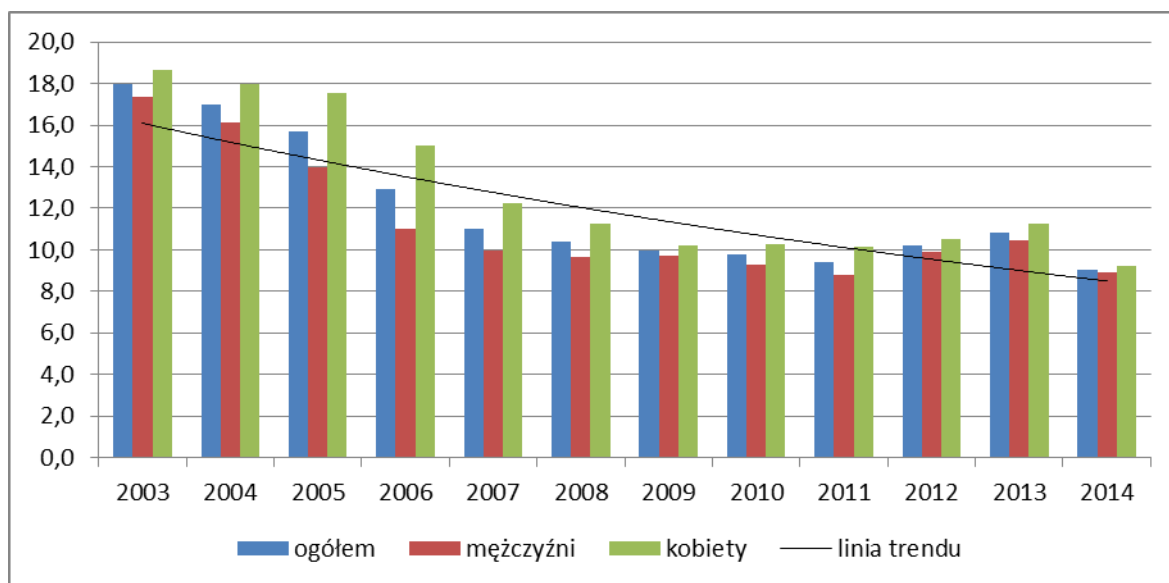


Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W latach 2003-2014 udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie osób w wieku produkcyjnym zmalał aż o 9,1 punktów procentowych, z poziomu 18,0 % w 2003 roku do 8,9% w 2014 roku. Zaobserwować można również, że w ciągu niespełna dziesięciu lat udział osób niepracujących w stosunku do osób w wieku produkcyjnym jest wyższy dla kobiet niż dla mężczyzn (ok. 9,4% kobiet w wieku produkcyjnym do 8,4% mężczyzn w wieku produkcyjnym w 2014 r.). Wskaźnik udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym zarówno dla kobiet jak i mężczyzn w latach 2004-2011 malał. Najniższe wartości tego wskaźnika zaobserwowano w 2011. W badanych latach można wyróżnić trzy okresy tj.:

- Lata 2003-2011, w których wskaźnik bezrobocia w stosunku do osób w wieku produkcyjnym rok/rok spadał;
- Lata 2012-2013, w których wskaźnik bezrobocia w stosunku do osób w wieku produkcyjnym rok/rok wzrastał
- W roku 2014 można zaobserwować powrót do długookresowej tendencji tj. do spadku bezrobocia (poniżej poziomu z 2011 r.)

**Rysunek 31 Wskaźnik bezrobocia wśród osób w wieku produkcyjnym.**



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

#### 6.2.5 REKOMENDACJE DO KIERUNKÓW STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

- Wspieranie dalszego wzrostu aktywności gospodarczej mieszkańców poprzez wyznaczenie nowych terenów przeznaczonych na cele przemysłowe oraz usługowe;
- Zatrzymanie negatywnego zjawiska codziennych wyjazdów do pracy poza granice gminy; poprzez stworzenia atrakcyjnych terenów inwestycyjnych na terenie Gminy;
- Zachęcanie inwestorów zewnętrznych do tworzenia nowych miejsc pracy w Gminie Piekoszów;

- Wyznaczanie nowych terenów przemysłowych w znacznej odległości od istniejącej zabudowy mieszkaniowej oraz w bliskiej odległości głównych tras komunikacyjnych;
- Uwzględnienie w kierunkach zagospodarowania wyznaczonej dla gminy Piekoszów specjalnej strefy ekonomicznej;



## 7. ANALIZY EKONOMICZNE

### 7.1. STAN OBECNY

Ocena działalności ekonomicznej Gminy Piekoszów pozwala porównywać różne wielkości budżetowe w poszczególnych okresach. Aby ocena przyniosła pożądaną efekt w postaci właściwych wniosków, powinna uwzględniać w swoim zakresie analizę wskaźnikową oraz strukturalną na przestrzeni kilku lub kilkunastu lat. Sprzyja to dokładnemu zbadaniu sytuacji ekonomicznej jednostki samorządu terytorialnego oraz ustaleniu jej zdolności kredytowej, płynności finansowej, a także określeniu kierunków polityki inwestycyjnej.

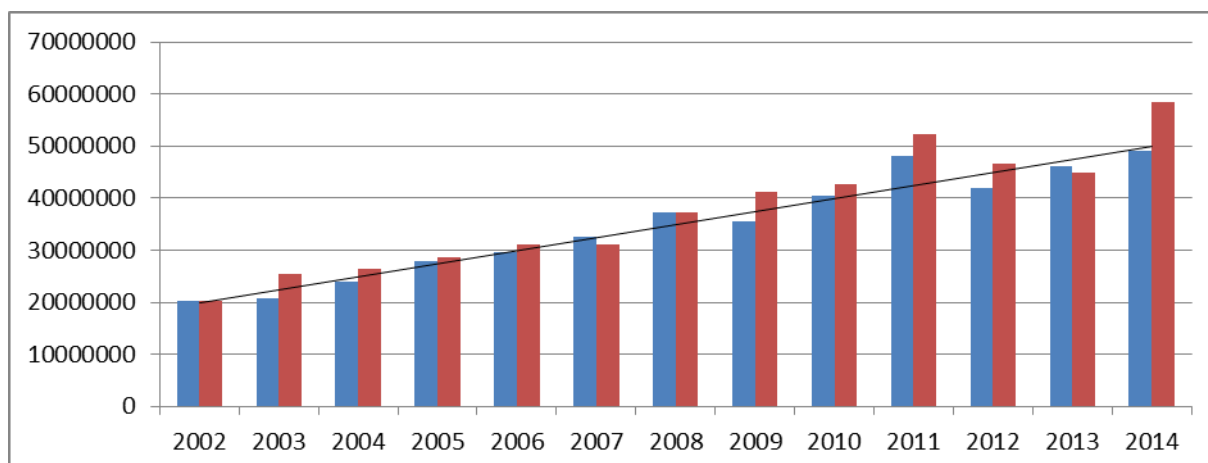
Analiza strukturalna pozwala na ocenę wielkości poszczególnych dochodów oraz wydatków. Natomiast analiza wskaźnikowa pozwala również ocenić możliwość zaciągania zobowiązań oraz ułatwia podejmowanie decyzji o charakterze rozwojowym.

Z przedstawionego poniżej wykresu pokazującego łączne dochody budżetowe analizowanej gminy wynika, że na przestrzeni lat 2002-2014 ich wielkości praktycznie cały czas rosły (za wyjątkiem lat 2009 i 2012). Powyższe potwierdza również przedstawiona na wykresie linia trendu. Łączne dochody gminy w 2014 roku były o prawie 141% wyższe niż te, które gmina osiągała w 2002 r. Taki trend w kolejnych latach powinien się utrzymywać, co może świadczyć o coraz większych możliwościach finansowania różnych zadań własnych.

Podobna sytuacja jak przy dochodach występuje również przy wydatkach budżetowych, które gmina ponosi w ciągu kolejnych lat. Wielkość wydatków ponoszonych przez gminę przez cały analizowany okres rosła. Wydatki ogółem w 2014 roku były o 188% wyższe niż te, które gmina ponosiła w 2002 roku.

Nadmienić należy również, że wzrost wydatków i dochodów nie zależy tylko od uwarunkowań wewnętrznych np. inwestycje gminne, ale przede wszystkim od uwarunkowań zewnętrznych (np. przekazywanie gminą coraz większej liczby zadań do realizacji przez inne podmioty np. państwo). Za zwiększeniem zadań własnych, a co za tym idzie wydatków gminy nie „podążają” proporcjonalnie większe dochody, jakie one uzyskują.

**Rysunek 32 Dochody (niebieski kolor) i wydatki (czerwony kolor) ogółem w latach 2002 - 2014**



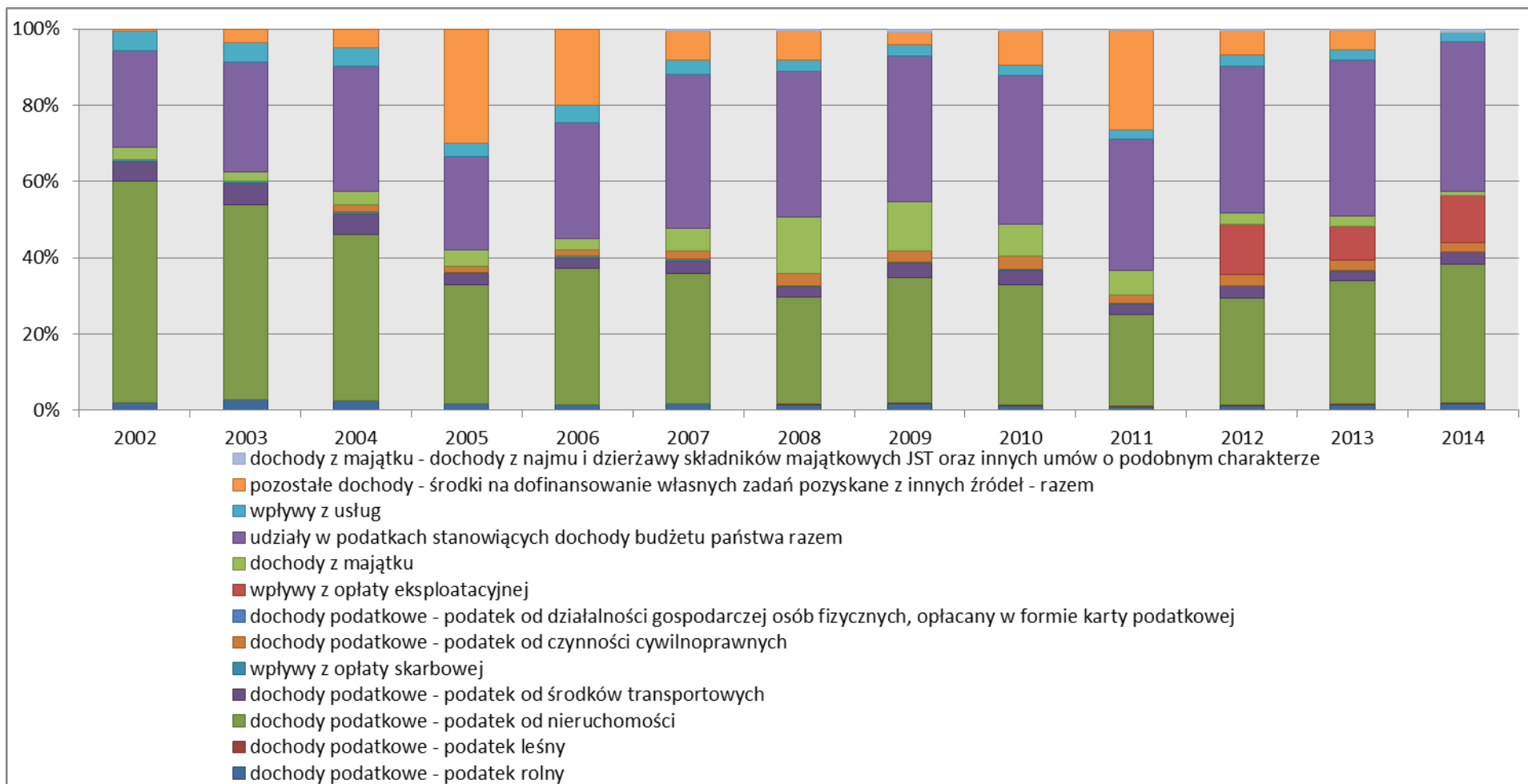
**Źródło:** Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Jedną z najważniejszych grup dochodów, jakie pobierają gminy są tzw. dochody własne. Poniższy wykres pokazuje strukturę dochodów własnych, jakie osiągała Gmina Piekoszów w analizowanym okresie czasowym. Niewątpliwie z poniższego wykres wynika, że wśród tych dochodów jednym z największych źródeł finansowania inwestycji w gminie są dochody z podatku od nieruchomości. Udziały tego podatku w strukturze dochodów własnych malały. Niemniej jednak dalej stanowią prawie 40% wszystkich dochodów własnych. Kolejnym pod względem grupy dochodów własnych są tzw. udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa (udziały w PIT i CIT). Ich wielkości w badanym okresie rosły do ok. 40% wszystkich dochodów własnych. Poniższy wykres pokazuje również jak bardzo dynamicznie zmieniają się wielkości podatku od nieruchomości. W początkowym okresie udziały tego podatku wynosiły ok 3%, do 2008 roku ich wielkość zwiększyła się ok 15% by później nów maleć do ok 1%. Od 2012 roku w strukturze dochodów własnych gminy zaobserwować można tzw. opłatę eksploatacyjną wynoszącą 2% od wartości inwestycji zrealizowanej (linia elektroenergetyczna 220kV) na terenie gminy.

Cześć dochodów uzyskiwanych przez jednostki samorządu terytorialnego wynika wprost z przyjętych kierunków rozwojowych. Wraz z przyrostem terenów budowlanych mogą rosnać dochody uzyskiwane przez gminy z tytułu: podatku od nieruchomości, udziały w podatkach stanowiące dochody państwa (udział w PIT i CIT). Od polityki przestrzennej zależą również wpływy z podatku rolnego i leśnego, a w przypadku realizacji różnych inwestycji również tzw. opłaty eksploatacyjne.

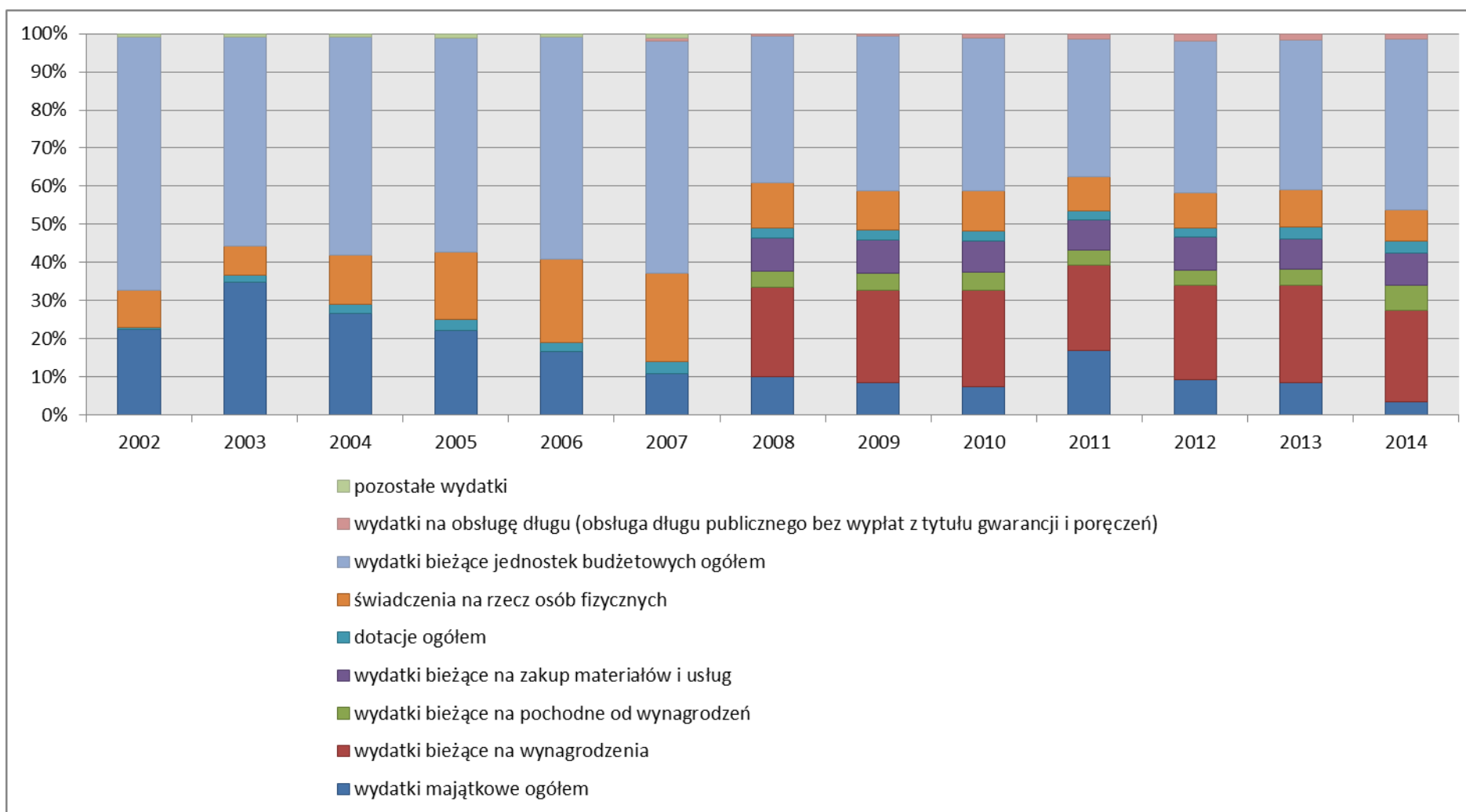
Z analizy strukturalnej wydatków badanej jednostki terytorialnej wynika, że gmina ponosi największe koszty na wydatki bieżące jednostek budżetowych, które podległe są gminie oraz na wynagrodzenia wraz z pochodnymi. Ich łączna wartość w 2014 roku przekracza o ponad połowę sumy wszystkich wydatków. Poniższy wykres pokazuje również spadający poziom wydatków majątkowych (inwestycyjnych). Ich wielkość w badanym okresie spadła z 34% do ok. 5% wartości wszystkich wydatków.

Rysunek 33 Struktura dochodów własnych w latach 2002 - 2014



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Rysunek 34 Struktura wydatków w latach 2002 - 2014

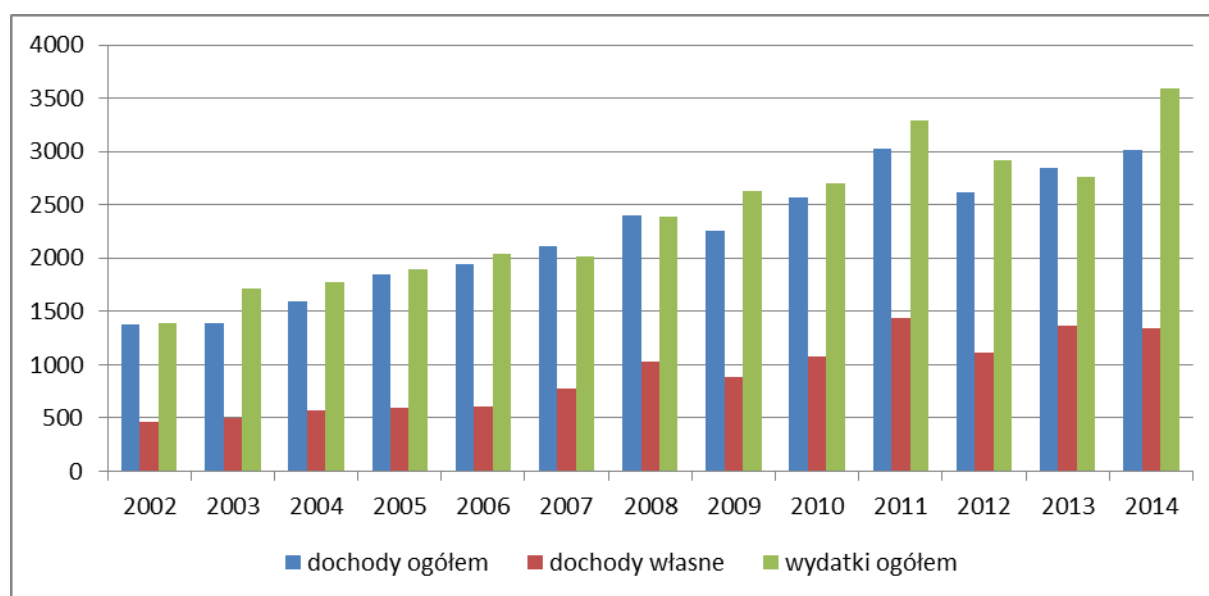


Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analiza wskaźnikowa pozwala również ocenić możliwość zaciągania zobowiązań oraz ułatwia podejmowanie decyzji o charakterze rozwojowym. Podstawowe wskaźniki to wskaźniki w przeliczeniu na mieszkańca, zwane także wskaźnikami atrakcyjności jednostki samorządu terytorialnego.

W gminie Piekoszów dochody ogółem na 1 mieszkańca w ciągu badanego okresu wzrosły, aż o 117%. Najniższe dochody ogółem na 1 mieszkańca odnotowano w 2002 roku i wynosiły 1383 zł, natomiast najwyższe w 2011 r. – 3029 zł. W tym samym okresie dochody własne *per capita* wzrosły o prawie 190% (z poziomu 468 zł w 2002 r. do 1341 zł w 2014 r.). Najniższe wydatki ogółem w przeliczeniu na mieszkańca również zanotowano w 2002 roku – wynosiły zaledwie 1384 zł. W ciągu kolejnych lat wzrosły one o 160%, by w 2014 r. wynosić 3594 zł. Analizując poniższy wykres można również zaobserwować, że wraz ze wzrostami dochodów rosną również wydatki publiczne. Przez większość okresu zaobserwować można również, że wielkość dochodów i wydatków ogółem bilansuje się, natomiast w ostatnim analizowanym roku wydatki *per capita* są większe o ok. 500 zł od dochodów *per capita*.

**Rysunek 35 Dochody ogółem, dochody własne oraz wydatki ogółem *per capita* w latach 2002 - 2014**

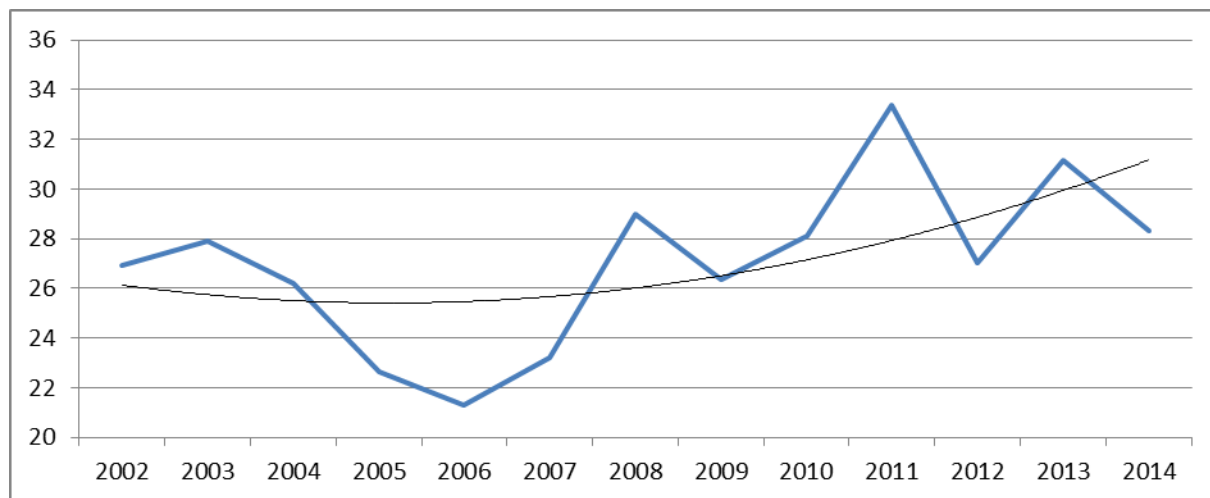


Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Dalsza ocena finansowania działalności jednostki samorządu terytorialnego polega na analizie samodzielności finansowej. Pierwszym rozpatrywanym wskaźnikiem jest wskaźnik dochodowej samodzielności finansowej, który określa poziom niezależności finansowej danej jednostki samorządu terytorialnego od budżetu państwa przez relację dochodów własnych z wyłączeniem udziałów w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa do dochodów budżetowych ogółem. Wskazuje on, na jakim poziomie jednostka ma władzę w zakresie generowania dochodów własnych, które są zależne tylko od niej. Im niższy jest wskaźnik, tym większe uzależnienie jednostki samorządu

terytorialnego od sytuacji budżetu państwa, koniunktury gospodarczej czy wreszcie poziomu bezrobocia.

**Rysunek 36 Wskaźnik dochodowej samodzielności w latach 2002 - 2014**

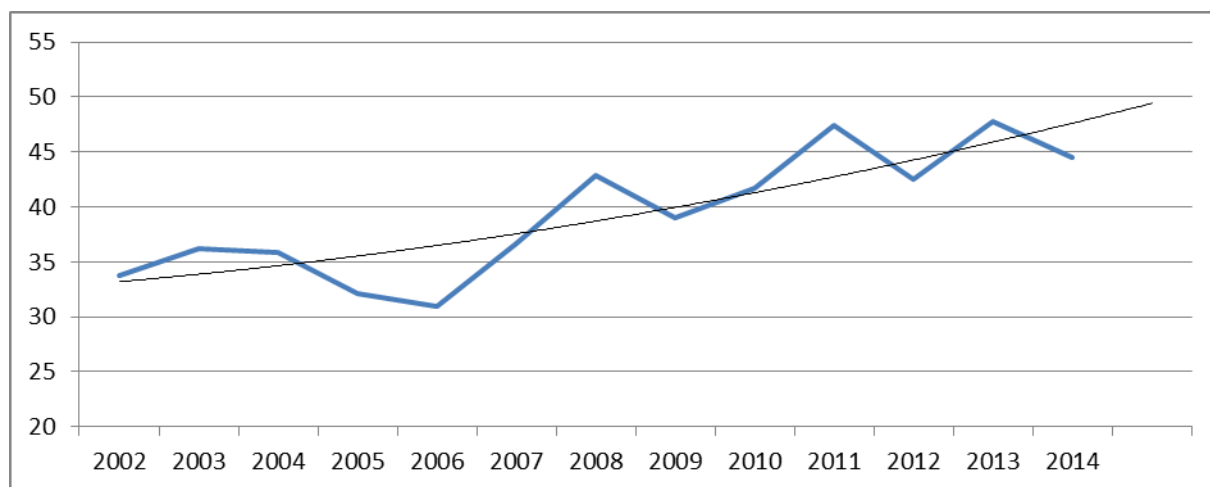


**Źródło:** Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Przedstawiony powyżej wskaźnik dla gminy Piekoszów kształtuje się przez cały okres na poziomie powyżej 20%. W perspektywie długookresowej wykazuje on tendencję do zwiększania ją, przy dużych zmianach rok/roku. W porównaniu do 2002 r. wskaźnik dochodowej samodzielności w 2014 roku wzrósł o ok 2 pkt. proc. Tendencja ta jest pozytywnym symptomem z punktu widzenia atrakcyjności gminy Piekoszów, wskazuje na fakt, iż gmina jest w coraz mniejszym stopniu uzależniona od sytuacji budżetu państwa oraz koniunktury gospodarczej.

Następnym wskaźnikiem służącym do oceny działalności jednostki samorządu terytorialnego jest wskaźnik samodzielności finansowej wydatkowej pierwszego stopnia. Informuje on, w jakim stopniu jednostka samorządowa w pełni i bez ograniczeń decyduje o przeznaczeniu dochodów własnych z uwzględnieniem udziałów w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa.

**Rysunek 37 Wskaźnik samodzielności finansowej wydatkowej pierwszego stopnia w latach 2002 - 2014**

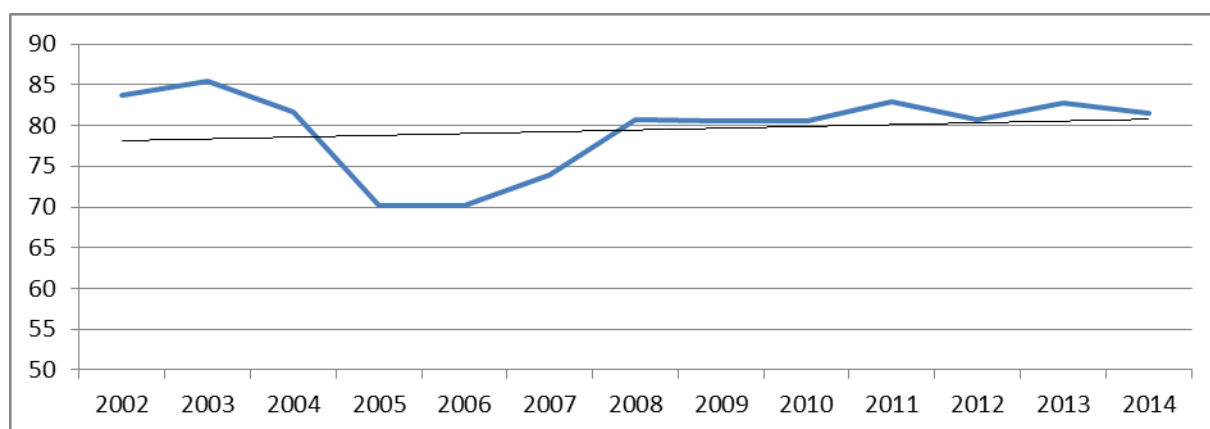


**Źródło:** Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W badanym okresie wartości tego wskaźnika oscylowała na poziomie o 39%, przy czym najniższy był w 2006 roku i wynosił ok 31%, a najwyższy w 2013 r. – 47%. Oznacza to, że w ostatnich z badanych lat analizowana jednostka terytorialna posiadała coraz to większą możliwość pełnego decydowania o przeznaczeniu osiągniętych dochodów własnych. Pozytywnym zjawiskiem jest również to, że w analizowanym okresie wskaźnik ten miał tendencję wzrostową.

Wskaźnikiem służącym do oceny działalności jednostki samorządu terytorialnego jest także wskaźnik samodzielności finansowej wydatkowej drugiego stopnia. Uwzględnia on możliwości wydatkowania wszystkich tych środków, co do których jednostka samorządowa posiada pełną i nieograniczoną swobodę decyzyjną. W przypadku tego wskaźnika dochody własne poszerzone są o subwencję ogólną.

**Rysunek 38 Wskaźnik samodzielności finansowej wydatkowej drugiego stopnia w latach 2002 - 2014**

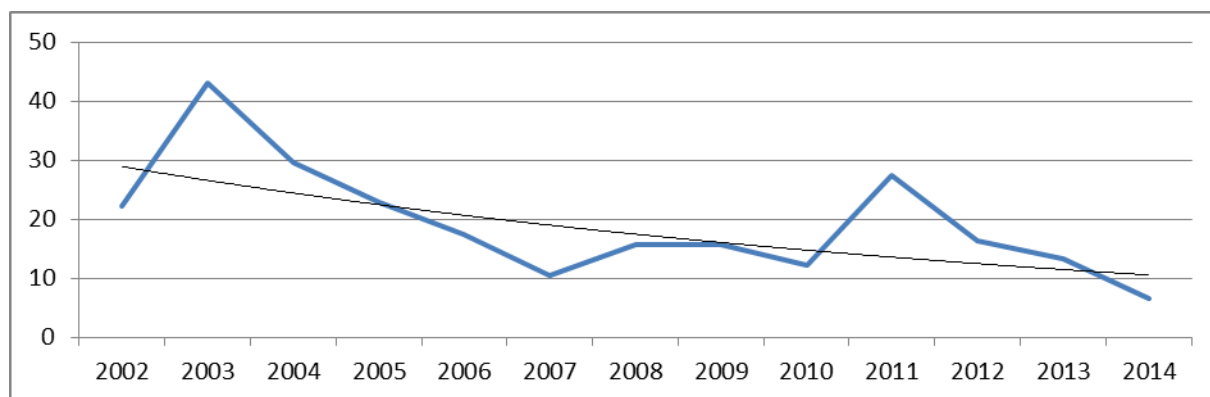


**Źródło:** Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wskaźnik samodzielności finansowej wydatkowej drugiego stopnia dla analizowanej gminy kształtuje się na wysokim, korzystnym poziomie wynoszącym powyżej 80%. Świadczy to o bardzo dużej swobodzie decyzyjnej władz lokalnych w zakresie posiadanych zasobów finansowych

Następna analiza dotyczy relacji wydatków na przedsięwzięcia majątkowe do dochodów budżetowych ogółem. Poziom tego miernika świadczy o innowacyjności jednostki samorządu terytorialnego.

**Rysunek 39 Wskaźnik wydatków na przedsięwzięcia majątkowe do dochodów ogólnych w latach 2002 - 2014**



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Średni poziom tego miernika dla omawianej jednostki samorządu terytorialnego w omawianym okresie wyniósł 19%. W omawianej jednak sytuacji mamy do czynienia z tendencją malejącą, co może świadczyć, że gmina ma już za sobą okres największych inwestycji.

## 7.2. MOŻLIWOŚCI FINANSOWE GMINY PIEKOSZÓW W LATACH 2016-2025

Zgodnie z aktualną Wieloletnią Prognozą finansową na lata 2015-2025 szacuje się, że dochody ogółem będą przewyższać wydatki ogółem. Sporządzana przez gminę Piekoszów WPF jest ściśle powiązana z programem naprawczym przyjętym przez Radę Gminy w 2014 roku. Duże nadwyżki budżetowe będą przeznaczone na całkowitą spłatę zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek oraz obligacji. W latach 2015-2025 planuje się tzw. budżet nadwyżkowy.

ROK	DOCHODY OGÓŁEM	WYDATKI OGÓŁEM	WYDATKI MAJĄTKOWE
2016	46 325 516	42 025 516	0
2017	48 282 602	44 182 602	2 400 000
2018	47 878 138	43 778 138	2 500 000
2019	47 878 138	43 878 138	2 600 000
2020	47 878 138	44 178 138	2 900 000
2021	47 878 138	44 378 138	3 100 000
2022	47 878 138	44 781 886	3 503 748
2023	47 878 138	46 378 138	5 100 000



2024	47 878 138	46 378 138	5 100 000
2025	47 878 138	46 428 138	5 150 000
<b>RAZEM</b>	<b>477 633 222</b>	<b>446 386 970</b>	<b>32 353 748</b>

Zgodnie z danymi zawartymi w tabeli możliwości finansowe gminy Piekoszów możliwość pokrycia kosztów wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy wynosi **32 353 748 zł**.

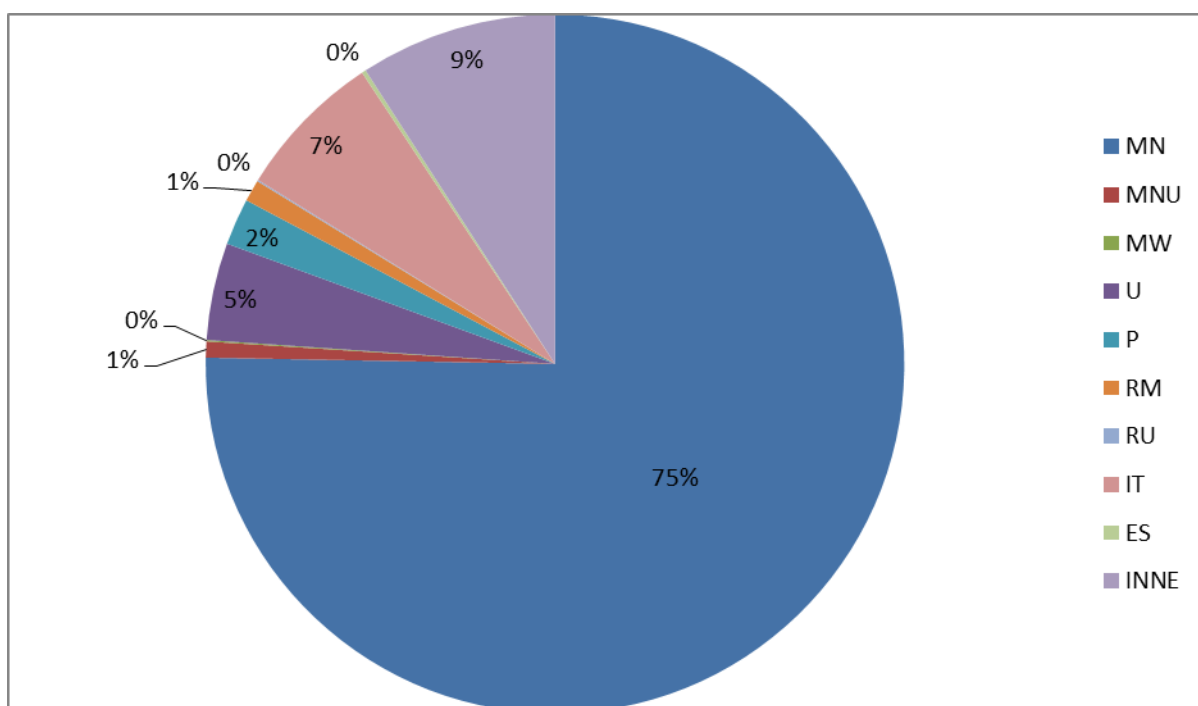
### **7.3. REKOMENDACJE DO KIERUNKÓW STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO**

- Kształtowanie polityki przestrzennej gminy Piekoszów, w sposób racjonalny poprzez finansowanie wydatków przeznaczonych na uzbrojenie nowych terenów do zainwestowania z planowanych dochodów, jakie będą generować te obszary (podatek od nieruchomości, udziały w PIT i CIT, opłaty adiacenckie).

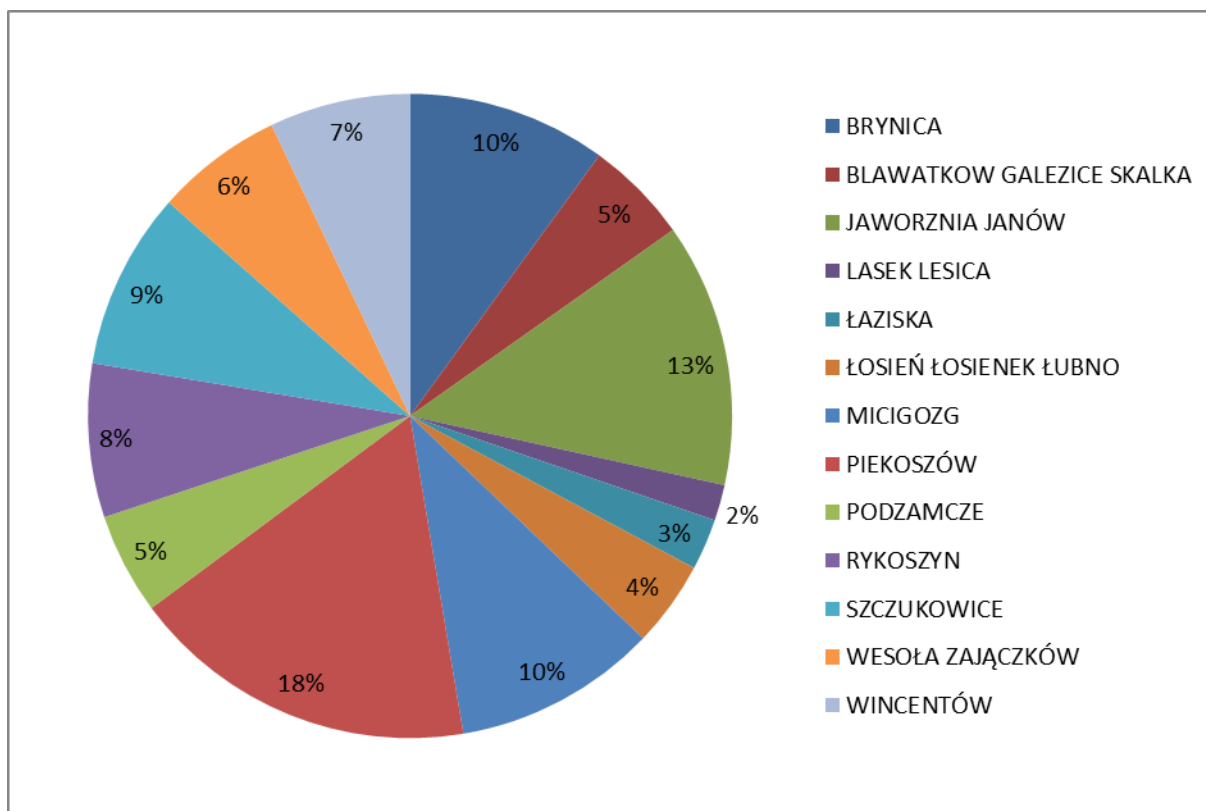
## 8. RUCH BUDOWLANY

### 8.1. WYDANE DECYZJE LOKALIZACYJNE (WZiZT)

Na potrzeby niniejszej analizy wzięto pod uwagę wydane decyzje o warunkach zabudowy w latach 1996 – 2016. W tym okresie łącznie wydano 3091 decyzji WZiZT. Poniższy schemat pokazuje łączne udziały poszczególnych funkcji. Prawie ¾ wydanych decyzji dotyczy zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Nadmienić należy, że przedmiotem niektórych decyzji WZ były zespoły kilku do kilkunastu budynków w ramach jednej inwestycji. Około 9% wszystkich decyzji dotyczyły innej zabudowy, do której zaliczono budynki gospodarcze, wiaty, garaże, a więc zabudowę, która stanowi uzupełnienie głównej funkcji. Na kolejnym miejscu znajduje się zabudowa związana z infrastrukturą techniczną (7%) oraz zabudowa usługowa (5%). Zaledwie 2% decyzji lokalizacyjnych dotyczyła szeroko pojętej zabudowy przemysłowej, magazynowej i składów. Niemniej jednak zważyć należy na wielkopowierzchniowy charakter tej zabudowy.



Najwięcej decyzji lokalizacyjnych zostało wydanych w obrębie Piekoszów (17%), Jaworznia Janów (13%), Brynica i Micigozd (po 10%). Najmniejszy ruch budowlany występuje natomiast w obrębach Lasek Lesica (2%), Łaziska (3%) oraz Łosiec, Łosienek i Łubno (4%). Szczegółowe zestawienie udziałów poszczególnych obrębów w ruchu budowlanym w latach 1996 – 2016 przedstawiony został na poniższym schemacie.



## 8.2 REKOMENDACJE DO KIERUNKÓW STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

- Wyznaczenie nowych terenów o głównym kierunku mieszkaniowym lub mieszkaniowo-usługowym wraz z zabudową uzupełniającą zgodnego z „popytem” budowlanym, jaki wynika z wydanych decyzji lokalizacyjnych.
- Jako formę uzupełniającą do zabudowy mieszkaniowej należy wyznaczyć nowe tereny o charakterze usługowym.
- Nie zaleca się wyznaczania terenów przemysłowych w sąsiedztwie terenów mieszkaniowych.
- Wyznaczenie nowych terenów głównie w miejscowościach, które charakteryzują się największym zainteresowaniem (Piekoszów, Jaworznia Janów, Brynica oraz Micigozg).

## 9. GOSPODARKA

### 9.1. PODMIOTY GOSPODARCZE I ZATRUDNIENIE

Na terenie gminy Piekoszów, według danych statystycznych w 2011 r., działały ogółem 1022 podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON. Liczbę podmiotów gospodarczych według sektorów własności w latach 1995 - 2011 przedstawia tab. nr 11. W zdecydowanej większości (97,4% w 2011 r.) są to podmioty należące do sektora prywatnego, co jest na zbliżonym poziomie w porównaniu z innymi terenami wiejskimi w województwie świętokrzyskim (96,3%). Biorąc pod uwagę lata 1995–2011 nastąpił wzrost ogólnej liczby podmiotów gospodarczych na terenie gminy o ponad 200%, a biorąc pod uwagę ostatnie 5 lat – o 21%. W sektorze publicznym

liczba podmiotów w ciągu ostatnich 17 lat zwiększyła się z 20 do 27. Wśród nich funkcjonuje 1 spółka handlowa. W sektorze prywatnym przeważają zdecydowanie osoby fizycznie prowadzące działalność gospodarczą. W 1996 r. było ich 86,1% ogółu przedsiębiorstw sektora prywatnego natomiast w 2011 86,9%. Oprócz tego w ramach sektora prywatnego funkcjonują 42 spółki handlowe (z czego 6 z udziałem zagranicznego kapitału) oraz 21 stowarzyszeń i organizacji społecznych. Wskaźnik przedsiębiorczości mierzony liczbą zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców wynosi w gminie Piekoszów zaledwie 63,5. Jest on wyższy w porównaniu do terenów wiejskich województwa świętokrzyskiego (56,2), ale niższy od wskaźnika dla powiatu kieleckiego (68,8).

Tab. Nr 12 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sektorów własności w gminie Piekoszów

	1995	1996	2001	2006	2008	2010	2011
<b>Sektor publiczny</b>	20	23	22	26	23	25	27
<b>Sektor prywatny</b>	296	382	675	816	899	981	995
<b>– osoby fizyczne prow. dział. gosp.</b>	255	337	595	717	789	859	865
<b>OGÓŁEM</b>	316	405	697	842	922	1006	1022

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych

Liczbę podmiotów gospodarczych według sekcji PKD w latach 1995 - 2011 przedstawia Tab. Nr 13. W 2011 r. najwięcej podmiotów znajdowało się w sekcji G (głównie handel). Było to 29,6% wszystkich podmiotów, co jest wartością zbliżoną do średnich dla terenów wiejskich województwa świętokrzyskiego (32,0 %) i powiatu kieleckiego (33,0 %).

Najwyższy udział podmiotów gospodarczych tej sekcji jest charakterystyczny dla wszystkich w/w jednostek terytorialnych. Na drugim miejscu pod względem liczebności w gminie Piekoszów znajdują się podmioty zajmujące się budownictwem (22,2% wszystkich podmiotów), a na trzecim – górnictwem i kopalnictwem (9,8%). Podobna sytuacja jest na obszarach wiejskich województwa świętokrzyskiego jak i w całym powiecie kieleckim.

Tab. Nr 13. Liczba podmiotów wg PKD 2004 (dla lat 1995-2009) oraz PKD 2007 (dla lat 2009- 2011).

<b>Sekcja A: Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo</b>	5	8	14	12	8	10	12
<b>Sekcja B: Rybołówstwo i rybactwo</b>	0	0	0	0	0	5	4
<b>Sekcja C: Górnictwo i kopalnictwo</b>	3	3	2	4	6	94	100
<b>Sekcja D: Przetwórstwo przemysłowe</b>	52	58	66	83	93	3	2
<b>Sekcja E: Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę</b>	1	2	2	2	4	3	5
<b>Sekcja F: Budownictwo</b>	28	38	121	139	165	214	227
<b>Sekcja G: Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów mechanicznych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego</b>	140	186	261	297	312	323	303
<b>Sekcja H: Hotele i restauracje</b>	5	7	16	18	26	94	93
<b>Sekcja I: Transport, gospodarka magazynowa i łączność</b>	39	51	86	90	93	19	24

<b>Sekcja J: Pośrednictwo finansowe</b>	2	4	25	30	36	19	16
<b>Sekcja K: Obsługa nieruchomości, wynajem, nauka i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej</b>	12	12	45	82	79	32	30
<b>Sekcja L: Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne</b>	1	1	7	7	7	6	8
<b>Sekcja M: Edukacja</b>	12	12	15	18	16	55	57
<b>Sekcja N: Ochrona zdrowia i opieka społeczna</b>	4	6	8	12	15	10	15
<b>Sekcja O: Pozostała działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna</b>	12	17	29	48	62	7	7
<b>Sekcja P: Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników</b>	0	0	0	0	0	22	25
<b>Sekcja Q: Organizacje i zespoły eksterytorialne</b>	0	0	0	0	0	18	20
<b>Sekcja R: Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją</b>	0	0	0	0	0	10	12
<b>Sekcja S i T:</b>	0	0	0	0	0	62	62

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych

Stan na koniec 2014 r. przedstawia poniższa tabela:

<b>PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W REJESTRZE REGON W 2014 R.</b>			
		<b>POWIAT</b>	<b>GMINA</b>
<b>OGÓLEM</b>		15 466	1135
<b>W tym w sektorze:</b>	<b>Rolniczym</b>	331	13
	<b>Przemysłowym</b>	1725	138
	<b>budowlanym</b>	2657	227
<b>Na 10 tys. ludności</b>		743	697
<b>Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. ludności</b>		617	564

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych

## 9.2. STRUKTURA ZATRUDNIENIA

Ogółem zatrudnienie na obszarze gminy Piekoszów w 2010 r. miało 1829 osób, z czego 52,6 % to kobiety. Zmiany liczby pracujących w latach 1995 - 2010 z podziałem na płeć przedstawia Tab. Nr 14.

Ogólna liczba zatrudnionych w analizowanym 17-leciu wykazała znaczne zróżnicowanie. Punkty krytyczne dosięgły tą zmienną w roku 1997 i 2006 (około 1,5 tys. zatrudnionych). Najwyższy wzrost następował praktycznie bezpośrednio po tych deficytowych momentach, czyli w latach 1998 i 2008.

Tab. Nr 14. Zatrudnienie na obszarze gminy Piekoszów

	1995	1996	2000	2005	2008	2009	2010
<b>Kobiety</b>	697	799	987	801	1015	978	962
<b>Mężczyźni</b>	1036	1077	1145	801	1230	938	867
<b>OGÓŁEM</b>	1733	1876	2132	1602	2245	1916	1829

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych

Od 2008 roku obserwuje się spadek liczby zatrudnionych. Liczba zatrudnionych kobiet ulegała mniejszym wahaniom, co przyczyniło się do tego, że uległa dość znacznej zmianie struktura zatrudnienia. W 2001 roku po raz pierwszy liczba pracujących pań przekroczyła liczbę pracujących panów; kolejny raz stało się to w 2006 roku i od tego czasu żeńska część pracującego społeczeństwa dominuje nad częścią męską (z wyjątkiem wspomnianego, szczytowego w ogólnej liczbie zatrudnionych, 2008 roku). Liczbę podmiotów gospodarczych wg klas wielkości zatrudnienia obrazuje Tab. nr 15.

Tab. nr 15. Klasy wielkości podmiotów gospodarczych

ogółem	1006	1022
<b>0 - 9</b>	945	958
<b>10 - 49</b>	49	52
<b>50 - 249</b>	11	11
<b>250 - 999</b>	1	1

Pod względem rozmieszczenia przestrzennego, baza ekonomiczna gminy jest mocno zróżnicowana. Większe zakłady przemysłowe w gminie to:

- Kopalnie Odkrywkowe Surowców Drogowych S.A. Kielce – kopalnia Szczukowskie Górki,
- Nordkalk Miedzianka S.A. w Miedziance – kopalnia Ostrówka,
- Zakład Przetwórstwa Mięsnego – Bartos Józef, Piekoszów,
- Zakład Przetwórstwa Mięsnego – Hochel Ryszard, Micigózd,
- Zakład Uboju Drobiu – Kanarek Teresa, Piekoszów,
- Zakład Uboju Drobiu – Stanisław Stępień, Piekoszów,
- Zakład Przetwórstwa Mięsnego – Jerzy Sparczyński, Piekoszów,
- Zakład Przetwórstwa Rybnego -Stępień Ryszard, Janów,
- „Vive” sp. z o.o. Hurtownia Odzieży Używanej, Górki Szczukowskie.

Dobrze rozwiniętą gałąź stanowi obecnie mała i średnia przedsiębiorczość pozarolnicza, skupiona w sektorze gospodarki prywatnej. Jest to przede wszystkim działalność usługowo – handlowa. Poza wymienionymi, funkcjonują mniejsze zakłady w sektorze usługowo – handlowym.

## **10. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA**

### **10.1. OŚWIATA I WYCHOWANIE**

Na obszarze gminy wychowaniem przedszkolnym zajmuje się 1 przedszkole i 6 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych. W 2010 roku opieką przedszkolną prowadzoną przez jednostki samorządu gminy objętych było 166 dzieci w 8 oddziałach w przedszkolu i 7 oddziałów oraz 4 punkty; brak danych odnośnie udziału procentowego dzieci objętych wychowaniem i innych danych) dzieci w 10 grupach w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych. Oprócz tego od 2008 roku funkcjonują tzw. punkty przedszkolne. W 2010 roku w gminie było ich 3. Na 77 miejsc przewidzianych w 2010 roku w 5 oddziałach zajęto 71. Ogółem udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w całkowitej liczbie dzieci w wieku 3-6 lat wyniósł 57,2%, a dzieci w wieku 3-5 lat 55,5%. O ile przedział klasowy dzieci 3-5 lat korzystających z opieki przedszkolnej systematycznie relatywnie wzrasta (8% w roku 2003), o tyle już przedział z zaliczeniem 6-latków notuje mniejszy wzrost, ale także dość znaczny (27,8% w 2003 roku, wcześniej brak znaczącego wzrostu 26,8%), choć w 2010 roku wartość ta spadła o 8,5 %. Największy udział wśród dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym stanowią 5- i 6-latkowie mimo największego udziału 3-latków w ogólnej liczbie dzieci. Można sądzić, że w Piekoszowie wraz ze wzrostem liczby dzieci objętej opieką przedszkolną wyrównują się szanse rozwojowe dzieci wiejskich w stosunku do pozostałej, mającej tzw. „lepszy start” części społeczeństwa. Szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne

W roku szkolnym 2009/2010 w gminie Piekoszków funkcjonowało 9 szkół podstawowych, prowadzonych przez samorząd gminny. W 2010 r. szkoły te dysponowały łącznie 100 pomieszczeniami szkolnymi i uczęszczało do nich 1127 uczniów. W szkołach podstawowych systematycznie wzrasta możliwość korzystania przez uczniów z komputerów. W 2010 r. na 1 komputer przypadało 10 uczniów. Dla porównania średnia dla powiatu kieleckiego wyniosła 9 uczniów na 1 komputer a dla obszarów wiejskich województwa świętokrzyskiego – 7 uczniów na 1 komputer.

W gminie Piekoszków funkcjonuje 5 szkół gimnazjalnych: 4 prowadzone przez samorząd gminy. W 2010 roku dysponowały one 52 pomieszczeniami szkolnymi. Uczęszczało do nich 581 uczniów. Na 1 komputer w tych szkołach przypada 11 uczniów, podobnie jak przeciętnie na terenach wiejskich województwa, lecz mniej niż średnio w powiecie kieleckim (14 osób/komputer).

Od 2009 roku na obszarze gminy nie funkcjonuje żadna szkoła ponadgimnazjalna. Młodzież uczęszcza głównie do szkół w pobliskich Kielcach.

### **10.2. KULTURA**

#### **Instytucje kultury**

W gminie działa Gminny Ośrodek Kultury mieszczący się w Piekoszowie. W GOK odbywają się imprezy cykliczne, takie jak: konkursy literackie „Magiczne Pióro”, gminne przeglądy piosenki dziecięcej i młodzieżowej, okolicznościowe konkursy plastyczne, plenery plastyczne z wystawami

poplenerowymi oraz turnieje i zawody sportowe (tenis stołowy, bilard, gry stolikowe, wyścigi rowerowe). W Ośrodku prowadzone są zajęcia muzyczne, plastyczne, sportowe.

Obecnie w gminie działa biblioteka publiczna w Piekoszowie oraz jej filie w Rykoszynie, Zajączkowie i Brynicy.

### **10.3. OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA**

W gminie działa pięć zakładów opieki zdrowotnej (2 publiczne samorządowe i 3 niepubliczne) oraz 2 praktyki lekarskie na wsiach. Funkcjonują 2 apteki. Ponadto mieszkańcy gminy, w zakresie podstawowej opieki medycznej korzystają z ośrodków zdrowia w Kielcach. Podobnie sytuacja wygląda w zakresie leczenia specjalistycznego. W Kielcach znajduje się również Stacja Pogotowia Ratunkowego oraz większa liczba aptek. Korzystanie z opieki medycznej oraz zakup leków i medykamentów przez mieszkańców gminy wymaga zatem dojazdów. Oprócz tego w zakresie pomocy społecznej funkcjonują 2 placówki pomocy społecznej z 31 miejscami (1 wolne).

### **10.4. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA**

Baza sportowo-rekreacyjna na terenie gminy jest nadal uboga choć już nie tak, jak przy okazji sporządzenia poprzedniego studium. Wśród obiektów sportowych funkcjonuje 1 stadion, 2 boiska do gier wielkich i 3 boiska do gier małych, z czego jedno jest dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. W 5 klubach sportowych i zarazem 9 sekcjach ćwiczy 327 osób (250 członków klubów), głównie chłopców do 18 lat (209 osób) pod okiem 6 trenerów sportowych i 8 instruktorów. Na obszarze gminy brak większych obiektów turystycznych.

Ruch turystyczny w gminie zawiązany jest z turystyką pielgrzymkową, wspinaczkową a także wynikającą z organizowanych imprez o charakterze lokalnym, i ponadlokalnym. Należą do nich m.in. międzynarodowe rajdy Enduro, ogólnopolski Rajd Geologiczny, zawody wspinaczkowe na Stokówce – Gry Dry Toolowe „O Kaziową Igłę”, lipcowe plenery plastyczne, „Biesiada Brynicka”.

Gmina posiada oznakowane szlaki:

- Ścieżka rowerowa z Karczówki do Podzamcza Piekoszowskiego
- Ścieżka Rowerowa „Nad Wierną Rzekę”
- Znakowany szlak pieszy koloru żółtego - Wierna Rzeka - Chęciny
- Znakowany szlak pieszy koloru czarnego - Piekoszów – Pasma Zgórskie
- Geologiczna Ścieżka Dydaktyczna
- Szlak rowerowo pieszy „WIERNA RZEKA – SZLAK PRZYJAZNY DLA PRZEDSZKOLAKA”

Przez gminę przechodzą również odcinki turystycznych tras rowerowych „Green Velo”, „Miejsca Mocy” oraz „Architektury Obronnej”

Bazę dla ruchu turystycznego stanowią miejsca noclegowe w hotelu, zajeździe, pokojach gościnnych. W stowarzyszeniu agroturystycznym „Wierna Rzeka” działającym przy Gminnym Ośrodku Kultury w Piekoszowie, zrzeszonych jest 10 gospodarstw agroturystycznych.



## 11. PRAWA WŁASNOŚCI GRUNTÓW

Stan prawny gruntów gminy zidentyfikowano w zakresie podstawowych form własności gruntów. Stanowią one istotne informacje do podejmowania decyzji w skali i zakresie merytorycznym odpowiadającym studium.

Do podstawowych form własności gruntów w Gminie Piekoszków należą: grunty stanowiące własność komunalną, Skarbu Państwa, Wspólnot Wiejskich, grunty kościołów i związków wyznaniowych, osób fizycznych i innych osób prawnych.

**1. Grunty stanowiące własność Skarbu Państwa** zajmujące na terenie gminy około 264 ha. Największe obszarowo powierzchnie położone są w sołectwie , Górki Szczukowskie (106,81 ha), oraz Piekoszków ( 40,26 ha. ) i Jaworznia ( 49,83 ha. ). W ostatnich latach następuje stopniowa wyprzedaż gruntów. Grunty kopalni Ostrówka (sołectwo Gałęzice) należące do Spółki Skarbu Państwa „Zakłady Przemysłu Wapienniczego w Miedziance” w 2000 roku stały się współwłasnością fińskiej spółki Nordkalk (wykup większość udziałów w spółce) a następnie w 2005 roku w całości przeszły na własność Spółki “Nordkalk Miedzianka” S.A. z siedzibą w Miedziance. Również tereny użytkowane przez Gospodarstwo ogrodnicze - bracia Kasprzak (24 ha), w ostatnich latach zostało sprzedane. Z jego części wyodrębnione zostały tereny pod działalność Starachowickiej Strefy Ekonomicznej (ok. 8 ha) .

**Lasy państwowe** zajmują 79,9 ha, tj. 4,3% ogólnej powierzchni lasów i położone są jedynie w Górkach Szczukowskich.

**2.Grunty stanowiące własność Agencji Rolnej Skarbu Państwa** zajmujące na terenie gminy Piekoszków 1169,43 ha. Największe obszarowo powierzchnie tych gruntów występują w sołectwach : Rykoszyn (353,81 ha.), Zajączkowie ( 226, 14 ha. ), Micigoździe ( 138, 25 ha. ) i Wicentowie (136, 94 ha.) . W pozostałych sołectwach zajmują one niewielkie i rozproszone działki. Grunty te nie występują w Jaworzni , Janowie , Łosienku , Łosieniu i Górkach Szczukowskich.

**3. Grunty stanowiące własność, Wspólnot wiejskich** zajmują na terenie gminy Piekoszków około 440 ha. Największe powierzchnie zajmują w sołectwach: Lesica i Zajączkowie. Są to głównie tereny pokryte lasami i zadrzewieniami.

**4. Grunty kościołów i społeczności wyznaniowych** to tereny cmentarzy, kościoły, plebanie oraz dom zakonny znajdujące się w: Piekoszowie, Rykoszynie i Jaworzni, Szczukowicach oraz Wiernej.

**5. Grunty stanowiące własność komunalną.** Stanowią je działki, których właścicielami jest gmina Kielce i gmina Piekoszków. Grunty gminne stanowią stosunkowo niewielkie powierzchnie i są rozproszone na obszarze gminy. Gmina prowadzi politykę w zakresie sprzedaży i kupna działek uzależnioną od aktualnych potrzeb. Świadczą o tym podejmowane uchwały o sprzedaży działek ale równocześnie kupowane są działki od osób fizycznych na cele związane z budową infrastruktury technicznej (m.in. przepompownie) jak i rozbudowę infrastruktury społecznej (świetlica wiejska, plac zabaw i tereny sportowe). Nieruchomości kupowane są zarówno od Agencji Nieruchomości Rolnych, Skarbu Państwa jak i osób fizycznych.

**6. Większość terenów gminy stanowi własność prywatna.** Charakterystycznym zjawiskiem jest podział istniejących działek, szczególnie w terenach zabudowanych - wynikający z dążenia do przekształcania ich w tereny inwestycyjne. Poza terenami rolnymi i budowlanymi, prywatną własność stanowi większość powierzchni lasów (ponad 1780 ha) znajdujących się w różnych sołectwach.

Gruntami decydującymi o możliwości realizacji większości celów i zadań publicznych zidentyfikowanych w ramach uwarunkowań, są grunty gminne, których gmina Piekoszków posiada niewielką ilość. Jednak doświadczenie ostatnich lat wskazuje na możliwości pozyskiwania gruntów na aktualne potrzeby rozwojowe.

## **12. STRUKTURA PRZESTRZENNA**

### **12.1. DZIEDZICTWO KULTUROWE I ZABYTKI**

#### **12.1.1. Obiekty i zespoły zabytkowe na terenie gminy**

Obiekty zabytkowe na terenie gminy umieszczone w **rejestrze** zabytków to:

**1. Kościół parafialny pw. Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Piekoszowie nr rejestru 441** decyzja z 02.12.1991 r

Budowę kościoła rozpoczęto w 1807 roku obok niewielkiego, niszczonego kościółka z XIV w. pw. św. Jakuba Apostoła. Stary kościół rozebrano w 1879 r. Budowniczym nowej świątyni pw. Narodzenia Najświętszej Marii Panny był początkowo Zabierznowski a następnie Marconi. Jej konsekracji dokonał w 1884 r. biskup sandomierski Antoni Ksawery Sotkiewicz.

Kościół jest to okazały murowany, trójnawowy budynek z dwiema wieżami usytuowanymi od frontu. Wnętrze wyposażono w elementy przeniesione ze starego kościoła,

Obecnie kościół pod wezwaniem NMP jest jednym z głównych sanktuariów maryjnych ziemi kieleckiej. Obraz Matki Bożej Miłosierdzia to płótno nieznanego autora pochodzące z XVII/XVIII wieku. Tradycja przekazuje, że namalował go w 1691 r. Krzysztof Latocki, nowicjusz zakonu paulinów na Jasnej Górze, a w 1700 roku został przywieziony do Piekoszowa przez Franciszka Szczepanowskiego. Kult obrazu rozpoczął się od 1705 roku. Od tego wydarzenia do Piekoszowa przyciągają tłumy pielgrzymów. W święto Wniebowstąpienia Pańskiego 21 maja tegoż roku widziano obraz płaczący krwawymi łzami. W 1968 roku Kardynał Stefan Wyszyński dokonał uroczystej koronacji obrazu. Po kradzieży korony, powtórnie obraz koronowano w 1986 roku.

**2. Cmentarz parafialny w Piekoszowie nr rejestru 442** decyzja z dnia 02.12.2009 r. 2 ćw. XIX wieku w granicach ogrodzenia. Na cmentarzu znajduje się murowana kaplica grobowa Otkiewiczów z 1865 r. umieszczona w ewidencji zabytków.

**3. Ruina pałacu Tarłów w Podzamczu Piekoszkowskim** wraz z terenem w promieniu 100 m od zewnętrznych jego murów **nr rejestru 443/1-2** decyzja z dnia 01. 02.2010 r.

Stanowi on najbardziej okazały i najciekawszy zabytek gminy Piekoszków. Wybudowany w stylu barokowym budynek projektu Tomasza Ponciniego wzorowany był na kieleckim Pałacu Biskupów Krakowskich, również tegoż architekta. Stanowił on umocnioną rezydencję magnacką wojewody sandomierskiego i lubelskiego Jana Aleksandra Tarły. Prace budowlane przy obiekcie trwały w latach

1649- 1655<sup>1</sup>. Pałac stanowił własność Tartów do 1842 roku. Kolejnym właścicielem był Kazimierz Sosnowski. Od połowy XIX wieku budowla piekoszowska zaczęła podupadać. W roku 1860 pałac spłonął i zamienił się w ruinę. Podejmowane przez kolejnych właścicieli próby odbudowy nie dały efektów ze względu na duże ich koszty i pałac nie powrócił nigdy do dawnego wyglądu. W latach 1880-1917 w pałacu już nikt nie mieszkał. W 1921 r. właścicielami zostali Jadwiga i Stanisław Dobrzańscy. Po wojnie pałac stał się on własnością państwa.

Pałac znajduje się na niewielkim wzniesieniu otoczonym kiedyś przez stawy i mokradła. Od południowej strony obiektu znajdowało się założenie ogrodowe. Kamienno– ceglany budynek wzniesiony na planie prostokąta posiada cztery sześcioboczne baszty w narożnikach, baszty północne spełniały funkcje administracyjne, a w południowych umieszczono pomocnicze klatki schodowe prowadzące na pierwsze piętro. Do chwili obecnej obiekt został zachowany jako trwała ruina, w której część pomieszczeń odremontowana w latach 60-tych ubiegłego stulecia służyła jako miejsce ekspozycji etnograficznych (narzędzia rolnicze, sztuka ludowa, zabytkowe przedmioty codziennego użytku) oraz wernisaży malarskich. Aktualnie obiekt jest bardzo zaniedbany, wewnątrz widoczne są śmieci i ślady ognisk, na tynku napisy. W stumetrowej strefie ochrony obiektu, od strony drogi przebiegającej na zachód od murów, pałacu, od strony drogi, znajdują się zabudowania przesłaniające widok na obiekt.

Tab. nr 16. Wykaz zabytków objętych ochroną na terenie gminy Piekoszów

I.p.	rodzaj obiektu	lokalizacja	Oznaczenie na rys.
<b>Obiekty wpisane do rejestru zabytków</b>			
1.	<b>Kościół parafialny pw. Narodzenia Najświętszej Marii Panny</b> nr rej.441 decyzja z 02.12.1991 r. mur XIX w.	Piekoszów	<b>RZ-2</b>
2.	<b>Cmentarz parafialny</b> nr rej. 442 decyzja z 02.12.2009 r.z 2 ćw. XIX w. w granicach ogrodzenia..	Piekoszów	<b>RZ-3</b>
3.	<b>Ruina pałacu Tartów.</b> wraz z terenem w promieniu 100 m od zewnętrznych jego murów nr rej. 443/1-2 z dnia 01.02.2010 r	Podzamcze Piekoszowskie	<b>RZ-1</b>
<b>Obiekty ujęte w ewidencji zabytków</b>			
4.	<b>Kaplica grobowa Otkiewiczów</b> na cmentarzu parafialnym, mur. 1865 r. w	Piekoszów	<b>EZ-4</b>
5.	Zespół kościoła parafialnego pw. Narodzenia NMP: <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Cmentarz przykościelny</b> – w granicach ogrodzenia,</li> <li>• <b>Ogrodzenie ze schodami</b> –mur. XIX w.</li> <li>• <b>Plebania-</b> mur XX w.</li> </ul>	Piekoszów	<b>EZ-5</b> <b>EZ-6</b> <b>EZ-7</b>
6.	<b>Młyn wodny</b> drewn. XXw.	Łosień	
7.	<b>Cmentarz parafialny</b> XX.w (1964 r.)	Łosień	<b>EZ-10</b>
8.	<b>Kapliczka św. Jana Nepomucena</b> mur. XIX w.	Łosieniek	<b>EZ-2</b>
9.	<b>Kapliczka św. Jana Nepomucena</b> mur. pocz. XX w.	Jaworznia	<b>EZ-1</b>
10.	<b>Kapliczka św. Jana Nepomucena</b> mur. XX w.	Podzamcze Piekoszowskie	<b>EZ-8</b>
11.	<b>Cmentarz parafialny</b> z 1934 r. w granicach ogrodzenia.	Wesoła	<b>EZ-9</b>

źródło : Wojew. Urząd Ochrony Zabytków w Kielcach

<sup>1</sup> Wg. niektórych źródeł budynek wzniesiono w latach 1645-1650

Obszar gminy Piekoszków należy do gmin o małym nasyceniu zabytkami. Zabytki nieruchome w gminie Piekoszków, poza pałacem Tartów, pochodzą z XIX i XX wieku. W przewadze są to obiekty religijne i cmentarze. Na uwagę zasługuje drewniany młyn wodny w Łosieniu jako przykład pozostałości architektury przemysłowej.

Gmina związana jest ściśle z osobą Stefana Żeromskiego. Jego rodzina osiedliła się tutaj w II połowie XVIII wieku, przejmując dobra ziemskie w Micigoździe i Brynicy. On sam często przebywał w Rudzie Zajączkowskiej, odwiedzał Piekoszków i Strawczyn. Historyczne wydarzenia, których świadkiem była ziemia piekoszowska stały się inspiracją do dzieł literackich.

Ziemia piekoszowska posiada także bogate tradycje narodowowyzwoleńcze. Powstanie styczniowe upamiętnia kamienny krzyż w Brynicy przy wylocie w kierunku Piekoszowa, a także grób powstańca w Lesicy, usytuowany przy drodze z Bławatkowa do Łosieńka. W okresie I wojny światowej w 1914 r. strzelcy Piłsudskiego przybyli z Kielc do Rykoszyna, przemaszerowali przez Górki Szczukowskie w kierunku na Miedzianą Górę i Zagnańsk. Na pamiątkę walk o niepodległość w 1916 roku została wzniesiona w Piekoszowie przy wylocie drogi do Rykoszyna kapliczka dziękczynna. Również w okresie II wojny światowej gmina była miejscem wielu wydarzeń wojennych. W 1939 r. zorganizowano punkty oporu w Jaworzni, Piekoszowie i Łosienku, w 1940 r. w Zajączkowie i Rykoszynie. Od roku 1942 działała partyzantka w Brynicy, Gałęzicach i Podzamczu Piekoszowskim oraz Górkach Szczukowskich. Świadectwem historii są mogiły walczących oraz płyty i pomniki gminy Piekoszków.

Gmina Piekoszków, położona w środku Staropolskiego Okręgu Przemysłowego, posiada bogate tradycje górnicze. Eksploatowano tu od XV wieku takie kruszywa jak: rudy miedzi, ołowiu i srebra. Obszar Miedzianka – Polichno – Gałęzice dysponował hutą miedzi i ołowiu w Polichnie, prawdopodobnie znajdowały się tu również piece do odciągania srebra.

Obszar Jaworznia – Szczukowice posiadał hutę ołowiu w Gniewcach koło Jaworzni i Okrąglicy koło Szczukowic oraz hutę ołowiu i prawdopodobnie miedzi w Zalesiu koło Słowika. Okresowo dostarczał rudy zakładom hutniczym w Niewachlowie i Białogonie. Natomiast rejon Strawczynek – Chełmiec – Porzecze powiązany był z hutą ołowiu i miedzi w Bugaju nad Bobrzą. Ich eksploatację zakończono w okresie międzywojennym. Od XVII w. wydobywany jest w Jaworzni kamień i marmur. Do dziś eksploatowane są złoża wapieni dewońskich „Ostrówka” i „Ołowianka”.

### **12.1.2. Stanowiska archeologiczne.**

Na terenie gminy Piekoszków znajduje się 90 stanowisk archeologicznych. Świadczą one o bogatych tradycjach osadniczych terenu obecnej gminy. Rozmieszczenie stanowisk przedstawia tab. 16.

Należy zaznaczyć, że ochroną prawną objęte są nie tylko stanowiska archeologiczne, lecz także obiekty archeologiczne, które mogą zostać przypadkowo odkryte poza strefą ochrony archeologicznej. Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 162 poz. 1568) osoby prowadzące roboty budowlane i ziemne w razie odkrycia przedmiotu, co do którego

istnieje podejrzenie, że jest on zabytkiem są obowiązane wstrzymać wszelkie roboty mogące uszkodzić lub zniszczyć przedmiot, niezwłocznie zawiadomić konserwatora zabytków albo właściwego burmistrza, wójta, prezidenta.

Tab. nr 17. Stanowiska archeologiczne na terenie gminy Piekoszów

L.P	MIEJSCOWOŚĆ	NR STAN W MIEJSCOWOŚCI	NR STAN NA OBSZARZE	OBSZAR AZP
1.	GAŁĘZICE	1	49	AZP 86-61
2.	GAŁĘZICE	2	50	
3.	GAŁĘZICE	3	51	
4.	GAŁĘZICE	4	52	
5.	GAŁĘZICE	5	53	
6.	RYKOSZYN	1	54	
7.	BRYNICA	32	29	85-62
8.	BRYNICA	33	30	
9.	SZCZUKOWICE	4	31	
10.	SZCZUKOWICE	5	32	
11.	SZCZUKOWICE	6	33	
12.	SZCZUKOWICE	7	34	
13.	SZCZUKOWSKIE GÓRKI	1	27	
14.	SZCZUKOWSKIE GÓRKI	2	28	
15.	SZCZUKOWSKIE GÓRKI	3	36	
16.	SZCZUKOWSKIE GÓRKI	4	37	
17.	MICIGÓZD	1	14	84-61
18.	MICIGÓZD	2	15	
19.	MICIGÓZD	3	16	
20.	BRYNICA	5	17	
21.	BRYNICA	6	18	
22.	BRYNICA	7	19	
23.	BRYNICA	8	20	
24.	BRYNICA	9	21	
25.	BRYNICA	10	22	
26.	BRYNICA	11	23	
27.	BRYNICA	12	24	
28.	BRYNICA	13	25	
29.	BRYNICA	14	26	
30.	BRYNICA	15	27	
31.	BRYNICA	16	28	
32.	BRYNICA	17	29	
33.	BRYNICA	18	30	
34.	BRYNICA	19	31	
35.	BRYNICA	1	34	AZP 84-62
36.	BRYNICA	2	26	AZP 85-61
37.	BRYNICA	3	27	
38.	BRYNICA	4	28	
39.	JAWORZNIA	1	22	
40.	JAWORZNIA	2	23	
41.	JAWORZNIA	3	24	
42.	JAWORZNIA	4	37	
43.	PIEKOSZÓW	1	11	
44.	PIEKOSZÓW	2	12	
45.	PIEKOSZÓW	3	12	
46.	PIEKOSZÓW	4	14	
47.	PIEKOSZÓW	5	15	
48.	PIEKOSZÓW	6	16	
49.	PIEKOSZÓW	7	17	
50.	PIEKOSZÓW	8	18	
51.	PIEKOSZÓW	9	19	
52.	PIEKOSZÓW	10	20	
53.	PIEKOSZÓW	11	21	

54.	PODZAMCZE	1	29	
55.	PODZAMCZE	2	30	
56.	PODZAMCZE	3	31	
57.	PODZAMCZE	4	32	
58.	PODZAMCZE	5	33	
59.	PODZAMCZE	6	34	
60.	PODZAMCZE	7	35	
61.	PODZAMCZE	8	36	
62.	RYKOSZYN	2	1	
63.	RYKOSZYN	3	2	
64.	RYKOSZYN	4	3	
65.	RYKOSZYN	5	4	
66.	RYKOSZYN	6	5	
67.	RYKOSZYN	7	6	
68.	RYKOSZYN	8	7	
69.	SZCZUKOWICE	3	25	
70.	WINCENTÓW	1	8	
71.	WINCENTÓW	2	9	
72.	WINCENTÓW	3	10	
73.	JANÓW GÓRNY		38	
74.	GAŁĘZICE	1	-	AZP 86-60
75.	WESOŁA	1	1	
76.	WESOŁA	2	2	
77.	WESOŁA	3	3	
78.	WESOŁA	4	6	
79.	ZAJĄCZKÓW	3	14	
80.	ZAJĄCZKÓW	4	15	
81.	ZAJĄCZKÓW	5	22	
82.	ZAJĄCZKÓW	6	23	
83.	ZAJĄCZKÓW	7	24	
84.	WESOŁA	1	1	AZP 85-60
85.	WESOŁA	2	2	
86.	WESOŁA	3	3	
87.	ZAJĄCZKÓW	1	4	
88.	ZAJĄCZKÓW	2	11	
89.	ŁUBNO	1	7	
90.	ŁUBNO	2	8	

źródło : Wojew. Urząd Ochrony Zabytków w Kielcach

### 12.1.3.Ochrona wartości krajobrazowych

Na walory krajobrazowe gminy składają się:

- ukształtowanie terenu - wzniesienia i niewielkie spadki na jej granicy południowej i dalekie widoki na wzgórza stawczyńskie po stronie północnej,
- doliny rzeczne- meandrujące koryta Wiernej Rzeki i Bobrzy,
- układy łąkowe pól, zieleń przydrożna, pojedyncze drzewa przy drodze, zagajniki i laski, dukty polne, oraz zieleń przydomowa,
- elementy krajobrazu wykształconego w wyniku działalności górniczej człowieka: wyrobiska, kamieniołomy,
- krajobraz kulturowy związany z osadnictwem: charakterystyczne budynki, zespoły zabudowy i ich relacje z otoczeniem, szczególnie nowe obiekty sakralne nowe, nie wpisane na listę zabytków, np. kościoły w Łosieniu, Rykoszynie, Wiernej, Szczukowicach.

## 12.2. STRUKTURA ISTNIEJĄCEJ ZABUDOWY

Zróznicowanie pomiędzy wschodnią, zurbanizowaną częścią gminy, zachodnią o krajobrazie rolniczym i południową przekształconą w wyniku działalności górniczej, wpływa w istotny sposób na odbiór krajobrazu i wyraz przestrzennej zabudowy. Położenie gminy w strefie oddziaływania Kielc sprawia, że gmina posiada charakter podmiejski. Zespoły osiedleńcze na jej terenie to zróżnicowane wielkościami wsie, wśród których wyróżnia się Piekoszów- siedziba Gminy.

Na terenie gminy dominuje zabudowa mieszkaniowa - murowana, o dwu- lub czterospadowym dachu, współczesna, o niewielkim udziale budynków z cechami budownictwa tradycyjnego. Przeważają budynki nowe, w dobrym stanie technicznym. Towarzyszą jej budynki gospodarcze, często z umieszczonymi w nich usługami. O współczesnym charakterze zabudowy świadczy również niewielki udział tradycyjnych układów zagród wiejskich. Zabudowa skupiona wzdłuż dróg zachowała historyczny układ urbanistyczny dawnych ulicówek. Parcele wzdłuż dróg zapełniają się systematycznie zabudową, a także w drugiej linii. Cechą charakterystyczną jest stosowanie ogrodzeń z betonowych elementów. Budownictwo wielorodzinne zrealizowane na terenie gminy Piekoszów to niskie trzykondygnacyjne bloki. Głównie znajdują się w Piekoszowie, ale również cztery bloki wybudowano w Skalce.

Budynki usług publicznych w dużej mierze związane są z oświatą. Obiekty szkolne to wolnostojące pawilony- w przewadze dwukondygnacyjne. Wśród nich wyróżnia się zespół szkół w Piekoszowie, stanowiący połączone ze sobą trzykondygnacyjne budynki szkoły: podstawową, gimnazjum i liceum.

Wolnostojące obiekty usługowe posiadają zazwyczaj formę „pudełkową”. Szczególnie uwagę zwracają obiekty handlowe - dostosowane do potrzeb handlu budynki magazynowe m.in. przy wjeździe do gminy w Jaworzni, a także liczne kioski i tymczasowe pawilony. Na terenie gminy, poza Piekoszowem, nie zostały zlokalizowane wielkopowierzchniowe obiekty handlowe.

Szczególną uwagę, ze względu na gabaryty budynków jak i dbałość o estetykę otoczenia zwraca Zakład Przetwórstwa Mięsnego w Micigózdzie. Nowo wznoszone obiekty o gabarytach wybijających się ze struktury zespołów mieszkaniowych, poza związanymi z produkcją, to domy weselne i restauracje min. w Micigózdzie, Jaworzni czy Łosienku.

Znaczenie dla krajobrazu gminy mają budynki sakralne, które za wyjątkiem zabytkowego kościoła p.w. św. Narodzenia Najświętszej Panny Marii, powstały współcześnie a ich gabaryty wpisują się w istniejącą zabudowę.

Poszczególne wsie, pomimo występującej w określonych rejonach koncentracji usług, nie posiadają wyróżniającego się wyraźnie centrum. Odstępstwem od nich jest Piekoszów. Ta największa i najprężniej rozwijająca się miejscowość, charakteryzuje się ich dużą koncentracją. Wśród innych usług publicznych wymienić tu należy: Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Kultury, Samorządowy Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej, Zespół Placówek Oświatowych, Biblioteka Publiczna, Posterunek Policji, Remizę OSP, Zakład Usług Komunalnych, 2 przedszkola oraz żłobek. Na szczególną uwagę zasługuje ukończony w roku 1996 Dom dla Niepełnosprawnych, w pobliżu istniejącego od prawie 300 lat Sanktuarium Matki Bożej Miłosierdzia w Piekoszowie. Pełni on rolę ośrodka rehabilitacji fizycznej

i duchowej oraz miejsca wypoczynku. Usługi komercyjne w centralnej części Piekoszowa głównie służą obsłudze mieszkańców. Główną ulicą, której towarzyszą usługi jest Częstochowska.

Najważniejszą z obecnie realizowanych inwestycji jest, około 24 hektarowy, teren po dawnych zakładach ogrodnich, położony na wchodzie miejscowości Piekoszków, przylegający do ul. Czarnowskiej. W ostatnim okresie powstał w tym terenie sklep „Biedronka” o powierzchni 1100 m<sup>2</sup> oraz podobnej wielkości sklep z materiałami do domu i ogrodu Grupy Polskich Składów Budowlanych „Mrówka”. Został tutaj również wydzielony 8-hektarowy obszar, który nabyła Specjalna Strefa Ekonomiczna w Starachowicach. Prowadzone są prace zagospodarowania tych terenów na zakłady produkcyjne i usługowe.

Zabudowa mieszkaniowa Piekoszowa w najstarszej części wsi, to w większości domy jednorodzinne o różnej formie i okresie powstania, często również zawierające usługi. Przemieszane są z obiektami usługowymi, niektórymi powstałymi z przekształceń domów mieszkalnych. Zabudowa powstała na wschód, w kierunku Kielc posiada zdecydowanie inny charakter. Tu, w części położonej na południe od ul. Czarnowskiej, znajduje się osiedle wielorodzinne składające się z trzykondygnacyjnych bloków. Na północ, po drugiej stronie w/w ulicy na prawie 30-hektarowej powierzchni znajduje się osiedle domków o charakterze zabudowy podmiejskiej. Układ zabudowy w większości tworzy czytelne ciągi z zachowaną linią zabudowy i podobnymi kubaturami budynków. O jednorodnym charakterze tego zespołu decyduje między innymi podobna wielkość działek. W poszczególnych zespołach waha się ona pomiędzy około 8 do 10 arów. Niezagospodarowane działki są stopniowo uzupełniane budynkami.

Piekoszków łączy cechy struktur osiedlowych, usługowo- produkcyjnych, wiejskich i podmiejskich.

Należy dodać, że na obraz terenów gminy mają duży wpływ znajdujące się tu zakłady przemysłowe, a zwłaszcza największe z nich :

- Kopalnie Odkrywkowe Surowców Drogowych S.A. Kielce – kopalnia Szczukowskie Górki,
- Nordkalk Miedzianka S.A. w Miedziance – kopalnia Ostrówka.

Usługi publiczne, niezwykle istotne dla prawidłowego funkcjonowania gminy, szczególnie placówki oświatowe, rozmieszczone są w miarę równomiernie, zaspakajając potrzeby mieszkańców. Są to szkoły w Piekoszowie, Brynicy, Jaworzni, Micigóździe, Rykoszynie oraz Zajączkowie. Szkoły wspomagane są oddziałami przedszkolnymi, a także publicznymi i niepublicznymi przedszkolami. W Brynicy, Rykoszynie i Zajączkowie funkcjonują filie biblioteki publicznej w Piekoszowie. Remizy Ochotniczej Straży Pożarnej, poza Piekoszowem, znajdują się w Rykoszynie i Brynicy.

Rozmieszczenie ważniejszych usług i zakładów produkcyjnych zaznaczone zostało na załączniku graficznym („Analiza użytkowania i zagospodarowania terenu Gminy Piekoszków”). Załączony został również aneks obejmujący wykaz podmiotów gospodarczych na terenie gminy (2009 r.) z podziałem na poszczególne sołectwa.

Najważniejsze problemy wynikające ze stanu obecnego zainwestowania w gminie Piekoszków wynikają z:

- znacznego rozciągania się zabudowy na długich odcinkach wzdłuż dróg,
- pojawiania się znamion rozpraszania zabudowy poza zespoły osiedleńcze,



- braku czytelnych stref centralnych w poszczególnych sołectwach,
- braku wykorzystania walorów widokowych gminy,
- stosunkowo małym udziałem usług turystycznych,
- braku całościowej koncepcji zagospodarowania terenu dawnych zakładów ogrodniczych,
- rozproszenia usług.

Podsumowując, należy stwierdzić, że znaczącym atutem gminy jest stosunkowo uporządkowana struktura zabudowy, dobry i stale poprawiający się stan utrzymania dróg i chodników oraz dbałość o zagospodarowanie terenów przydomowych i duża dostępność terenów.

Perspektywicznie, zmiany struktury funkcjonalno- przestrzennej będą determinowane przez ciążenie gminy w kierunku Kielc, skutkujące pojawianiem się funkcji o znaczeniu ponadlokalnym oraz rozwojem budownictwa powstającego na potrzeby mieszkańców miasta. Realizowane stopniowo zagospodarowanie strefy ekonomicznej (obecnie przewidywana jest tam budowa zakładów zajmujących się produkcją styropianu MegaStyro,) jak również położonych w sąsiedztwie terenów (przewidywane inwestycje: zakład Alma Alpinex- dystrybucja produktów spożywczych oraz zakład produkcji drewna) może znacząco wpłynąć na zainteresowanie inwestorów terenami gminy. Równocześnie zmianie może ulec wiejski charakter gminy.

### 13. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Podstawowymi elementami w zakresie infrastruktury technicznej Gminy Piekoszów są:

- System zaopatrzenia w wodę,
- Grawitacyjno - pompowy układ kanalizacji ścieków komunalnych,
- System elektroenergetyczny,
- System teletechniczny,
- Gospodarka odpadami.

#### 13.1. Charakterystyka systemu zaopatrzenie w wodę.

System wodociągowy gminy Piekoszów tworzy sieć wodociągów wiejskich zasilanych z ujęć wody za pośrednictwem zbiorników wyrównawczych, pompowni i hydroforni, które znajdują się na terenie gminy.

#### **Eksploatowane ujęcia wody:**

- **Piekoszów I.** Ujęcie „Piekoszów I” zlokalizowane jest w Piekoszowie, po wschodniej stronie drogi wojewódzkiej Piekoszów – Micigózd. Ujęcie stanowią dwie studnie wiercone: S1 i S2. Studnia S1 (wykonana 1965 roku) o głębokości 81,00 m, wydajności eksploatacyjnej  $Q_e = 65,05 \text{ m}^3/\text{h}$  (max. Wydajność  $Q_{\text{max.h}} = 96,55 \text{ m}^3/\text{h}$ ) przy leju depresji 18,10 m jest studnią zasadniczą. Bezpośrednią strefę ochrony stanowi obszar w granicach ogrodzenia o wymiarach 10,00 x 10,00 m.

Studnia S2 (wykonana 1983 roku) o głębokości 100,00 m, wydajności eksploatacyjnej  $Q = 30,15 \text{ m}^3/\text{h}$  przy leju depresji 29,00 m jest studnią rezerwową. Bezpośrednią strefę ochrony stanowi obszar w granicach ogrodzenia.

Na obszarze strefy bezpośredniej ochrony studni S2 usytuowany jest budynek stacji wodociągowej (chlorownia wraz z urządzeniami elektrycznymi) dawny budynek hydroforni.

Decyzją z dnia 14.01.2011r., znak: GP.6223-14/10/11 Starosta Kielecki wydał pozwolenie wodnoprawne na pobór wód podziemnych z ujęcia Piekoszów I ważne do 14.01.2030 r.

• **Piekoszów II.** Studnia S2 jest studnią zasadniczą, która wraz ze studnią S1 (przeznaczona do likwidacji) i S1a (awaryjna) stanowią wspólne ujęcie wód podziemnych „Piekoszów II”. Studnia S2 (wykonana 1974 roku) o głębokości 80,00 m, wydajności eksploatacyjnej  $Q_e = 124,0 \text{ m}^3/\text{h}$  (max. Wydajność  $Q_{\text{max.h}} = 181,53 \text{ m}^3/\text{h}$ ) przy leju depresji 10,15 m. zlokalizowana jest w Piekoszowie w granicach działki o nr ewid. 1578/79. Bezpośrednią strefę ochrony stanowi obszar w granicach ogrodzenia. Decyzją z dnia 14.01.2011r., znak: GP.6223-15/10/11 Starosta Kielecki wydał pozwolenie wodnoprawne na pobór wód podziemnych z ujęcia Piekoszów II ważne do 14.01.2030 r.

• **Szczukowice.** Podstawowym elementem ujęcia wody jest studnia wiercona S1 (wykonana 1980 roku) o głębokości 131,00 m, wydajności eksploatacyjnej  $Q_e = 42,0 \text{ m}^3/\text{h}$ , przy leju depresji 25,50 m., zlokalizowana w Szczukowicach w granicach działki o nr ewid. 3002/6. Bezpośrednią strefę ochrony stanowi obszar w granicach ogrodzenia.

Decyzją z dnia 14.01.2011r., znak: GP.6223-13/10/11 Starosta Kielecki wydał pozwolenie wodnoprawne na pobór wód podziemnych z ujęcia w Szczukowicach ważne do 14.01.2030 r. .

Na obszarze strefy bezpośredniej ochrony studni S1 usytuowany jest budynek stacji wodociągowej z pompownią i hydrofornią.

• **Górki Szczukowskie.** Podstawowym elementem ujęcia wody jest studnia wiercona S1 (odwiercona 1993 roku) o głębokości 70,00 m, wydajności eksploatacyjnej  $Q_e = 42,0 \text{ m}^3/\text{h}$ , przy leju depresji 2,70 m., zlokalizowana w Górkach Szczukowskich w odległości 100 m od drogi krajowej Nr 7. Bezpośrednią strefę ochrony stanowi obszar w granicach ogrodzenia o wymiarach 102,0 x 21 m.

Decyzją z dnia 12. 04. 2013 r., znak: GP.6341.24.2013 Starosta Powiatowy wydał pozwolenie wodnoprawne na pobór wód podziemnych z ujęcia w Górkach Szczukowskich pozwolenie udzielone do 11. 04. 2033 r.

Na obszarze strefy bezpośredniej ochrony studni S1 usytuowany jest budynek stacji wodociągowej (stacja uzdatniania wody) z pompownią i hydrofornią oraz zbiornik wyrównawczy o pojemności  $V = 2 \times 100,0 \text{ m}^3$ .

• **Nordkalk Miedzianka.** Właścicielem ujęcia wody Miedzianka jest kopalnia Nordkalk Miedzianka, na której terenie się ono znajduje.

Podstawowymi elementami ujęcia wody są dwie studnie wiercone: S1 o głębokości 130,0 m, S2 o głębokości 109,0 m. Wydajność eksploatacyjna obu studni wynosi  $Q_{\text{max}} = 360 \text{ m}^3/\text{h}$ . Bezpośrednią strefę ochrony stanowi obszar w granicach ogrodzenia.

Decyzją Nr ŚR.II.6811-73/05 z dnia 02.01.2006 r. Urząd Wojewódzki w Kielcach wydał pozwolenie wodnoprawne na pobór z ujęcia następujących ilości wody:

$Q_{\text{sr.dob.}} = 1400 \text{ m}^3/\text{d}$

$Q_{\text{max.h}} = 105 \text{ m}^3/\text{h}$

$Q_c = 360 \text{ m}^3/\text{h}$ .

Obszar gminy charakteryzuje się znacznym zróżnicowaniem wysokościowym. Specyficzne warunki terenowe, występujące na obszarze gminy spowodowały konieczność utworzenia strefowego systemu wodociągowego poprzez wykorzystanie zbiorników wyrównawczych z przepompowniami oraz hydroforni.

#### **Zbiorniki wyrównawcze.**

- Zbiornik wieżowy  $V = 500,0 \text{ m}^3$ ;  
Zbiornik współpracuje z ujęciem wody w Piekoszów I i wodociągiem Piekoszów. Zbiornik zlokalizowany jest po zachodniej stronie drogi wojewódzkiej Piekoszów – Micigózd (na wysokości ujęcia wody Piekoszów I).
  - Zbiornik wyrównawczy o pojemności  $V = 2 \times 100,0 \text{ m}^3$ ;  
Zbiornik współpracuje z ujęciem wody w Górkach Szczukowskich i wodociągiem Górki Szczukowskie. Zbiornik zlokalizowany jest na obszarze strefy bezpośredniej ochrony studni S1 ujęcia wody w Górkach Szczukowskich.
    - Zbiornik wyrównawczy o pojemności  $V = 25,0 \text{ m}^3$ ;  
Zbiornik zlokalizowany jest we wsi Łaziska.
    - Zbiornik wyrównawczy o pojemności  $V = 2 \times 150,0 \text{ m}^3$ ;  
Zbiornik zlokalizowany jest we wsi Rykoszyn.
    - Zbiornik wyrównawczy o pojemności  $V = 6,0 \text{ m}^3$ ;  
Zbiornik zlokalizowany jest we wsi Gałęzice.
    - Zbiornik wyrównawczy o pojemności  $V = 2 \times 100,0 \text{ m}^3$ ;  
Zbiornik zlokalizowany jest na obszarze strefy bezpośredniej ochrony ujęcia wody w Miedziance.
    - Zbiornik wyrównawczy o pojemności  $V = 2 \times 100,0 \text{ m}^3$ ;  
Zbiornik zlokalizowany jest we wsi Zajączków.
    - Zbiornik wyrównawczy o pojemności  $V = 50,0 \text{ m}^3$ ;  
Zbiornik zlokalizowany jest we wsi Miedzianka na obszarze gminy Chęciny.
- Pomimo, że zbiornik zlokalizowany jest poza obszarem opracowania jest integralnie związany z systemem wodociągowym gminy Piekoszów.
- **Systemy wodociągów grupowych:**
    - wodociąg Piekoszów (zasilany z ujęcia w Piekoszowie) zaopatruje w wodę sołectwa: Piekoszów, Wincentów i Micigózd Gorki; łączna długość wodociągów 21,81 km;

- wodociąg Górki Szczukowskie (zasilany z ujęcia Górki Szczukowskie) zaopatruje w wodę sołectwa: Górki Szczukowskie, Szczukowice, Podzamcze Piekoszowskie, Piekoszków-Inwestprojekt, Stara Wola, Brynica, Micigózd-Julianów; łączna długość wodociągów 47,788 km;
- wodociąg Szczukowice (z ujęcia w Szczukowicach) zaopatruje w wodę sołectwa: Jaworznia Gniewce, Janów, Jaworznia Fabryczna, Łaziska, Jaworznia-Zagórze; łączna długość wodociągów 14,689 km;
- wodociąg Miedzianka (zasilany z ujęcia Nordkalk Miedzianka) zaopatruje w wodę miejscowości: Bławatków, Bławatków Osiedle, Lesica, Osiedle Skałka, Gałęzice, Gałęzie, Charężów, Miedzianka, Zajączków, Wesoła, Wierna Rzeka, Młynki, Skałka, Rykoszyn, Łosienek, Lubno, Łosień, Jerzynów, Lasek; łączna długość wodociągów 41,693 km;

Tak rozbudowany system w 100% pokrywa zapotrzebowanie wody na cele bytowe mieszkańców oraz i cele przeciwpożarowe. Na koniec 2014 r. 99,9 % ludności gminy Piekoszków korzysta z instalacji wodociągowej.

**Jednostka zarządzająca gminnym systemem wodociągowym.** Zarządzaniem i eksploatacją gminnego systemu wodociągowego zajmuje się Zakład Usług Komunalnych w Piekoszowie Sp. z o.o.

### **13.2. Grawitacyjno – pompowy układ kanalizacji ścieków komunalnych.**

Gmina Piekoszków posiada grawitacyjno – pompowy układ kanalizacji ścieków komunalnych. Grawitacyjne kanały ściekowe, pompownie ścieków, rurociągi tłoczne oraz istniejąca oczyszczalnia ścieków w Piekoszowie tworzą dobrze funkcjonujący, na terenie Gminy, system kanalizacji ścieków komunalnych.

Systemem kanalizacji ścieków komunalnych objęte są Sołectwa: Janów Górny, Łaziska, Gniewce, Jaworznia, Szczukowice, Brynica, Górki Szczukowskie, Micigózd, Podzamcze oraz częściowo miejscowość Piekoszków.

Łączna długość kanałów wynosi około 115 km.

Decyzją z dnia 23.04.2009r., znak: RO.II.6223-27/09 Starosta Powiatowy wydał pozwolenie wodnoprawne na odprowadzenie oczyszczonych ścieków komunalnych z gminnej biologiczno – mechanicznej oczyszczalni ścieków w Piekoszowie do ziemi – rowu melioracyjnego, uchodzącego do ciekłu Babia w km 1 + 500.

Ponadto na terenie gminy Piekoszków funkcjonuje druga oczyszczalnia ścieków przy kopalni Nordkalk Miedzianka S.A.. Oczyszczalnia ta wykorzystana jest dla potrzeb Zakładu oraz istniejącego zakładowego osiedla budownictwa mieszkaniowego.

Na koniec 2014 r. 47,3 % ludności gminy Piekoszków korzystało z sieci kanalizacyjnej,

Ścieki bytowo- gospodarcze z siedlisk znajdujących się na terenach nie objętych systemem kanalizacji odprowadzane są do szczelnych bezodpływowych zbiorników ścieków. W 2014 r. na terenie gminy funkcjonowały 1824 zbiorniki bezodpływowe i 21 oczyszczalni przydomowych.

### **Jednostka zarządzająca gminnym systemem kanalizacji ścieków komunalnych.**

Zarządzaniem i eksploatacją gminnego systemu kanalizacji ścieków komunalnych zajmuje się Zakład Usług Komunalnych w Piekoszowie Sp. z o.o.

### **13.3. System elektroenergetyczny.**

Podstawowym elementem systemu jest stacja systemowa „Kielce – 400”, zlokalizowana we wsi Micigózd (w północnej części gminy), zasilana linią napowietrzną 400 kV wyprowadzoną z Elektrowni Połaniec.

Ze stacji 400/200 kV Kielce – 400” wyprowadzone są linie 400 kV (1 linia) oraz 220kV (5 linii). Gminny system zasilania elektroenergetycznego tworzy: stacja systemowa „Kielce – 400”, stacje transformatorowych 15/0,4 kV, napowietrzne i kablowe linie 15 kV, napowietrzne i kablowe linie niskiego napięcia.

Od napowietrznych linii elektroenergetycznych należy zachować obszar pasa technologicznego, i tak od linii:

- 400 kV - 2 x 33,0 m. (po 33,0 m na obie strony od skrajnych przewodów)
- 220 kV - 2 x 26,0 m. (po 26,0 m na obie strony od skrajnych przewodów)
- 110 kV - 2 x 14,5 m. (po 14,5 m na obie strony od skrajnych przewodów)

Istniejący system elektroenergetyczny w 100 % pokrywa potrzeby gminy na energię elektryczną.

### **13.4. System teletechniczny.**

Panelowa centrala automatyczna oraz istniejące maszty telefonii komórkowej (w zakresie telefonii bezprzewodowej) w 100 % pokrywają potrzeby gminy.

### **13.5. Gospodarka odpadami.**

Obowiązująca aktualnie ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. 2013 poz. 21 z późniejszymi zmianami), której art. 34 wprowadza obowiązek opracowania planów na szczeblu krajowym, wojewódzkim. Obecnie dla gminy obowiązuje Uchwała nr XXV/357/16 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 27 lipca 2016 w sprawie wykonania „Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego” 2016- 2020. Zgodnie z jej ustaleniami gmina Piekoszów znajduje się w IV rejonie gospodarki odpadami komunalnymi, dla którego regionalny zakład zagospodarowania odpadów (RZZO) znajduje się w miejscowości Promnik, gm. Strawczyn.

Odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu gminy transportowane są do Przedsiębiorstwa Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. Instalacja do składowania oraz Przedsiębiorstwa Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. Instalacja Mechaniczno-biologicznego Przetwarzania Odpadów w Promniku

## 14.KOMUNIKACJA

### 14.1. Układ drogowy

Podstawowy układ drogowy tworzą drogi krajowe i wojewódzkie.

- **Droga krajowa nr 7** – droga krajowa prowadząca z Żukowa k. Gdańska przez Warszawę do granicy ze Słowacji w Chyżnem. Jest ona częścią międzynarodowej drogi europejskiej E77 prowadzącą dalej przez Słowację do stolicy Węgier Budapesztu oraz na odcinku Gdańsk – węzeł Elbląg Wschód częścią trasy E28..Trasa przebiega przez pięć województw: pomorskie, warmińsko- mazurskie, mazowieckie, świętokrzyskie i małopolskie. Na terenie gminy Piekoszów długości 4,2km, klasy S dwie jezdnie po dwa pasy ruchu z możliwością dobudowy po jednym pasie. Teren gminy dostępny przez węzeł w Jaworzni.
- **Droga wojewódzka nr 786** w województwie śląskim i świętokrzyskim o długości 120 km. Częstochowa– Święta Anna- Włoszczowa- Łopuszno- Ruda Strawczyńska- Kielce. W gminie Piekoszów klasy G jednojezdniowa o dwóch pasach ruchu długości 9.7km.
- **Droga wojewódzka nr 761** Kielce - Piekoszów o długości 9 km.. Droga w całości znajduje się na terenie powiatu kieleckiego w województwie świętokrzyskim. W gminie Piekoszów długości 4.9 km klasy G - jedna jezdnia o dwóch pasach ruchu.

#### Układ drogowy uzupełniają drogi publiczne powiatowe i gminne.

- **Powiatowe:**
  - nr 275T Chęciny-Gościńiec-Polichno-Miedzianka-Zajaczków, w granicach gminy Piekoszów granica gminy-Obory-Zajaczków-dr nr 0276T,
  - nr 0276T Bolmin-Milechowy-Zajaczków, w granicach gminy granica gminy- Zajaczków-droga nr 0484T,
  - nr 0281T Bławatków- Miedzianka- Zacisze, w granicach gminy Piekoszów Bławatków- Zajaczków- granica gminy,
  - nr 0282T Rykoszyn-Gałężice-Chęciny w granicach gminy Rykoszyn- Gałęzice- Granica gminy.
  - nr 0283T Jaworznia- Łaziska- Piekoszów,
  - nr 0284T Micigózd- Ukraina- Brynica,
  - nr 0285T Micigózd-Podzamcze-Szczukowice,
  - nr 0286T Bobrza- Porzecze- Bugaj- Brynica- Szczukowice- Janów w granicach gminy Piekoszów , granic gminy- Brynica- Szczukowice- Janów,
  - nr 0484T Mieczyn- Gnieździska- Wierna Rzeka- Zajaczków- Skalka- Rykoszyn- Piekoszów w granicach gminy Piekoszów granica gminy- Wierna Rzeka- Zajaczków- Skalka- Rykoszyn- Piekoszów,
  - nr 0485T Snochowice- Korczyn- Łosień- Wincentów- Piekoszów w granicach gminy Piekoszów granica gminy- Łosień- Wincentów- Piekoszów,
  - nr 0494T Promnik- Małogoskie- Łosień- Łosionek- Bławatków w granicach gminy Piekoszów granica gminy- Łosień- Łosionek- Bławatków.

## • Gminne

- Zajaczków przez wieś nr 002835T. Długość w km: 1,90. Od drogi powiatowej nr 0484T (Mieczyn- Gnieździska- Wierna Rzeka- Zajaczków- Skałka- Rykoszyn- Piekoszów) do drogi powiatowej nr 0276T (Bolmin- Milechowy- Zajaczków)
- Miciózd- Łosień- Promnik nr 002836T. Długość w km: 4,40. Początek od drogi wojewódzkiej nr 786 (Kielce...Micigózd...Łopuszno...Częstochowa), w km 3+450 styka się z droga powiatową nr 0485T (Snochowice – Korczyn – Łosień -Wincentów- Piekoszów), kończy się na granicy z gminą Strawczyn.
- Jaworznia- Gniewce nr 002837T. Długość w km: 1,80. Od drogi wojewódzkiej nr 761 (Kielce- Jaworznia- Piekoszów), a kończy się na skrzyżowaniu z drogami gruntowymi sołectwa Jaworznia.
- Skałka-Gałężice nr 002838T. Długość w km: 5,10. Początek od krawędzi drogi powiatowej nr 0484T (Mieczyn...Skałka...Rykoszyn- Piekoszów) przez wieś Gałężice, a kończy się w km 2+974 na krawędzi drogi powiatowej nr 0282T (Rykoszyn- Gałężice- Chęciny).
- Łosień- Piekoszów nr 002839T. Długość w km: 5,50. Początek od krawędzi drogi powiatowej nr 0484T (Mieczyn- Gnieździska- Wierna Rzeka- Zajaczków- Skałka- Rykoszyn- Piekoszów) przez Rykoszyn Podrabie, a kończy się w Łosienku w km 4+558 na krawędzi drogi powiatowej nr 0494T (Promnik- Małogoskie- Łosień- Łosienek- Bławatków).
- Łosień- Małogoskie nr 002840T. Długość w km: 0.87. Początek od krawędzi drogi powiatowej nr 0485T (Snochowice – Korczyn – **Łosień** -Wincentów- Piekoszów), a kończy się w km 0+886 na granicy gm. Strawczyn.
- Micigózd-Kamionki nr 002841T. Długość w km: 3,35. Początek od krawędzi drogi wojewódzkiej nr 786(Kielce...Micigózd...Łopuszno...Częstochowa), w miejscowości Micigózd, a kończy się w km 3,304 w polu.
- Micigózd- Julianów nr 002842T. Długość w km: 3,90. Początek od krawędzi drogi wojewódzkiej nr 786 (Kielce...Micigózd...Łopuszno...Częstochowa) w miejscowości Micigózd, dalej w miejscowości Julianów (sołectwo Podzamcze) w km 2+861 dobiega do drogi powiatowej nr 0284T (Micigózd- Ukraina-Brynica), a kończy się w km 3+526 łącznikiem do drogi powiatowej nr 0285T (Micigózd- Podzamcze- Szczukowice).
- Wierna Rzeka-Wesoła nr 002843T. Długość w km: 2,10. Początek od krawędzi drogi powiatowej nr 0484T Mieczyn- Gnieździska- Wierna Rzeka-- Rykoszyn- Piekoszów w miejscowości Wierna Rzeka, a kończy się w km 1,734 na rzece Łososinie (Wierna Rzeka).
- Piekoszów-Stara Wola nr 002843T. Długość w km: 1,74. Początek w Piekoszowie od drogi wojewódzkiej nr 786, a kończy się w km 1,742 na krawędzi drogi powiatowej nr 0285T (Micigózd-**Podzamcze**- Szczukowice), w miejscowości Podzamcze.
- Piekoszów ul. Sikorskiego- Podzamcze ul. Piaskowa b/nr. Długość w km: 1,11. Początek w Piekoszowie od krawędzi drogi wojewódzkiej nr 786, a kończy się w Podzamczu na krawędzi drogi powiatowej nr 0285T (Micigózd- Podzamcze- Szczukowice)

Pozostałe drogi w Gminie pokazane na mapie są drogami wewnętrznymi, nie nadano im kategorii nie posiadają statusu dróg publicznych.

### **Analiza powiązań zewnętrznych**

Gmina położona jest w pobliżu dużego węzła komunikacyjnego jaki stanowią Kielce i dlatego większość powiązań zewnętrznych odbywa się poprzez ten węzeł, połączenia z Kielcami odbywają się drogami wojewódzkimi nr 786 i nr 761 oraz drogą krajową nr 7. Drogą krajową nr 7 realizowane są połączenia w kierunku północnym kraju Warszawa, Łódź, i południowym Kraków. Droga ta przez węzeł w Jaworzni łączy się z drogą wojewódzką nr 786, która wraz z drogami powiatowymi nr 0485T, nr 0484T wyprowadza ruch lokalny z obszaru gminy, a także ruch tranzytowy w kierunku Częstochowy.

Połączenia z sąsiednimi gminami Strawczn, Miedziana Góra, Łopuszno odbywają się drogą wojewódzką nr 786 i drogami powiatowymi 0485T, 0494T, 0286T, z gminą Małogoszcz powiat Jędrzejów droga powiatowa 0484T. Połączenia z gminą Chęciny realizowane są drogami powiatowymi 0276T, 0275T, 0281T, 0282T z gminą Sitkówka-Nowiny droga wojewódzka nr 761, droga powiatowa 0282T.

### **Analiza powiązań na obszarze gminy**

Miejscowości położone na obszarze gminy najlepiej powiązane są z Piekoszowem. Sołectwa Micigózd, Szczukowice, Szczukowskie Górki, Jarzębiówka, Kostówki, Jaworznia są bezpośrednio powiązane z Piekoszowem przez drogą wojewódzką nr 786 i nr 761, pozostałe przez drogi powiatowe.

W większości sołectwa gminy położone są w 15 minutowej strefie dojazdu samochodem osobowym do centrum Piekoszowa. Sołectwa w strefie ponad 15 minutowej położone są w części zachodniej gminy. Najmniej korzystne powiązania z Piekoszowem mają sołectwa Lasek, Jeżynów, Lesica, Łosienek.

### **Ogólna ocena drogowego układu komunikacyjnego**

Podstawowym węzłem drogowym gminy jest Piekoszów, pomocniczymi węzłami Jaworznia, Szczukowice.

Głównymi elementami układu droga krajowa nr 7, drogi wojewódzkie nr 786, nr 761, drogi utrzymane w dobrym stanie technicznym i mają odpowiednie parametry techniczne z wyjątkiem odcinków dróg wojewódzkich w sołectwach Piekoszowie, Jaworznia, Micigózd gdzie występuje blisko położona zabudowa mieszkaniowa.

Można stwierdzić, że tylko niektóre ciągi dróg powiatowych realizują funkcje przewidziane dla tej kategorii dróg. Drogi gminne w przeważającej części posiadają słabe nawierzchnie, zbyt wąskie jezdnie braki w poboczach, odwodnieniu i wymagają generalnego uporządkowania. Gęstość sieci dróg jest wystarczająca.



## **14.2. Układ kolejowy**

Przez obszar gminy przebiega zelektryfikowana, dwutorowa linia kolejowa Kielce – Częstochowa. Długość linii w granicach gminy wynosi ok. 16.2 km. Na trasie zlokalizowane są stacje-przystanki kolejowe st. Piekoszów, st. Rykoszyn, st. Górki Szczukowskie, st. Wierna Rzeka. Ze stacji w Górkach Szczukowskich do stacji w Sitkówka-Nowiny prowadzi jednotorowa, zelektryfikowana łącznica kolejowa przechodząca przez wschodnią część gminy na długości ok. 2.4 km. Układ kolejowy gminy uzupełniają bocznicę kolejową: ze stacji Piekoszów do byłych KZWP Jaworznia o długości ok. 4.6 km, oraz ze stacji Rykoszyn do KZWP Miedzianka o długości ok. 2.5 km.

## **14.3. Transport zbiorowy**

Transport pasażerski na terenie gminy zapewnia komunikacja autobusowa MPK Kielce i coraz większa obsługa prywatnych przewoźników. Najlepiej powiązane z Kielcami są: Piekoszów, Jaworznia, Szczukowice, Górki Szczukowskie, Micigózd. Poza bezpośrednim zasięgiem komunikacji autobusowej znajdują się sołectwa Janów, Gałęzice, Łosienek, Młynki, Wesoła, Lesica.

Powiązania zewnętrzne gminy komunikacją autobusową (poza dobrze rozwiniętą siecią połączeń z Kielcami) ograniczają się do najbliższych ośrodków gminnych. Piekoszów posiada bezpośrednie połączenie z Końskimi, Belchatowem, Włoszczową oraz Zawierciem.

Drugim co do znaczenia środkiem transportu jest kolej. Stacje-przystanki położone na terenie gminy obsługują pociągi zapewniające połączenie gminy z Kielcami, Częstochową, Koniecpolem oraz Skarżyskiem Kamienną. Pociągi pospieszne nie zatrzymują się na terenie gminy.

W ostatnich latach rozwój inicjatywy prywatnej w dziedzinie komunikacji spowodował znaczne udogodnienia w przemieszczaniu się w przestrzeni. Z Kielc praktycznie do wielu sołectw w gminie można dojechać mini busem. Kursy są średnio z częstotliwością półgodzinną. Umożliwiają także komunikację wewnątrz gminy i z gminami sąsiednimi

## **14.4 Uwarunkowania wynikające z funkcjonowania systemu transportowego.**

Poprawa warunków funkcjonowania układu transportowego gminy Piekoszów warunkowana jest:

- utrzymaniem korytarza dla przełożenia drogi wojewódzkiej nr 786 (obwodnica Piekoszowa od Szczukowic do Micigozdu);
- utrzymaniem nowego korytarza dla drogi wojewódzkiej nr 761(od Jaworzni –obwodnica Piekoszowa);
- utrzymaniem kolejowego korytarza dla linii Częstochowa – Warszawa, Sitkówka- Nowiny;
- poprawą stanu technicznego dróg w gminie;
- wykształceniem systemu ścieżek rowerowych;
- rozbudową sieci stacji paliw i stacji obsługi;
- budową parkingów, w tym turystycznych;

#### 14.5. Uwarunkowania wewnętrzne wynikające z potrzeb i możliwości gminy.

- korzystne położenie w pobliżu kieleckiego węzła komunikacyjnego;
- łatwa dostępność do ważnych dróg prowadzących ruch tranzytowy (S-7, 74);
- koncentryczny układ dróg dojazdowych do Piekoszowa ułatwiający szybki dostęp do usług zarówno z obszaru gminy jak z pobliskich miast;
- stosunkowo dobre skomunikowanie obszaru gminy z Piekoszowem

### 15. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych lokalne dla gminy Piekoszów określone zostały w zapisach Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego uchwalonego o Uchwałę nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r.

- PZPWŚ zgodny jest on z polityką zawartą w dokumentach wskazujących uwarunkowania zewnętrzne zagospodarowania przestrzennego województwa i gminy, leżącej w jego granicach. Najważniejsze z tych dokumentów to m.in.:
- Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego uchwalona uchwałą nr XXXIII/589/13 z dnia 16 lipca 2013 r.;
- koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, uchwalona Uchwałą Nr 239/2011 Rada Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r.

Zapisy Strategii, odnoszące się również do gminy Piekoszów mówią:

*„Nadrzędną misją tej „Strategii...” jest pragmatyczne dążenie do najpełniejszego i innowacyjnego wykorzystania przewag i szans, odwrócenia niekorzystnych tendencji demograficznych oraz podniesienia jakości życia mieszkańców przy jednoczesnej dbałości o stan środowiska. Powodzenie tej misji uzależniono od realizacji sześciu celów strategicznych:*

- *Koncentracja na poprawie infrastruktury regionalnej osiągnana poprzez: poprawę infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej; infrastruktury technicznej i usług publicznych; rozwój harmonijny i ład przestrzenny;*
- *Koncentracja na kluczowych gałęziach i branżach dla rozwoju gospodarczego Regionu, realizowana m.in. poprzez: ugruntowanie pozycji przemysłu i budownictwa w Regionie,*
- *dalszy rozwój Targów Kielce; produkcję ekologicznej żywności; pakietyzację i komercjalizację produktu turystycznego; specjalizację przyszłości, rozwój nowych branż;*
- *Koncentracja na budowie kapitału ludzkiego i bazy dla innowacyjnej gospodarki, realizowane poprzez: sprzyjanie kumulowaniu kapitału ludzkiego; usprawnianie i rozwój Regionalnego Systemu Innowacji; tworzenie sprzyjających warunków dla przedsiębiorczości, w tym zwłaszcza dla sektora MŚP;*
- *Koncentracja na zwiększeniu roli ośrodków miejskich w stymulowaniu rozwoju gospodarczego Regionu ukierunkowana na: rozwój Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego oraz ośrodków miejskich subregionalnych i lokalnych;*

- *Koncentracja na rozwoju obszarów wiejskich realizowana drogą: rozwoju usług publicznych; nowoczesnego rolnictwa oraz funkcji pozarolniczych;*
- *Koncentracja na ekologicznych aspektach rozwoju Regionu skupiająca się na ekologicznych działaniach prorozwojowych, w tym przeciwdziałaniu zagrożeniom naturalnym oraz ochronie cennych zasobów przyrodniczych”<sup>2</sup>*

Zapisy koncepcji przestrzennej zagospodarowania Kraju 2030 odnoszące się również do gminy Piekoszów leżącej w granicach województwa świętokrzyskiego:

- *„Do najważniejszych atrybutów KPZK 2030 w świetle potrzeb i oczekiwań województwa świętokrzyskiego należy zaliczyć:*
- *rzeczowe obnażenie niedomagań polskiego systemu planowania przestrzennego, przede wszystkim w zakresie: niespójnego systemu prawnego (stwarza on już barierę nie tylko zachowania, ale i utrzymania ładu przestrzennego) oraz braku integracji polityki terytorialnej z planowaniem inwestycyjnym;*
- *zaliczenie Kielc do ośrodków krajowych pełniących niektóre funkcje metropolitalne, oraz wprowadzenie obligatoryjności sporządzenia dla obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego planu zagospodarowania przestrzennego, szczególnie istotnego w aspekcie opanowania niekontrolowanej obecnie suburbanizacji gmin podkieleckich; (...)*
- *postulowane podwyższenie kategorii korytarza transportowego planowanego w oparciu o drogę krajową nr 73 (na odcinku Busko-Zdrój - Tarnów przez Nowy Korczyn i Żabno) - zadanie to obejmowałoby:– przebudowę/budowę nowych odcinków drogi ekspresowej S -73 relacji Kielce - Tarnów, mającą na celu ułatwienie dojazdu do obszaru o najsłabszej dostępności czasowej (rejon Karpat), w tym przejścia granicznego w Piwnicznej;*
- *przebudowę/budowę nowego odcinka linii kolejowej Kielce - Busko-Zdrój - Żabno, dostosowanej do dużych prędkości;*
- *możliwość podniesienia kategorii realizowanej obecnie drogi ekspresowej S-7 (z klasy technicznej „S” do klasy „A” (autostrad);*
- *Osiągnięciu tego celu (poprawa dostępności polskich miast i regionów w przestrzeni europejskiej) służyć będą działania polegające na uruchomieniu cywilnych portów lotniczych w Polsce Wschodniej (w szczególności w Lublinie i Szymanach, w drugiej kolejności w Białymstoku) natomiast w zależności od wyników analiz opłacalności ekonomicznej także w Kielcach i Koszalinie. W celu umożliwienia rozwoju komunikacji lotniczej w tych regionach będzie musiał zostać rozwiązany sposób finansowania*
- *infrastruktury i kosztów służb żeglugi powietrznej z funduszy regionalnych w wypadkach*
- *braku możliwości pokrycia tych wydatków z opłat przewoźników.”<sup>3</sup>*

---

<sup>2</sup> Fragmenty tekstu, stanowiące cytaty z Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego uchwalonego uchwałą nr XXXIII/589/13 z dnia 16 lipca 2013 r.

<sup>3</sup> Fragmenty tekstu, stanowiące cytaty z koncepcji przestrzennego zagospodarowania Kraju 2030, uchwalonego Uchwałą Nr 239/2011 Rada Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r.

Zgodnie z ustaleniami PZPWŚ obszar gminy Piekoszów został włączony do Obszaru funkcjonalnego Kielc (MOF OW Kielce)<sup>4</sup>.

Obszar funkcjonalny cechujący się wysoką dynamiką rozwoju przestrzennego. Wchodzące w jego skład gminy, charakteryzujące się wielofunkcyjnym rozwojem, wymagają sieci sprawnych powiązań infrastrukturalnych, zwłaszcza komunikacyjnych, systemem transportu publicznego oraz ścisłymi więzami współpracy gospodarczej, społecznej i instytucjonalnej.

*W celu podtrzymania i wzmocnienia korzystnych tendencji rozwojowych oraz zmniejszenia zagrożeń funkcjonalnych obszar ten powinien podjąć wspólne działania służące:*

- *stworzeniu nowoczesnego układu komunikacyjnego uwzględniającego modernizację kolejowej infrastruktury przystankowej (ułatwiającej dostęp do pociągów regionalnych dla osób niepełnosprawnych, a także zintegrowanej z komunikacją miejską) oraz intermodalnego systemu transportowego, którego podstawę stanowić będzie nowoczesny układ obwodnicowy Kielc (funkcjonujący w standardzie ruchu bezkolizyjnego) w powiązaniu z Portem Lotniczym Kielce, zintegrowany z drogami ruchu przyspieszonego i szybkimi połączeniami kolejowymi;*
- *racjonalnej koncentracji procesów osiedleńczych w wybranych strefach i węzłach struktury przestrzennej z uwzględnieniem zasady pierwszeństwa regeneracji zabudowy nad zajmowaniem nowych terenów, mającej na celu usprawnienie relacji: mieszkanie — praca — wypoczynek oraz zminimalizowanie kolizji środowiskowych i funkcjonalnych;*
- *deglomeracji usług o wysokim standardzie na całym obszarze metropolitalnym służącej równomiernemu nasyceniu całego obszaru różnorodnymi funkcjami metropolitalnymi oraz usługami wyższego rzędu;*<sup>5</sup>

Aktualnie gminę Piekoszów cechuje znacząco rozwijającą się funkcja mieszkaniowa i przemysłowa związana z wydobywaniem i przetwórstwem surowców mineralnych. Stanowią one atut gminy, a równocześnie zagrożenie wynikające z żywiołowej urbanizacji i ekspansji mieszkalnictwa oraz niekorzystnego oddziaływania przemysłu wydobywczego.

---

<sup>4</sup> Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego przyjmując ustalenia zawarte w koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (Uchwała Nr 239/2011 Rada Ministrów z dn. 13.12.2011) dotyczące obszarów funkcjonalnych wyznacza w/w obszary na terenie województwa wskazując na konieczność rozwiązywania problemów przestrzennych poprzez prowadzenie zintegrowanego systemu zarządzania rozwojem uwzględniającym ich zróżnicowane potencjały. W skład Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego wchodzi 11 gmin: Miedziana Góra, Zagnańsk, Masłów, Górnio, Daleszyce, Morawica, Sitkówka- Nowiny, Chęciny, Piekoszów, Strawczyn, Chmielnik oraz rdzeń — miasto Kielce. W dokumentach krajowych MOF OW Kielce został zakwalifikowany również do miast o niskim nasileniu problemów, kwalifikujących się do rewitalizacji, w Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020 jest to Obszar Strategicznej Interwencji.

<sup>5</sup>Fragmety tekstu oznaczone kursywą stanowią cytaty z Planu Zagospodarowania Województwa Świętokrzyskiego uchwalonego Uchwałą nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r.

## Ład przestrzenny i ochrona środowiska

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego, analizując uwarunkowania rozwoju przestrzennego województwa, do jednych z najważniejszych zagrożeń ładu przestrzennego w województwie zaliczono:

- traktowanie ograniczeń związanych z potrzebą ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego wyłącznie jako barier rozwojowych;
- lokalizację nowoprojektowanej zabudowy, w tym mieszkaniowej, na obszarach zagrożonych powodzią, które powinny być wykluczone z tego rodzaju zagospodarowania;
- nie uwzględnianie udokumentowanych złóż surowców mineralnych, nawet aktualnie eksploatowanych oraz zatwierdzonych obszarów i terenów górniczych.

Zwrócono też uwagę na występowanie obszarów rekultywacji poeksploatacyjnej związanych głównie z małymi złożami eksploatowanymi na cele lokalne.

Jako główne problemy i obszary problemowe w zakresie infrastruktury technicznej i komunalnej wskazano m.in. niską jakość wód powierzchniowych, odbiegająca od standardów UE oraz zbyt niski stopień wykorzystania odnawialnych źródeł energii a także intensywną eksploatacją surowców nieodnawialnych.

Jako główne problemy występujące na terenie gminy Piekoszów wskazano przekształcenia powierzchni terenu i kumulację negatywnych zjawisk związanych z eksploatacją kopalin.

W zakresie problematyki **obszarów cennych przyrodniczo**, obok wskazania obszarów objętych ochroną prawną w województwie, odniesiono się do problematyki korytarzy ekologicznych. Celem wyznaczenia sieci korytarzy ekologicznych jest przeciwdziałanie izolacji obszarów cennych przyrodniczo, umożliwienie migracji zwierząt i roślin oraz ochrona i odbudowa bioróżnorodności na terenach o dużej wartości przyrodniczej.

Wśród wskazanych jako regionalne korytarze ekologiczne przez gminę Piekoszów przebiegają pełniące takie funkcje doliny Łososiny (Wiernej Rzeki) i Bobrzy.

Polityka wojewódzka w zakresie celów kształtowania ładu przestrzennego wskazuje potrzebę godzenia rozwoju gospodarki z potrzebami ochrony środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazu. Osiągnięcie tego celu determinowane jest m.in. tworzeniem warunków do ochrony wartościowych komponentów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych oraz zakazem lokalizacji zabudowy na terenach zagrożonych powodzią osuwiskami, ochroną krajobrazu

Jako wsparcie dla polityki krajowej przyjęto m.in.

- ochronę obszarów zielonych pierścieni wokół miast przed zmianą sposobu ich zagospodarowania oraz ochronę i rozwój obszarów zieleni urządzonej w obrębie miast, w tym ochronę zieleni wysokiej przed bezzasadną wycinką,
- wprowadzanie tam gdzie są do tego wskazania nowych form ochrony przyrody, dziedzictwa kulturowego (zwłaszcza w postaci parków kulturowych, stref ochronnych) i krajobrazu.

Dla realizacji celów polityki przestrzennej w zakresie **ochrony i wykorzystania krajobrazu** przyjęto m.in. zasady: rozpatrywania krajobrazu jako sumy składników przyrodniczych i kulturowych; ochrony punktów, ciągów widokowych oraz panoram i stref ekspozycji; ochrony naturalnego pokrycia terenu, szaty roślinnej oraz sposobu użytkowania gruntów tworzących harmonijną mozaikę łąk,

sadów, pól uprawnych, lasów, jak również charakterystycznych form rzeźby terenu i interesujących odsłoneń geologicznych; sporządzanie analiz krajobrazowych.

Sformułowane zostały też zasady i kierunki zagospodarowania przestrzennego w stosunku do **gospodarki leśnej** obejmujące m.in. upowszechnianie wielofunkcyjnego modelu gospodarki leśnej, ochronę lasów i gruntów leśnych przed nieuzasadnionym przeznaczaniem na cele nieleśne oraz sukcesywne zwiększanie lesistości województwa z priorytetem dla obszarów deficytów wód podziemnych i powierzchniowych, wododziałów, obszarów erozji gleb, lądowych korytarzy migracyjnych zwierząt i obszarów rekreacji podmiejskiej.

W zakresie **gospodarowania wodami** obok rozwoju infrastruktury gospodarki wodno-ściekowej przewiduje się m.in. budowę zbiorników zawartych w „Programie małej retencji dla województwa świętokrzyskiego” oraz zbiorników przewidzianych w dokumentach gminnych, dla których przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko sporządzona na etapie studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wykazała brak znaczącego negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000. Wśród zbiorników które nie będą mogły być zrealizowane nie został wymieniony zbiornik Wierna Rzeka przewidywany do realizacji w gminie Piekoszów. Zbiornik ten został określony jako nie kolidujący z przedmiotami ochrony obszarów NATURA 2000.

W zakresie **ochrony przed powodzią** i łagodzenia skutków suszy przewiduje się przede wszystkim uwzględnianie w politykach przestrzennych gmin obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz rozbudowę i budowę wałów przeciwpowodziowych.

Kierunki polityki przestrzennej w zakresie **ochrony gleb** obejmują m.in. ochronę gleb klasy bonitacyjnej I–III przed nieuzasadnionym przeznaczaniem ich na cele nierolnicze i wyłączeniem z użytkowania rolniczego.

Zasady zagospodarowania ukierunkowane na **poprawę jakości powietrza** obejmują m.in. stosowanie priorytetów dla technologii niskoemisyjnych oraz systemów grzewczych nie opartych na spalaniu paliw stałych oraz zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

W zakresie zmniejszenia narażenia mieszkańców regionu na ponadnormatywny hałas i oddziaływanie pól elektromagnetycznych zasady polityki przestrzennej obejmują:

- oddzielanie od siebie terenów o funkcjach przemysłowych i mieszkaniowych;
- stosowanie technologii zapewniających dotrzymanie dopuszczalnych norm hałasu;
- preferowanie niekonfliktowych lokalizacji źródeł pól elektromagnetycznych.

Cele polityki przestrzennej w zakresie **wydobycia kopalin** obejmują m.in. oszczędne i racjonalne korzystanie z zasobów surowcowych oraz systematyczna poprawa stanu środowiska zmienionego w wyniku eksploatacji kopalin. Przyjęte zasady obejmują też zabezpieczenie rezerw terenowych i ochronę złóż przed inwestycjami nie związanymi z działalnością górnictwem, które mogłyby ograniczyć lub uniemożliwić w przyszłości ich eksploatację...

Odnośnie rozwoju **głównych elementów energetyki** gmina Piekoszów została wskazana jako prezentująca się najkorzystniej w aspekcie realizacji inwestycji geotermalnych.

Polityka przestrzenna nakierowana jest na zapewnienie właściwej **ochrony obiektów i zespołów zabytkowych**, w tym dziedzictwa archeologicznego przed degradacją oraz sukcesywna renowacja, rewitalizacja oraz racjonalne ich udostępnienie poprzez:

- wnioskowanie o dokonanie wpisu do rejestru zabytków;
- egzekwowanie odpowiednich zapisów w miejscowych planach zagospodarowania, a także objęcie planami terenów szczególnej ochrony konserwatorskiej;
- dokonanie analizy możliwości tworzenia parków kulturowych na obszarach o wyróżniającym się krajobrazie kulturowym;
- podejmowanie starań o utworzenie pomników historii dla najcenniejszych zespołów zabytkowych.

Wśród działań priorytetowych należy zwrócić uwagę na udostępnienie turystyczne zagrożonych obiektów zabytkowych, co w przypadku gminy dotyczyć powinno Ruin pałacu Tarłów. Istotne również z punktu widzenia podejmowanych działań przestrzennych jest kreowanie przestrzeni kulturowej i wdrażanie przyjętych w tym zakresie ustaleń Planu.

### **Osadnictwo**

Głównym kierunkiem wojewódzkiej polityki przestrzennej w zakresie poprawy atrakcyjności osiedleńczej ośrodków lokalnych i ograniczenia rozpraszania zabudowy (odnoszących się również do Piekoszowa) jest :

- otwarcie się na działania oddolne, podejmowane w ramach lokalnych strategii rozwoju oraz finansowanych z programów pomocowych;
- wykorzystanie miejscowych potencjałów dla ich promocji i rozwoju funkcji gospodarczych;
- podwyższenie standardu usług publicznych oraz wyrównywanie dostępu do usług publicznych;
- wspomaganie działań służących ekologizacji przestrzeni rolniczej oraz wykorzystaniu energii ze źródeł odnawialnych z poszanowaniem wymogów ochrony środowiska i krajobrazu.

Polityka odnosząca się do obszarów funkcjonalnych ośrodków miejskich w odniesieniu do obszaru funkcjonalnego Kielc nakierowana zostanie na jego wzmocnienie poprzez wspieranie integracji przestrzennej i społeczno-gospodarczej, zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej, oraz rozwoju innowacyjności i otoczenia biznesu.

### **Infrastruktura społeczna**

Dla obszaru gminy proponowane jest jako główne kierunki polityki przestrzennej:

- *rozwiązanie problemów infrastruktury społecznej w skojarzeniu z ogólną strategią rozwoju tych usług w powiecie kieleckim;*
- *zwiększenie dostępności świadczeń z zakresu podstawowej opieki medycznej oraz różnych form opieki społecznej;*
- *poprawa standardów funkcjonowania istniejących obiektów edukacji, ochrony zdrowia, kultury i sportu (utrzymanie i rozbudowa tych usług).*

## **Rynek pracy**

Polityka przestrzenna w zakresie kształtowania rynku pracy winna kierować się stworzeniem podstaw przestrzennych dla rozwoju wielofunkcyjnego, ukierunkowanego na przebudowę wiejskiego rynku pracy związanego z otoczeniem obsługi produkcji rolniczej oraz powstaniem pozarolniczych działów gospodarki poprzez:

- *zasadę równości szans dostępu do rynku pracy i edukacji (odnosząca się zwłaszcza do mieszkańców wsi, kobiet i osób dysfunkcyjnych oraz ludzi młodych i długotrwale bezrobotnych);*
- *zasadę wyrównywania dysproporcji terytorialnych w zakresie ubóstwa i wykluczenia społecznego;*
- *tworzenie warunków do zwiększenia mobilności zawodowej mieszkańców;*
- *preferencje lokalizacyjne dla inwestycji przynoszących trwały wzrost zatrudnienia;*
- *zasadę wspierania wszystkich inicjatyw lokalnych wzrostu zatrudnienia nie kolidujących z ochroną środowiska przyrodniczego i krajobrazu*

## **Baza ekonomiczna oraz obszarów wydobywania surowców mineralnych**

W zakresie bazy ekonomicznej zasady polityki regionalnej odnoszą się do:

- *zrównoważonego wykorzystywania specyficznych atutów województwa dla tworzenia inteligentnych specjalizacji regionalnych;*
- *tworzenia wielofunkcyjnych, atrakcyjnych lokalizacyjnie stref aktywizacji gospodarczej, wyposażonych w pełną infrastrukturę techniczną, społeczną i okołobiznesową, zdolnych do przyciągania kapitału oraz absorpcji innowacji i transferu zaawansowanych technologii;*
- *efektywnego wykorzystania istniejącego zainwestowania i infrastruktury technicznej oraz rewitalizacji zdegradowanych terenów i dzielnic przemysłowych;*
- *preferencji dla działalności o dużym zaawansowaniu technologicznym i niskim poziomie szkodliwości dla środowiska przyrodniczego;*
- *sprzysiania inteligentnej współpracy sektora B+R ze środowiskiem gospodarczym drogą partnerskiej integracji dzielnic wiedzy i parków naukowo-technologicznych oraz przedsiębiorstw produkcyjnych;*
- *preferencji dla rozwoju sektora małych i średnich przedsiębiorstw, najbardziej odpornego na czynniki kryzysowe.*

Polityka gminy powinna wdrażać zasady poprzez :

- rozwój działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej.

W zakresie pozyskiwania surowców mineralnych przyjmuje się jako strategiczną zasadę nie tworzenia nowych obszarów koncentracji wydobywania i przeróbki poza już istniejącymi.

Postulowane kierunki polityki przestrzennej to:

- *optymalne wykorzystywanie zasobów złóż oraz surowców z hałd i składowisk pogórnich przy zmniejszeniu ilości powstających odpadów drogą stosowania nowoczesnych technologii eksploatacji i przeróbki;*



- *rekultywacja byłych wyrobisk, hałd i osadników oraz sukcesywna rekultywacja złóż eksploatowanych;*
- *likwidacja nielegalnej eksploatacji kopalin na potrzeby lokalne;*
- *dbałość o estetykę krajobrazu przez wprowadzenie zieleni osłonowej izolującej tereny wydobywania oraz stosowanie urządzeń zmniejszających uciążliwość wydobywania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, ochrony powietrza i niwelacji hałasu oraz zanieczyszczeń;*
  - *włączenie do programów rozwoju turystyki atrakcyjnych obiektów poeksploatacyjnych, a szczególnie walorów wynikających z interesującej budowy geologicznej;*

### **Rolnictwo i leśnictwo**

Podstawowym kryterium polityki przestrzennej w warunkach gminy winien być rozwój wielofunkcyjny, Postulowane jest zachowanie spójności i ciągłości endogennych funkcji obszarów wiejskich: rolnictwa, leśnictwa, środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego. Aby osiągnąć ten cel należy dążyć przede wszystkim do przystosowania terenów wiejskich do różnicowania działalności gospodarczej i powstawania alternatywnych do rolnictwa źródeł dochodu.

Sugerowane kierunki polityki przestrzennej w leśnictwie:

*Rekomenduje się do rozwoju zalesień*

- *gminy o bardzo niskim udziale lasów (pon. 10%), o ile tylko zostaną zgłoszone grunty do zalesienia, należy w pełni je wykorzystać;*
- *obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo podlegające ochronie — do zwiększania lesistości preferowane są obszary chronionego krajobrazu mające aktualnie lesistość poniżej 30% oraz tereny lądowych korytarzy ekologicznych;*
- *powiększanie istniejących kompleksów leśnych do wielkości progowych pozwalających na istnienie leśnych połączeń ekologicznych (strefa buforowa zabezpieczająca gatunki leśne przed wpływem z zewnątrz wynosić powinna min. 100 m, w związku z powyższym dolesienia należy koncentrować przy istniejących lasach, zaś lasy położone blisko siebie należy łączyć i poprawiać ich kształt, małe kompleksy leśne, jeśli nie mogą być powiększone, należy włączać w system zadrzewień śródpolnych, tworząc korytarze pomiędzy większymi kompleksami);*
- *obszary erozji gleb (zwłaszcza o spadkach pow. 10%);*
- *tereny ochrony Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (rekomendowana lesistość GZWP — ok. 30%);*
- *nieużytki (w województwie ok. 23 tys. ha) oraz grunty klasy VI i VIz.*

### **Turystyka i rekreacja**

Kierunki zagospodarowania turystyczno-rekreacyjnego w województwie świętokrzyskim obejmują:

- *podejmowanie przez samorządy lokalne i regionalne skoordynowanych wzajemnie działań, mających na celu zagospodarowanie i rozpropagowanie walorów turystycznych województwa;*
- *odpowiednie eksponowanie i zagospodarowanie turystyczne walorów przyrodniczych i kulturowych w połączeniu ze wzmożoną ich ochroną;*

- znaczące zwiększenie ilości zbiorników wodnych przeznaczonych na cele rekreacyjne poprzez zagospodarowanie istniejących i budowę nowych zbiorników o funkcji turystycznej;
- tworzenie preferencyjnych warunków do rozwoju i funkcjonowania „gospodarki turystycznej” w strefach zagospodarowania turystycznego;
- kreowanie urozmaiconej oferty turystycznej i rekreacyjnej, dostosowanej do miejscowych warunków;
- zwiększenie dostępności atrakcji turystycznych i otwarcia miast na turystykę;
- rekultywacja obszarów zdegradowanych pod kątem wykorzystania rekreacyjnego;
- doposażenie w odpowiednią infrastrukturę turystyczną i techniczną ośrodków i rejonów turystyczno-rekreacyjnych;
- poprawa stanu technicznego istniejących urządzeń i obiektów turystyczno-rekreacyjnych;
- wskazanie obszarów, na których agro- i ekoturystyka stanowią będą wiodący czynnik aktywizacji gospodarczej i społecznej;
- wyznaczenie i oznakowanie tras rowerowych oraz tras dla narciarstwa biegowego ,szczególnie w strefach wypoczynku podmiejskiego oraz łączących poszczególne rejon turystyczno - rekreacyjne;
- tworzenie sieci zintegrowanych punktów obsługi i informacji turystycznej, bazy noclegowo-gastronomicznej w centrach turystyczno-rekreacyjnych, a także wzdłuż tranzytowych oraz turystycznych tras samochodowych;
- niwelacja dysproporcji w rozmieszczeniu i standardzie bazy noclegowej z jednoczesnym dopasowaniem struktury tej bazy do specyfiki poszczególnych rejonów turystycznych;
- doposażenie istniejących szlaków kajakowych na Nidzie, Kamiennej i Pilicy oraz istniejącego szlaku wodnego na Wiśle poprzez budowę i modernizację towarzyszącej infrastruktury.

### **Komunikacja**

Postulowane kierunki polityki przestrzennej dotyczące gminy Piekoszów to:

- przebudowa drogi krajowej nr 7 na dwujezdniową drogę ekspresową. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 przewiduje możliwość podniesienia klasy tej drogi do autostrady;
- przełożenie trasy drogi wojewódzkiej 786 w celu stworzenia obwodnicy Piekoszowa;
- docelowego przełożenia trasy drogi nr 761 o parametrach G, na odcinku Jaworznia — Piekoszów (wykorzystanie terenu po boczniczy kolejowej);
- modernizacji linii kolejowej nr 61 na odcinku Kielce — Czarnca, celem zwiększenia prędkości komunikacyjnej i poprawy bezpieczeństwa ruchu;
- budowa łącznic kolejowych w rejonie Górek Szczukowskich i Szczukowic, w celu połączenia linii kolejowej nr 61 i łącznicy Szczukowice — Sitkówka Nowiny z linią kolejową nr 8 w rejonie Kostomłotów;
- modernizacja zaplecza technicznego i obiektów stacyjnych.

### **Infrastruktura techniczna.**

Telekomunikacja

W ramach kierunków polityki przestrzennej przewiduje się na terenie województwa:

- realizację projektu „Sieć szerokopasmowa Polski Wschodniej” (SSPW), obejmującego budowę regionalnej sieci szkieletowej i dystrybucyjnej;
- rozbudowę infrastruktury informacyjnej, ze szczególnym uwzględnieniem szerokopasmowego dostępu do Internetu stacjonarnego i mobilnego;
- doprowadzenie do każdej gminy nowoczesnych sieci telekomunikacyjnych, zakończonych centralą cyfrową, co umożliwi wzrost ilości abonentów sieci stacjonarnej i korzystanie z szerszego asortymentu tych usług;
- systematyczny rozwój magistralnych sieci internetowych (bazujących na światłowodach) oraz wsparcie aktywnego wykorzystania Internetu w biznesie, rozwoju innowacyjności, edukacji, kulturze i administracji;
- zwiększenie oferty usług telekomunikacyjnych i teleinformatycznych z jednoczesną, odczuwalną poprawą jakości tych usług;
- tworzenie warunków przestrzennych do prowadzenia prokonkurencyjnej polityki w zakresie świadczenia lokalnych i ponadlokalnych usług telefonicznych i teleinformatycznych;
- realizacja zintegrowanej platformy usług elektronicznych oraz umożliwienie mieszkańcom regionu dostępu do własnej telewizji regionalnej (TVP Kielce).

W zakresie energetyki:

Ukształtowanie nowoczesnych i niezawodnych systemów infrastruktury energetycznej oraz sukcesywnego zwiększania wykorzystania odnawialnych zasobów energii poprzez realizację zadania p.n. „Świętokrzyski Park OZE Rzędów — Tuczępy” oraz zadania p.n. „Energetyczna Mapa Drogowa — Województwo Świętokrzyskie 2050”.

Zakłada się w odniesieniu do gminy Piekoszów budowę planowanej linii elektroenergetycznej 400 kV relacji Kielce- Rogowiec.

*W zakresie gospodarki odpadami przewiduje się zapewnienie warunków do wdrożenia systemu Regionalnych Zakładów Zagospodarowania Odpadów (RZZO) w liczbie i rozmieszczeniu zgodnym z obowiązującym „Planem gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego”; wsparcie zorganizowanego systemu odbierania odpadów komunalnych, obejmującego wszystkich mieszkańców województwa; selektywną zbiórka, odbiór i odzysk odpadów; ograniczenie składowania komunalnych osadów ściekowych m.in. poprzez ich termiczne przekształcanie.*

## **16. PODSTAWY ROZWOJU GMINY PIEKOSZÓW – PODSUMOWANIE**

Wnioski i wytyczne dla kierunków zagospodarowania przestrzennego stanowią efekt analizy stanu istniejącego zabudowy i zagospodarowania terenów przedstawionego w poszczególnych problematykach, aktualnie obowiązujących dokumentów planistycznych, wniosków złożonych do studium (wnioski właścicieli lub użytkowników terenów) a także wskazań wynikających z potrzeby realizacji zadań ponadlokalnych.

Gmina Piekoszów znajduje się w powiecie kieleckim, w województwie świętokrzyskim, w odległości ok. 12 km od centrum Kielc, będących znaczącym ośrodkiem usług w skali regionalnej i krajowej. Piekoszów ma charakter podmiejski- ze względu na położenie w rejonie oddziaływania Kielc.

Zewnętrzne połączenia gminy zapewnia system dróg łączący z Kielcami drogą wojewódzką 761 Kielce – Białogon – Piekoszów oraz drogą wojewódzką nr 786 Kielce-Ruda Strawczyńska-Łopuszno. Przez wschodni fragment gminy przebiega droga nr 7 relacji Gdańsk – Warszawa – Kielce – Kraków – Chyżne, (E77) nie obsługująca bezpośrednio obszaru gminy. Przez teren gminy przechodzi linia kolejowa relacji Kielce- Częstochowa.

Gmina Piekoszów posiada cenne zasoby przyrodnicze podlegające ochronie. Na terenie gminy Piekoszów znajdują się dwa obszary siedliskowe Natura 2000. Są to specjalny obszar ochrony siedlisk Wzgórza Chęcińsko Kieleckie (PLH260041) oraz specjalny obszar ochrony siedlisk Dolina Bobrzy (PLH260014). Prawną ochroną objęta jest południowa część gminy włączona do Chęcińsko-Kieleckiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny (procentowo 22% i 42,7% powierzchni gminy), ponadto występują trzy obszary chronionego krajobrazu: Chęcińsko- Kielecki, stanowiący otulinę parku krajobrazowego, położony w części wschodniej gminy, Podkielecki, zlokalizowany w północnej części gminy i Konecko- Łopuszniański położony w części zachodniej. wschodnia część gminy została włączona do Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Utworzone zostały rezerwaty przyrody nieożywionej: Rezerwat Moczydło i Chelosiowa Jama. Ponadto, Plan ochrony Chęcińsko – Kieleckiego Parku Krajobrazowego postuluje utworzenie dodatkowych form ochrony w postaci 4 rezerwatów, 4 użytków ekologicznych i stanowiska dokumentacyjnego. Na terenie gminy objętych ochroną jest 7 pomników przyrody, w tym 6 stanowią pomniki przyrody nieożywionej. Południowo-zachodnie, południowo-wschodnie i wschodnie obrzeża gminy stanowią fragment węzła ekologicznego o randze międzynarodowej („Obszar Świętokrzyski”), który jest ważnym elementem krajowego i europejskiego systemu przyrodniczego.

Wody powierzchniowe gminy Piekoszów to Bobrza – dopływ Czarnej Nidy oraz Wierna Rzeka (Łososina/Łośna) i Hutka – dopływy Białej Nidy. Doliny rzek przepływających przez teren gminy stanowią korytarze ekologiczne umożliwiające przepływ biogenów i migrację zwierząt. Ponadto podmokłe obszary dolin rzecznych w tworzą w wielu miejscach cenne zbiorniki roślinne.

W granicach gminy występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Dla rzeki Bobrzy, w granicach gminy Piekoszów sporządzono opracowanie Mapy Zagrożenia Powodziowego, dla rzeki Łososiny (Wierna Rzeka) jeszcze nie zostały opracowane. Należy również zauważyć, że w wypadku intensywnych opadów lub gwałtownych roztopów nawet mniejsze cieką mogą powodować szkody powodziowe. Program Małej Retencji przyjęty Uchwałą Nr XI/192/07 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 27 grudnia 2007 r. przewiduje utworzenie na rzece Łososinie zbiornik wodny „Wierna Rzeka” położony w części na terenie gminy Piekoszów. Ma on na celu gromadzenie wody dla celów gospodarczych i pokrycia niedoborów wody w rzece poniżej zbiornika w okresach suszy oraz retencję powodziową w okresie wezbrań, poprawienie bilansu wodnego w zlewni poniżej zbiornika przez wyrównanie przepływów w okresach stanów niskich.

We wschodniej części gminy znajduje się Główny Zbiornik Wód Podziemnych GZWP 417

Kielce. Zbiornik eksploatowany jest na potrzeby komunalne i zakładów produkcyjnych. Największym ujęciem wody jest ujęcie komunalne w Piekoszowie. Na terenie gminy wyznaczono najwyższej ochrony wód podziemnych (ONO) i wysokiej ochrony (OWO) .

Tereny rolne, zajmują głównie zachodnią część gminy. Gleby posiadają przeciętne lub słabe walory bonitacyjne i znaczna ich część słabo nadaje się do wykorzystania rolniczego. Tereny te obecnie podlegają urbanizacji. Część z nich jest w dużym stopniu przekształcona w wyniku dawnej i obecnej eksploatacji kruszywa.

Tereny leśne stanowią niewiele ponad 17% terenu gminy. Nie posiadają one istotnego znaczenia gospodarczego. Gmina została przy tym zakwalifikowana do gmin szczególnie preferowanych do intensyfikacji zalesień w krajowym programie jej zwiększenia

Na terenie gminy występują złoża surowców mineralnych. Są to: piaskowce, wapienie, surowce ilaste oraz piaski. Obecnie znajduje się tu 13 udokumentowanych złóż. Największe znaczenie gospodarcze mają wapienie. Obecnie eksploatowane jest złożo Górki Szczukowskie 1 i Ostrówka. Pozostałe złoża nie otrzymały koncesji lub już wygasła. Prowadzone są działania przez inwestora Nordkalk Sp. z o.o. mające na celu wznowienie eksploatacji złóż „Ołowianka” oraz „Ołowianka-1”.

Zachodzące zjawiska demograficzne charakteryzują się wzrostem liczby mieszkańców wynikające z stały napływ ludności w ostatnich latach oraz przyrostu naturalnego (wysokiego w odniesieniu do powiatu i regionu). Również stosunkowo korzystna jest struktura wieku. Zjawiska te dotyczą szczególnie wschodnich sołectw.

Na terenie gminy funkcjonujące podmioty gospodarcze to w większości małe firmy. Ponad 93% zatrudnia poniżej 9 osób. Najwięcej podmiotów funkcjonuje w sekcji G (handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów mechanicznych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego), sekcji F (podmioty zajmujące się budownictwem -22,2% wszystkich podmiotów), C – górnictwo i kopalnictwo (9,8%).

Wyposażenie gminy w infrastrukturę społeczną w zakresie przedszkoli oraz szkół podstawowych i ponadpodstawowych zaspakaja istniejące w tym zakresie potrzeby. Gmina nie posiada żadnej szkoły ponadgimnazjalnej.

Istniejące zakłady opieki zdrowotnej (2 publiczne samorządowe i 3 niepubliczne, 2 praktyki lekarskie na wsiach i 2 apteki.) uzupełniane są poprzez świadczenia w zakresie podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej przez ośrodki zdrowia w Kielcach. W Kielcach znajduje się również Stacja Pogotowia Ratunkowego. Ważną, ponadlokalną funkcję pełni Dom Wczasowo-Rekreacyjny dla Osób Niepełnosprawnych w Piekoszowie opiekujący się również osobami chorymi na stwardnienie rozsiane.

Placówką prowadzącą działalność kulturotwórczą na terenie gminy jest Gminny Ośrodek Kultury, ponadto biblioteka publiczna posiada trzy filie biblioteki. W obszarach wiejskich zastępczą rolę pełnią remizy OSP i świetlice.

Atrakcje turystyczne gminy wynikają z urozmaiconego krajobrazu, korzystnych warunków do uprawiania turystyki rowerowej i pieszej, antropogenicznych form geologicznych umożliwiających wspinaczkę oraz wyprawy do jaskiń. Na terenie Gminy organizowane są międzynarodowe rajdy

enduro. Ważną rolę w rozwoju turystyki odgrywa ruch pielgrzymkowy związany z Sanktuarium Maryjnym w Piekoszowie.

Na terenie gminy funkcjonuje 13 gospodarstw agroturystycznych, pokoje gościnne, pensjonat, hotel.

Na bazę sportowo- rekreacyjną składają się: 1 stadion, 2 boiska do gier wielkich i 3 boiska do gier małych, z czego jedno jest dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz kompleks rekreacyjno-wypoczynkowy. W gminie mieście działa pięć klubów sportowych. Baza sportowo-rekreacyjna wymaga doinwestowania, zarówno w zakresie usług dla mieszkańców jak i dla potrzeb ruchu turystycznego.

Obecna struktura przestrzenna charakteryzuje się zróżnicowaniem wynikającym z wielkości i sposobu funkcjonowania poszczególnych zespołów osiedleńczych. Miejscowości położone we wschodniej części gminy podlegają szybszym procesom urbanizacyjnym niż w zachodniej części. Głównie powstają budynki mieszkalne realizowane indywidualnie oraz obiekty przewidziane do prowadzenia działalności gospodarczej. Działalność gospodarcza rozwija się najmocniej w Piekoszowie, wykorzystując tereny dawnych zakładów ogrodniczych. Powstające tu usługi przesuwają ciężenie centrum wiejskiego w stronę drogi wylotowej w kierunku Kielc.

Problemem w zakresie kształtowania struktury osiedleńczej jest brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Inwestycje realizowane są w oparciu o decyzje wz, przez co następuje znaczne rozpraszanie zabudowy, ścisła obudowa dróg. Zabudowa, szczególnie w Piekoszowie tworzy zespoły o przemieszanej funkcji i charakterze zabudowy.

Gmina Piekoszów, posiada niewiele obiektów zabytkowych, do najcenniejszych należy XVII wieczny pałac Tarłów, zachowany w formie trwałej ruiny, wzorowanego na Pałacu Biskupim w Kielcach, oraz XIX wieczny kościół pw. Narodzenia NMP ze słynnym obrazem Matki Bożej Miłosierdzia. Gmina posiada tradycje patriotyczne. Przez teren gminy prowadził swoje Legiony Józef Piłsudski podczas kampanii kieleckiej. W okresie II wojny światowej miało miejsce kilka bitew partyzanckich. Ponadto obszar ten zaliczony jest do Staropolskiego Okręgu Przemysłowego, którego osią rozwoju była m.in. rzeka Bobrza oraz przyległe do niej miejscowości.

Główne kierunki aktywizacji i rozwoju gminy Piekoszów wiążą się z jej położeniem w strefie oddziaływania Kielc, tworzenia tu zaplecza rekreacyjnego i mieszkalnego dla Kielc, a także rozwoju aktywności gospodarczej wynikającego z utworzonej na terenie gminy strefy ekonomicznej.

#### **1. O możliwościach rozwoju gospodarczego gminy Piekoszów decyduje:**

- jej dobra dostępność dla inwestorów wynikająca z przebiegającej przez gminę krajowej trasy S -7, linia kolejowa, a także dostępność z gminy poprzez drogi wojewódzkie;
- sąsiedztwo Kielc- znaczącego ośrodka usługowego i przemysłowego;
- stosunkowo duże, nie zainwestowane tereny położone w części wschodniej gminy przylegające do granic miasta Kielc;

Rozwój gospodarczy może nastąpić poprzez nowe inwestycje o znaczeniu regionalnym i lokalnym w zakresie działalności produkcyjnej i usługowej, wydobywania i przetwórstwa surowców mineralnych, także rozwój istniejących form małej i średniej przedsiębiorczości.

**2. Podniesienie rangi Piekoszowa** jest uzależnione w dużym stopniu od wzrostu znaczenia Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego Kielc, w którym gmina mieści się w całości. Powstanie OMF OW generować będzie rozwój na jej terenie funkcji o znaczeniu ponadlokalnym i ponadregionalnym.

**3. Obecność wartościowych zasobów przyrodniczych, krajobraz i ukształtowanie terenu** daje szanse na rozwój funkcji turystycznej, głównie- wypoczynku weekendowego (zaplecze rekreacyjne Kielc). Możliwości do adaptacji na funkcje rekreacyjne postrzegane są również w odniesieniu do terenów poeksploatacyjnych, a szczególnie kamieniołomów.

Atrakcyjność turystyczna gminy uzależniona będzie od wielkości i standardu bazy rekreacyjno-turystycznej. Wymaga to działań w zakresie tworzenia i rozbudowy:

- urządzeń i obiektów sportowo- rekreacyjnych,
- oznakowanych szlaków, ścieżek rowerowych,
- nowych, zróżnicowanych w standardzie miejsc noclegowych, usług gastronomicznych i kultury
- atrakcyjnego zagospodarowania terenów parkowych,
- utworzenia zbiornika wodnego „Wiarna Rzeka” i udostępniania dla różnych form rekreacji,
- podniesienia jakości przestrzeni zurbanizowanych, a szczególnie centrów wiejskich.

Działania te wpłyną również na komfort życia mieszkańców gminy.

**4. Piekoszów** stanowi od ponad trzystu lat **miejsce pielgrzymek** do cudownego obrazu Matki Boskiej Miłosierdzia znajdującego się w kościele parafialnym w Piekoszowie. Ruch pielgrzymkowy może przyczynić się do rozwoju funkcji turystycznych.

Znajdujące się na terenie gminy **miejsca pamięci narodowej** powinny zostać wyeksponowane i udostępnione.

**5. Rozwój funkcji mieszkaniowej** wiąże się z zabezpieczeniem terenów pod budownictwo mieszkaniowe i towarzyszące im usługi komercyjne i publiczne.

W obecnej chwili dominuje w terenach gminy zabudowa jednorodzinna. Preferuje się kontynuację istniejących typów zabudowy z dopuszczeniem wprowadzania usług nieuciążliwych, a w nowych zespołach o podwyższonej intensywności, również małych domków realizowanych w systemie wielorodzinnym utrzymujących skalę otaczającej zabudowy.

Istotnym problemem jest rozpraszanie się zabudowy. Sprzyja temu dość gęsta sieć drożna. Proces ten powinien zostać ograniczony. Nie wskazane jest rozpraszanie budownictwa mieszkaniowego ze względów ekonomicznych (infrastruktura techniczna) i krajobrazowych. Zabudowa w poszczególnych sołectwach, w pierwszej kolejności powinna uzupełniać istniejące budownictwo w nawiązaniu do jego obecnego charakteru, w korzystnych fizjograficznie warunkach.

Szczególnie należy ograniczać funkcje mieszkalne w terenach narażonych na niekorzystne oddziaływanie hałasu komunikacyjnego, postulując stopniowe przekształcanie tych terenów na funkcje gospodarcze.

Na terenie Piekoszowa występuje zabudowa wielorodzinna i jednorodzinna powstała w różnych okresach czasowych o zróżnicowanym wyrazie architektonicznym, stanie utrzymania i układzie przestrzennym. Ze względu na podmiejski charakter tej miejscowości, w celu wytworzenia prawidłowej struktury miejskiej korzystne jest rozwijanie i uzupełnianie zabudowy jako jednorodzinnej skomasowanej, z dopuszczeniem wielorodzinnej uzupełniającej istniejące zespoły, utrzymanej w skali, a także mieszkalno- usługowej.

Należy określić możliwości budowy mieszkań socjalnych lub adaptacji istniejącej zabudowy do potrzeb w tym zakresie.

Niezbędne jest wskazanie możliwości w zakresie doinwestowania gminy zabudową usługową związaną z obsługą ludności.

## **6. Układ komunikacyjny w gminie.**

Główne elementami układu - droga krajowa i drogi wojewódzkie przebiegają przez wschodnią część gminy, część zachodnia skomunikowana jest drogami powiatowymi i gminnymi. Drogi te poza odcinkami gdzie zabudowa znajduje się nadmiernie blisko drogi (Piekoszowie, Jaworznia, Micigózd) mają odpowiednie parametry techniczne. Drogi gminne w dużej mierze wymaga przeprowadzenia remontów i prac modernizacyjnych.

Przez gminę przebiega linia kolejowa relacji Kielce- Częstochowa

**7. Rozwój gospodarczy** gminy, a zwłaszcza podniesienie komfortu zamieszkania jest związany z pozostałymi elementami w zakresie infrastruktury technicznej. Należy do nich gospodarka wodna, kanalizacja, gazownictwo, ciepłownictwo, elektroenergetyka, telekomunikacja, usuwanie i utylizacja odpadów.

• **Zaopatrzenie w wodę.** Obszar gminy posiada sieć wodociągową,. Zaopatrzenie w wodę zapewniają cztery sieci wodociągowe:

- wodociąg Piekoszków zasilany z ujęcia w Piekoszowie,
- wodociąg Górki Szczukowskie zasilany z ujęcia Górki Szczukowskie,
- wodociąg Szczukowice zasilany z ujęcia w Szczukowicach,
- wodociąg Miedzianka zasilany z ujęcia Miedzianka.

## • **Gospodarka ściekowa i składowanie odpadów.**

Gmina posiada mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków znajdującą się na terenie Piekoszowa, przyjmującą ścieki z sołectw Janów Górny, Łaziska, Gniewce, Jaworznia, Szczukowice, Brynica, Górki Szczukowskie, Micigózd oraz częściowo Piekoszowa. Pozostałe zabudowania posiadają zbiorniki bezodpływowe. Na terenie gminy Piekoszków funkcjonuje również oczyszczalnia ścieków przy kopalni Nordkalk Miedzianka .S.A..



Na terenie gminy Piekoszków nie ma składowiska odpadów. Firma odpowiedzialna za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu gminy to EKOM Maciejczyk Sp. j. z Kielc.

- **Ciepłownictwo.** Na terenie gminy nie ma zbiorczej ciepłowni. Obiekty korzystają z indywidualnych kotłowni lub ogrzewane są piecami na paliwo stałe.
- **Gazownictwo.** Na terenie gminy sieć gazownicza będzie stopniowo wprowadzana.
- **Elektroenergetyka.** Gminny system zasilania elektroenergetycznego tworzy: stacja systemowa „Kielce – 400”, stacje transformatorowych 15/0,4 kV, napowietrzne i kablowe linie 15 kV, napowietrzne i kablowe linie niskiego napięcia
- **Telekomunikacja.** W zakresie telekomunikacji teren gminy jest obsługiwany przez centralę panelową centralę automatyczną oraz maszty telefonii komórkowej.

Uwarunkowania rozwoju gminy Piekoszków podane w podsumowaniu w formie skrótowej, zostały szczegółowo omówione w rozdziałach problemowych zawartych w niniejszym opracowaniu.

Natomiast wstępnie określone kierunki rozwoju gminy będą poddane konsultacji Rady Gminy oraz wskazanych społeczności lokalnych i będą stanowić wytyczne do opracowania Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Piekoszków